Dunaújváros Megyei Jogú Város

Fenntartható Városfejlesztési Stratégia 2021-2027

Közgyűlési határozat száma és dátuma

628/2024.(XI.21.) hat.

95/2025.(III.20.) hat

2024

Tartalom

Vezetői összefoglaló ... 9

1 A partnerségi folyamat ismertetése az FVS tervezés időszakára vonatkozóan ... 9

1.1 Partnerek definiálása ... 9

1.2 Partnerségi akciók, azok tartalma és ütemezése a tervezési folyamatban ... 11

2 Megalapozó munkarész: Helyzetfeltárás és helyzetértékelés ... 13

2.1 Helyzetfeltárás ... 13

2.1.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok ... 13

2.1.2 A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata ... 19

2.1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata ... 22

2.1.4 A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai ... 26

2.1.5 Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása és településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata ... 29

2.1.6 A település társadalma ... 31

2.1.7 A település humán infrastruktúrája ... 47

2.1.8 A település gazdasága ... 61

2.1.9 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere 73

2.1.10 Lakásállomány állapota ... 75

2.1.11 Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások ... 78

2.1.12 A táji és természeti adottságok vizsgálata ... 83

2.1.13 Zöldfelületi rendszer vizsgálata ... 87

2.1.14 Az épített környezet vizsgálata ... 91

2.1.15 Közlekedés ... 94

2.1.16 Közművesítés ... 101

2.1.17 Környezetvédelem ... 105

2.1.18 Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők) ... 113

2.1.19 Ásványi nyersanyag lelőhely ... 115

2.1.20 Városi klíma ... 116

2.2 Területi lehatárolás ... 118

2.2.1 A várostérség lehatárolása, bemutatása ... 118

2.3 Helyzetértékelés, szintézis ... 124

2.3.1 Prosperáló város ... 124

2.3.2 Zöldülő város ... 126

2.3.3 Digitális város ... 129

2.3.4 Megtartó város ... 132
2.3.5 Kiszolgáló város ... 137
2.4 A város irányítási és működési modellje ... 145
2.4.1 Irányítási modell ... 145
2.4.2 Működési modell ... 150
2.4.3 Várostérségi koordináció ... 153
2.5 Kockázatok és lehetőségek értékelése ... 154
2.5.1 Prosperáló város ... 154
2.5.2 Zöldülő város ... 155
2.5.3 Digitális város ... 156
2.5.4 Megtartó város ... 157
2.5.5 Kiszolgáló város ... 158
3 Stratégiai munkarész ... 160
3.1 Forgatókönyv elemzés ... 160
3.2 Jövőkép ... 165
3.3 A stratégia célrendszere ... 167
3.4 A reziliens város a stratégiai célrendszerben ... 182
3.4.1 Prosperáló város ... 184
3.4.2 Zöldülő város ... 186
3.4.3 Digitális város ... 188
3.4.4 Megtartó város ... 190
3.4.5 Kiszolgáló város ... 192
3.5 A stratégia összhangja más stratégiákkal ... 193
4 Monitoring, kontrolling, indikátorok ... 199
4.1 FVS monitoring rendszere, nyomon követés a tervezés és végrehajtás során ... 199
4.2 Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana ... 199
4.3 A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana ... 205
5 Az irányítási és működési modell ... 206
5.1 A városirányítási modell indokolt módosításai ... 206
5.1.1 Az átfogó városirányítási rendszer változásai ... 206
5.1.2 A térségi koordináció mechanizmusainak változásai ... 207
5.1.3 Részvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában ... 207
5.2 A városi működési modellt érintő tervezett változtatások ... 210
6 Cselekvési terv ... 211
6.1 Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése ... 211
6.2 Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása ... 213
6.3 Városi szintű beavatkozási területek részletezése ... 224

6.3.1 Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások 224
6.3.2 Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások 227
6.3.3 Stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések) 230
6.4 Várostérségi szintű beavatkozási területek részletezése 239
6.4.1 Stratégiai célkitűzésekkel rendelkező térségi bevonással megvalósítható egyedi projektek 239
6.4.2 Átfogó stratégiai megalapozottságú térségi keretrendszerek (térségi hálózatos, vonalas fejlesztések, nem materiális hálózatos fejlesztések) 239
6.5 Stratégia együttműködési menetrendek (zöld és digitális átállást elősegítő célok és intézkedések, opcionálisan innovációs menetrend) 240
6.5.1 Zöld átállás menetrend 240
6.5.2 Digitális átállás menetrend 252
7 Finanszírozási terv 258
7.1 Elérhető és bevonható források számbavétele 258
7.1.1 Aktorok, meghatározó szereplők 259
7.1.2 Kitekintés 260
7.1.3 Egyéb kötöttségek és lehetőségek 260
7.2 Az üzleti modell bemutatása 261
7.2.1 Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenziónként összegezve 262
7.2.2 A finanszírozási terv összefoglalója 265
7.3 Fenntartható üzemeltetés 273
7.4 Projektcsatorna fejlesztés intézményesítése 278
7.4.1 Ellátandó funkciók 278
7.4.2 Kulcsszereplők nevesítése 278
7.4.3 Intézményi modell bemutatása 278
8 Mellékletek 279
8.1 Antiszegregációs Terv 279
8.1.1 Helyzetelemzés és értékelés 279
8.1.1.1 A szegregáció társadalmi jelenségeinek horizontális elemzése – a változások értékelése 279
8.1.1.2 A szegregáció területi vonatkozásai (szegregátumok) – a változások értékelése 281
8.1.2 Antiszegregációs terv 284
8.1.2.1 Az antiszegregációs fejlesztési célok és beavatkozási javaslatok 284
8.1.2.2 Szociális városrehabilitáció akcióterületének meghatározása és a választás indoklása (amennyiben releváns) 285
8.1.2.3 A két antiszegregációs beavatkozási dimenzió kapcsolata 285
8.1.2.4 A beavatkozások ütemezése 285

8.1.2.5 Az antiszegregációs terv pénzügyi terve ... 285
8.2 Elvégzett kérdőíves felmérések dokumentálása ... 286
8.2.1 Lakossági felmérés ... 286
8.2.2 Intézményi/ szervezeti felmérés ... 291
8.3 Finanszírozási terv beavatkozásonként ... 292
8.4 Működési térkép ... 293

Ábrajegyzék

1. ábra: Magyarország városainak hierarchiája ... 14
2. ábra: Várostípusok Magyarországon 2020-ban ... 15
3. ábra: Magyarország városainak dinamikája ... 16
4. ábra: Magyarország várostérségei (agglomerációi) ... 17
5. ábra: Az Ország Szerkezeti Terve az OTrT-ben ... 23
6. ábra: Dunaújváros Fejér megye szerkezeti tervén ... 26
7. ábra: Dunaújváros Településszerkezeti Terve ... 30
8. ábra: Állandó népesség és lakónépesség Dunaújvárosban, (fő, 2010-2019) ... 31
9. ábra: Természetes szaporodás, fogyás ezer főre (2009-2019) ... 32
10. ábra: Vándorlási egyenleg Dunaújváros (állandó ideiglenes együtt, 2010-2019) és a Dunaújvárosi járás településeinek vándorlási egyenlege 2019-ben ... 32
11. ábra: A 0-14 éves korúak aránya az állandó népességen belül (%, 2010-2019) ... 33
12. ábra: A 15-59 éves korúak aránya az állandó népességen belül (%, 2010-2019) ... 34
13. ábra: A 60-x éves korúak aránya az állandó népességen belül (%, 2010-2019) ... 34
14. ábra: Öregségi mutató (száz 0-14 évesre jutó 60-x éves, 2010-2019) ... 35
15. ábra: A cigány (romani, beás) etnikai kisebbséghez tartozók aránya (%, 2001, 2011) ... 36
16. ábra: Hazai nemzeti kisebbséghez tartozó aránya (romák nélkül) (%, 2001, 2011) ... 36
17. ábra: Legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzettek a 7 éves és idősebbek arányában (%, 2001, 2011) ... 37
18. ábra: Érettségivel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában (%, 2001, 2011) ... 37
19. ábra: Érettségi nélküli középfokú végzettséggel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában (%, 2001, 2011) ... 38
20. ábra: Egyetemi, főiskolai, egyéb oklevéllel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában (%, 2001, 2011) ... 38
21. ábra: Nyilvántartott álláskeresők (regisztrált munkanélküliek) száma (fő, 2010-2019) ... 39
22. ábra: Legfeljebb 8 általános iskolát végzett regisztrált munkanélküliek aránya (az összes munkanélküli százalékában, 2011-2020) ... 40
23. ábra: 25 év alatti regisztrált munkanélküliek aránya (az összes munkanélküli százalékában, 2011-2020) ... 40
24. ábra: 45 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya (az összes munkanélküli százalékában, 2011-2020) ... 41
25. ábra: Szegregációval veszélyeztetett terület Dunaújvárosban ... 42
26. ábra: Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db, 2010-2019) és Egy óvodai férőhelyre jutó óvodások száma (fő, 2010-2019) ... 48

27. ábra: Általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő, 2010-2019) 49
28. ábra: Nappali tagozatos középiskolai tanulók száma (a hat-, nyolc évfolyamos gimnáziumok megfelelő évfolyamaival együtt) (fő, 2006-2015) 50
29. ábra: Felsőoktatásban résztvevő hallgatók száma (képzési hely szerint) (fő, 2009-2020) 52
30. ábra: Működő bölcsődei férőhelyek száma (db, 2010-2019) és Egy működő bölcsődei férőhelyre jutó bölcsődések száma (fő, 2009-2018) 53
31. ábra: Idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtsága (ezrelék, 2010-2019) 54
32. ábra: Önkormányzati kezelésben lévő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények kapacitás kihasználtsága (ezrelék, 2010-2019) 55
33. ábra: Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma (fő, 2010-2019) 56
34. ábra: Ezer lakosra jutó működő kórházi ágyak száma (db, 2010-2019) 57
35. ábra: Összes szálláshely szállásférőhelyeinek száma Dunaújvárosban (2005-2014, db) 63
36. ábra: Az egy főre jutó GDP értéke Dunaújvárosban, (2006-2015, eFt) 63
37. ábra: Az egy főre eső jegyzett tőke értéke Dunaújvárosban, (2010-2019, eFt) 64
38. ábra: Az egy főre eső nettó jövedelem mértéke Dunaújvárosban, (2010-2019, eFt) 64
39. ábra: Működő társas vállalkozások számának alakulása nemzetgazdasági ágazatonként (db, 2015-2019) 66
40. ábra: A felhőalapú szolgáltatást igénybe vevő vállalkozások aránya, 2019 71
41. ábra: Internetet vásárlásra, szolgáltatások beszerzésére használók aránya az internetező lakosságon belül (%, 2010-2019) 72
42. ábra: Internet előfizetések számának alakulása Dunaújvárosban (2016-2020) 73
43. ábra: Dunaújváros MJV önkormányzat költségvetési bevételeinek és kiadásainak alakulása (2014-2019, Mrd Ft) 74
44. ábra: Az önkormányzati beruházások értéke Dunaújvárosban (ezer Ft, 2014-2019) 75
45. ábra: Ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat folyosójának övezete és az ökológiai hálózat pufferterületének övezete 85
46. ábra: Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete 85
47. ábra: Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete 86
48. ábra: Dunaújváros védett természeti területei és emlékei 87
49. ábra: Zöldterületek Dunaújvárosban 89
50. ábra: Modal split a városi lakosok között a napi utazások számára vetítve 96
51. ábra: 100 lakosra jutó személygépkocsik száma (db) 96
52. ábra: Járatok és utasok száma Dunaújvárosban 98
53. ábra: Önkormányzati kerékpárutak, járdák hossza 99
54. ábra: A város veszélyeztetettségi övezetei 115
55. ábra: Dunaújváros nagyvárosi településegyüttes Elhelyezkedése Fejér megyén belül a KSH 2014-es lehatárolása szerint 119
56. ábra: Dunaújvárosba ingázó foglalkoztatottak aránya 121
57. ábra: Dunaújváros vonzáskörzete 123
58. ábra: Dunaújváros MJV működési modellje 153
59. ábra: FVS stratégiai célmátrix 169
60. ábra: FVS területi célmátrix – várostérségi összefüggések 170
61. ábra: FVS területi célmátrix– városrészi összefüggések 172
62. ábra: Dunaújváros városrészei 173
63. ábra: Dunaújváros MJV 2021-2027 FVS prioritásai és intézkedései 211
64. ábra: Az intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése 212
65. ábra: Az akcióterületek áttekintő ábrázolása 216
66. ábra: Városközponti akcióterület 217

67. ábra: Paneles akcióterület ... 217
68. ábra: Pentele akcióterület ... 218
69. ábra: Zöldterületek akcióterület ... 218
70. ábra: Egyetemi városrész akcióterület ... 219
71. ábra: Déli Iparterület akcióterület ... 219
72. ábra: Pálhalma és Sándorháza akcióterület ... 220
73. ábra: Salbert-sziget akcióterület ... 220
74. ábra: Északi lakóterületek akcióterület ... 221
75. ábra: Szalki-sziget akcióterület ... 221
76. ábra: Vasútállomás akcióterület ... 222
77. ábra: Dunaferr akcióterület ... 222
78. ábra: Csillagdomb akcióterület ... 223
79. ábra: Szociális városrahabilitációs akcióterület ... 223
80. ábra: Szegregációval veszélyeztetett terület Dunaújvárosban ... 282
81. ábra: A lakossági kérdőívet kitöltők nemek szerinti megoszlása ... 286
82. ábra: A lakossági kérdőívet kitöltők nemek szerinti megoszlása ... 287

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: FVS tervezési intézkedéscsoport tagjai ... 10
2. táblázat: Digitális- és zöld átállást támogató intézkedéscsoport ... 11
3. táblázat: FVS partnerségi menetrend ... 12
4. táblázat: A Dunaújvárosi járás települései, 2020 ... 17
5. táblázat: A népesség nemzetiség szerint, 2011 ... 35
6. táblázat: Nyilvántartott álláskeresők nemek szerint (%, 2009-2019) ... 39
7. táblázat: A szegregációval veszélyeztetett terület jellemzői ... 43
8. táblázat: Civil szervezetek (db, 2010-2019) ... 45
9. táblázat: Működő társas vállalkozások száma Dunaújvárosban és Fejér megyében létszám kategóriánként (db, 2018-2019) ... 62
10. táblázat: Megítélt GINOP támogatás összege Fejér megyében és Dunaújvárosban (Ft) ... 69
11. táblázat: Barnamezős területek ... 70
12. táblázat: A helyi önkormányzatok összes költségvetési bevétele ... 73
13. táblázat: A helyi önkormányzatok helyi adó bevételeiből az iparűzési adó (2014-2019, eFt) ... 74
14. táblázat: Lakossági kérdőív zöldfelületekkel kapcsolatos kérdésére megjelölt öt legnépszerűbb válasz ... 90
15. táblázat: A várostérség lehatárolásának szempontjai ... 119
16. táblázat: Kitettségi mátrix ... 160
17. táblázat: Városi felkészültségi mátrix ... 163
18. táblázat: Városi rezilienciát fejlesztő lépések mátrixa ... 182
19. táblázat: A „prosperáló város” tervezési dimenzió kapcsolódása a célrendszerhez ... 184
20. táblázat: A „zöldülő város” tervezési dimenzió kapcsolódása a célrendszerhez ... 186
21. táblázat: A „digitális város” tervezési dimenzió kapcsolódása a célrendszerhez ... 188
22. táblázat: A „megtartó város” tervezési dimenzió kapcsolódása a célrendszerhez ... 190
23. táblázat: A „kiszolgáló város” tervezési dimenzió kapcsolódása a célrendszerhez ... 192
24. táblázat: Dunaújváros MV Fenntartható Városfejlesztési Stratégia célrendszerének kapcsolódása más stratégiai dokumentumokhoz ... 193
25. táblázat: Összefoglaló indikátor táblázat ... 200
26. táblázat: Az FVS egységes indikátorai ... 204
27. táblázat: FVS tervezés és megvalósítás stratégiai ciklusa során tervezett események ... 209

28. táblázat: A város működési modelljéhez kapcsolódó módosítási javaslatok 210
29. táblázat: Akcióterületek összefoglaló táblázata..... 213
30. táblázat: Városi egyedi stratégiai beavatkozási területek 224
31. táblázat: Városi akcióterületi fejlesztés 227
32. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás 230
33. táblázat: Ütemezés a zöld finanszírozási keretrendszer elkészítéséhez kapcsolódóan 251
34. táblázat: A kitekintés fókuszának bemutatása 260
35. táblázat: Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenziónként összegezve 262
36. táblázat: Összesítő pénzügyi táblázat 264
37. táblázat: Prosperáló város tervezési dimenzió..... 265
38. táblázat: Zöldülő város tervezési dimenzió 266
39. táblázat: Digitális város tervezési dimenzió 269
40. táblázat: Megtartó város tervezési dimenzió 270
41. táblázat: Kiszolgáló város tervezési dimenzió..... 271
42. táblázat: Dunaújváros MJV 2021-2027 FVS tervezett forrásszerkezete 272
43. táblázat: Prosperáló város tervezési dimenzió..... 273
44. táblázat: Zöldülő város tervezési dimenzió 274
45. táblázat: Digitális város tervezési dimenzió 276
46. táblázat: Megtartó város tervezési dimenzió 276
47. táblázat: Kiszolgáló város tervezési dimenzió..... 277
48. táblázat: Projektcsatorna előzetes intézményi modellje 278
49. táblázat: Lakossági kérdőívek 287
50. táblázat: Intézményi kérdőív 291

Vezetői összefoglaló

1 A partnerségi folyamat ismertetése az FVS tervezés időszakára vonatkozóan

A 2021-2027-es időszak területi alapú fejlesztéseit finanszírozó TOP Plusz Fenntartható városfejlesztés eszközének alapja az Európai Bizottság Európai Regionális Fejlesztési Alap felhasználási szabályait összegző jogszabályának 11. cikke. Az eszközben részt vevő városok az új programozási időszak vezérelvei mentén a „TOP Plusz-1.3-1-21 Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása" felhívás keretében lehetőséget kapnak fenntartható városfejlesztést szolgáló dokumentumaik át- és kidolgozására[1].

Fentiek alapján Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. június 30-án szerződést kötött a város fenntartható városfejlesztési stratégiájának előkészítésére, valamint a partnerségi terv összeállítására is.

A partnerségi terv elkészítése során figyelembe vételre kerültek a „Fenntartható Városfejlesztési Stratégia Módszertani Kézikönyve, 2021-27" című szakmai anyagban a partnerséggel kapcsolatban rögzített elvárások, továbbá a Dunaújváros Megyei Jogú Város Közgyűlésének 7/2017. (II.17.) önkormányzati rendeletében (Dunaújváros Megyei Jogú Város Partnerségi Egyeztetési Szabályairól) rögzített előírások.

A partnerség kereteinek kialakítását az Irányító Hatóság kiegészítő javaslatai, észrevételei is meghatározzák, különösen, hogy a városoknak a jelenleg érvényben lévő eljárásrend szerint nem szükséges a 314/2012-es Kormányrendelet által elvárt egyeztetési folyamatokat lefolytatniuk, így nem szükséges a stratégia Állami Főépítész általi jóváhagyatása sem. A stratégiát, annak elkészítését követően az Irányító Hatósághoz szükséges benyújtani.

1.1 Partnerek definiálása

A partnerségi folyamat lebonyolítása során – és ezt a partnerségi terv alapelvként rögzíti – alapvető elvárás a lakosság folyamatos tájékoztatása. Ennek megfelelően a partnerségi tervben rögzített felületeken a szélesebb helyi nyilvánosság számára is hozzáférhetővé és véleményezhetővé válik a fenntartható városfejlesztési stratégia.

A városfejlesztési stratégia elkészítése, illetve a stratégiában foglalt beruházások későbbi tervezése és végrehajtása során is elvárás a széleskörű partnerség, ily módon a településen érdekelt gazdasági-, társadalmi szervezetek, közigazgatási szervek bevonása is megtörténik az egyeztetési folyamatba. A részvételi tervezés módszertani követelményeinek megfelelve javasolt intézkedés csoportokat felállítani, melyek elsődleges célja a folyamatos tájékoztatás mellett a tervezési folyamatban való aktív közreműködés támogatása.

1 A hivatkozott felhívás az FVS és a partnerségi terv készítésének időpontjában tervezet formájában volt elérhető.

Az inkluzív tervezési folyamat egy megfelelően strukturált belső véleményezési mechanizmus kialakítását teszi szükségessé. Az önkormányzat ennek megfelelően helyi intézkedéscsoportok felállítását célul tűzte ki. Az intézkedéscsoportok közreműködése a stratégia készítésének része, így hatékony működésüket rendszer szinten szükséges biztosítani, a tagok körét a partnerségi terv rögzíti. A beazonosított érintetti kör bevonásával a város önkormányzata FVS tervezési intézkedéscsoport és digitális- és zöld átállást támogató intézkedéscsoport felállítását határozta el.

1. táblázat: FVS tervezési intézkedéscsoport tagjai

	Szervezet megnevezése
1.	Dunaújváros MJV Önkormányzata
2.	Dunaújváros MJV Polgármesteri Hivatal
3.	Fejér Megyei Önkormányzat Főépítészi és Műszaki Főosztály
4.	Dunaújvárosi Kereskedelmi és Iparkamara
5.	Dunaújvárosi Egyetem
6.	Fejér Megyei Kormányhivatal Dunaújvárosi Járási Hivatal - Foglalkoztatási Osztály
7.	DV N Dunaújvárosi Városfejlesztési Nonprofit Zrt.
8.	Magyar Államkincstár TOP Közreműködő Szervezet
9.	DVG Zrt.
10.	INNOPARK Nonprofit Kft.
11.	Fejér Megyei Mérnök Kamara
12.	Szent Pantaleon Kórház Rendelőintézet Dunaújváros
13.	Fejér Megyei Építészek Kamarája
14.	MMK Közhasznú Nkft.
15.	Fejér Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály
16.	Dunaújvárosi Járási Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály
17.	Bartók Kamaraszínház és Művészetek Háza
18.	József Attila Könyvtár
19.	Intercisa Múzeum
20.	Kortárs Művészeti Intézet
21.	Egészségmegőrzési Központ
22.	Dunaújvárosi Rendőrkapitányság
23.	Dunaújvárosi Tankerületi Központ
24.	Dunaújvárosi Szakképző Centrum
25.	Útkeresés Segítő Szolgálat
26.	Egyesített Szociális Intézmény és Árpád-házi Szent Erzsébet Idősek Otthona
27.	Jószolgálati Otthon Közalapítvány

2. táblázat: Digitális- és zöld átállást támogató intézkedéscsoport

	Szervezet megnevezése
1.	Dunaújváros MJV Önkormányzata
2.	Dunaújváros MJV Polgármesteri Hivatala
3.	Fejér Megyei Kormányhivatal Közlekedési, Műszaki Engedélyezési, Mérésügyi és Fogyasztóvédelmi Főosztály
4.	Volánbusz Zrt.
5.	MÁV
6.	ISD Dunaferr Társaságcsoport
7.	Hankook Tire Magyarország Kft.
8.	Hamburger Hungária Kft.
9.	Ferrobeton Zrt.
10.	Momert Magyar Optikai Művek Elektromechanikai Zrt.
11.	Aikawa Hungaria Elektronikai Kft.
12.	Body Faschion Magyarország Kft.
13.	Dunanett NKft.
14.	E.ON Hungária Zrt.
15.	E.ON dél-dunántúli Gázhálózati Zrt.
16.	DIGI Kft.
17.	Invitel Távközlési Zrt.
18.	Vodafone Magyarország Zrt.
19.	PanTáv Kft.
20.	Telenor Magyarország
21.	Dózsa Lakásfenntartó Szövetkezet
22.	Gagarin Lakásfenntartó Szövetkezet
23.	Intercisa Lakásfenntartó Szövetkezet

1.2 Partnerségi akciók, azok tartalma és ütemezése a tervezési folyamatban

Az intézkedéscsoportok kiemelt feladatai az alábbiak:

- Az egyes ágazatokban, vagy területi egységben jelentkező folyamatok értékelése, a problémák összegyűjtése, rendszerezése, priorizálása;
- Az ágazati, vagy térségi fejlesztésekre vonatkozó javaslatok, ajánlások megfogalmazása;
- A 2021-2027-es időszakra vonatkozó uniós kohéziós politika céljaihoz és prioritásaihoz illeszkedő programok összegyűjtése és rendezése (beruházók és partnerek feltüntetésével, a program költségvetésének és a források lehetséges meghatározásával);
- Az egyes fejlesztési programok kapcsolódási területeinek meghatározása;
- A készülő stratégiai dokumentumok véleményezése, javaslatok megfogalmazása;

- A város digitális- és zöld átállási folyamatának megtervezésében (célok, stratégia meghatározása) való közreműködés, a kapcsolódó projektek azonosítása (Digitális- és zöld átállást támogató intézkedéscsoport);

Az intézkedéscsoportok ülésein figyelembe vételre kerülnek az aktuális veszélyhelyzeti előírásokkal összefüggésben és a helyi higiénés intézkedésekben rögzített elvárások.

3. táblázat: FVS partnerségi menetrend

A partnerségi akció tervezett dátuma[2]	A partnerségi akció szakmai tartalma témája
2021. november (Partnerekre vonatkozó Kgy. döntés függvényében)	Az FVS első körös véleményezése (helyzetértékelés, jövőkép, célrendszer) az 1. intézkedéscsoport ülésen
2022. január	Az FVS 2. körös változatának véleményezése (stratégia, cselekvési terv stb.) a 2. intézkedéscsoport ülésen
2022. február	A partnerségi tervben rögzített felületeken (dunaujvaros.hu oldalon) a szélesebb helyi nyilvánosság számára is hozzáférhetővé és véleményezhetővé válik a fenntartható városfejlesztési stratégia.

2 A pontos dátum a későbbiekben kerül véglegesítésre.

2 Megalapozó munkarész: Helyzetfeltárás és helyzetértékelés

2.1 Helyzetfeltárás

2.1.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Dunaújváros már az őskorban is lakott terület volt, majd a bronzkorból, illetve a római korból is számos tárgyi emlék bizonyítja a település területének jelentőségét, mely alkalmassá teszi nagyobb közösségek letelepedésére. A mai város magja az egykori Pentele, amelynek nevét ma is őrzi Dunaújváros legrégebbi városrésze. A község, melynek jogállása többször változott az évszázadok során, 1949-et követően a fejlődés egészen új útjára lépett: a II. világháború utáni újjáépítés és szocialista iparosítás hatására az egykori mezőgazdasági kistelepülésből az ország legjelentősebb vaskohászati központja alakult ki.

Az ’50-es években Sztálin nevét viselő város neve az 1956-os forradalom utáni "konszolidációs" időszakban, 1961-től lett Dunaújváros. A 2-3000 fő lélekszámú Pentele mellett – amely korabeli jellegét gyakorlatilag máig megőrizte – egy új járási, kistérségi székhely középváros épült fel néhány évtized alatt, jelentős foglalkoztatási, ipari-gazdasági, szolgáltatási, oktatási, egészségügyi, szociális és egyéb funkciókkal. Dunaújváros 1990 óta megyei jogú város rangú település.

A város a Mezőföld délkeleti szélén, a Duna jobb oldalán, a Pentelei-löszparton terül el, Budapestről 67 km-re. A főváros felől az M6-os autópályán és a 6-os főközlekedési úton, valamint vasúton, Székesfehérvár felől a 62-es autóúton közelíthető meg. A 150 m tengerszint feletti magasságban fekvő várost keleten a Duna mintegy 10 km-es szakaszon határolja, nyugatról pedig dombvidék övezi. 2007 nyarán avatták fel a Pentele hidat, amely az M8 autópálya első, legfontosabb – ugyanakkor a mai napig egyetlen – elemeként épült fel, Dunaújvárostól délre. A műtárgy az M6 autópályától az 51-es útig terjedő mintegy 5,2 km hosszúságú autópálya szakaszt, közel 50 m-es szintkülönbséget hidal át, miközben a Dunát és annak széles árterét keresztezi.

A város közúton és vasúton is kedvező elérhetősége mellett a vízi megközelítés is biztosított. A dunaújvárosi folyami teherkikötőt a DUNAFERR Kikötő Kft. üzemelteti. A kikötő vasúti és közúti kapcsolatokkal is rendelkezik. A légi kapcsolatot a Dunaújvárosi repülőtér biztosítja, amely 8 km-re érhető el a várostól délre, a 6-os számú főút mentén és 950 méter hosszú, füves kifutópályával rendelkezik.

Dunaújváros térségi súlya alapvetően térségi (járási) központi szerepköréből adódik, mely számos funkciónak, többek között a közigazgatási, foglalkoztatási, szolgáltatási, ipari, kulturális, oktatási és egészségügyi téren betöltött kiemelkedő szerepének köszönhető. Dunaújváros Fejér megye megyei jogú városa, a Dunaújvárosi járás központja, a megye – Székesfehérvár után – második legnépesebb települése. A településrendszeren belül betöltött jelentőségét, jelenlegi és jövőbeli sikereit nagymértékben meghatározza az országon belüli és nemzetközi téren is jelentősnek mondható ipari potenciálja, illetve annak fejlődési lehetőségei.

A város településhálózaton belül betöltött szerepének szemléltetéséhez Magyarország Nemzeti Atlaszának[3] információi és térképei kerültek felhasználásra. A városoknak a településhálózatban betöltött szerepét alapvetően a városhierarchiában betöltött pozíciójuk határozza meg, ez a hierarchikus szint pedig a városi funkciók mennyiségétől és választékától függ.[4] A dokumentum 5 regionális központ települést azonosít be, mint a leggazdagabb funkciókkal bíró településeket, ezek közül azonban csupán három, Debrecen, Pécs és Szeged minősül teljes funkciójú regionális központnak, míg Győr és Miskolc hiányos funkciókkal rendelkező regionális központok.

A következő nagyobb kategóriába a megyeközpontok tartoznak, melyek között szintén találunk teljes és hiányos funkciójú településeket. Dunaújváros a harmadik kategóriába került besorolásra, mint teljes funkciójú középváros. A közép- és kisvárosok szerepe – Magyarország Nemzeti Atlasza „Városok" fejezetében meghatározottak szerint – a településhálózatban meglehetősen hasonló a megyeközpontokéhoz; többnyire tradicionális piacközpontok, egy-egy közép- vagy kistáj lakóit látják el alapvető városi javakkal, köztük olyan szolgáltatásokkal, melyek a kisebb településeken nem érhetőek el. Közülük a megyei jogú városokra különösen igaz, hogy „nagyszámú megyei hatáskörű intézmény koncentrálódik bennük, nemcsak a köz- és államigazgatás, hanem a gazdaságirányítás, a szolgáltatások és a kultúra terén is".[5]

1. ábra: Magyarország városainak hierarchiája

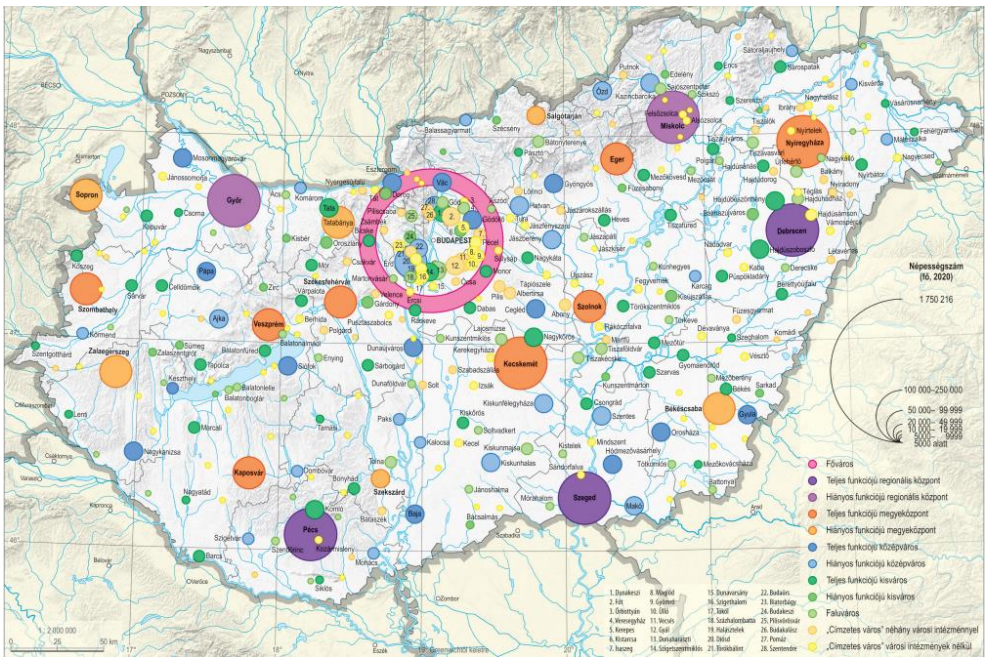

Forrás: Magyarország Nemzeti Atlasza

3 https://nemzetiatlasz.hu

4 Magyarország Nemzeti Atlasza, Társadalom, „Városok", 120. oldal, https://nemzetiatlasz.hu/ (Kocsis K., főszerk., 2021. Budapest, CSFK Földrajztudományi Intézet)

5 Magyarország Nemzeti Atlasza, Társadalom, „Városok", 121. oldal, https://nemzetiatlasz.hu/ (Kocsis K., főszerk., 2021. Budapest, CSFK Földrajztudományi Intézet)

A fenti térképen halványzöld színnel jelzett „faluvárosok” mellett a címzetes városok jelentik a magyar városokon belül a legutolsó kategóriát. Dunaújváros közvetlen térségében ide sorolható Rácalmás, Pusztaszabolcs és Adony. E három „címzetes város” közül csak utóbbi rendelkezik néhány városi intézménnyel.

A városok másik lehetséges besorolását mutatja be az alábbi ábra. Magyarországon a városok száma, típusai, sőt funkciói is jelentősen megváltoztak a 20. század második felétől. Jó példa erre Dunaújváros, amely 1949-en még község volt, majd a gyors építkezéseket és betelepítéseket követően, fokozatosan a szűkebb térség központi településévé vált. A napjainkra kialakult, alapvetően a tercier, azaz szolgáltatás központú megközelítés szerinti várostípus besorolásban Dunaújváros középtájközpontként lett meghatározva. Erre a típusra meghatározás szerint jellemző, hogy megyényi-félmegyényi területeket ellátó központokat jelentenek, míg az eggyel alacsonyabb kategóriába tartozó kistájközpontok járási szintű funkciókkal rendelkeznek.

2. ábra: Várostípusok Magyarországon 2020-ban

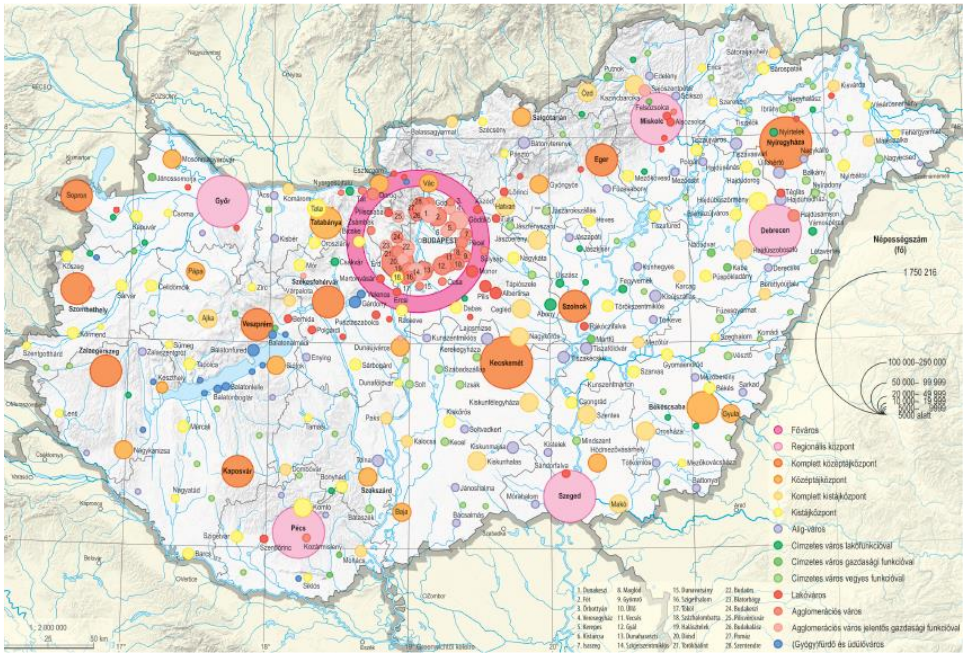

Forrás: Magyarország Nemzeti Atlasza

A hierarchikus rang és várostípus mellett az Atlasz készítői a városokat dinamikájuk szerint is besorolták, mely az alkotók szerint jobban tükrözi a települések közelmúltbeli társadalmi-gazdasági fejlődését, társadalmi megújuló képességüket. A városok fejlődési dinamizmusának megállapításához többféle mutató is figyelembe vételre került, köztük a népesedéssel, a lakosság társadalmi helyzetével, a gazdasági aktivitás szintjével, illetve az ingatlanpiaci helyzettel foglalkozó helyi statisztikák, melyeket a rendszerváltozás utáni időszakra vonatkozóan vizsgáltak. A besorolás 136 várost érintett, amelyeket az átlagtól való eltérés alapján négy markáns dinamikai csoportba soroltak.

3. ábra: Magyarország városainak dinamikája

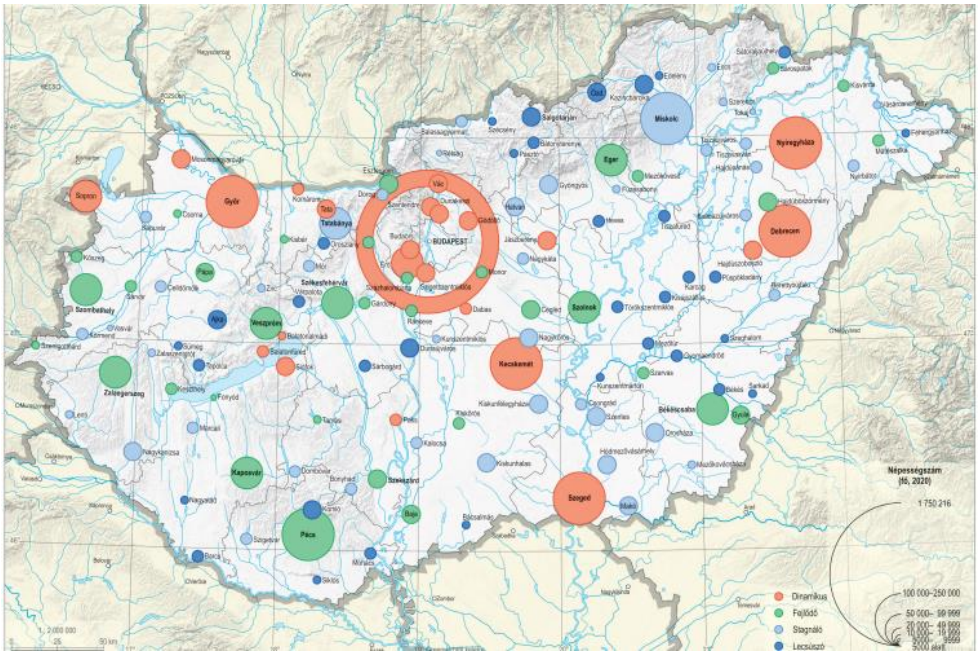

Forrás: Magyarország Nemzeti Atlasza

A besorolás szerint dinamikus értékelést kapott városok között több regionális, illetve megyeszékhely funkciót is tömörítő település (pl. Szeged, Debrecen) mellett fejlődő iparvárosok (Győr, Kecskemét), illetve kisebb ipari központ települések (pl. Jászberény) is helyet kaptak. Ugyancsak ide sorolódnak a főváros kisugárzásának hasznát élvező kisvárosok (pl. Budaörs, Szentendre). Dunaújváros a legkedvezőtlenebb pozícióba került e szempontrendszer szerint. A gazdaságilag lecsúszó, társadalmi szempontból megújulni nem képes városok között többnyire olyan településeket találunk, amelyek a rendszerváltozás után komoly krízisen mentek keresztül az ipar leépülése miatt (Komló, Ózd, Salgótarján, Dunaújváros, Ajka, stb.).

A fenti szempontokon túl, a magas hierarchiaszinten lévő intézményekkel való ellátottságot tekintve ugyanakkor kiemelendő, hogy Dunaújváros a kórházi szakellátás, a felsőfokú nappali képzés, illetve a színházak szempontjából is felkerült térképre.

A város kreatív gazdaságának dinamikája szerinti besorolásnál azt vették figyelembe az Atlasz készítői, hogy új ötleteket, formákat, technológiákat és szolgáltatásokat létrehozó, magasan képzett értelmiségiek, azaz a kreatív osztály tagjai (pl. tudósok, mérnökök, művészek, influenszerek, dizájnerek), milyen szinten vannak jelen a településen. Dunaújváros ebből a szempontból stagnáló, ingadozó településnek számít, míg az éllovas települések körét a főváros mellett egyes regionális központok (p. Szeged, Debrecen), illetve különböző méretű, de ebből a szempontból kimagasló városok alkotják (Székesfehérvár, Veszprém, Komárom, Vác, stb.).

A várostérség, agglomeráció szempontjából Dunaújváros egyike az ország néhány, jelentős várostérség központjának. A vizsgálatok szerint a dunaújvárosi agglomerációhoz egy elsődlegesen vonzott település (Kulcs) és három másodlagosan vonzott település (Rácalmás, Nagyvenyim és Kisapostag) tartozik. Az agglomerációs körzetek kialakítása során tíz mutató került figyelembe vételre, köztük a lakónépesség számának változása, a népsűrűség, az épített

lakások száma, aktív kereső népesség aránya, az egy adózóra jutó szja-alapot képező jövedelem, az ezer lakosra jutó személygépkocsik száma az iparban, építőiparban és a szolgáltatásban dolgozók aránya és a vándorlási különbözet. A számítások eredményeiként kialakított agglomerációs körzeteket az alábbi térkép jeleníti meg.

4. ábra: Magyarország várostérségei (agglomerációi)

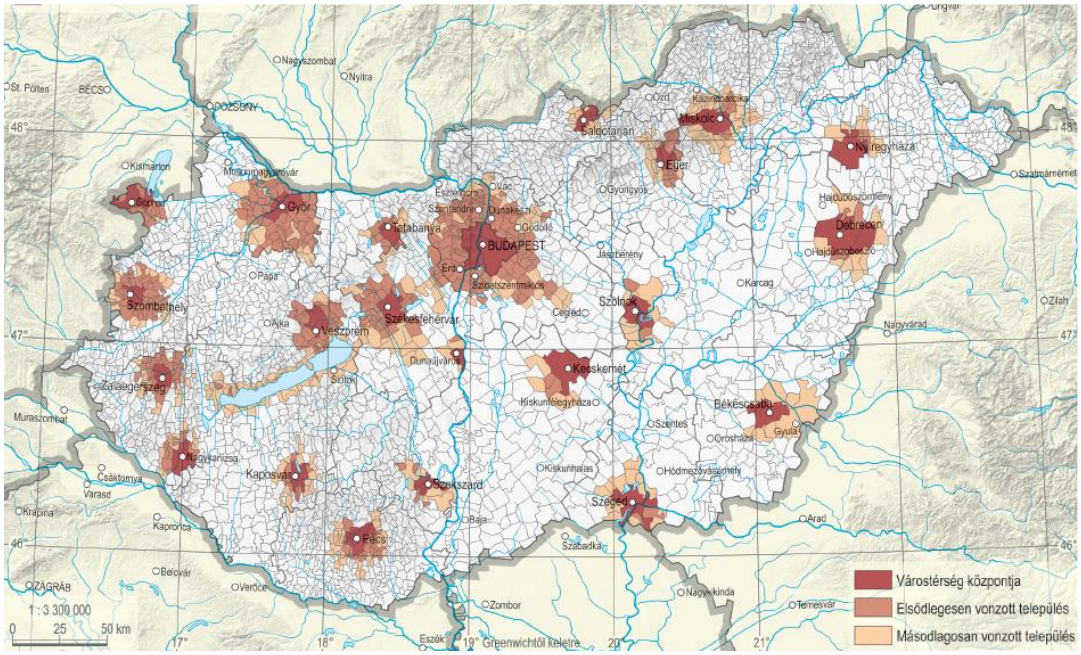

Forrás: Magyarország Nemzeti Atlasza

A szűkebb értelemben vett térségi kapcsolat ugyanakkor ennél szélesebb települési körre értelmezhető. A megközelítés egyik legmegalapozottabb iránya a város igazgatási, azaz járási szerepköréhez kapcsolható. A Dunaújvárosi járást 16 település alkotja, melyek közül 1 megyei jogú város, további 3 városi, 12 pedig községi rangú.

4. táblázat: A Dunaújvárosi járás települései, 2020

Település neve	Települési besorolás	Lakónépesség (fő, 2020)
Dunaújváros	megyei jogú város	42.723
Adony	város	4.021
Pusztaszabolcs	város	5.874
Rácalmás	város	4.756
Előszállás	nagyközség	2.238
Mezőfalva	nagyközség	4.585
Perkáta	nagyközség	3.970
Baracs	község	3.495
Beloiannisz	község	1.057
Besnyő	község	1.756

Daruszentmiklós	község	1.337
Ivánccsa	község	2.826
Kisapostag	község	1.373
Kulcs	község	3.340
Nagykarácsony	község	1.266
Nagyvenyim	község	4.101

Forrás: Saját szerkesztés, KSH T-Star

A megyei és járási szinten szervezett feladatok (hatósági- és szociális ügyek, gyámügy, foglalkoztatás, népegészségügy stb.) kormányhivatali hatáskörbe tartoznak, Dunaújváros, mint gazdaságszervező település és agglomerációs központ jelenik meg, mely központi szerep számos funkciót (egészségügy, oktatásügy, stb.) érint.

A járás népessége 2009-2020 között 5.821 fővel, 6,16%-kal csökkent. A járáson belül egyes települések lélekszáma emelkedett (legjelentősebben Kulcs lakossága, 30,47%-kal, emellett Adony, Előszállás és Rácalmás népessége is), míg több településé a járási szintnél nagyobb mértékben csökkent. Ki kell emelni Daruszentmiklóst, illetve a központi települést, Dunaújvárost. Figyelembe véve a járási szintű vándorlási adatokat is, kijelenthető, hogy a dunaújvárosi lakónépesség csökkenés egy része a környékbeli településeken jelenik meg vándorlási különbözetként[6].

A 2011-es Népszámlálás adatai szerint a járás teleüléseit különböző mértékben érinti az ingázás. A KSH és TeIR 2011-es adatai szerint a naponta ingázó, eljáró (foglalkoztatottak) aránya Dunaújváros esetében 16,7%, míg a környékbeli települések esetében ennél jóval magasabb, így Rácalmás esetében 75,2%, Kulcs esetében 75,7% és a járás több települése esetében is 70% feletti volt. Dunaújváros továbbra is a térség meghatározó foglalkoztatója, sok esetben a környező (alvó) településekre elköltöző népesség továbbra is a járásközpont városba jár be dolgozni. 2011-ben 26.419 fő, míg 2022-ben, a legfrissebb Népszámlálás adatai szerint 26.657 fő volt a Dunaújvárosban foglalkoztatottak száma. Ebből 2011-ben 16.728 fő volt helyben lakó és helyben is foglalkoztatott, 2022-ben 15.265 fő. A más településre dolgozni járók száma 2011-ben 3.405 fő volt, míg 2022-ben 5.818 fő. A más településről Dunaújvárosba bejáró foglalkoztatottak száma 2011-ben 9.691 fő, 2022-ben 11.392 fő volt. Míg tehát a helyben lakó és itt is foglalkoztatottak száma csökkent és a más településre ingázó foglalkoztatottak száma nőtt, ezzel párhuzamosan a városba más településekről bejáró foglalkoztatottak száma is nőtt, melynek eredményeként a két népszámlálás időpontjában a helyben foglalkoztatottak teljes száma csak kis mértékeben változott (238 fővel nőtt).

Dunaújváros térségi központi szerepét oktatási szerepköre is megerősíti. A más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban emelkedik a városban: 2013-2017 között 15% körül volt, 2018-ban 19,3%, 2019-ben pedig 17,7%. A középiskolai tanulók esetében 2010-et követően emelkedett 50% fölé ez az arány, 2015-ben 53,4% volt.

6 Lásd a Demográfia fejezet vándorlásra vonatkozó részét

A város térségi szerepköre, vonzáskörzetei az FVS 2.2 fejezetében részletesen is elemzésre kerülnek.

2.1.2 A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)[7] hosszú távon teljes tervezéssel az ország minden ágazata, térsége, szférája számára jövőképet és célokat kíván adni a fejlesztéspolitika és a területfejlesztés terén. Célja a térségeket dinamizáló fejlesztési pólusok megerősítése és a városhálózati kapcsolatrendszer fejlesztése.

- Az OFTK átfogó céljai:

1. Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés

2. Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom

3. Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme

4. Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet

Az OFTK releváns szakpolitikai specifikus céljai:

1. Versenyképes, innovatív gazdaság

2. Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság

3. Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés- és ellátás

4. Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I

5. Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom

7. Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme

- Releváns területi specifikus célok:

2. A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat

3. A vidéki térségek népességeltartó képességének növelése

5. Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés

Az OFTK, kitérve Fejér megye területfejlesztési irányaira, hangsúlyozza a Győr-Tatabánya-Komárom-Mór-Székesfehérvár-Dunaújváros-Paks-Kecskemét ipari/logisztikai nagyklaszterek közötti közlekedési hálózatok kialakítását, valamint a Dunaújváros ipari jellegét megtartó és erősítő, a nagyvállalatok szinergiáját kihasználó gazdasági központi szerep fejlesztését.

[7] Magyar Közlöny, 2014. évi 1. szám

Ugyancsak kiemeli a két megyei jogú város felsőfokú oktatási színvonalának és bázisainak megtartását.

Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030

Az NTS stratégiai pilléreket nevesít, melyek közül az első, az egységes desztinációs szemlélet kialakítása és fenntartása Dunaújváros esetében. A desztináció egyszerre földrajzilag körülhatárolható területrész, amely a turisztikai kínálati piacon egységes fogadóterületként jeleníthető meg és keresleti kategória is, amely a vendégek utazási döntései kap területi szintű meghatározást. A desztináció tehát olyan települések összessége, melyek együttesen képesek kínálati szinten megfelelő volumenű és gazdaságosan fenntartható vendégérdeklődést generálni.

A stratégia értelmében Dunaújváros egyedi építészeti öröksége, Duna-menti fekvése, régészeti emlékei megfelelő desztinációs kínálathoz illeszkedve részesülhetnek a nagyobb területet érintő turisztikai érdeklődés előnyeiből. Különösen fontos ez azért is, mert Dunaújváros és térsége nem része a stratégia által nevesített, 11 magyarországi turisztikai térségnek.

Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia

A 2013-ban készült Keretstratégia releváns átfogó célkitűzése a folytonosan változó társadalmi, humán, gazdasági, természeti külső környezethez való alkalmazkodóképesség feltételeinek biztosítása, az ahhoz szükséges kulturális adaptáció minőségi javítása. Ehhez kapcsolódóan a dokumentum négy célt fogalmaz meg az alapvető nemzeti erőforrások mentén:

Emberi erőforrások. Cél a népességében stabil, egészséges, a kor kihívásainak megfelelő készségekkel és tudással rendelkező emberek alkotta, a kirekesztettséget fokozatosan csökkentő társadalom.

Társadalmi erőforrások. Cél a fenntarthatóságot támogató kultúra kialakítása a fenntartható társadalom szempontjából pozitív értékek, erkölcsi normák és attitűdök erősítése.

Természeti erőforrások. A környezeti eltartó-képességet, mint a gazdálkodás korlátját kell érvényesíteni. fenntartása a gazdaságpolitikai döntésekben. A biodiverzitás kapcsán cél a talaj termőképességének fenntartása, a természetes területek beépítési sebességének csökkentése, a fenntartható hozamon alapuló gazdálkodás a megújuló erőforrásokkal. Emellett Az emberi egészséget és életminőséget veszélyeztető kibocsátásokat korlátok között kell tartani, azokat megfelelően szabályozni szükséges. Ugyancsak fontos az ésszerű, beosztó gazdálkodás az ásványkincsekkel és az energiahordozókkal.

Gazdasági (fizikai) erőforrások: Cél a fizikai tőke szelektív gyarapítása, a közösségi tőkejavak amortizációjának pótlása. Kiemelt feladat a vállalkozói réteg megerősítése, a hazai tőkebefektetések fokozatos növelése, külföldi kitettségünk csökkentése.

Dunaújváros esetében valamennyi célkitűzés relevánsnak tekinthető. A stratégia egyes elemei olyan kezelendő problémákra mutatnak rá, melyek Dunaújváros esetében nagyobb hangsúly kapnak, ezek között kell megemlíteni például a természeti erőforrások, levegőkörnyezet

vonatkozásában az ipari levegőszennyezés kérdését. A Duna, illetve az ipari szennyezés (veszélyes hulladék) révén ugyancsak erőteljes a város érintettsége felszíni és felszín alatti vizeink állapota kapcsán.

Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (2018-2030)

A 2018-2030 közötti időszakra szóló, de 2050-ig is kitekintő második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia egy dekarbonizációs és egy adaptációs jövőképet fogalmaz meg, majd két átfogó célt:

- fenntartható fejlődés egy változó világban, valamint
- adottságaink, lehetőségeink és korlátaink megismerése.

A város szempontjából a kapcsolódó specifikus célok az alábbiak: Dekarbonizáció; Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának térinformatikai megalapozása; Alkalmazkodás és felkészülés; valamint Éghajlati partnerség biztosítása.

Fejér Megye Területfejlesztési Koncepciója 2021-2027

Fejér Megye Területfejlesztési Koncepciója 3 átfogó, valamint, ezekhez kapcsolódóan, 7 stratégiai és 3 területi célt határozott meg a megye 2021-2027 közötti fejlesztési időszaka vonatkozásában.

- Átfogó cél 1: Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség
    - Specifikus cél 1: Helyi identitás és közösségek megerősítése
    - Specifikus cél 2: Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése
    - Specifikus cél 3: Területi különbségek mérséklése, jobban összetartó, szociálisan érzékenyebb megye
- Átfogó cél 2: Élhető megye és települések
    - Specifikus cél 1: Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése
    - Specifikus cél 2: a Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése, zöldebb Fejér megye”,
- Átfogó cél 3: Innovatív és fejlődő gazdaság
    - Specifikus cél 1: Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése, elősegítése, intelligens megye
    - Specifikus cél 2: Gazdasági környezet fejlesztése

Területi célok:

- T.1 Fenntartható városok
- T.2 Mezőföld Program (Dél-Fejér)
- T.3 Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve); Vértes és az előbbi térségekhez nem besorolható, a Budapest környéke turisztikai térséghez tartozó Fejér megyei települések

Az átfogó és specifikus célok kapcsán elmondható, hogy valamennyi érinti Dunaújvárost, ugyanakkor a helyzetfeltárás adatait tekintve különösen relevánsnak módhatóak a „Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése", az „Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése", az „Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése, elősegítése, intelligens megye", valamint a „Gazdasági környezet fejlesztése" specifikus célok.

A területi célok közül Dunaújvárost az első, „Fenntartható városok" cél érinti, mely révén – a megye járási központjaival együtt – teljes területével érintett. „A városfejlesztés kiemelt szempontja a társadalmi – gazdasági – környezeti értelemben vett fenntarthatóság elve, mely a várospolitikában integrált megközelítést igényel. Az érintett városi kör lehetséges tagjait Fejér megye a közigazgatási hierarchiában betöltött szerepük alapján állapította meg, miszerint a fenntartható városfejlesztés letéteményesei a megye járásközpontjai."[8]

Duna mente – Fejér megye különleges gazdasági övezet

A Kormány, a 362/2021. (VI. 28.) Korm. rendelete értelmében, Iváncsa község és Rácalmás város közigazgatási területén Duna-mente – Fejér megye elnevezéssel, különleges gazdasági övezetet jelölt ki. Iváncsa község vonatkozásában a rendelet kitér a megvalósuló ipari park fejlesztésére és nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánítására, míg Rácalmás esetében a város közigazgatási területén elhelyezkedő, Hankook Tire Magyarország Kft. Rácalmáson megvalósuló beruházásával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánítására. A tervek szerint Iváncsán a dél-koreai SK Innovation beruházása révén hatalmas akkumulátorgyár épül.

A rendelet továbbá kiemeli, hogy a beruházással közvetlenebbül érintett települési önkormányzat Adony Város Önkormányzata, Iváncsa Község Önkormányzata, Kulcs Község Önkormányzata és Rácalmás Város Önkormányzata.

Dunaújváros számára a gazdasági övezet kialakítása jelentős gazdasági hátrányt jelent, hiszen a város eleshet attól az iparűzési és építményadótól, ami az érintett területek kapcsán a korábban kötött szerződések révén befolyt. A két településsel kötött korábbi megállapodás szerint, az ipari parkok kialakításáért és finanszírozásért cserébe a rácalmási Hankook-gyár és az iváncsai ipari park által fizetett iparűzési adó ötven százaléka Dunaújvárost illette meg.

A rendelet értelmében a Fejér Megyei Önkormányzat jogosult az iparűzési adó beszedésére és annak további elosztására.

2.1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

Országos Területrendezési Terv

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvényt (továbbiakban: OTrT törvény) az Országgyűlés 2003-ban fogadta el. A törvény első átfogó módosítására 2008-ban

[8] Fejér Megye Területfejlesztési Koncepciója, 131. oldal.

került sor, majd a következő módosítása 2013-ban történt meg: az Országgyűlés a módosító javaslatot 2013. december 9-én elfogadta, a törvény 2014. január 1-jén hatályba lépett.

Az Országgyűlés megalkotta és 2018. december 28-án elfogadta a 2018. évi CXXXIX. törvényt Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről. A törvény célja, – amint azt a jogszabály 1. §-a megfogalmazza – hogy az ország egészére, valamint egyes kiemelt térségekre meghatározza a térségi terület-felhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, a terület- és gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálása érdekében, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, honvédelmi érdekek és a hagyományos tájhasználat megőrzésére, illetve erőforrások védelmére. A Második Részben foglalt Országos Területrendezési Terv hatálya kiterjed az ország teljes közigazgatási területére, rendelkezéseit alkalmazni kell a megyei területrendezési terv, a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia, a településrendezési eszközök és a településképi rendelet készítése és elfogadása során.

5. ábra: Az Ország Szerkezeti Terve az OTrT-ben

OTrT 2018 - Ország szerkezeti terve

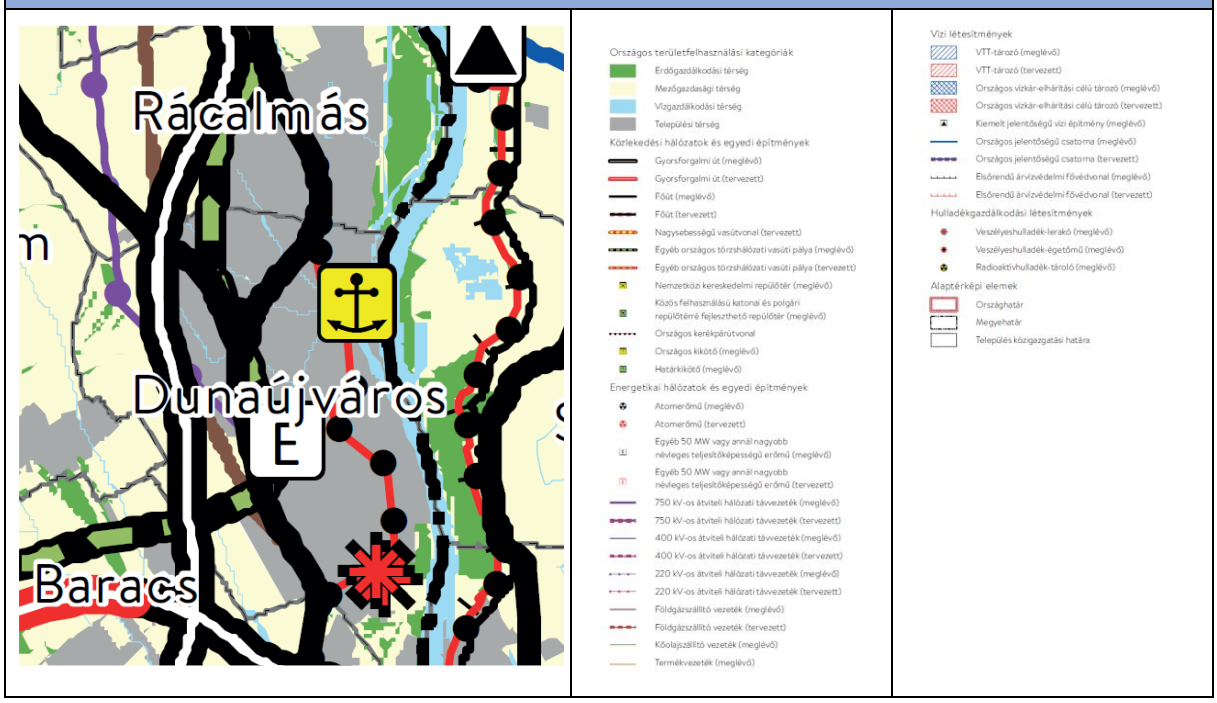

Forrás: Országos Területrendezési Terv 2. számú melléklet (https://www.e-epites.hu/)

A jogszabály – az országos területfelhasználási kategóriák alapján – Dunaújváros közigazgatási területén belül települési térség, vízgazdálkodási térség és – kisebb mértékben – erdőgazdálkodási térség kategóriákba sorolható területeket különböztet meg.

Fentiek mellett a 2018-as OTrT tartalmazza az Országos Övezeti Terv tervlapjait a 3. mellékletben, az alábbiak szerint:

a) 3/1. melléklet az ökológiai hálózat magterületének övezetét, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetét és az ökológiai hálózat pufferterületének övezetét,

b) 3/2. melléklet a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetét,

c) 3/3. melléklet az erdők övezetét,

d) 3/4. melléklet a világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett településeket,

e) 3/5. melléklet a honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett településeket.

Dunaújváros MJV érintettsége megállapítható az ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete, az erdők övezete, valamint a világörökségi várományos területek övezete kapcsán.

Fejér Megyei Területrendezési Terv

Fejér Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 7/2020. (II.28.) rendelete Fejér megye területrendezési tervéről azonosítja a megyei jogú városok vonzáskörzeteit, gazdaságfejlesztési övezeteit. A rendelet alapján Dunaújváros Megyei Jogú város gazdaságfejlesztési övezetébe tartozik Kisapostag, Kulcs, Rácalmás és Nagyvenyim.

A megyei rendezési terv, a gazdasági vonzáskörzet mellett, Dunaújváros esetében az alábbi térségi övezetek esetében állapít meg érintettséget:

- Az ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, az ökológiai hálózat pufferterületének övezete
- A kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete, a jó termőhelyi adottságú szántók övezete
- Az erdők övezte, az erdőtelepítésre javasolt terület övezete
- A tájképvédelmi terület övezete
- A világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett települések
- A vízminőség-védelmi terület övezete
- A nagyvízi meder övezete
- A földtani veszélyforrás terület övezete által érintett települések
- Kulturális örökségi-történeti fejlesztési övezet
- Naperőmű létesítése céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete

A rendelet településenként nevesíti a területfelhasználási térségek területi mérlegét, mely alapján Dunaújváros területe az alábbiak szerint jelenik meg:

- A város közigazgatási területe 5.267,40 ha, melyből
    - Erdőgazdálkodási térség 206,83 ha,
    - Mezőgazdasági térség 1.751,49 ha,
    - Sajátos terület-felhasználású térség 217,27 ha,
    - Települési térség 2.801,72 ha és
    - Vízgazdálkodási térség ha.290,09 ha.

A megyei területrendezési terv, a fentieken túl, a következő területek kapcsán nevesíti Dunaújvárost:

- Országos veszélyeshulladék-lerakó (2 db, a 0187/2, 0187/5 hrsz.) (meglévő)
- Országos jelentőségű gyorsforgalmi út (M8 - – Baracs – Dunaújváros – (Apostag) – (meglévő)
- Országos jelentőségű gyorsforgalmi út (M6: (Budapest (M0)) – Dunaújváros – (Szekszárd – Bóly térsége) (meglévő)
- Országos jelentőségű főút (6. sz. főút: (Budapest) – Dunaújváros – (Szekszárd – Pécs – Barcs) – (Horvátország) (meglévő)
- Országos jelentőségű főút (62. sz. főút: Dunaújváros (6. sz. főút) – Székesfehérvár (7. sz. főút) (meglévő)
- Térségi szerepű összekötő utak (6219: Dunaújváros - Nagyvenyim - Baracs - Mezőfalva – Sárbogárd) (meglévő)
- Egyéb mellékutak: 51124 (Dunaújváros), 51317 (Dunaújváros), 6221 (Dunaújváros – Baracs (Apátszállás), 51318 (Dunaújváros), 51316 (Dunaújváros) (meglévő)
- Országos jelentőségű közúti híd: (Dunaújváros – Dunavecse között az M8 gyorsforgalmi úton) (meglévő)
- Országos jelentőségű, meglévő egyéb országos törzshálózati vasúti pályák (42. Pusztaszabolcs – Dunaújváros – Paks)
- Térségi jelentőségű, meglévő országos vasúti mellékvonalak (342. Dunaújváros – Dunaújváros Kikötő)
- Térségi repülőterek (Baracs – Kisapostag (Dunaújváros) (meglévő)
- Országos kerékpárút törzshálózati vonal (6. C: Százhalombatta – Ercsi – Dunaújváros – Dunaföldvár)
- Térségi kerékpárútvonalak (Dunaújváros – Mezőfalva)
- Meglévő országos kikötő: Dunaújváros
- 50 MW vagy annál nagyobb névleges teljesítőképességű meglévő erőmű (ISD POWER Energiatermelő és Szolgáltató Kft., 64,5 MW)
- 5-50 MW közötti névleges teljesítőképességű meglévő erőmű (ENERGOTT Fejlesztő és Vagyonkezelő Kft., 18, 282 MW, Hamburger Hungária Erőmű Kft., 42,3 MW)
- Villamosenergia-átviteli hálózati távvezeték, 220 kV-os átviteli hálózat elemei (Százhalombatta) – Dunaújváros (meglévő)
- Villamos energia elosztó hálózati távvezeték elemei (Szabadegyháza – Perkáta – Dunaújváros, Perkáta – Dunaújváros, Perkáta – Dunaújváros felhasítva Dunaújváros Észak, Perkáta – Dunaújváros felhasítva Dunaújváros II., Dunaújváros – Sárbogárd – (Tamási), Dunaújváros – Kisapostag – (Solt), Dunaújváros – (Budapest XXIII.), Dunaújváros – (Paks), Dunaújváros – (Paks) felhasítva (Dunaföldvár) (meglévő)
- Térségi ellátást biztosító 132 kV-os elosztó hálózati távvezeték tervezett elemei (Dunaújváros – Sárbogárd – (Tamási) felhasítva – Sárbogárd Kelet, Perkáta – Dunaújváros Dél – Dunaújváros OVIT – Sárbogárd)
- Meglévő földgázszállító vezetékek (510 Adony – Dunaújváros I., 511 Adony – Dunaújváros II.)

- Földgázelosztó vezetékek (Dunaújvárosi gázátadó)

6. ábra: Dunaújváros Fejér megye szerkezeti tervén

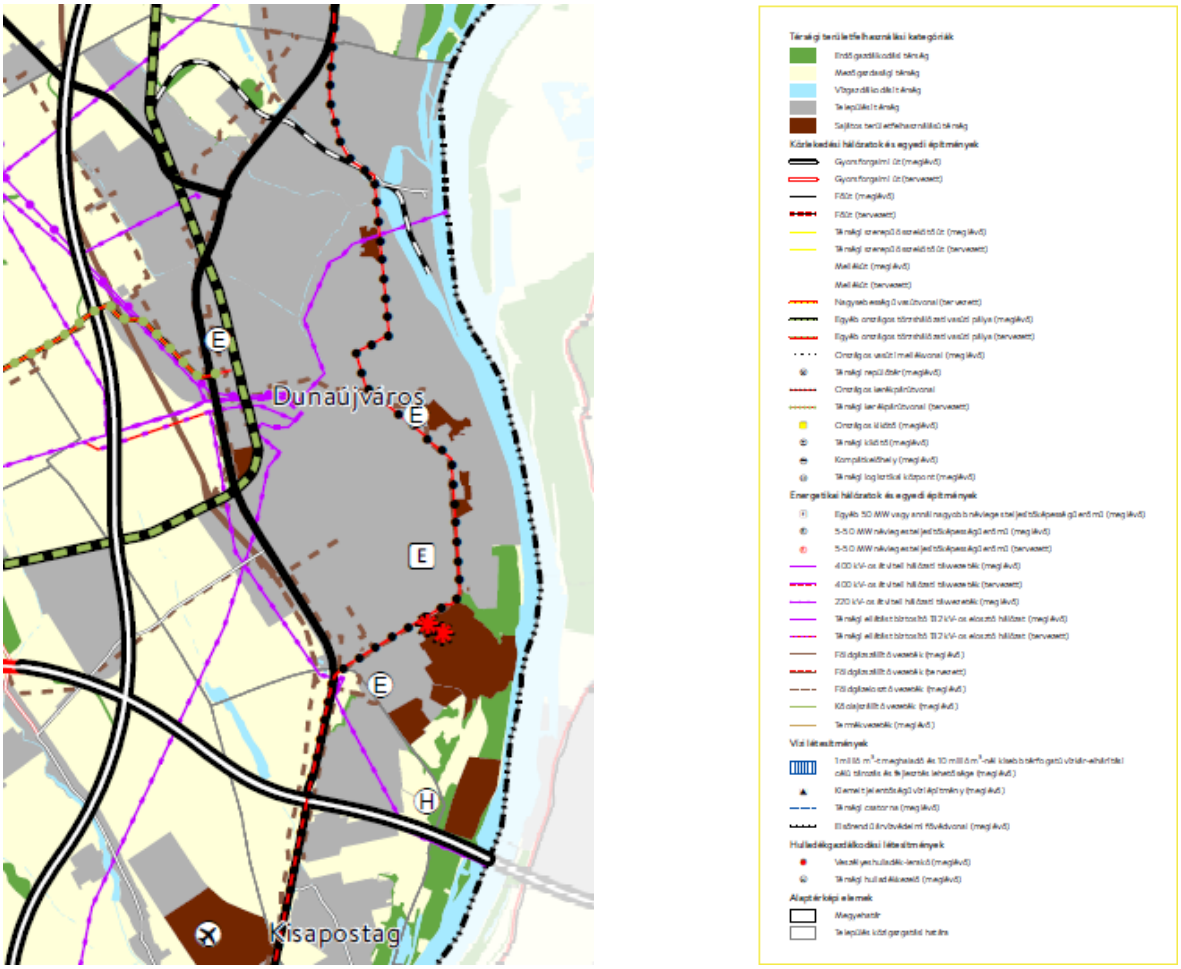

Forrás: https://www.fejer.hu/

2.1.4 A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai

A szomszédos települések közül a Duna jobb partján fekvők a Dunaújvárosi járáshoz tartoznak. A Duna hagyományosan elválasztotta a jobb és balparti területeket, országrészeket, és mivel Dunaújváros térségében sokáig a természeti adottságok (Pentelénél a magaspart) miatt csak Dunaföldváron volt átkelő, a balparti településekkel a kapcsolat tradicionálisan gyenge. A Duna bal partja már Bács Kiskun megye, mellyel a város elsősorban a közelmúltban megvalósult M8 Duna-hídon keresztül került, kerülhet közvetlen összeköttetésbe.

A járási települések közül Dunaújvárossal az alábbi települések határosak (északi irányból haladva): Rácalmás, Nagyvenyim, Baracs és Kisapostag.

A szomszédos, agglomerálódó települések sok szállal kötődnek Dunaújvároshoz, a kapcsolat több szempontból is kölcsönös és együttműködésre ösztönző. A Rácalmással hosszú évek alatt

kialakult kapcsolatokat is erőteljesen befolyásolhatja a korábbi fejezetben bemutatott Duna mente – Fejér megye különleges gazdasági övezet létrejötte.

Ahogyan erre korábban utaltunk, Fejér Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 7/2020. (II.28.) rendelete Fejér megye területrendezési tervéről azonosítja a megyei jogú városok vonzáskörzeteit, gazdaságfejlesztési övezeteit. A rendelet alapján Dunaújváros Megyei Jogú város gazdaságfejlesztési övezetébe tartozik Kisapostag, Kulcs, Rácalmás és Nagyvenyim.

Az erős kapcsolatok és agglomerációs folyamatok ellenére Fejér Megye 2021-2027-es Területfejlesztési Koncepciója nem jelölte együtt tervezhető térségnek a dunaújvárosit, a fenntartható városfejlesztés keretei továbbra is városi szinten érvényesülnek.

- **Rácalmás**

Az 1990-es évek eleje óta egyre többen költöztek-költöznek ki a városból a községbe, elsősorban a jó levegő, a szép táji adottságok miatt, amelyek kiváló infrastruktúrával párosultak.

A Hankook 2009-ben nyitotta meg kapuit, azóta több, mint ezer főt foglalkoztat. A gyár Rácalmás belterületétől távol, a dunaújvárosi közigazgatási határra települt, innen is érhető el legkönnyebben, a 2007-ben városi rangot kapott Rácalmás kiváló természeti adottságaiból következő vonzerejét nem csökkentette.

Ma a város több lábon áll; miközben itt működik a megye egyik legnagyobb foglalkoztatója, a város folyamatosan valósítja meg a lakosság életminőségét javító és a turisztikai vonzerejét növelő fejlesztéseit.

Dunaújvárost érintő településrendezési elhatározások a 2014-2020 közötti időszak vonatkozásában készült megalapozó vizsgálat alapján:

Hankook,

- biztonsági övezetei átnyúlnak Dunaújváros területére
- megközelíthetősége (közúti és vasúti) mind Dunaújváros, mind Rácalmás felől biztosított
- nagyobb fejlesztési lehetőség Rácalmás területén van, melyhez Dunaújváros északi iparterülete kapcsolódik kisebb iparterület a településhatáron

Pálmajor (Agrospeciál)

- nincs területi fejlesztési lehetősége lakóterületi fejlesztési lehetőségek szép települési és táji környezetben az északi településrészen turisztikai fejlesztések
- tervezett termálfürdő, a Duna-part természetvédelmi szempontú fejlesztése

Rácalmás város Képviselő-testülete 329/2019. (X. 1.) számú határozata fogadta el a település szerkezeti tervét, valamint annak mellékleteit.

Rácalmás Város Önkormányzat Képviselő-testülete 8/2016 (01.26.) KT. sz. határozatával elfogadta a város településfejlesztési koncepcióját, 9/2016 (01.26.) KT. sz. határozatával pedig az integrált településfejlesztési stratégiát.

- **Nagyvenyim**

A Dunaújvárostól nyugati irányban, közúton 8 km-re fekvő községben elmúlt időszakban a szociális alapszolgáltatásokat és az egészségügyi alapellátást érintő fejlesztések mellett belterületi kerékpárút fejlesztések is történtek.

Dunaújvárost érintő településrendezési elhatározások a 2014-2020 közötti időszak vonatkozásában készült megalapozó vizsgálat alapján:

kiemelt célja a településnek a dunaújvárosi kerékpárút

− Dunaújváros és Nagyvenyim településszerkezeti terveiben is szerepel (továbbra sem valósult meg)

lakóterületek

− a belterület határos Dunaújváros külterületeivel

− jelentős fejlesztési területek szabadon

Agrospeciál

− a telephelyek fejlesztése a helytelen övezeti besorolás miatt kérdéses

- **Baracs**

A község három településrészből áll, a kisebb lélekszámú Templomosból, a falu központi részét képező, sűrűbben lakott Apátszállásból és a Duna-parti Üdülőterületből. Templomos területén állt az Annamatia római katonai tábor, míg a Duna-parton található a Baracsi Szabadidőpark.

A település gazdasága a mezőgazdaságon nyugszik, a legnagyobb foglalkoztató is ebből a szektorból kerül ki, de ipari vállalkozások is megtelepültek. Ezzel együtt a lakosság jelentős része a könnyen elérhető dunaújvárosi gyárakban dolgozik.

Dunaújvárost érintő településrendezési elhatározások a 2014-2020 közötti időszak vonatkozásában készült megalapozó vizsgálat alapján:

- Elsősorban Kisapostaggal közösen a repülőtér esetleges fejlesztése során alakulhat partnerség.
- Baracs területét mind az M6, mind az M8 érinti, ennek ellenére az országos gyorsforgalmi úthálózat csak Dunaújváros érintésével érhető el.
- A limeshez kapcsolódó világörökség-várományos terület része.

- **Kisapostag**

A Dunaújvárost délről határoló község mind közigazgatásilag, mind gazdaságilag szoros kapcsolatban van a megyei jogú várossal.

Dunaújvárossal a tervezett gazdasági területeivel, a volt hulladéklerakó területével és mezőgazdasági művelésű területeivel határos.

Kisapostag Község Önkormányzata Képviselő-testületének 22/2020 (X. 6.) önkormányzati rendelete Kisapostag község helyi építési szabályzatáról szóló 14/2010. (XII.13) önkormányzati rendelet módosításáról szóló rendeletével jóváhagyta a Dunaújváros-Kisapostag közigazgatási határ – 6. sz. főút – 065/7 hrsz-ú út – 071/1 hrsz-ú út – 069 hrsz-ú út által határolt területre vonatkozóan településrendezési eszközeinek részleges módosítását.

Dunaújváros kezdeményezésére Kisapostag község átadta a megyei jogú város részére a Hamburger Hungária Kft. által használt, de korábban a község területén fekvő területrészt. Dunaújváros közigazgatási határának módosulásával kapcsolatban DMJV Közgyűlése a 827/2021. (IX. 16.) határozatában rögzítette a város településrendezési eszközeinek módosításának elindítását. Ugyancsak a határozat rögzíti, hogy a Kisapostagtól átkerült területen megvalósuló fejlesztés kiemelt önkormányzati beruházás legyen, valamint, hogy a településrendezési eszközök úgy módosuljanak, hogy a Kisapostagtól átkerült területek ipari területre, Gip építési övezetbe kerüljenek. A módosítással Dunaújváros területe 16,2301 hektárral megnövekedett, míg Kisapostagé ugyanennyivel csökkent.

A fentiek mellett az elmúlt időszakban megvalósult a Dunaújváros-Kisapostag közötti kerékpárút megépítése.

Dunaújvárost érintő településrendezési elhatározások:

- Dunaújváros és Kisapostag közös érdeke a hulladéklerakó valamilyen hulladékgazdálkodási funkcióval történő újrahasznosítása,
- valamint a közigazgatási határ közelében lévő ipari területek fejlődése, fejlesztése.

2.1.5 Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása és településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

Dunaújváros Integrált Településfejlesztési Stratégiáját (ITS) Dunaújváros Megyei Jogú Város Közgyűlése a 309/2014. (IX.23.) számú határozatával fogadta el. A dokumentum felülvizsgálatra és módosításra került 2020-ban, elfogadta Dunaújváros Megyei Jogú Város Polgármestere a 310/2020 (IV.09.) határozatával és Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a 222/2020. (VII.16.) határozatával.

A hatályos ITS az az alábbi középtávú célkitűzéseket jelöli meg:

- 1. Specifikus cél (S1)

A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása a meglévő ipari termelési kultúrára, és az újonnan betelepült multinacionális cégek által teremtett kedvező üzleti-gazdasági klímára építve

- 2. Specifikus cél (S2)

A vállalati együttműködések és az innovációs potenciál erősítése, a felsőoktatási szolgáltatási portfolió diverzifikálása a térség gazdasági versenyképességének javítása érdekében

- 3. Specifikus cél (S3)

A kikötő és a kapcsolódó logisztikai eszközrendszer komplex fejlesztése a város meglévő földrajzi adottságaira és helyi a gazdaság igényeire építve

- 4. Specifikus cél (S4)

A város népességvonzó erejének növelése a települési és természeti környezet fenntartható fejlesztésével, egyes városi területek revitalizálásával

- 5. Specifikus cél (S5)

A lakosság életminőségének javítása és a társadalmi befogadás előmozdítása a humán szolgáltatások minőségi fejlesztésével

Dunaújváros Megyei Jogú Város Közgyűlésének 15/2016. (V.20.) számú önkormányzati rendelete elfogadta a település új Helyi Építési Szabályzatát (DÉSZ). A rendelet R1 melléklete tartalmazza a város Szabályozási Tervét.

A megújult településszerkezeti terv Dunaújváros Megyei Jogú Város Közgyűlésének 299/2016. (V.19.) Önkormányzati határozatával került elfogadásra. A tervet a határozat 1. a. melléklete tartalmazza. A Településszerkezeti Terv releváns és hatályos lehatárolásait a beépítésre szánt, illetve nem szánt területeken belül, az épített környezet bemutatása és a zöldterületek bemutatása fejezetekben mutatjuk be.

Dunaújváros MJV Közgyűlése 2017 decemberében elfogadta a város Településképi Arculati Kézikönyvét, és a településkép védelméről szóló 43/2017. (XII.22.) rendeletét.

7. ábra: Dunaújváros Településszerkezeti Terve

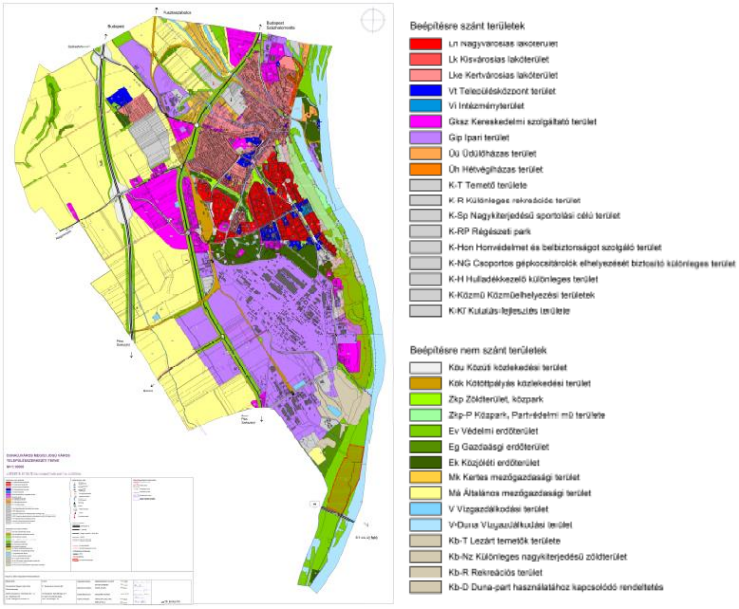

Forrás: Dunaújváros MJV Településszerkezeti Terve, a 299/2016 (V.19.) Önkormányzati határozat 1.a melléklete

2.1.6 A település társadalma

A fejezet a település társadalmi folyamatainak áttekintése során vizsgálja a demográfia folyamatok alakulását, a lakosság képzettségi, foglalkoztatottsági és jövedelmi helyzetének változásait, valamint ismerteti a helyi társadalom összetételét. A fejezet részeként a városi identitást befolyásoló tényezők (pl. kulturális adottságok, helyi hagyományok, civil szervezetek, stb.) is bemutatásra kerülnek.

- **Demográfia**

A fejezet célja, hogy bemutassa a városi népesség változásának mértékét az elmúlt időszakban, kitérve a kiváltó okokra is (természetes szaporodás/fogyás és vándorlás folyamatai).

8. ábra: Állandó népesség és lakónépesség Dunaújvárosban, (fő, 2010-2019)

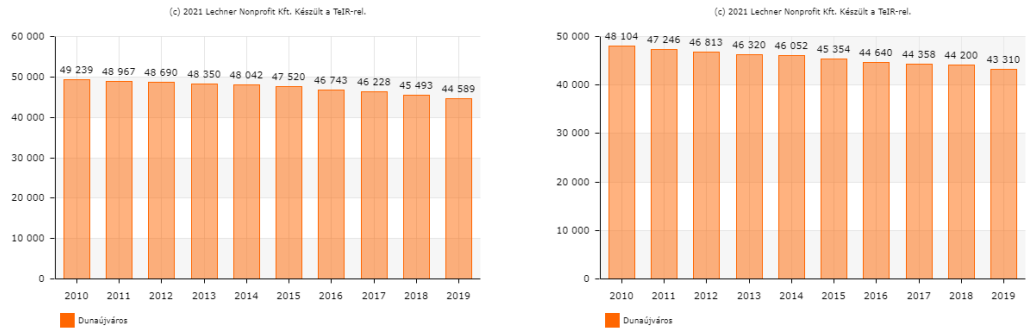

Forrás: TeIR

A fenti ábrák adatai alapján rögzíthető, hogy mind az állandó-, mind a lakónépesség csökken Dunaújvárosban. A népességcsökkenés összhangban van az országos és megyei folyamatokkal, ugyanakkor mértéke jelentősen túlmutat azokon. Magyarország lakónépessége 2010-ben 9.985.722 fő, míg 2019-ben 9.769.526 fő volt, így a csökkenés a vizsgált időszakban országos szinten 2,17%-os, Fejér megyében 1,76%-os, Dunaújváros esetében 9,97%-os. A megye székhelyének és egyben legnépesebb településének, Székesfehérvárnak is csökken a lakossága: 2019-ben lakónépessége 96.529 fő volt, ami 5,3%-os csökkenés 2010-hez képest (101.943 fő).

A város lakónépességének csökkenése – ahogyan ez a 2013-ban készült ITS megalapozó vizsgálatában is rögzítésre került – hosszabb távú tendencia. A 2000 és 2010 közötti időszakban 12,6% volt a népességfogyás mértéke, ami szintén jelentősen meghaladta az akkori megyei (1,45%) és országos (2,63%) szinteket. A 2000 és 2019 között Dunaújvárosban összesen 10.750 fővel csökkent a lakónépesség (19,89%). A 2022. évi népszámlálás adatai szerint a város lakossága 42.099 fő, tehát 2019-hez képest 1.211 fővel csökkent a népesség, míg az előző, 2011-es népszámlálás lakónépesség adatához képest 6.385 fővel (13,1%).

A népesség csökkenésének okai és körülményei a következő alfejezetekben kerülnek áttekintésre.

9. ábra: Természetes szaporodás, fogyás ezer főre (2009-2019)

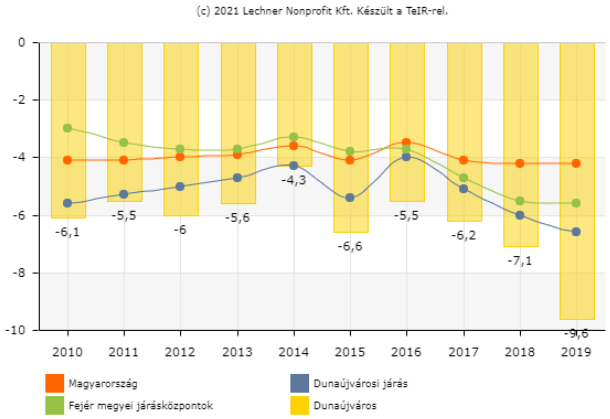

Forrás: TeIR

A népesség csökkenésének egyik oka a természetes fogyás, azaz a születések és halálozások különbözetének negatív eredménye. Dunaújváros esetében – lásd a fenti ábrát, amely az 1000 lakosra jutó születési és halálozási adatokat rögzíti – 2010 és 2019 között minden évben negatív volt az egyenleg, emellett a fogyás mértéke mindig kedvezőtlenebb volt az országos és a megyei területi szinteken rögzített értékeknél (pl.: 2019: Magyarország: 4,2, Dunaújváros: 9,6 fő.).

A természetes fogyás esetében egyértelműen egy tartós tendenciáról van szó, amely nem városi, hanem országos jelenség, de Európa számos országában ugyancsak erőteljesen érzékelhető demográfiai folyamat. Ezt erősíti az a tény is, hogy 2000-2019 között valamennyi magyarországi megye esetében negatív volt a természetes szaporodás/fogyás eredménye, ugyanakkor annak mértéke területileg jelentős eltéréseket mutat.

10. ábra: Vándorlási egyenleg Dunaújváros (állandó ideiglenes együtt, 2010-2019) és a Dunaújvárosi járás településeinek vándorlási egyenlege 2019-ben

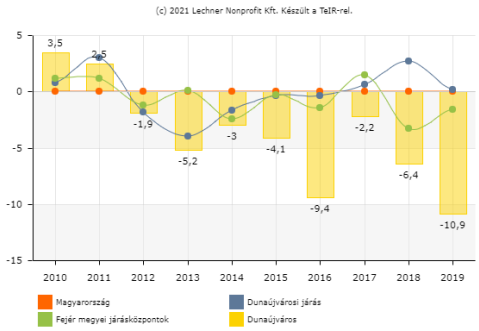

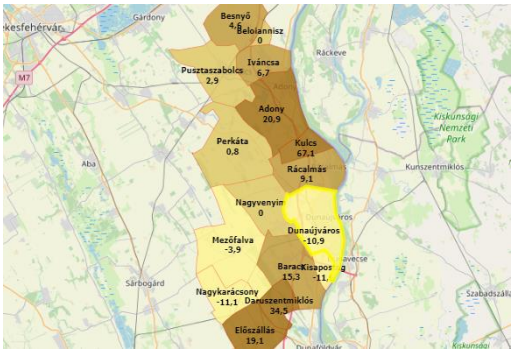

Forrás: TeIR

A vándorlási folyamatok tovább erősítik a népesség fogyásának tendenciáit. A lakosság elvándorlása a településről a megelőző időszakban is jelentős problémaként jelentkezett. A 2010 és 2019 közötti időszakban, a 2010-es és 2011-es évek kivételével, minden évben negatív a belföldi vándorlás egyenlege, ami azt mutatja, hogy a lakosság elvándorlása Dunaújvárosból nem szűnt meg a 2010-es években sem. Egyes években (2016, 2018 és 2019) a mutató értéke különösen kedvezőtlen volt.

A járás településeit megjelenítő térképen ugyanakkor látható, hogy a környező járási településeken jelentős vándorlási többlet jelenik meg – többek között Rácalmáson, Baracson, Adonyban, Daruszentmiklóson, Előszálláson és Kulcson – a járási székhely településről elköltöző lakosok tehát nagy valószínűséggel e településekre helyezték át lakóhelyüket. Az elvándorlás tehát – és a népességcsökkenés jelentős része is – a szuburbanizációs folyamat részeként értelmezhető. A 2022-es és 2011-es Népszámlálások közötti időszakban Dunaújváros vándorlásból eredő népesség vesztesége 2.704 fő volt. Ugyanebben az időintervallumban a járást alkotó települések együttes népességtöbblete 2.653 fő volt. A városban foglalkoztatottak száma emelkedett a két időpont között, úgy, hogy bár nőtt a városból más településre dolgozni járó ingázók száma, de az ide bejáró ingázók száma is hasonlóan emelkedett.

Az elmúlt 2 évtized belföldi vándorlási folyamatai kapcsán kiemelendő, hogy annak legfőbb nyertese Pest megye, melynek vándorlási egyenlege minden vizsgált évben pozitív volt. Pest megye mellett – melynek népessége (Budapest nélkül) 2000 és 2018 között 20%-kal emelkedett – egyes nyugat-magyarországi megyék (pl. Győr-Moson-Sopron megye, Fejér megye) szintén a belföldi vándorlás célpontjaiként azonosíthatók, míg az utóbbi években a keleti megyékből a mobilisabb lakosság egy része egyértelműen az említett területek irányába mozdul el.[9]

A lakosság korösszetétele az előző ITS-ben vizsgált időszakban (2000-2011 között) is jelentős változást mutatott, melynek iránya a fiatalabb korcsoportba tartozók arányának csökkenését és az idősebb korosztályok arányának növekedését mutatták. A jelenlegi vizsgálat alapját képező 2010 és 2019 közötti időszakban is jelentős változást mutatnak az adatok. Amellett, hogy a 0-14 éves korosztályba tartozók aránya 12%-ról 11,2%-ra csökkent, ugyancsak csökkent a 15-59 évesek aránya is 64,1%-ról 58,4%-ra.

11. ábra: A 0-14 éves korúak aránya az állandó népességen belül (%, 2010-2019)

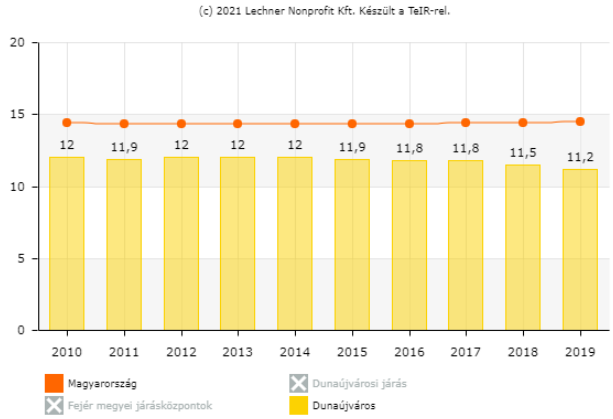

Forrás: TeIR

9 Részletesen lásd: Bálint Lajos – Obádovics Csilla (2018): Belföldi vándorlás (In: Demográfiai Portré 2018, KSH Népességtudományi Kutatóintézet)

A 0-14 évesek dunaújvárosi aránya a teljes időszakban elmarad az országos viszonylatban mért értéktől. 2010-ben Magyarországon a lakosok 14,4%-a, Dunaújváros esetében 12%-a tartozott ebbe a korosztály kategóriába. Míg a város esetében ez az arány 2019-re 11,2%-ra csökkent, addig országosan alig változott, némileg még emelkedett is (14,5%-ra).

A 15-59 éves korosztály esetében országosan 3,6 százalékpontos csökkenés tapasztalható. Dunaújvárosban hasonló a változás iránya, annak mértéke azonban jelentősebb (5,7 százalékpont). Míg 2010-ben a korosztályba tartozók aránya még 1%-kal magasabb volt az országos szintnél, 2019-ben már 1,1%-kal elmaradt attól.

12. ábra: A 15-59 éves korúak aránya az állandó népességen belül (%, 2010-2019)

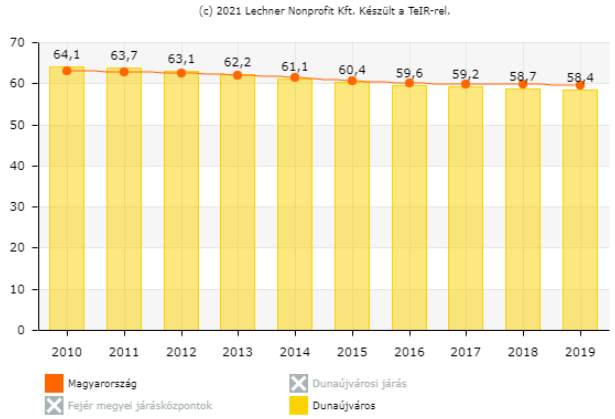

Forrás: TeIR

A városban a 60 éves és idősebb népesség aránya a teljes elemzett időszak alatt meghaladta az országosan rögzített szintet. Az alábbi ábra jól szemlélteti, hogy az országos és városi értékek közötti különbség jelentősen megnőtt 2010 és 2019 között. Míg Magyarország teljes népességén belül a korcsoport aránya 3,5 százalékponttal 22,5%-ról 26%-ra emelkedett, Dunaújváros esetében a növekedés 6,5 százalékpont értékű. Ez az emelkedés, valamint az előző két korcsoportba tartozó lakosság arányának csökkenése egyértelműen jelzi, hogy a város népessége folyamatosan és jelentősen öregszik.

13. ábra: A 60-x éves korúak aránya az állandó népességen belül (%, 2010-2019)

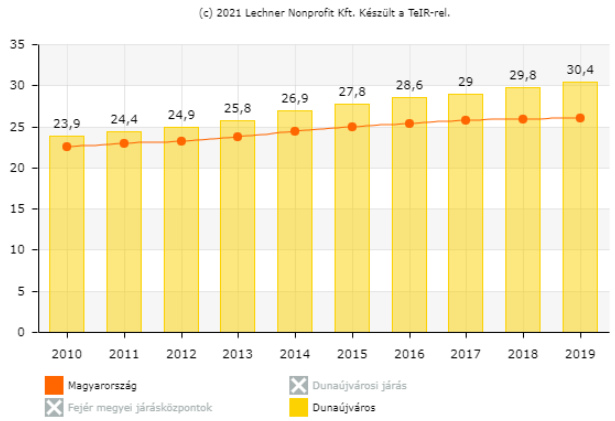

Forrás: TeIR

A fentebb már említett változást támasztja alá az öregségi mutató értékének változása is. Ez a mutató a száz 0-14 évesre jutó 60-x éves lakosok számát hivatott bemutatni.

14. ábra: Öregségi mutató (száz 0-14 évesre jutó 60-x éves, 2010-2019)

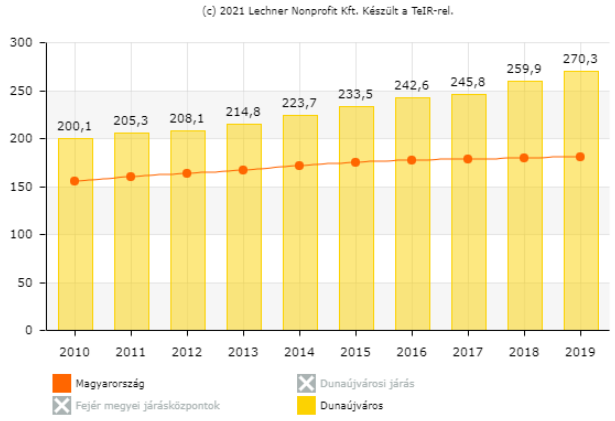

Forrás: TeIR

Az öregségi index alapján elmondható, hogy 2019-ben 100 0-14 éves lakosra 270,3 60 éves vagy idősebb lakos jutott. Ez az adat az országos adatokkal való összevetés során kap kiemelt jelentőséget: Magyarországon 2010-ben 155,6 idős lakos jutott 100 0-14 évesre, 2019-ben pedig 180,1. Ez alapján egyértelműsíthető az ország lakosságának öregedése és az is, hogy Dunaújváros lakossága dinamikusabban öregszik az országos szintnél, ami a diagram rajzolatából is megállapítható.

- **A lakosság nemzetiségi összetétele**

A lakosság nemzetiségi összetételének bemutatására jelenleg a 2014-ben elfogadott ITS készítésekor rendelkezésre álló KSH népszámlálási adatok állnak rendelkezésre. Jelen fejezet tartalmát a 2022-ben tervezett népszámlálást követően frissíteni szükséges.

A 2011-es népszámlálás dunaújvárosi vonatkozású adatait az alábbi táblázatban rögzítettük.

A táblázat csak a jelentősebb számban jelenlévő nemzetiségekhez tartozók számát és arányát tartalmazza.

5. táblázat: A népesség nemzetiség szerint, 2011

Terület	magyar	cigány (romani, beás)	német	hazai nemzetiségek együtt	egyéb	Összesen	Népesség
Dunaújváros	40.509	588	431	1.532	471	42.664	48.484
	83,55%	1,21%	0,89%	3,16%	0,97%	88%	100%

Forrás: KSH Népszámlálás, 2011

A népszámlálás során 42.664 fő, a városi lakosság 88%-a nyújtott adatot nemzetiségi hovatartozása vonatkozásában. A 2022-es népszámlálás során alacsonyabb volt a hazai nemzetiséghez tartozók száma (1.069 fő), mintegy fele a magukat cigánynak vallók száma (267 fő).

A magát magyarnak valló népesség aránya a teljes városi népességhez képest 83,55%-os. A magyaron kívül a hazai nemzetiségek közül az 1%-ot meghaladó nemzetiségűek közé mindössze a cigány (588 fő) és a német (431 fő) kisebbségek sorolhatóak. Emellett a bolgár, görög, horvát, lengyel, örmény, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén, ukrán nemzetiségűek közé együttesen 503 fő, a népesség 1,04%-a sorolta magát. Az összes hazai nemzetiség lakosságon belüli aránya 3,16%.

Ugyancsak szerénynek mondható a nem hazai (egyéb) nemzetiségek jelenléte a városban. Legtöbben az orosz nemzetiségbe tartozók vannak (110 fő), arányuk 0,2% körüli, míg összes, nem hazai nemzetiségbe sorolható lakónépesség aránya nem éri el az 1%-ot (összesen 471 fő).

15. ábra: A cigány (romani, beás) etnikai kisebbséghez tartozók aránya (%, 2001, 2011)

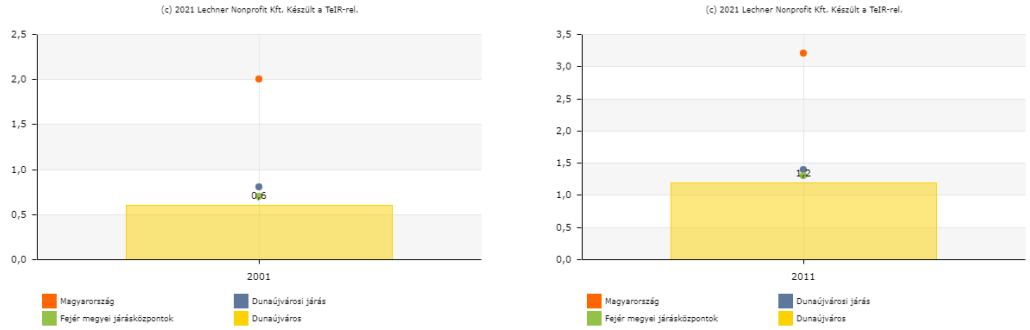

Forrás: TeIR

A cigány etnikai kisebbséghez tartozók aránya 2001-ben 0,6% volt, míg 2011-ben 1,2%, tehát arányuk duplájára emelkedett a városban, ez azonban még így is jelentősen elmaradt az országos szinten rögzített 3,2%-tól. 2022-re az arány 0,6%-ra esett vissza.

16. ábra: Hazai nemzeti kisebbséghez tartozó aránya (romák nélkül) (%, 2001, 2011)

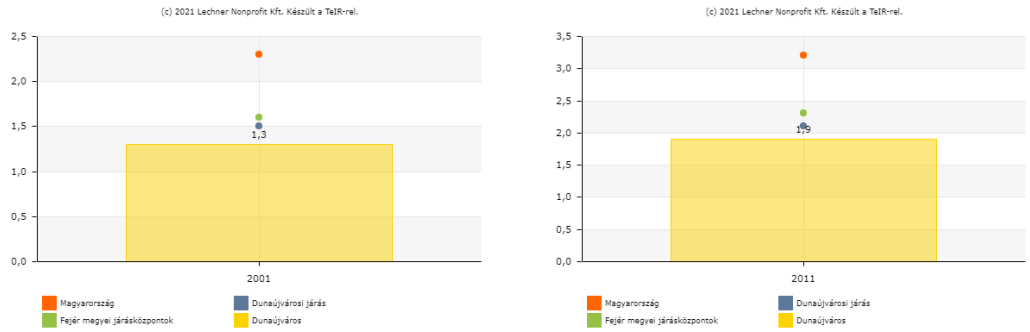

Forrás: TeIR

Az egyéb hazai nemzeti kisebbségbe tartozók aránya 1,3%-ról 1,9%-ra emelkedett a két népszámlálás közötti időszakban. Ez az arány szintén elmarad az országos adatok szintjétől, így összességében elmondható, hogy a 2011-es népszámláláskor Dunaújvárosban relatíve alacsony volt a hazai, etnikai kisebbségekhez tartozók aránya a lakosságon belül.

- **A lakosság képzettsége**

A lakosság képzettségi szintjével kapcsolatban jelenleg a korábbi ITS készítésekor is felhasznált 2001-es és 2011-es népszámlálás adatai állnak rendelkezésre.

Az alábbi ábrák a 7 éves és idősebb korosztály esetében mutatják meg a legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők arányát a népességen belül. A legalacsonyabb iskolai végzettségi kategóriába tartozók aránya javult, azaz csökkent a két népszámlálás között (25%-ról 23,2%-ra) és a városi értékek némileg kedvezőbbek az országos értéknél.

17. ábra: Legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzettek a 7 éves és idősebbek arányában (%, 2001, 2011)

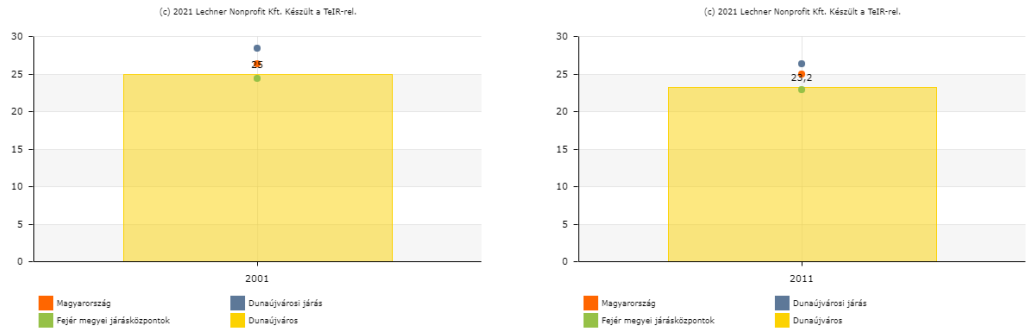

Forrás: TeIR

Nőtt az érettségivel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya országosan és városi szinten (22,4%-ról 32,9%-ra) is. Itt szintén elmondható, hogy a városi értékek kedvezőbbek az országosan rögzített arányoknál (2011: Magyarország: 27,5%).

18. ábra: Érettségivel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában (%, 2001, 2011)

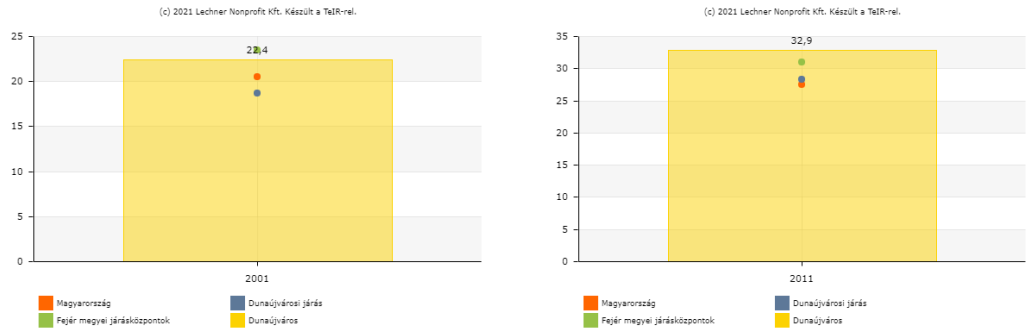

Forrás: TeIR

Dunaújvárosban 24,5%-ról 21,4%-ra csökkent az érettségi nélküli középfokú végzettséggel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya. A visszaesés országosan is tapasztalható, a városi adatok csökkenése azonban erőteljesebb, ugyanakkor a 2011-esadatok még mindig azt mutatják, hogy az ebbe a képzettségi kategóriába tartozók aránya továbbra is magasabb a városban, mint országosan (19,5%).

19. ábra: Érettségi nélküli középfokú végzettséggel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában (%, 2001, 2011)

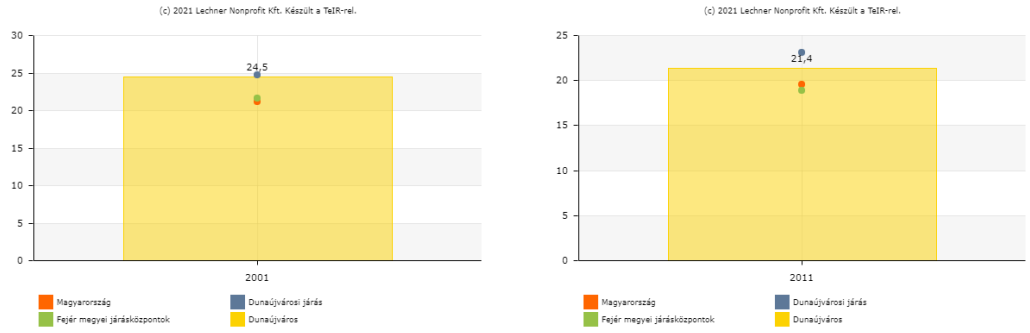

Forrás: TeIR

Az egyetemi, főiskolai végzettséggel rendelkezők aránya Dunaújvárosban emelkedett a két népszámlálás között (9,3%-ról 13,5%-ra), azonban továbbra is elmarad az országos szinttől (2011: 15,5%), annak ellenére, hogy a városban is működik felsőoktatási intézmény.

20. ábra: Egyetemi, főiskolai, egyéb oklevéllel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában (%, 2001, 2011)

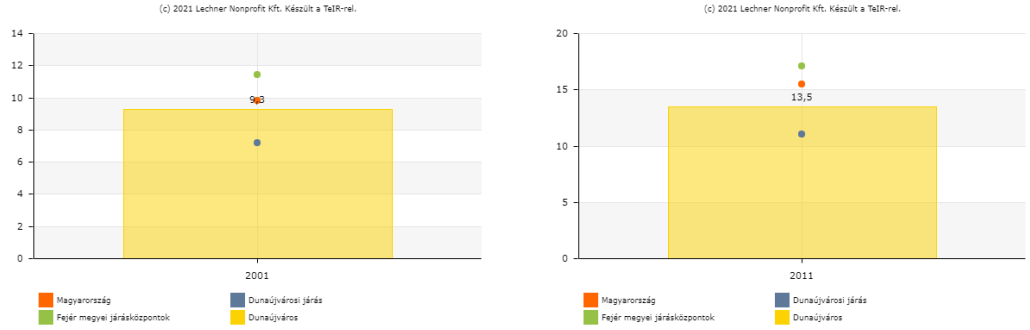

Forrás: TeIR

2011-ben jelentősen alacsonyabb volt Dunaújvárosban a felsőfokú végzettségű lakosok aránya, mint az ország nagyobb egyetemi központjaiként számon tartott Szegeden (23,2%), Debrecenben (22,2%), Miskolcon (19,3%) és Pécsett (21,2%) is.

A 2022.évi népszámlálás adatai szerint a legfontosabb változás, hogy emelkedett az egyetem, főiskola, egyéb oklevéllel rendelkezők száma (2011: 6.184 fő, 2022: 6.972 fő), arányait tekintve 16,6%.

A városban az oktatási portfólió összhangban van a helyi munkaerő-piaci szükségletekkel.

- **Foglalkoztatottság**

A 2014-ben készült ITS kiemelte, hogy a 2008-2009-ben kezdődött gazdasági válság és visszaesés következtében Magyarországon is jelentős nőtt a munkanélküliség. Az elhúzódó válság következtében megnövekedett a nyilvántartott álláskeresők száma és – amint ezt az alábbi ábra is rögzíti – csak 2012 után történt tartós, pozitív fordulat. Az adatok alapján elmondható, hogy a foglalkoztatási adatok ezt követően jelentősen javultak.

21. ábra: Nyilvántartott álláskeresők (regisztrált munkanélküliek) száma (fő, 2010-2019)

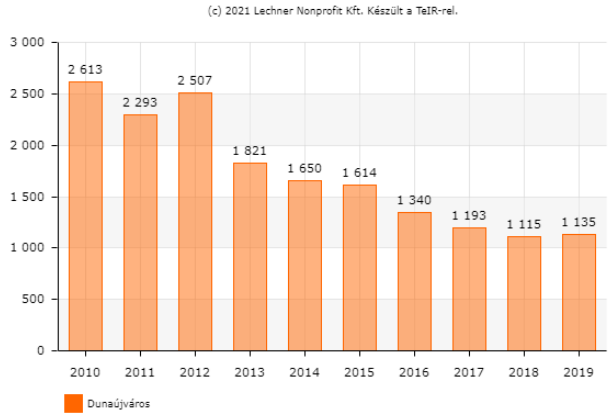

Forrás: TeIR

6. táblázat: Nyilvántartott álláskeresők nemek szerint (%, 2009-2019)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nyilvántartott álláskeresők aránya, férfi (%)	44,5%	41,1%	40,6%	40,9%	41,3%	40,4%	41,3%	41,6%	41,8%	42,2%	42,4%
Nyilvántartott álláskeresők aránya, nő (%)	55,5%	58,9%	59,4%	59,1	58,7%	59,6%	58,7%	58,4%	58,2%	57,8%	57,6%
Összesen	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Forrás: KSH-TSTAR

A nyilvántartott álláskeresők nemek közötti megoszlása azt mutatja, hogy a nők aránya a teljes vizsgált időszakban jelentősen magasabb a munkanélküliek között, ami a nők sérülékenyebb munkaerő-piaci helyzetére hívja fel a figyelmet.

22. ábra: Legfeljebb 8 általános iskolát végzett regisztrált munkanélküliek aránya (az összes munkanélküli százalékában, 2011-2020)

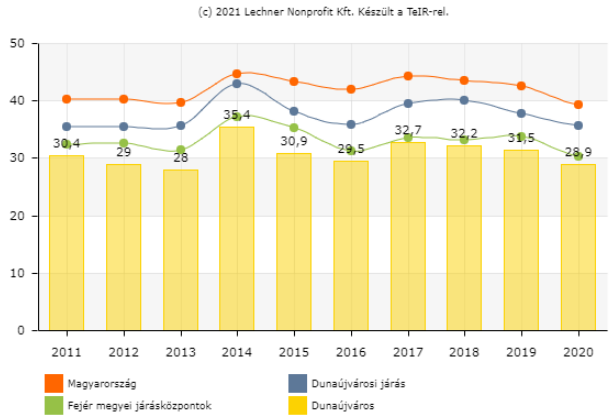

Forrás: TeIR

Foglalkoztatási szempontból ugyancsak érzékeny társadalmi csoportként azonosíthatóak az alacsonyabb végzettségű (legfeljebb 8 általános iskolát végzett) munkavállalók. A fenti ábra alapján látható, hogy a munkanélkülieken belüli arányuk Dunaújváros esetében, az elmúlt évek során 28-35% között mozgott, 2014-ben kiemelkedően magas volt, meghaladta a 35%-ot. Ehhez képest a 2016 és 2020 közötti időszakban a mutató értéke alacsonyabb értékeket vett fel, de továbbra is 30% körül maradt. A dunaújvárosi adatok ugyanakkor kedvezőbbek az országosan mért értékeknél (pl. 2020: Magyarország: 39,2%, Dunaújváros: 28,9%). A kedvezőbb adat annak fényében is jelentőséggel bír, hogy Dunaújváros esetében magasabb az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak megoszlása az aktív korúakon belül, mint országosan (2017: Magyarország: 29,7%, Dunaújváros: 33,0%).

23. ábra: 25 év alatti regisztrált munkanélküliek aránya (az összes munkanélküli százalékában, 2011-2020)

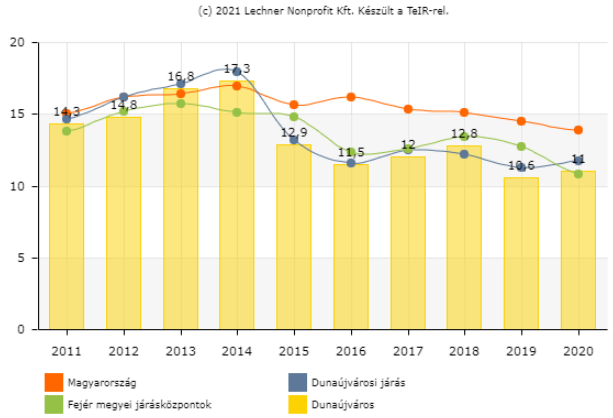

Forrás: TeIR

A munkanélküliségi adatok alakulása kapcsán kiemelten figyelni kell a pályakezdő és fiatal (25 év alatti) munkanélküliek arányának alakulását, valamint a 45 év feletti munkavállalók megjelenését a munkanélküliek között. Előző csoportba tartozók a munkatapasztalat hiánya, míg utóbbiak – bizonyos esetekben – az elavult, kevésbé modern és „eladható” tudás miatt

kerülhetnek kiszolgáltatott helyzetbe. A 25 év alatti munkanélküliek aránya 2011-2014 között 14,3 és 17,3% között mozgott, 2014-ben volt a legmagasabb. Arányuk a 2015-ös évtől alacsonyabb szintre került, 2019-ben és 2020-ban tovább csökkent, végül, az utolsó vizsgált évben, 2020-ban 11%-os volt.

24. ábra: 45 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya (az összes munkanélküli százalékában, 2011-2020)

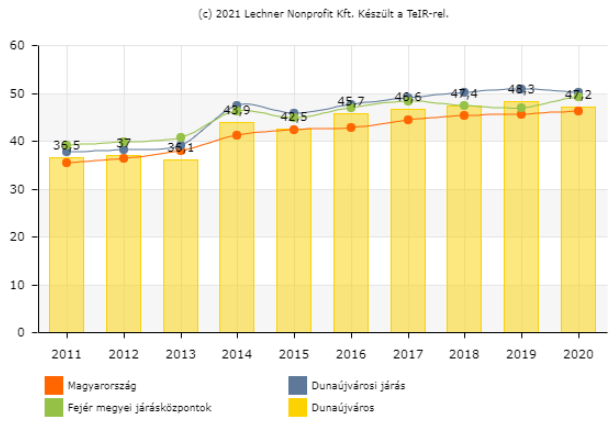

Forrás: TeIR

A munkanélkülieken belül a 45 év felettiek aránya a teljes időszakban emelkedő tendenciát mutat. 2011 és 2020 között összesen 10,7 százalékponttal nőtt a korcsoport jelenléte az álláskeresőkön belül így egyértelműen kijelenthető, hogy ez a csoport egyre fokozottabb mértékben van kitéve annak a veszélynek, hogy elveszítheti munkáját.

Összevetve a 2011-es eredményekkel, 2022-ben, a Népszámlálás adatai szerint, a helyben lakó és itt is foglalkoztatottak száma csökkent és a más településre ingázó foglalkoztatottak száma nőtt, ezzel párhuzamosan a városba más településekről bejáró foglalkoztatottak száma is nőtt, melynek eredményeként a két népszámlálás időpontjában a helyben foglalkoztatottak teljes száma csak kis mértékben változott (26.419 főről 26.657 főre, 238 fővel nőtt).

- **Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok**

A 2014-2020-as fejlesztési időszak kapcsán elkészített ITS részletesen foglalkozott a térbeli társadalmi rétegződés, konfliktusok és érdekviszonyok kérdésével.

A dokumentum utal a korábbi Integrált Városfejlesztési Stratégia megállapításaira, kiemelve, hogy a 2001-es KSH népszámlálás adatai alapján nem volt kimutatható szegregátum Dunaújvárosban. Kiemeli az ITS, hogy Dunaújváros fiatal város, ahol nincs évszázados hagyománya az elkülönülésnek, sem vallási, sem nemzetiségi alapon.

Dunaújváros MJV 2013-ban ismét megkérte a Központi Statisztikai Hivatal releváns adatait a lehetséges szegregátumok, illetve szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolásához. A KSH a hivatalos megkeresésre, az ITS készítésekor, az alábbi választ adta: *„Adataink szerint az Önök településén nem található olyan terület, mely a szegregációs mutató alapján megfelelne a tényleges szegregátum feltételeinek.”*

A Központi Statisztikai Hivatal 2016 márciusában – figyelembe véve, hogy a szegregátumok lehatárolásának szabályozása a 314/2012. (XI.8.) kormányrendelet 2014. december 22-i módosításával megváltozott – megküldte a város részére az aktuális módszertan szerint kialakított szegregációs adatsorokat és térképeket.

Az új módszertant az említett kormányrendelet 10. számú melléklete tartalmazza. Eszerint a szegregációs mutató definíciója: legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül.

A mutató számítása: a település területén belül olyan területileg egybefüggő tömbök kiválasztása, amelyekre együttesen jellemző, hogy a szegregációs mutató határértékének megfelelnek. A tömb népszámlálási célra létrehozott, általában közterületek és/vagy természetes és mesterséges tereptárgyak (pl. vasútvonal, autópálya nyomvonala, vízfolyás partja), valamint rácshálós térinformatikai megoldás eredményeképpen kialakított, településen belüli kisterületi egység.

A mutató alapján kétféle szegregációs területi kategória került kialakításra:

- szegregált terület, amelynél a szegregációs mutató értéke megyei jogú városok esetében nagyobb, vagy egyenlő, mint 35% és
- szegregációval veszélyeztetett terület, amelynél a szegregációs mutató értéke megyei jogú városok esetében nagyobb, vagy egyenlő, mint 30%, de kisebb, mint 35%.

200 főnél népesebb települések esetében szegregátumnak, illetve szegregációval veszélyeztetett területnek azok az egybefüggő területek tekintendők, melyek megfelelnek a fenti mutatók egyikének, és a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt.

25. ábra: Szegregációval veszélyeztetett terület Dunaújvárosban

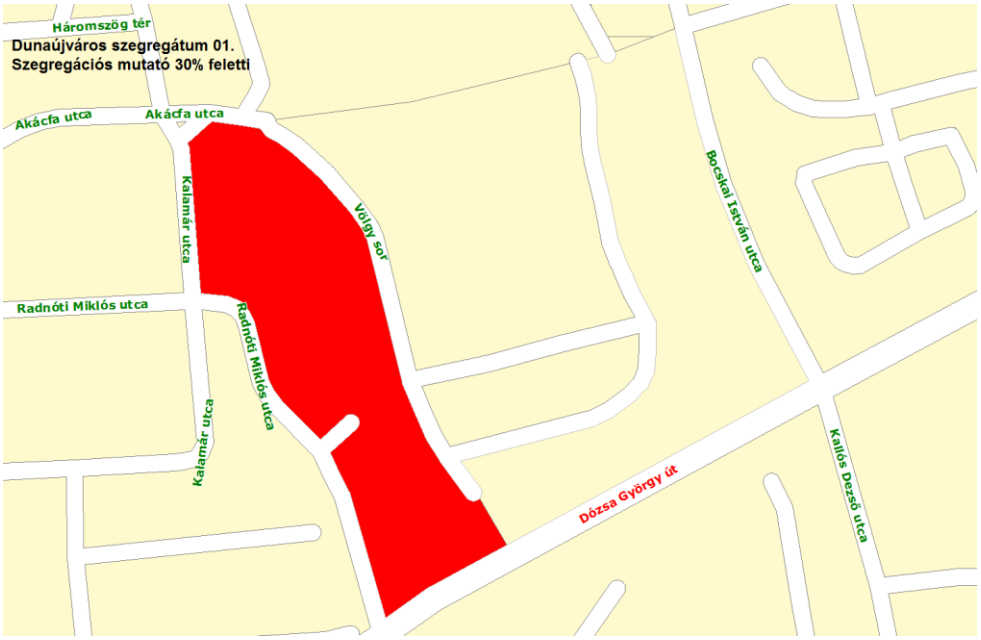

Forrás: KSH

A KSH által, az új módszertan alapján szolgáltatott adatok alapján az alábbiakat kell kiemelni.

- 1. Dunaújváros területén szegregátum nem található.
- 2. A város területén belül egy darab szegregációval veszélyeztetett rész található. A következőkben ezt a területet mutatjuk be röviden.

A szegregációval veszélyeztetett terület lehatárolása: a térképen pirossal jelölt rész a Kertvárosias lakóterület elnevezésű városrész déli részén található, a Völgy sor - Dózsa György út - Radnóti Miklós utca - Kalamár utcák által határolt területen.

7. táblázat: A szegregációval veszélyeztetett terület jellemzői

Mutató megnevezése	Dunaújváros összesen	1. szegregátum *(Völgy sor - Dózsa Gy. út - Radnóti M. u. - Kalamár u.)*
Lakónépesség száma	48.484	114
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	11,7	16,7
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	63,8	65,8
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	24,5	17,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	12,0	46,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	16,4	1,2
Lakásállomány (db)	23002	56
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	1,5	1,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	36,0	46,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	7,9	30,7
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	59,3	51,9
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	38,4	46,2
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	41,3	70,7
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	52,6	55,3
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	10,8	19,6
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	6,3	9,8
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	1,2	2,0
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	11,3	40,0

Forrás: KSH

A táblázat adatai alapján a megjelölt területen 114 fő él. A lakosok átlagéletkora alacsonyabb a városi átlagnál, 5%-kal magasabb a 0-14 évesek és 7%-kal alacsonyabb a 60 éves és idősebb lakosok aránya, míg a 15-59 évesek csoportjába is 2%-kal többen tartoznak a városi átlagnál.

A területen élők jellemző iskolai végzettsége alacsony, amit jól mutat, hogy közel négyszer annyi a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező személyek aránya itt, mint a város egészében, ugyanakkor a felsőfokú végzettségűek aránya mindössze 1,2%, a városi szinten mért 16,4%-kal szemben.

Kedvezőtlenek a foglalkoztatottsági mutatók is: a munkanélküliek aránya (19,6%, a városi 10,8%-kal szemben), valamint az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya, amely meghaladja a 70%-ot, szemben a városi 41,3%-kal. A kedvezőtlen jövedelmi viszonyokra utal az egyszobás lakások magas aránya.

Mindezek mellett az is látható az adatokból, hogy a szegregációs mutató – vastag betűvel kiemelve – mindössze 0,7%-kal haladja meg a határértéket, ami a veszélyeztetettség alacsony mértékére utal.

Figyelembe véve, hogy az adatok jelzik egy szegregációval veszélyeztetett terület kialakulását, azonban a kimutatás a 2011-es Népszámlálás adatain lapul, a 2022-ben esedékes népszámlálást követően leképzett új mutatók alapján szükséges a korábbi anti-szegregációs terv felülvizsgálata és – amennyiben szükséges – célok és intézkedések megfogalmazása a veszélyeztetett terület kapcsán.

- **Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.)**

Dunaújváros, mint megyei jogú város nemcsak gazdasági, hanem társadalmi szempontból is meghatározó szerepe játszik térségen belül. Itt koncentrálódik az oktatási-képzési, kulturális tőke, valamint a gazdasági, humán és közösségi szolgáltatások (szociális-, egészségügyi ellátások, közigazgatás stb.) szélesebb kínálata is.

A helyi identitást meghatározó tényezők között ki kell emelni a kulturális területet, ezen belül a Bartók Kamaraszínház jelentőségét prózai tagozattal, „iskolaszínházi" produkciókkal és táncszínházzal is rendelkezik. A város életén belül meghatározó az 1951-ben alapított József Attila Könyvtár és a Dózsa Mozicentrum szerepe is. A városi kulturális élet egyik központja a Munkás Művelődési Központ. Számos klub, és hobbifoglalkozás, kiállítások, rendezvények, többek között a Dunaújvárosi Vasas Néptáncegyüttes is otthonra talált az intézményben.

A kultúra és helyi identitás fontos letéteményese az Intercisa Múzeum, mely Intercisa, az ókori településelőd nevét viseli.

A város ősi településrésze a mai Pentele városrész, amely évszázadokon keresztül néhány száz, illetve néhány ezres kistelepülés volt és ennek megfelelően önálló történettel és kulturális múlttal rendelkezik.

A város egyedi 20. századi építészeti örökséggel rendelkezik, melyet a települési értéktárba is bekerült „szocreál tanösvény” mutat be szemléletesen.

A helyi identitás alakításában ugyancsak fontos szerepük van az itt működő civil szervezeteknek, a város nagy múltú sportéletének, valamint az alapvetően a főiskolához, egyetemhez kötődő tudományos életnek.

Civil szervezetek Dunaújvárosban

A civil szervezetek száma a KSH adatai alapján az elmúlt egy évtizedben jelentősen csökkent. Ennek mértéke országosan 7,7%, az ország nagyobb városaiban azonban többnyire ennél jelentősebb: Miskolc esetében 15,6%-os, Debrecenben 12,6%-os, Szegeden némileg kedvezőbb, 7,3%-os. Dunaújvárosban 2010-ben 230, 2019-ben 200 civil szervezetet tartottak nyilván, itt a csökkenés mértéke 13,0%-os.

8. táblázat: Civil szervezetek (db, 2010-2019)

	Civil szervezetek száma (db)			
Időszak	**Magyarország**	**Dunaújváros**	**Miskolc**	**Szeged**
2010. év	56.956	230	1.091	1.194
2011. év	57.394	224	1.077	1.205
2012. év	57.214	219	1.093	1.195
2013. év	56.570	219	1.073	1.189
2014. év	55.870	212	1.029	1.181
2015. év	54.401	204	944	1.143
2016. év	54.015	199	903	1.086
2017. év	53.613	205	891	1.103
2018. év	53.758	208	939	1.136
2019. év	53.137	200	931	1.119

Forrás: KSH T-Star

Dunaújváros Megyei Jogú Város honlapján szerepelteti a város szempontjából jelentősebb 70 civil szervezetet, melyek között 28 alapítvány, vagy közalapítvány. A honlap összefoglalja a szervezetek alaptevékenységét és megadja elérhetőségeiket, valamint képviselőik nevét is (https://dunaujvaros.hu/civil_szervezetek).

Az önkormányzat által nyújtott adatok alapján a működő civil szervezetek megoszlása, alaptevékenységük szerint csoportosítva, a következő:

- Nevelés, oktatás, táboroztatás 16 db
- Sporttevékenység, egészséges életmód 15 db
- Egészségügy 2 db
- Kultúra, tudomány, művészet 13 db
- Szociális terület (családsegítés, időssegítés, sérült, vagy hátrányos helyzetű emberek érdekvédelme, stb.) 10 db
- Közösségi, társadalmi tevékenység 5 db
- Hagyományőrzés, városvédelem, várostörténet 4 db

- Vállalkozói érdekvédelem 1 db
- Közbiztonság, bűnmegelőzés, honvédelem 5 db
- Egyéb érdekképviselet 2 db
- EU-s integráció 1 db

Fentiek mellett 45 sportegyesület is működik a városban. Az 1951-ben alapított Dunapentelei Vasas tekinthető, a mai legjelentősebb egyesület, a Dunaferr Sportegyesület jogelődjének. A jelenlegi öt szakosztályban (birkózás, kajak-kenu, férfi röplabda, torna, valamint úszás) több mint 500 fiatal sportol. A Dunaújvárosi Városi Sportiskola, 1999. január 1-től, a "Dunaújváros Sportjáért" Közalapítvány felügyelete alatt működik.

További jelentősebb sportszervezetek a városban:

- Dunaújvárosi Kohász Kézilabda Akadémia,
- Dunaújvárosi Pálhalma Agrospeciál Sportegyesület,
- Dunaújvárosi Főiskola Vízilabda Egyesület.

Dunaújvárosban az alábbi egyházak működnek:

- Dunaújvárosi Református Egyházközség
- Dunaújváros-Kisapostagi Társult Evangélikus Egyházközség
- Dunaújvárosi Római Katolikus Egyházközség
- Dunaújvárosi Görög Katolikus Egyházközség
- Hit Gyülekezet
- Mormon Egyház
- Jehova Tanúi Egyház
- Baptista Gyülekezet

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) 2013. március 22-én tette közzé a 22/2013-as rendeletet, mely többek között a hit-és erkölcstanórák szervezésére vonatkozó szabályokat is tartalmazza. A rendelet értelmében, az általános iskolákban hit-és erkölcstan oktatására is lehetőség nyílik, melybe az egyházak hitoktatói is bekapcsolódhatnak.

2.1.7 A település humán infrastruktúrája

Az alábbi fejezet három alfejezet a Dunaújváros Megyei Jogú Város területén működő humán közszolgáltatásokat mutatja be, érintve az oktatás, egészségügyi ellátás és szociális szolgáltatások területét. A fejezet alapvető célja az önkormányzat hatáskörébe tartozó humán szolgáltatások áttekintése, de érinti az egyéb tulajdonban, vagy kezelésben lévő szakterületeket is.

- **Oktatásügy**

A 2011-es köznevelési törvény a köznevelés-irányítás, az iskolafenntartás és a tartalmi szabályozás nagyfokú centralizáltságát eredményezte. A központosítás indoklásaként az állt, hogy a 3200 települési önkormányzat irányítása alatt túlzottan elaprózódott az oktatás irányítása, ezért a jogszabályok 2013-ban, az óvodáztatás utáni alap- és középfokú oktatás megszervezését és fenntartását, majd 2016-tól működtetését is áthelyezték a települési önkormányzatoktól egy központi intézményfenntartó intézményhez (Klebelsberg Intézményfenntartó Központ), illetve és az irányítása alatt működő tankerületekhez. Az intézményfenntartás a 60 járási szintű központ feladata lett. A központi szerv, a Klebelsberg Központ (KK) a tankerületek középirányító feladatait, támogató koordinációját végzi.

Az átalakítást követően az óvodák fenntartása a helyi önkormányzatok feladata maradt. Mindamellett köznevelési intézményeket – az állami szervek mellett – egyházak, gazdálkodó szervezetek, alapítványok, egyesületek, nemzetiségi önkormányzatok, magánszemélyek is alapíthatnak. A köznevelésben a részvétel 3 és 16 év között kötelező.

Az intézmények fenntartója a dunaújvárosi székhelyű Dunaújvárosi Tankerületi Központ, a felmerülő igényeket, elvárásokat így helyben jelezhetik az intézmények, illetve a szülők, tanulók. Ezzel együtt a város intézményrendszerre gyakorolt hatása meggyengült.

A város iskolái közül kettő alapítványi, egy közalapítványi, további öt pedig egyházi fenntartásban működik, míg a Violin Alapfokú Művészeti Iskola a Violin Nonprofit Kft. fenntartásában működik.

Óvodai ellátás

A 2000-es évek első évtizedében – ahogyan ezt a 2014-es ITS megalapozó vizsgálata is rögzíti – a gyermekszám csökkenésével párhuzamosan csökkent az óvodába íratott gyermekek száma is. Míg 2001-ben 1.713 gyermeket írattak be óvodába, 2011 csak 1.552-t.

Az óvodai férőhelyek száma a 2001-es 1.765-ről ezzel párhuzamosan szintén csökkent, 2011-ben 1.660 férőhely volt a városban.

A csökkenő tendencia a 2010-es években is folytatódott. Az alábbi ábrákon látható, hogy 2014-ben 1.560, 2019-ben pedig 1.500 óvodai férőhely állt rendelkezésre Dunaújvárosban.

A férőhelycsökkentéssel párhuzamosan csökkent a beíratott gyermekek száma is, így az intézmények kihasználtsága mindig 80-90% között volt az elmúlt években. 2019-ben a

kihasználtság 87%-os volt, ami azt jelenti, hogy ebben az évben 1.305 gyermeket írattak be a város óvodáiba, 26%-kal kevesebbet, mint 2001-ben.

26. ábra: Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db, 2010-2019) és Egy óvodai férőhelyre jutó óvodások száma (fő, 2010-2019)

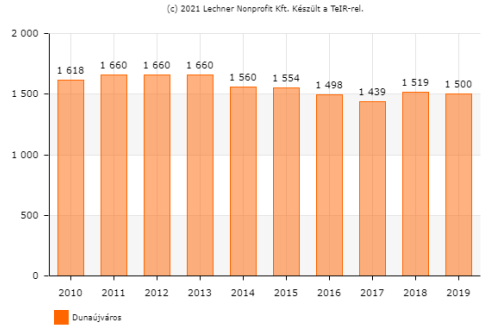

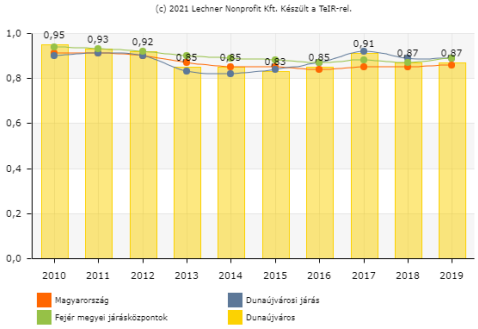

Forrás: TeIR

A Dunaújvárosi Óvoda – amely 2021-ben 12 tagóvodával, 56 gyermekcsoporttal, 1367 férőhelyen működik[10] – 2004. 07. 01-i hatállyal jött létre a város óvodáinak összevonásával. A 2013-as állapothoz képest a férőhelyek mellett a tagóvodák száma is csökkent a korábbi 14-ről 12-re. Az intézmény fenntartó szerve Dunaújváros Megye Jogú Város Önkormányzata.

Az elmúlt időszakban az óvoda két tagintézménye került fejlesztésre. Az Aprók Háza Tagóvoda és a Napsugár Tagóvoda épületeinek homlokzati felújítása, a tetőszerkezet teljes rekonstrukciója, az épületek nyílászáróinak cseréje, a padlóburkolatok, és a gépészeti rendszerek korszerűsítése, valamint az akadálymentesítés kialakítása valósult meg.

A 12 tagóvodát tömörítő városi óvoda mellett Dunaújvárosban működik közalapítványi és egyházi (református) óvoda is.

Dunaújvárosi Tankerületi Központ

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 2013. január 1-jétől hatályos 74.§ (1) bekezdése alapján „az állam gondoskodik- az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével - a köznevelési alapfeladatok ellátásáról”. Az állami fenntartásba kerülő köznevelési intézmények fenntartói feladatait a Kormány 134/2016 (VI.10.) Korm. rendelete alapján a tankerületi központok látják el. A Klebelsberg Központ középirányítói hatáskört gyakorol a tankerületi központok felett.

A Dunaújvárosi Tankerületi Központ irányítása alá a megyei jogú városon kívül 24 település általános és középiskolai intézménye tartozik.

10 http://www.dunaujvarosiovoda.hu/bemutatkozas/bemutatkozas

Dunaújvárosban az alábbi intézmények állnak jelenleg a Dunaújvárosi Tankerületi Központ irányítása alatt:

- Dunaújvárosi Arany János Általános Iskola
- Dunaújvárosi Dózsa György Általános Iskola
- Dunaújvárosi Móricz Zsigmond Általános Iskola
- Dunaújvárosi Petőfi Sándor Általános Iskola
- Dunaújvárosi Sándor Frigyes Alapfokú Művészeti Iskola
- Dunaújvárosi Széchenyi István Gimnázium
- Dunaújvárosi Vasvári Pál Általános Iskola
- Móra Ferenc Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
- Dunaújvárosi Rosti Pál Gimnázium és Általános Iskola[11]

A településen az általános iskolai tanulók számának 2001-2011 közötti 38%-os csökkenését rögzítette a 2014-es elemzés. A most vizsgált 2010-2019-es időszak során a tendencia nem változott. Míg 2010-ben 3.526, 2019-ben 3.121 gyermek járt a város általános iskoláiba, a csökkenés 11,5%-os, annak ellenére, hogy a más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban emelkedik Dunaújvárosban: 2013-2017 között 15% körül volt, 2018 19,3%, 2019-ben pedig 17,7%.

A város 3 általános iskolája is energetikai felújításon esett át az elmúlt fejlesztési ciklusban. A Vasvári Pál Általános Iskola, Petőfi Sándor Általános Iskola, Dózsa György Általános Iskola is épületenergetikai korszerűsítésben részesült, melynek során homlokzat felújítások, tetőszerkezetek teljes rekonstrukciója, az épületek nyílászáróinak cseréje és gépészeti rendszereinek korszerűsítése is megtörtént.

27. ábra: Általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő, 2010-2019)

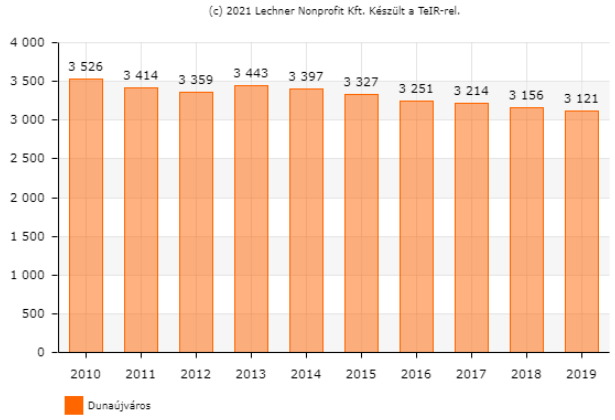

Forrás: TeIR

11 Forrás: http://kk.gov.hu/intezmenyeink-dv

A lebonyolított lakossági kérdőíves felmérés alapján elmondható, hogy a válaszadók 60%-a elégedett a bölcsődei és óvodai ellátásokkal a városban és hasonló a vélekedés az általános iskolai oktatás kapcsán is (57,6% elégedett, vagy nagyon elégedett).

A nappali tagozatos középiskolai tanulók száma (szakközépiskola és gimnázium együttesen) 2006 és 2015 között 4.033 főről 3.161 főre csökkent, miközben 2008 és 2010 között még némileg emelkedett, a legmagasabb szám 2008-hoz kapcsolódik ebben az időszakban. Ezen belül a gimnáziumi tanulók száma a teljes időszakban 900-1200 fő között mozgott, a legmagasabb 2008-ban volt (1.215 fő), 2019-ben 1.011 fő volt. Itt határozott csökkenő tendenciát nem lehet megállapítani.

28. ábra: Nappali tagozatos középiskolai tanulók száma (a hat-, nyolc évfolyamos gimnáziumok megfelelő évfolyamaival együtt) (fő, 2006-2015)

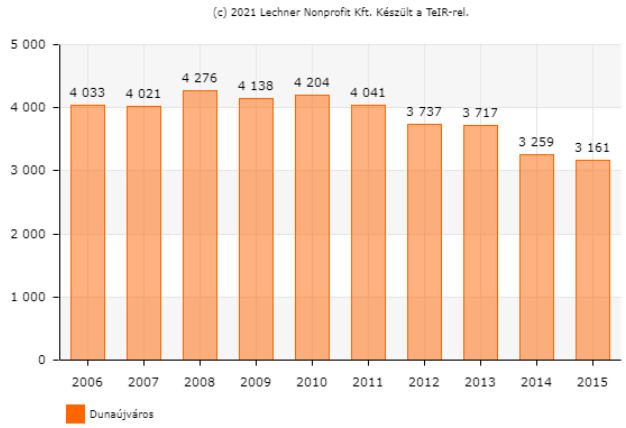

Forrás: TeIR

Tovább csökkent ugyanakkor a szakközépiskolai (2016-tól szakgimnáziumi) tanulók száma. Míg 2010-ben még 3.085 fő, 2015-ben már csak 2.122 fő járt ebbe az intézmény típusba, számuk a szakgimnáziumok bevezetését követően tovább csökkent: az itt tanuló diákok száma 2019-ben, Dunaújvárosban 1.731 fő volt. Míg tehát az érettségit nyújtó gimnáziumi tanulók száma nagyjából stabil maradt, a szakképesítést és érettségit adó középiskolásoké jelentősen (43,9%-kal) csökkent 2010 és 2019 között.

Gimnáziumokban és szakgimnáziumokban (szakközépiskolákban) összesen 2.742 fő tanult a városban 2019-ben, ez 13,3%-os csökkenést mutat a 2015-ben rögzített 3.161 főhöz és 34,8%-os csökkenést a 2010-es 4.204 főhöz képest. A más településről bejáró középiskolai tanulók aránya Dunaújvárosban 2010-et követően 50% fölé emelkedett, 2015-ben 53,4% volt.

A Dunaújvárosi Szakképzési Centrum

Az elmúlt időszakban a szakképzési rendszer többször is átalakult. A 2016/2017-es tanévtől a képzési szerkezet és a tartalomszabályozás jelentősen megváltozott. Bevezették a 4+1 éves képzést folytató szakgimnáziumot és a 3+2 éves képzést folytató szakközépiskolát. Az 5 éves szakgimnáziumi programok érettségivel és szakképesítéssel zárulnak. Az iskolában a 3 éves szakképző évfolyam után a tanuló dönthet, hogy szakképzettsége beszámításával további 2 éves képzésben érettségit szerez-e. A duális szakképzés és a gyakorlati képzés megerősítése érdekében, valamint a gazdaság igényeit figyelembe véve fogadta el az országgyűlés a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvényt.

Dunaújvárosban a szakképzés a Dunaújvárosi Szakképzési Centrum alábbi intézményeiben zajlik:

- Dunaújvárosi SZC Dunaferr Technikum és Szakképző Iskola,
- Dunaújvárosi SZC Bánki Donát Technikum,
- Dunaújvárosi SZC Hild József Technikum, Szakképző Iskola és Szakiskola,
- Dunaújvárosi SZC Kereskedelmi és Vendéglátóipari Technikum és Szakképző Iskola,
- Dunaújvárosi SZC Lorántffy Zsuzsanna Technikum és Kollégium,
- Dunaújvárosi SZC Rudas Közgazdasági Technikum és Kollégium.

A 2020. szeptember 1-jétől a szakképzésbe belépő tanulók már az új jogi szabályozás alapján kezdik meg tanulmányaikat a technikumokban és szakképző iskolákban.

Szintén ettől az időponttól az Országos Képzési Jegyzék (OKJ) helyett, a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 1. mellékletében található szakmajegyzék tartalmazza a kizárólag szakképző intézményben szakmai oktatás keretében elsajátítható szakmák körét. A Dunaújvárosi Szakképzési Centrum fenntartója az Innovációs és Technológiai Minisztérium.

Felsőoktatás

A Dunaújvárosi Egyetem működése 1962-ben Felsőfokú Kohóipari Technikumként indult. Ezt követően 1969 és 1990 között a Nehézipari Műszaki Egyetem Kohó és Fémipari Főiskolai Karaként, majd 1990 és 2000 között a Miskolci Egyetem Dunaújvárosi Főiskolai Karaként működött.

Az intézmény 2000. január 1-től önálló jogállású, neve ekkortól Dunaújvárosi Főiskola, majd 2016-tól Dunaújvárosi Egyetem lett.

Az egyetemen aktuálisan kilenc alapképzésben vehetnek részt a diákok: anyagmérnök, gazdálkodás és menedzsment, gazdaságinformatikus, gépészmérnök, mérnökinformatikus, műszaki menedzser, kommunikáció és médiatudomány, műszaki szakoktató és szakoktató.

A mesterképzések között a gépészmérnök (MSC) és a tanár- mérnöktanári mesterszakok szerepelnek.

Felsőoktatási szakképzésként öt, szakirányú továbbképzésként tizenhat szak szerepel az iskola kínálatában 2021-ben.

29. ábra: Felsőoktatásban résztvevő hallgatók száma (képzési hely szerint) (fő, 2009-2020)

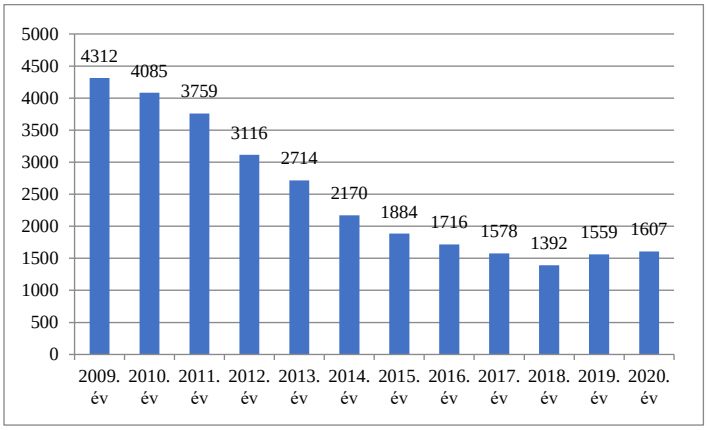

Forrás: KSH-TSTAR

Az intézmény, amelynek 2006-ban volt a legtöbb hallgatója, 2007-et követően kezdett jelentősen veszíteni hallgatóinak létszámából. 2011-ben négyezer, 2013-ban háromezer fő alá csökkent a hallgatók száma, majd 2015-ben már a kétezret sem érte el. A legalacsonyabb 2018-ban volt, melyet követően 2019-ben és 2020-ban is emelkedett az intézmény hallgatói létszáma.

- **Szociális szolgáltatások**

Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata szociális és gyermekvédelmi feladatait a Polgármesteri Hivatal Szociális Osztályán keresztül látja el. Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata a jogosultak részére alkalmanként vagy havi rendszerességgel anyagi segítséget biztosít. Az anyagi támogatások jogosultsági feltételeit és a támogatási összegek nagyságát törvények és az önkormányzat által alkotott helyi rendeletek határozzák meg. Az ezzel kapcsolatos információk a település honlapján elérhetőek.

Bölcsődei ellátás

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része. A város lakossága számára Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata a családban nevelkedő 20 hetes - 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását a Bölcsődék Igazgatósága Dunaújváros 5 tagintézményén keresztül biztosítja. A városban lehetőség van a 0-6 éves korú sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésére, gondozására is a Hétszínvirág Bölcsődében.

30. ábra: Működő bölcsődei férőhelyek száma (db, 2010-2019) és Egy működő bölcsődei férőhelyre jutó bölcsődések száma (fő, 2009-2018)

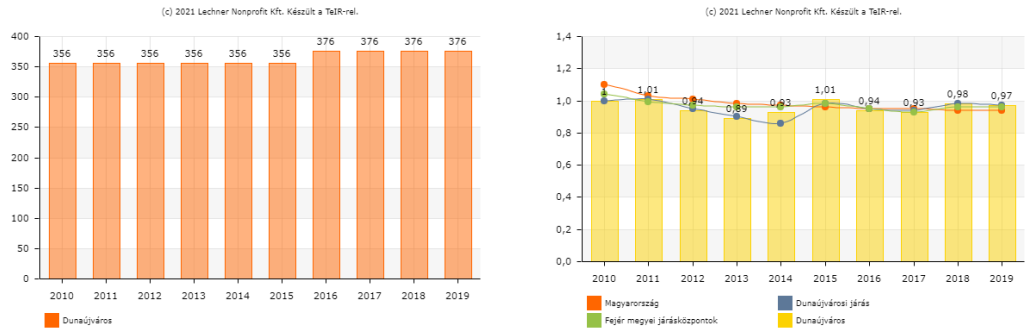

Forrás: TeIR

A bölcsődei férőhelyek száma 2010 és 2015 között 356 volt, 2016-tól 376, míg a szervezet honlapján található aktuális információk szerint 384.

Az intézmény és férőhelyek kihasználtsága magas, 2015 óta 90% feletti, a legutóbbi vizsgált évben, 2019-ben 97%-os volt.

Több tagintézmény is megújult 2014 óta. A Makk Marci Bölcsőde energetikai felújítást kapott, a Zengő-Bongó Bölcsőde esetében az épület komplex felújítása mellett bővítés is történt, a Hétszínvirág Bölcsőde pedig energetikai fejlesztésben és udvarfejlesztésben részesült, illetve egyes elemek megvalósítása még folyamatban van az FVS készítésekor.

Szociális alapellátás

A városi szociális ellátás egyik legfontosabb szereplője az Egyesített Szociális Intézmény és Árpád-házi Szent Erzsébet Idősek Otthonai, melynek tevékenységi köre a város lakosságának igen széles körét érinti valamilyen formában:

- szociális étkeztetés és házi segítségnyújtás

Az étkeztetést és házi segítségnyújtást az intézmény két gondozási központjában lehet igényelni.

- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Célja a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása.

- Mozgó Nővérszolgálat

Olyan szakápolói feladatokat lát el, amelyek kórházi ápolást nem igényelnek, de szakápolói feladatokat igen. Ezek közé tartozik az injekciózás, katéterezés, beöntés, infúzió beadása, sebellátás, mesterséges táplálás.

- Nappali ellátást nyújtó idősek Klubja

A szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak napközbeni gondozását szolgálja az ellátási forma. Lehetőséget nyújt a napközbeni

tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, többek között meleg étel biztosítása (szükség esetén diéta), szabadidős programok szervezése, hivatalos ügyek intézésében segítségnyújtás, életvezetési, egészségügyi tanácsadás által.

- Alapszintű ellátást nyújtó Idősek Otthona

Az intézmény feladata az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek 24 órás teljes körű ellátása, ami tartalmazza a napi legalább háromszori étkezés, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával történő ellátást, mentális gondozást, lakhatásról való gondoskodást. A dunaújvárosi intézmény napi négyszeri étkezést, ezen belül, hetenként három alkalommal meleg vacsorát biztosít az ellátottak részére. Az ápoló-gondozó szakszemélyzet alapápolási és szakápolói feladatokat lát el.

Az intézmény két telephelyen működik, a Dunasor 15. szám alatt 174 férőhellyel, míg a Barátság út 27. szám alatti telephelyén 35 férőhellyel rendelkezik az idősek otthona.

Az alábbi ábrák tanúsága szerint az idősek számára nappali ellátást nyújtó intézmények kihasználtsága a 2013-as 100%-ot követően fokozatosan visszaesett, a legalacsonyabb 2017-ben volt, amikor alig haladta meg a 40%-ot. Ezt követően emelkedni kezdett, 2019-ben közel 60%-os volt.

Az idősek bentlakásos intézményei a vizsgált időszakban végig 100% közeli kapacitás-kihasználtságon működtek.

31. ábra: Idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtsága (ezrelék, 2010-2019)

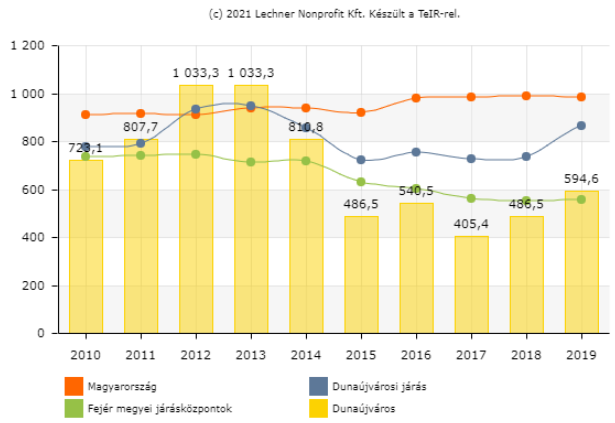

Forrás: TeIR

32. ábra: Önkormányzati kezelésben lévő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények kapacitás kihasználtsága (ezrelék, 2010-2019)

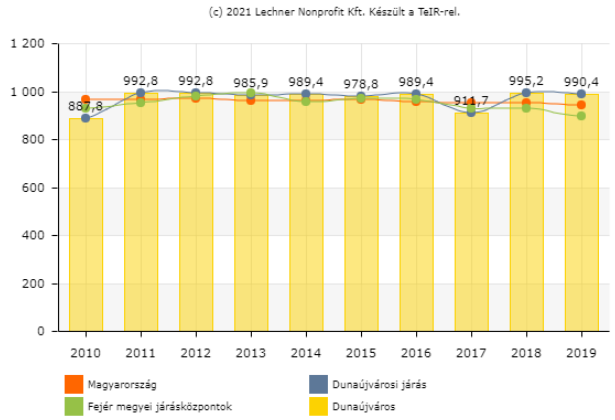

Forrás: TeIR

Az 1987-ben alapított, önkormányzati fenntartású Útkeresés Segítő Szolgálat több szakfeladat ellátásában is szerepet vállal. Várja mindazon családok / egyének jelentkezését, akik átmenetileg vagy tartósan nehéz élethelyzetbe kerültek. Információt nyújt a szociális ellátó rendszerről, önkormányzati és civil segítő szervezetekről, a szociális juttatásokról (anyagi, személyes és természetbeni juttatások és azok hozzájutási feltételeiről) szociális jellegű törvények rendelkezéseiről.

A Család és Gyermekjóléti Központ munkatársai esetmenedzser munkakörben foglalkoznak a járási települések összes védelembe vett, ideiglenes hatállyal elhelyezett és nevelésbe vett gyermekével. Speciális feladataik közé tartozik a lakótelepi (utcai) szociális munka, kórházi szociális munka és a kapcsolatügyelet.

Dunaújvárosban a hajléktalan személyek nappali ellátása, hajléktalan személyek átmeneti szállása, és éjjeli menedékhely szociális szolgáltatásokat a Magyar Mentőszolgálat Alapítvány működteti ellátási szerződéssel a Hajléktalan Ellátó Centrumban, 2018. január 1. napjától.

A Jószolgálati Otthon Közalapítvány és intézményegységei a sérült emberek ellátásában vállalnak kiemelkedő szerepet Dunaújvárosban. A Napközi Otthon és Támogató szolgálat a fogyatékos személyek életvitelének segítésében, a lakáson kívüli szolgáltatások elérésében, lakáson belüli speciális segítségnyújtásban, a társas kapcsolatok erősítésében és a sérült emberek társadalmi integrációjának elősegítésében vesz részt, emellett a Dunaújváros közigazgatási területén élő, képzési kötelezettségének eleget tett, családban nevelkedő értelmi, érzékszervi és mozgásukban sérült személyek közül azok számára nyújt segítséget, akik önellátásra részben, vagy teljesen képesek.

2019-ben lezárult a szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése című projekt, mely három intézményt érintett. A beruházások az Útkeresés Segítő Szolgálat székhelyének, az Egyesített Szociális Intézmény és Árpád házi Szent Erzsébet Idősek Otthonai két telephelyének épület-felújítását célozták, ezen túlmenően a Jószolgálati Otthon Közalapítvány részére a személyi szállító szolgálat elvégzésére alkalmas mikrobusz beszerzése is megvalósult.

A szociális ellátásokkal a válaszadó lakosok legnagyobb része közepesen elégedett volt (45,3%), 26,1% volt elégedett, vagy nagyon elégedett, míg a többi válaszadó (28,6%) nem volt elégedett a szolgáltatásokkal.

- **Egészségügyi szolgáltatások**

Dunaújvárosban 2021-ben, a 2011-es helyzetnek megfelelő módon, 24 háziorvosi és 10 gyermekorvosi, valamint 7 fogászati alapellátási körzet üzemel és fogad betegeket.

Az egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma viszonylag stabilnak mondható, 2010 és 2019 között 1.374 és 1.440 között változott a TeIR adatai szerint.

A Szent Pantaleon Kórház-Rendelőintézet főépülete 1965 óta biztosítja Dunaújváros és környéke lakosságának fekvő-, járóbeteg-ellátási feladatait. A kórház honlapján található információk szerint jelenleg a fekvőbeteg-ellátás 493 aktív és 188 krónikus, illetve rehabilitációs, összesen 681 ágyon történik. Ez 55 ággyal több, mint a 2014-ben rögzített adat. Az intézmény járóbeteg-ellátást 52 szakmában, heti 2650 órában lát el. Fejér megye lakosságának ¼-e, a Közép-Dunántúli régió 10 %-a tartozik a kórház és rendelőintézet területi ellátási kötelezettségébe. A fekvőbeteg-ellátásban 17 osztály vesz részt. A kórház Várpalotai telephelyen működő pszichiátriai rehabilitáció 40 ággyal rendelkezik.

33. ábra: Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma (fő, 2010-2019)

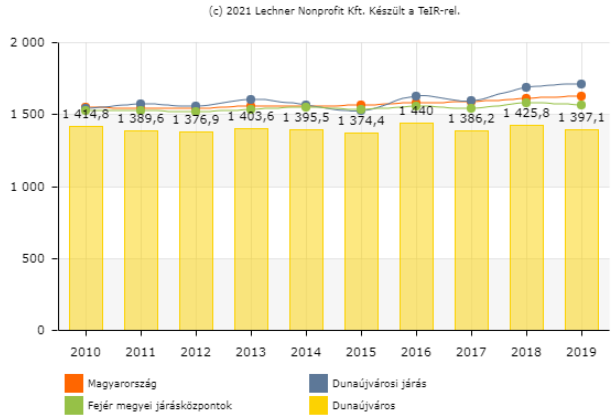

Forrás: TeIR

A kórházi ágyak emelkedését rögzíti az alábbi diagram is, melyen az egy főre jutó ágyak számának változása látható.

34. ábra: Ezer lakosra jutó működő kórházi ágyak száma (db, 2010-2019)

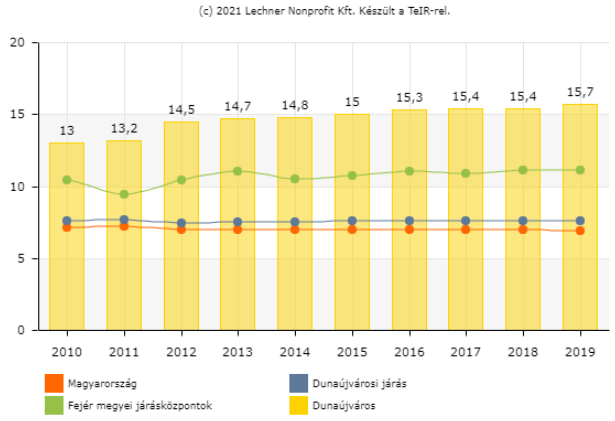

Forrás: TeIR

A kórházban 2006 óta működik Sürgősségi Betegellátó Osztály 12 ágyon, mely az intézménybe érkező betegek elsődleges ellátása után dönt a hazabocsátásról vagy az intézményen belüli további kezelésről.

A kórház állami fenntartású intézmény, azonban szervesen beletartozik Dunaújváros életébe. Foglalkoztatottjainak száma kb. 1000 fő, akik nagy része helyi, illetve környékbeli lakos. 21 féle aktív és krónikus fekvőbeteg szakmával, valamint további járóbeteg területekkel áll rendelkezésére a megyehatárokon is túlnyúló ellátási kötelezettségébe tartozó mintegy 130.000 lakosnak. Ez a méret és szakmai portfolió megfelel a kisebb megyei kórházi kategóriának. A város „megyei jogú város" rangjának köszönhetően a kórház is megkapta a megyei kórház státuszt, így önálló szervezetként folytathatja működését, míg a nem megyei státuszú, városi kórházak megyei integrálódási folyamata idén elkezdődött. Ez a tény a szakmai struktúra megőrzése szempontjából rendkívül fontos, lakossági érdek.

A kórház elhelyezkedése speciális. A városban több nagy ipari létesítmény található, melyek mind baleseti, katasztrófavédelmi szempontból jelentősek, mind pedig környezeti terhelésük miatt figyelembe veendőek a lakosság általános egészségi állapotára való hatásuk okán. Az M6-os autópálya, az új Duna-híd, valamint a megépülő M8-as autópálya, a „régi" 6-os út, a vasúti forgalom és a dunai vízi forgalom pedig a baleseti potenciál és a nagyszámú tranzit utas miatt veendő figyelembe az egészségügyi szolgáltatások tervezésekor.

Egészségmegőrzési Központ – Dunaújváros

Az önkormányzati fenntartású Egészségmegőrzési Központ 1992 óta működik. 2011 óta az intézmény alapvető feladata Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata számára kötelezően végzendő védőnői, és iskolaorvosi egészségügyi alapellátás biztosítása Dunaújváros lakói és az itt tartózkodók számára 2 iskolaorvosi, 8 iskolavédőnői és 14 területi védőnői körzettel.

2021. november 1. napjától az intézmény további feladatokat lát az egészségügyi alapellátás tekintetében, irányítja és működteti a helyettesítéssel ellátott, betöltetlen háziorvosi/házi gyermekorvosi és fogorvosi praxisok működtetését.

Az intézmény koordinálja továbbá a városi fogászati ügyelet ellátását, gondoskodik a veszélyes hulladék elszállításáról a háziorvosi/házi gyermekorvosi, illetve fogorvosi rendelőkből. Folyamatos szakmai kapcsolatot tart a FMKH Dunaújvárosi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztályával elsősorban a működési engedélyezési eljárások és szakmai felügyelet szempontjait illetően. A háziorvosokkal, házi gyermekorvosokkal, fogorvosokkal, védőnői szolgálattal, háziorvosi ügyeleti szolgáltatóval történő folyamatosan tartja a kapcsolatot, felmerülő problémákat fokozott gondosság mellett hatékony megoldásra törekszik.

Az egészségügyi ellátásokkal a válaszadó lakosok legnagyobb része közepesen elégedett volt (38,3%), 21,1% volt elégedett, vagy nagyon elégedett, míg a többi válaszadó (40,6%) nem volt elégedett a szolgáltatásokkal.

- **Esélyegyenlőség biztosítása**

Dunaújváros MJV közgyűlése 701/2018 (XII. 13.) számú határozatával fogadta a település 2019-2023 közötti időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

Dunaújváros képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része a kapcsolódó Intézkedési Terv) megvitatta és 273/2013.(VI.28.) határozatával elfogadta.

A dokumentum, elemző részében részletesen bemutatja az alábbi témaköröket:

- a település bemutatása
- Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás elemei,
- A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége, ezen belül:
    - Jövedelmi és vagyoni helyzet
    - Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció
    - Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások
    - Lakásügy
    - Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés
    - A gyermekvédelmi szervezetekkel való együttműködés rendszere
    - Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása
    - A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal
    - Közrend, közbiztonság

Problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása:

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A hátrányos helyzetűek kis hányada tud csak közfoglalkoztatásban részt venni.	A közfoglalkoztatás nyújtotta lehetőségek további kihasználása
Az álláskeresők közül többnek nincs általános iskolai végzettsége.	Képzések indításának folytatása általános iskolai végzettség megszerzéséhez.
A roma népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője. Csak a több problématerületre egyszerre koncentráló, átfogó problémakezelési megoldások vezethetnek eredményre.	Pályázati források kiaknázása egy teljes körű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához

- A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység
    - A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)
    - Az Önkormányzat által nyújtott támogatások, köztük a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek családjának támogatása
    - Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások
    - A városban működő, gyermekek ellátásával foglalkozó szociális intézmény-rendszer – gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységek
    - Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége (nem releváns a településen)
    - A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása:

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Sok az egészségtelenül élő, étkező gyermek.	Egészségnapok megszervezése.
Krízishelyzetben kevés a férőhely átmeneti családi otthonban.	A férőhelyek növelési lehetőségeinek keresése.

- A nők helyzete, esélyegyenlősége
    - A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége
    - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát, munkahely megoldások stb.)
    - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe
    - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak
    - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása:

A nők helyzete, esélyegyenlősége	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nőkre nehezedő teher a családban és a munkahelyen történő nagyobb részarányú felvállalása miatt nagyobb.	Pályázatok nyomon követése, különös tekintettel a nők munkahely és család összehangolása témájú pályázatokra.
A gyermekét egyedül nevelő szülő esetében a szegénység kockázata magasabb.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások folyamatos biztosítása.

- Az idősek helyzete, esélyegyenlősége
    - Az időskorú népesség főbb jellemzői
    - Idősek munkaerő-piaci helyzete
    - A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés
    - Az idősellátás intézményei a településen, szociális ellátások, juttatások és támogatások

Problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása:

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyedül élő idősek biztonságérzete romlott az elmúlt években.	Együttműködés a polgárőrséggel, rendőrséggel.

Magas az egyedül élő idősek aránya.	Csoportfoglalkozások folytatása, újak megszervezése.

- A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége
  - A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái
  - Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei
  - Fogyatékkal élő személyek szociális ellátása
  - A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása:

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élő iskolás gyermekek nyári felügyeletének megoldása.	Nyári napközis tábor biztosítása.
A fogyatékkal élők segítése a mindennapi problémájuk megoldásában, összekötő biztosítása az önkormányzat és a fogyatékkal élők szervezetei között	Esélyegyenlőségi referens biztosítása, foglakoztatása
Hivatalosan nincs az önkormányzatnál jelbeszéddel kommunikálni képes személy.	1 fő beiskolázása költségeinek további vállalása az oklevélmegszerzéséig.

A HEP valamennyi problématerülethez kapcsolódóan megfogalmazza a szükséges intézkedéseket. Az intézkedési terv rögzíti a feltárt problémákat, a kapcsolódó célt, az intézkedés tartalmát, felelősét, határidejét, az eredményességet mérő indikátort, a szükséges erőforrást és a fenntarthatóságot.

2.1.8 A település gazdasága

Az alábbi táblázat megyei és városi összevetésben rögzíti a működő társas vállalkozások számának alakulását. Látható, hogy mind Fejér megyében, mind pedig Dunaújvárosban hasonló tendenciák érvényesülnek.

9. táblázat: Működő társas vállalkozások száma Dunaújvárosban és Fejér megyében létszám kategóriánként (db, 2018-2019)

	Fejér megye		Dunaújváros	
	2018	2019	2018	2019
1-9 fős létszámú működő társas vállalkozások száma	11 217	10 887	1 200	1 099
10-19 fős létszámú működő társas vállalkozások száma	686	686	87	85
20-49 fős létszámú működő társas vállalkozások száma	354	371	27	35
50-249 fős létszámú működő társas vállalkozások száma	190	181	24	19
250-499 fős létszámú működő társas vállalkozások száma	20	21	5	5
500 és több fős létszámú működő társas vállalkozások száma	25	28	3	3

Forrás: KSH T-Star alapján saját szerkesztés

2018 és 2019 között az 1-9 főt foglalkoztató társas vállalkozások száma 2,94%-kal csökkent Fejér megyében, míg ugyanez a mutató Dunaújvárosban 8,41%-kal esett vissza. A magasabb foglalkoztatási kategóriákban ugyancsak hasonló tendenciák érvényesülnek, így a 20-49 fő közötti cégek száma mindkét esetben nőtt, míg az 50-249 fős kategóriában csökkenést tapasztalhatunk. Az 500 és több fős létszámú működő társas vállalkozások száma Fejér megyében nőtt a vizsgált időszakban, míg Dunaújvárosban számuk nem változott.

A turisztikai ágazat Dunaújvárosban – kedvező adottságai ellenére – nem tekinthető meghatározó szektornak. Míg 2010-ben Fejér megyében 3.903 db üzleti célú szálláshely férőhelyet rögzített a KSH adatbázisa, amely 2020-ra 4.312 darabra emelkedett.

Az önkormányzati adatok szerint 2010-ben Dunaújvárosban 772 darabos kapacitás állt rendelkezésre, 2014-ben 1.063, majd, 2020 végén 1.358. Jelentős csökkenés történt 2021. november 5-én, amikor az Office Hotel 2003. Kft. bezárta a 400 férőhelyes közösségi szálláshelyét a Dunaújváros, Építők útja 2. szám alatt. Üzemeltető tájékoztatása alapján az épület állapota már nem tette lehetővé a biztonságos üzemeltetést. Figyelembe véve a megszűnést és az új bejelentéseket, 2021. november 18-án az üzleti célú szálláshelyek férőhelyeinek száma Dunaújvárosban: 1248 db.

Az összes szálláshely férőhelyeinek alakulását az alábbi, a 2005 és 2014 közötti időszak folyamatait rögzítő ábra mutatja be.

35. ábra: Összes szálláshely szállásférőhelyeinek száma Dunaújvárosban (2005-2014, db)

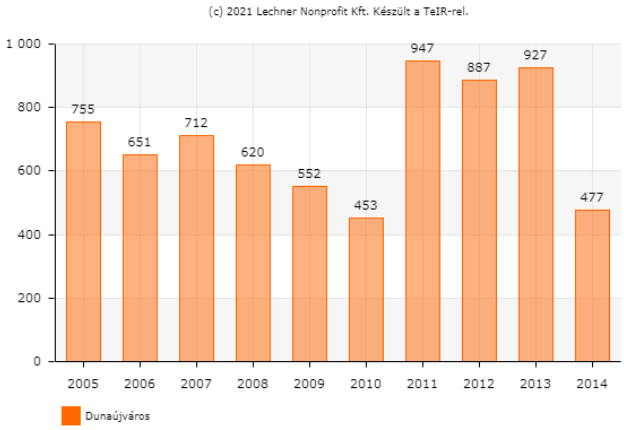

Forrás: TeIR

Látható, hogy a 2010-es évek elején meglévő nagyobb kapacitás az évtized közepére jelentős mértékben leépült, lényegében megfeleződött.

A turizmus fejlesztése érdekében több projektet is tervezett a város 2014 óta. Jelenleg is folyamatban van az Aquantis Látogatóközpont kialakítása, a Modern Városok Program keretében megvalósuló, a fürdőhotel fejlesztésével párhuzamosan futó, részben azt megelőző projekt, melynek célja, hogy az élményfürdő közvetlen szomszédságában egy interaktív, többfunkciós bemutatótér jöjjön létre. Ugyancsak zajlik az Intercisa Múzeum helyi védettséget élvező épületének korszerűsítése és turisztikai célú hasznosításához kapcsolódó átalakítása.

A Pentele városrészben a Mondbach kúria és környezetének fejlesztése során helyreállítják és felújítják az épületegyüttest, a tervek szerint a rendezvénytermek, kiállítótermek, műtermek mellett egy kávézó is helyet kap benne. A Baracsi úti Arborétum és Tanösvény fejlesztésének célja az arborétum teljes területének turisztikai attrakcióvá fejlesztése a tanösvény mentén található két leromlott állapotú ingatlan hasznosításával.

36. ábra: Az egy főre jutó GDP értéke Dunaújvárosban, (2006-2015, eFt)

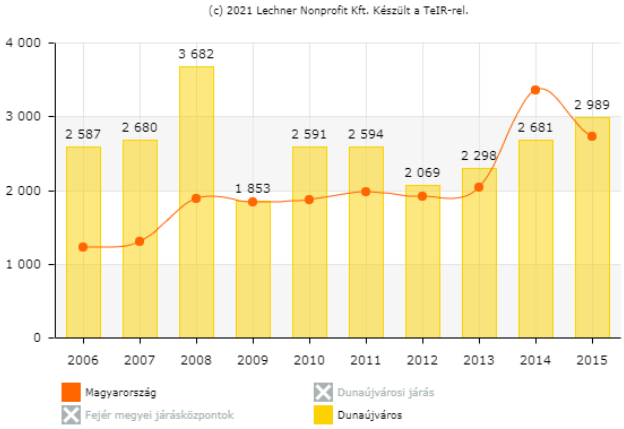

Forrás: TeIR

A fenti ábra az egy főre jutó GDP értékének alakulását mutatja be Dunaújvárosban. A kétezres évek első évtizedében egy jelentős bővülést követően – a 2008-as gazdasági válság miatt – komoly visszaesés volt tapasztalható.

2010-től ismét megindult egy növekvő tendencia, és a mutató értéke 2011-re 2,6 millió forintra emelkedett. Az ezt követő újabb visszaesést ismét bővülő szakasz követte, ám 2015-ben is még csupán közelítette a mutató a 3 millió forint per fő értéket.

A következő ábrán az egy főre eső jegyzett tőke értékének alakulását láthatjuk, 2010 és 2019 között.

37. ábra: Az egy főre eső jegyzett tőke értéke Dunaújvárosban, (2010-2019, eFt)

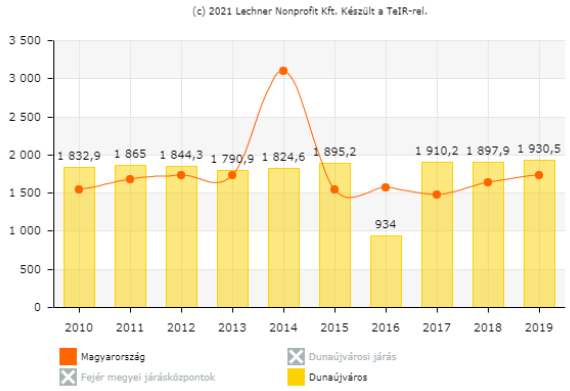

Forrás: TeIR

A vizsgált időszakban a mutató értéke szolid és folyamatos növekedést mutat. Míg 2010-ben az egy főre eső jegyzett tőke értéke Dunaújvárosban 1,8 millió forint körül alakult, addig ez a szám 2019-re az 1,93 millió forintot is meghaladta. A kedvezőnek tűnő adatok kapcsán ugyanakkor meg kell jegyezni azt is, hogy ebben az időszakban folytatódott a város népességvesztése, vagyis az idősor végén kevesebb lakosra vetíthető a jegyzett tőke értéke.

38. ábra: Az egy főre eső nettó jövedelem mértéke Dunaújvárosban, (2010-2019, eFt)

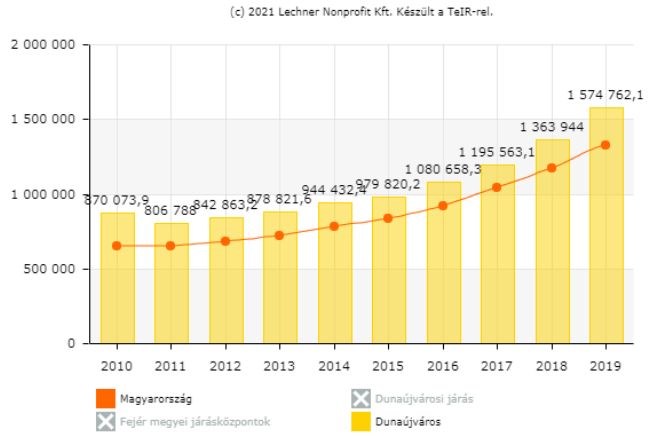

Forrás: TeIR

A gazdasági szereplők javuló teljesítménye mellett hasonló okok is közrejátszhatnak az egy főre eső nettó jövedelem mértékének alakulásában.

A mutató értéke 2010 és 2019 között közel duplájára nőtt, hiszen míg a kiinduló érték a vizsgált időszakban 870 ezer forint volt, addig 2019-re az a szám 1,57 millió forintra emelkedett.

39. ábra: Működő társas vállalkozások számának alakulása nemzetgazdasági ágazatonként (db, 2015-2019)

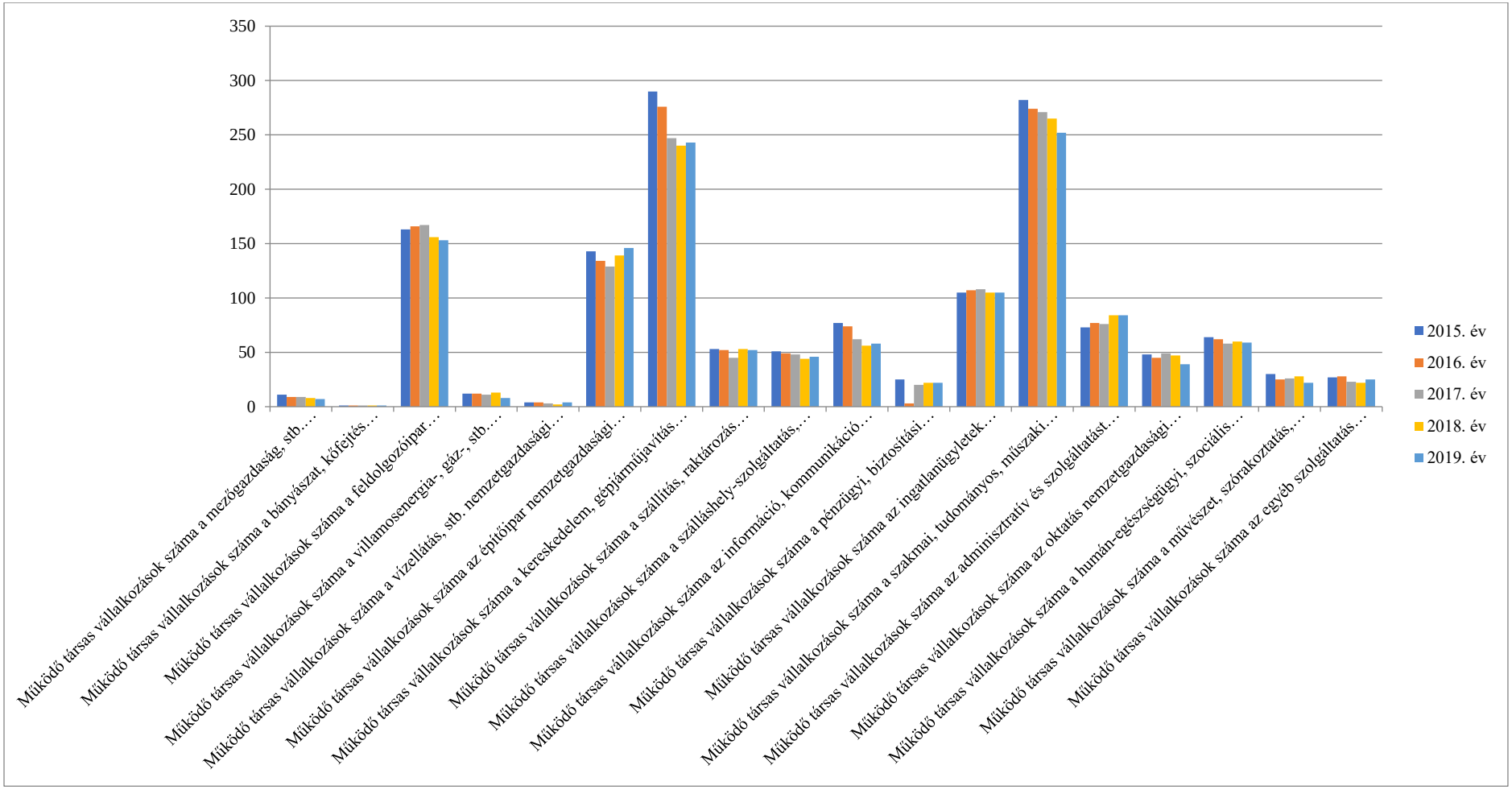

Forrás: KSH T-Star

A 2014-2020-as időszakra vonatkozó ITS-t megalapozó elemzés 2008-2010 közötti, működő vállalkozásokra vonatkozó statisztikai adatait – az időközben a TEÁOR besorolásban bekövetkező módszertani változás miatt – nehéz közvetlenül összevetni az alábbiakban bemutatott 2015-2019 közötti adatokkal, bizonyos tendenciák ugyanakkor felrajzolhatók.

A fenti ábrából látható, hogy Dunaújvárosban, a legmagasabb számban a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ágban működnek vállalkozások, számuk 2015-ben 290 darab volt, míg 2019-re ez az érték 243 darabra csökkent, vagyis 16,2%-os volt a visszaesés. 2015-ben jelentős számú, 282 darab vállalkozás működött a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység nemzetgazdasági ágban is, itt 2019-ben a KSH adatbázisa 252 darab céget rögzített.

Csökkenő tendencia volt megfigyelhető a feldolgozóipari vállalkozások számában is, itt a csökkenés 6,1 százalék volt. Az olyan, a város gazdaságában kevésbé meghatározó ágazatokban, mint a humán-egészségügy, szociális ellátás vagy a villamos energia és gáz ellátás, a művészet, szórakoztatás, illetve információ és kommunikáció ugyancsak kisebb mértékben csökkent a vállalkozások száma, míg az ingatlanügyletek ágazatban stagnált ez az adat a vizsgált időszakban.

Kisebb bővülést mutat a cégek száma a vizsgált időszakban az építőipar nemzetgazdasági ágban, hiszen míg 2015-ben itt 143 darab vállalkozás működött, addig számuk 2019-re 146 darabra emelkedett. Dunaújvárosban nőtt az adminisztratív szolgáltatást nyújtó társas vállalkozások száma is.

Dunaújvárosban kiugróan alacsony a mezőgazdasági tevékenységet végző vállalkozások (2019-ben 7 darab), a bányászat, kőfejtés nemzetgazdasági ágban 2019-ben pedig csupán 1 darab működő társas vállalkozást tartottak nyilván.

A város meghatározó gazdasági szereplője, vállalkozásfejlesztési szempontból jelentős tényezője a Dunaújvárosi Ipari Park. Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata 1995-ben határozott az Ipari Park beruházásáról. Megvalósítása érdekében a Dunaferr Dunai Vasmű Rt.-vel (jelenleg az ISD Dunaferr Zrt.), valamint a Dunaújvárosi Főiskolával (ma: Dunaújvárosi Egyetem) közösen megalapította az Innopark Fejlesztő-, Beruházó- és Szolgáltató Közhasznú Társaságot. Kiemelten vonzó célpont lehet a befektetők számára, hiszen kiváló közlekedési adottságokkal rendelkezik, közvetlenül a város mellett halad az M6-os autópálya, amelyet itt keresztez az M8-as autópálya (Pentele-híd). Továbbá stratégiai pontként funkcionál a vasúti és hajózási szállítmányozás tekintetében is.

Az Innopark Kht. 1997-ben nyerte el az Ipari Park címet. Az első betelepülő cég a japán Aikawa volt, mely a következő évben kezdte meg a termelést. Azóta további 29 vállalkozás talált helyet az Ipari Parkban, köztük olyan nagy nemzetközi cégek, mint a Body Fashion Kft. (Triumph International), illetve több neves hazai cég, például a Holcim Hungária Zrt. és a Hullám-Pack Kft.

A hagyományos ipari parki infrastruktúra működtetése mellett a park a technológia-intenzív ágazatokban működő cégek felé is nyitott az elmúlt időszakban. A Technológiai Inkubátorház építésének lehetősége az Ipari Park 1997-es létrehozása után merült fel, melyet a Széchenyi-terv, a Megyei és a Regionális Területfejlesztési Tanács, valamint az Önkormányzat anyagi támogatásával 2003-ra sikerült megvalósítani. Az épületben 50-75 négyzetméteres műhelyek és 15-30 négyzetméteres irodák bérelhetők, ahova a három évnél nem régebben alapított és a technológia intenzív vállalkozások kedvezményes bérleti díjjal költözhetnek be.

Az épületben jelenleg olyan cégek bérelnek helyet, mint a CoderZ Informatikai Kft. (informatikai tanácsadás, székhelyszolgáltatás), Daeha Techwon Hungary Kft. (áramelosztó-, szabályozó készülék gyártása). Az épületben jelenleg mintegy 50 cég bérel helyiséget, a hazai kisvállalkozásokon kívül kisebb koreai mérnöki vállalkozások, amelyek a Dunaújvárosba települt Hankook gumigyár beruházásában-működésében vesznek részt. A dél-koreai tulajdonú cég a 2012-es mérlegadatok alapján 2.362 főt foglalkoztatott, a 2020-as adatok szerint a munkavállalók száma viszont már 2.883 fő, a bővülés 22%-os volt. A cég nettó árbevétele 2020-ban meghaladta a 203 milliárd forintot, mely adat 2012-ben 162,5 milliárd forint volt, vagyis a növekedés mértéke közel 20 százalék (19,95%).

Dunaújváros meghatározó, emblematikus vállalkozása a privatizációt követően ukrán tulajdonba került ISD DUNAFERR Zrt. A vállalat eredményességére jelentős mértékben rányomta bélyegét a globális pénzügyi válság, de a bevételi adatokat természetesen az acél világpiaci árának alakulása is befolyásolta. Az alábbiakban a cég legfontosabb pénzügyi mutatóit vizsgáljuk meg a mérleg adatok alapján. A cég nettó árbevétele 2019-ben közel 289 milliárd forint volt (2011-ben 273 Mrd Ft), a foglalkoztatottak száma 2018. januári adatok szerint 3.397 fő. A vállalat kiemelt foglalkoztató Dunaújvárosban, ugyanakkor a tulajdonosi vitáknak köszönhetően működését folyamatos bizonytalanság övezi.

A DUNAFERR vállalatcsoport további tagjai az ISD Kokszoló Kft., a DUTRADE Zrt., az ISD Portolan Kft., az ISD Power Kft., a Dunaferr Vámügynökség Kft., és a Dunaferr Ferromark Mellékanyag Reaktiváló Kft.

Az ipari park mellett a város meghatározó ipari infrastruktúra bázisa a kikötő. A dunaújvárosi kikötő a Duna folyam 1580-1579 fkm között a jobb parttal párhuzamosan kiépített öbölben helyezkedik el. Típusát tekintve medencés kikötő, mely 1950-1952.-ben épült a Dunai Vasmű építésével egy időben, mint érckikötő.

A városban alapvetően kedvező üzleti környezet várja a cégeket. A gazdasági kamarákról szóló 1994. évi XVI. törvény alapján (hatályos 1994. április 6. óta) az ősz folyamán elindult a területi kamarák alakulását előkészítő folyamat. Több dunaújvárosi vállalkozás tartotta fontosnak, hogy a jogszabályi keretek alapján városi kamara is alakuljon, így erősítve érdekérvényesítési lehetőségeiket. Az alakuló küldöttgyűlésen, 1995. május 29-én jött létre a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara Dunaújváros Városi Kamarája (FMKIK-DVK). Az 1995-ös megalakulás óta a városi kamara feladatai folyamatosan változtak, bővültek, ahogy az önállóan felvállalt tevékenységek is.

A városban a felsőoktatásnak ugyancsak komoly szerepe van, a gazdasági aktorok és a helyi kutatói közösség együttműködései folyamatosan bővülnek. A Dunaújvárosi Egyetemen az Ipari Fejlesztési Központ (IFK) fő feladata, hogy az ipari szereplőket és az egyetemi kompetenciákat összehangolja. A Központ az ipari szektornak nyújt méréseket, vizsgálatokat és fejlesztéseket, ezáltal szívesen fogadjuk külső cégek, vállalatok megrendeléseit, vagy együttműködési szándékát.

A Dunaújvárosi Egyetem működése 1962-ben Felsőfokú Kohóipari Technikumként indult. Ezt követően 1969 és 1990 között a Nehézipari Műszaki Egyetem Kohó és Fémipari Főiskolai Karaként, majd 1990 és 2000 között a Miskolci Egyetem Dunaújvárosi Főiskolai Karaként működött. Az intézmény 2000. január 1-től önálló jogállású, neve Dunaújvárosi Főiskola, majd 2016-tól Dunaújvárosi Egyetem.

Az elmúlt években számos olyan fejlesztést valósítottak meg az egyetemen, amelyek mind a humánerőforrások, mind az eszközellátottság, labor és egyéb infrastruktúra tekintetében megfelelő előfeltételeket jelentett a K+F+I tevékenység fokozására. Legfontosabb ezek közül az Anyagtudományi Regionális Egyetemi Tudásközpont, azaz Gleeble laboratórium, a TIOP pályázat laborfejlesztései, illetve a személyi feltételek javulása (minősített oktatók arányának növekedése, köztük négy egyetemi tanár, illetve három MTA doktor).

A következőkben érdemes áttekintenünk, hogy hogyan alakult a dunaújvárosi cégek forrás abszorpciós képessége az elmúlt években. Az alábbi táblázat a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) keretében támogatott projektek darabszámát és támogatási volumenét veti össze megyei és dunaújvárosi szinten.

10. táblázat: Megítélt GINOP támogatás összege Fejér megyében és Dunaújvárosban (Ft)[12]

	Támogatott pályázat (db)	Megítélt támogatás (Ft)
Fejér megye	2.883	82.153.648.816
Dunaújváros	165	8.110.581.876

Forrás: Saját szerkesztés

Dunaújváros cégei a megyei nyertes pályázatok mintegy 5,7 százalékát tudhatják magukénak. Ezzel együtt az összes megítélt támogatás (82,15 milliárd forint) közel 10 százaléka (9,87%) jutott Dunaújvárosba. A támogatott projektek közül – a teljesség igénye nélkül – érdemes megemlíteni a MOMERT Magyar Optikai Művek Elektromechanikai Zrt. mintegy 190 millió forinttal támogatott projektjét, vagy a STEEL-INVEST Kft. 498,8 millió forinttal támogatott beruházását. Jelentős összegeket nyert pályázatával egy konzorcium tagjaként az Amitis Mérnöki Vállalkozó Kft., illetve a CLASMAN Kft. is.

A helyi gazdaság fejlesztését több önkormányzati beruházás is támogatta. Ezek egy része a gazdaság fejlesztését ösztönző közlekedési fejlesztésként realizálódott, hozzájárulva 4 alacsonyabb rendű belterületi út felújításához. A Nyugati gazdasági terület közlekedésfejlesztésére a munkaerő mobilitás javítása érdekében volt szükség, így a projekt

[12] Adatgyűjtés időpontja: 2021. 07. 24.

során lezajlott a nyugati gazdasági terület felé vezető út felújítása; a kapcsolódó zöldterület-építési munkák. Emellett megújultak az autóbusz megállók, kiépültek a hiányzó járdaszakaszok, biztonságosabbá vált a közlekedés. A felújítással, korszerűsítéssel érintett alacsonyabb rendű önkormányzati útszakasz a Budai Nagy Antal út Kandó Kálmán tér - Volán telep közötti szakasza, a fejlesztés közvetlenül kapcsolódik a Kandó Kálmán téri közlekedésbiztonsági fejlesztéshez. A Déli iparterület fejlesztése során az iparterület elérhetőségét és feltárását segítő vonalas infrastruktúra fejlesztése valósult meg.

11. táblázat: Barnamezős területek

Terület fekvése	Helyrajzi szám	Terület mérete: (m^2)	Terület jelenlegi övezeti besorolása	Tulajdoni viszonyok	Terület eredeti rendeltetése	Jelenleg használat-ban van e terület	Jelenlegi használat célja
felhagyott nehézipar	332/3	229972	ipari terület, Gip-8	magán	nehézipar		
a Dunaferr területe	331/1	2890146	ipari terület, Gip-X2, Gip-X1, Gip-15, Gip-14	magán	nehézipar	igen	nehézipar
részben a Dunaferr területe, részben út	336	16370	részben ipari terület Gip-8, részben út Kö-U	magán	nehézipar és út	igen	nehézipar és út
a Dunaferr területe	337	64025	ipari terület, Gip-8, Gip-13	magán	nehézipar	igen	nehézipar
Délivárosi út	338	29232	út Kö-U	magán	út	igen	út
	3647	80478	ipari terület Gip-12	önkormány-zat			
	3648	783	részben ipari terület Gip-12, részben út Kö-U	magán			
a Dunaferr területe	331/8	112147	ipari terület, Gip-14	magán	nehézipar	igen	nehézipar
zagytér	0172/13	208722	Részben erdő, Eg, részben beépítésre szánt hulladékkezelő különleges építési övezet K-Hull-2	magán	zagytározó		
zagytér	0176	94448	részben erdő, Eg, részben beépítésre nem szánt különleges nagykiterjedésű zöldterület Kb-NZ	magán	zagytározó		
	0197	245336	beépítésre nem szánt különleges nagykiterjedésű zöldterület Kb-NZ	állam			
Schalbert-sziget	0198	181275	erdő, Ev	magán			
Schalbert-sziget	0200	6188	erdő, Ev	állam			
Schalbert-sziget	0201/1	209308	erdő, Ev	állam			

Schalbert-sziget	0203/5	491826	erdő, Ev	önkormány-zat			
meddőhányó	0187/6	36064	részben ipar, Gip-2, részben beépítésre nem szánt különleges nagykiterjedésű zöldterület Kb-NZ	magán	meddőhányó		
meddőhányó	0188	259991	beépítésre nem szánt különleges nagykiterjedésű zöldterület Kb-NZ	magán	meddőhányó		
meddőhányó	0189	192342	részben erdő, Ev, részben beépítésre nem szánt különleges nagykiterjedésű zöldterület Kb-NZ	magán	meddőhányó		
a Dunaferr területe	342/1	94514	ipari terület, Gip-15	magán	nehézipar	igen	nehézipar
működő gazdasági terület	780/5	10282	kereskedelmi, szolgáltató terület Gksz-5	magán		igen	

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

A város ipari jellegéből adódóan jelentős méretű barnamezős területek találhatóak, alapvetően az ipari besorolású településrészeken. A területek egy része az övezeti besorolás alapján erdő, részben erdő, vagy nagykiterjedésű zöldterület kategóriába tartozik a nyilvántartás szerint.

40. ábra: A felhőalapú szolgáltatást igénybe vevő vállalkozások aránya, 2019

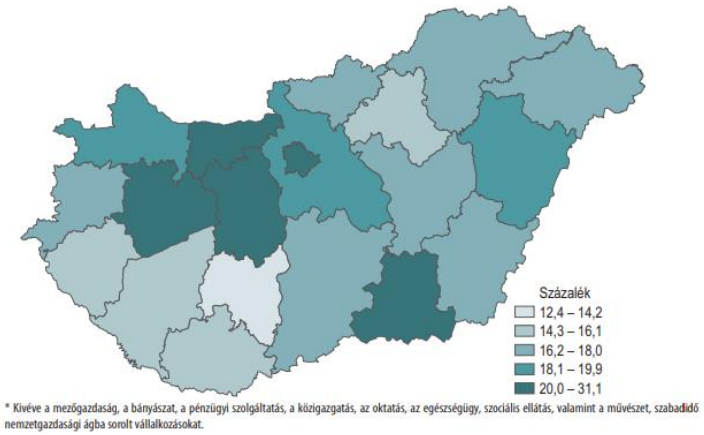

Forrás: KSH TÉR-KÉP, 2019

A fenti ábrából látható, hogy hazánkban Budapest mellett Komárom-Esztergom, Fejér, Veszprém és Csongrád-Csanád megye vállalkozásai jártak elöl a felhő alapú szolgáltatások igénybevétele terén, esetükben 20-31,1% közé esett az ilyen szolgáltatást igénybe vevők aránya. A digitalizáció fontos eleme a lakossági internet használat és ezen belül a vásárlás, mint tevékenység penetrációja. Az EUROSTAT felmérése kitért erre a kérdésre is, az eredményeket az alábbi ábra rögzíti az EU27 átlag és a magyarországi idősoros adatok bemutatásával.

41. ábra: Internetet vásárlásra, szolgáltatások beszerzésére használók aránya az internetező lakosságon belül (%, 2010-2019)

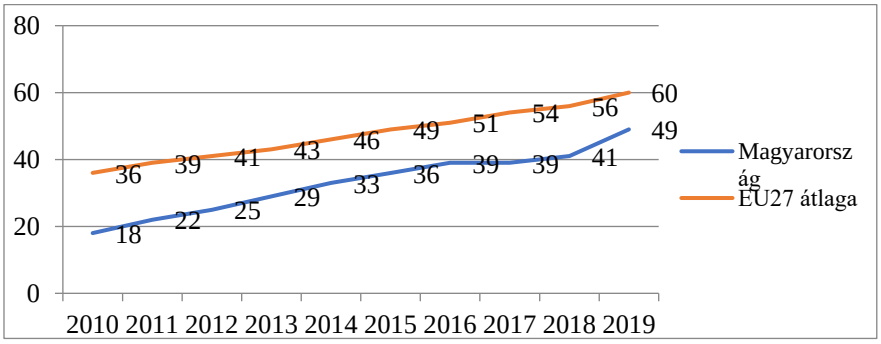

Forrás: EUROSTAT

Látható, hogy 2010 és 2019 között mind hazánkban, mind pedig az Európai Unióban bővült az internetet vásárlás céljára használók köre. Magyarországon ez az adat 18%-ról 49%-ra emelkedett a vizsgált időszakban.

Az FVS készítéséhez kapcsolódó lakossági kérdőíves felmérés vizsgálta a lakosok online vásárlási szokásait is, specifikusan a helyi termékek kapcsán. A felmérés eredménye, hogy online módon a válaszadók 27%-a szokott vásárolni valamilyen helyi árucikket.

A dunaújvárosi lakosság digitális kompetenciáinak feltérképezését segítik a 2022-es népszámlálási adatok is. A felmérés során a digitális tevékenységekkel kapcsolatban is kaptak a lakosok kérdéseket.

Digitális tevékenységek végzése Dunaújvárosban (2022-es népszámlálási adatok)

		Válaszadó (fő)	Arány az összes százalékában
Fejér vármegye	Nem végez digitális tevékenységet	67 285	17,06%
	Alapszintű digitális tevékenységet végez	114 477	29,02%
	Középszintű digitális tevékenységet végez	177 218	44,93%
	Magas szintű digitális tevékenységet végez	35 462	8,99%
Dunaújváros	Nem végez digitális tevékenységet	6 980	17,28%
	Alapszintű digitális tevékenységet végez	11 508	28,49%
	Középszintű digitális tevékenységet végez	18 400	45,55%
	Magas szintű digitális tevékenységet végez	3 507	8,68%

Forrás: https://nepszamlalas2022.ksh.hu/

Ez alapján az látható, hogy az összes válaszadó mintegy 17%-a nem végez digitális tevékenységet (vármegyei adat: 17,06%), 28,49% saját megítélése szerint alapszintű digitális tevékenységet végez (vármegyei adat: 29,02%), míg a válaszadók 45,55%-a vélte úgy, hogy középszintű digitális tevékenységet végez (vármegyei adat: 44,93%). Az összes válaszadó 8,68%-a önbevallás alapján magas szintű digitális tevékenységet végez (vármegyei adat: 8,99%).

A következő ábra az internet előfizetések számának alakulását mutatja be Dunaújvárosban 2016 és 2020 között. a KSH adatai alapján.

42. ábra: Internet előfizetések számának alakulása Dunaújvárosban (2016-2020)

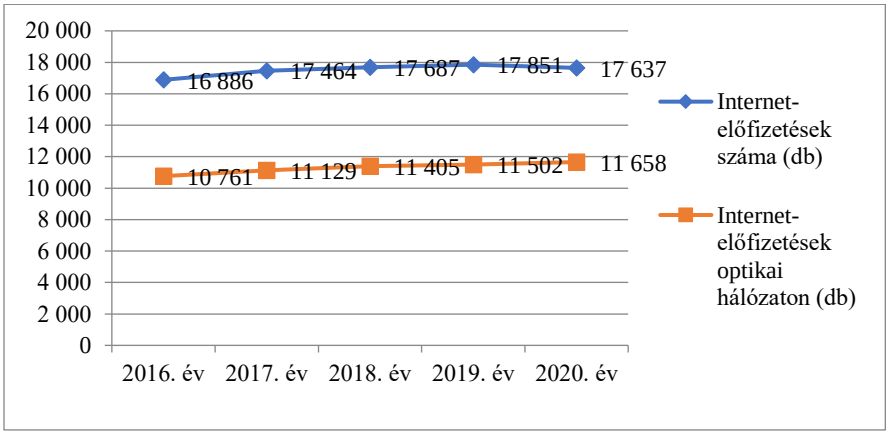

Forrás: KSH T-Star

2016 és 2019 között folyamatosan nőtt az internet előfizetések, és ezen belül az optikai hálózatot érintő előfizetések száma. Az összes internet előfizetés száma a vizsgált időszakban 5,7 százalékkal nőtt, míg az optikai hálózatot érintő előfizetések száma 6,9 százalékkal nőtt 2016 és 2019 között.

Dunaújváros honlapjának látogatottsága is folyamatosan fejlődik. 2016-ban 301.937 látogatóhoz összesen 613.668 letöltés kapcsolódott, 2018-ban már 319.743 volt a látogatók száma és 615.628 a letöltések száma, 2020-ban pedig 596.592 látogató összesen 849.407 letöltést indított.

A dunaújvárosi lakóingatlanok árának emelkedése 2014 közepén kezdődött az ingatlannet.hu adatai szerint. Míg 2014 júliusában a lakóingatlanok átlagos reálára 140.441 Ft/négyzetméter volt, 2020 májusában 267.675 Ft. Rövid megtorpanást követően az ingatlanárak ismét emelkedni kezdtek, 2021 októberében elérték a 330.395 Ft/négyzetméter szintet.

2.1.9 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

- **Az önkormányzat gazdálkodása**

Az alábbi táblázatban 2014 és 2015 között vizsgáljuk a helyi önkormányzatok összes költségvetési bevételének alakulását.

12. táblázat: A helyi önkormányzatok összes költségvetési bevétele

	Fejér megye	Dunaújváros
2014. év	99.258.564	14.477.667
2015. év	98.718.073	11.615.065
2016. év	103.365.327	13.781.318
2017. év	143.910.837	16.523.927

2018. év	120.282.622	16.350.226
2019. év	133.630.854	28.522.786

Forrás: KSH T-Star

Látható, hogy a bővülés mindkét kategóriában – kisebb visszaesés ellenére – folyamatos, így Dunaújváros költségvetési bevétele duplájára, 14,48 milliárd forintról 28,5 milliárd forintra emelkedett.

A következő ábra Dunaújváros költségvetésének egyenlegét, kiadási és bevételi adatait összegzi 2014 és 2019 között.

43. ábra: Dunaújváros MJV önkormányzat költségvetési bevételeinek és kiadásainak alakulása (2014-2019, Mrd Ft)

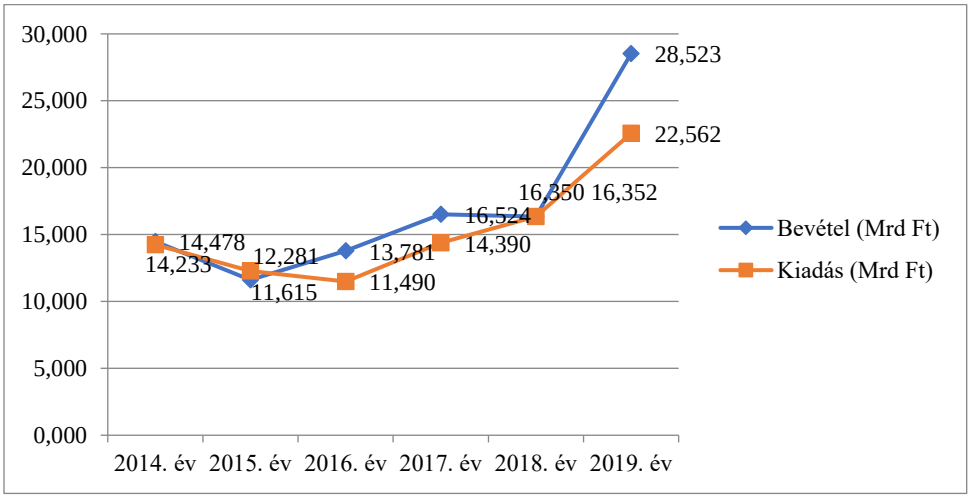

Forrás: KSH T-Star

Látható, hogy a város költségvetése a vizsgált időszakban alapvetően egyensúlyban volt. Fontos ugyanakkor megjegyezni, hogy a 2020-as év költségvetési adatai szerint ebben az évben a bevétel 18,75 milliárd forint, míg a kiadás 36,2 milliárd forint volt. Az önkormányzat a költségvetési egyenleg különbözetét belső finanszírozásból, illetve külső források bevonásával rendezte.

A következő táblázat Dunaújváros költségvetésén belül a helyi iparűzési adó bevételek nagyságának alakulását mutatja be, 2014 és 2019 között, összevetve a megyei adatokkal.

13. táblázat: A helyi önkormányzatok helyi adó bevételeiből az iparűzési adó (2014-2019, eFt)

	Fejér megye	Dunaújváros
2014. év	24.769.866	3.862.572
2015. év	28.884.744	4.595.961
2016. év	31.735.309	4.923.175
2017. év	33.801.192	5.205.706
2018. év	36.808.428	6.275.050
2019. év	39.999.175	6.675.149

Forrás: KSH T-Star

Látható, hogy a vizsgált időszakban 3,8 milliárd forintról 6,68 milliárd forintra emelkedett az önkormányzat iparűzési adó bevétele, ami 72%-os bővülést jelent. Ugyanebben az időtávban a megyében található települési önkormányzatoknál 24,7 milliárd forintról mintegy 40 milliárd forintra nőtt a helyi adó bevétel.

Az önkormányzat adóbevételei között továbbra sem rendelkezik jelentősebb súllyal az idegenforgalmi adó (IFA), amelynek nagysága ugyan folyamatosan emelkedik, 2019-ben 12,403 millió forint volt, ami az összes önkormányzati bevételnek 0,04%-a.

Az önkormányzati beruházások összege folyamatosan emelkedett az időszakban Dunaújvárosban.

44. ábra: Az önkormányzati beruházások értéke Dunaújvárosban (ezer Ft, 2014-2019)

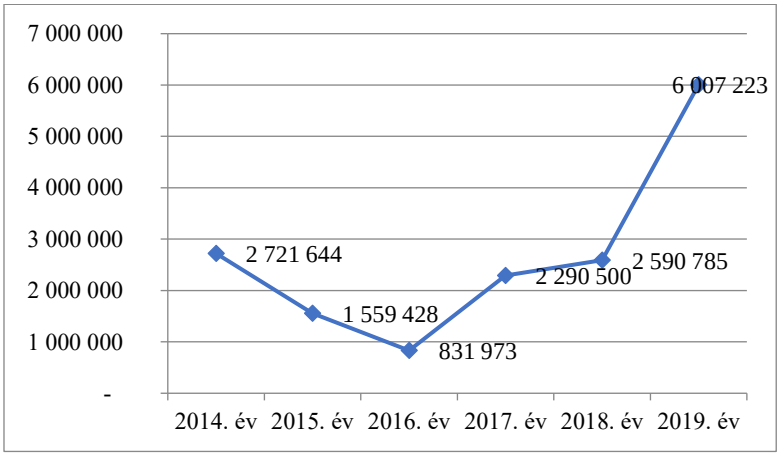

Forrás: KSH T-Start

2.1.10 Lakásállomány állapota

A KSH adatbázisa szerint 2011 és 2022 között 174 872 darabról 185 428 darabra nőtt a lakások száma Fejér vármegyében. A bővülés mértéke 6,03%, ami jelentősen meghaladja az ugyanebben az időszakban Dunaújvárosban rögzített növekedés mértékét. Itt ugyanis ugyancsak 2011 és 2022 között alig 39 darabbal emelkedett a lakások száma.

A lakások életkorának alakulására vonatkozóan referenciaértéket népszámlálási adatok alapján nem tudunk meghatározni, erre vonatkozó információt először a 2022-es népszámlálás során gyűjtöttek. Ez alapján azt látjuk, hogy míg Fejér vármegyében a lakások 87,13%-a 2000 előtt épült, addig Dunaújvárosban ez a lakások 96,47%-ára igaz. Vármegyei szinten a lakások 8,42%-a épült 2001 és 2010 között (Dunaújvárosban ez az érték 2,73%), és 4,45% 2010 után (Dunaújvárosban 0,8%). A népszámlálási adatok a lakások komfortfokozatának alakulására vonatkozóan is nyújtanak információt. 2011 és 2022-es népszámlálások között eltelt időszakban vármegyei szinten jelentős mértékben, 110 580 darabról 127 852 darabra nőtt az

összkomfortos lakások száma, ugyanakkor Dunaújvárosban ugyanebben az időszakban 20 395 darabról 20 022 darabra csökkent az ebbe a kategóriába tartozó lakások száma.

A komfortos-, félkomfortos-, komfortnélküli-, valamint szükséglakás száma a vizsgált időszakban vármegyei szinten és Dunaújvárosban egyaránt csökkent, utóbbi esetében ugyanakkor a vármegyeit meghaladó mértékű változásokról számolhatunk be. Dunaújvárosban a komfortos lakások száma 15,94%-kal, 734-ről 617 darabra esett vissza (vármegyei adat: 6,77%). Jelentős az eltérés a félkomfortos lakások esetében is, hiszen Dunaújvárosban 84,21%-kal 95 darabról 15 darabra csökkent a számuk, míg a vármegyei adat 67,18%. A komfort nélküli lakások száma Dunaújvárosban 2011 és 2022 között 76,25%-kal (vármegyei adat: 61,89%), míg a szükséglakások száma 90,23%-kal csökkent (14,38%).

A szobaszám alakulását tekintve a népszámlálási adatok alapján azt látjuk, hogy az egy szobás lakások aránya mind vármegyei szinten (2011: 6,6%; 2022: 6,16%), mind pedig Dunaújvárosban csökkent (2011: 11,28%; 2022: 10,22%), míg a négy vagy annál több szobás lakóingatlanok aránya mindkét területi szinten nőtt. Fejér vármegye esetében a 2011-es 21,8%-ról 29,99%-ra, míg Dunaújvárosban 9,52%-ról 11,65%-ra emelkedett az ebbe a kategóriába tartozó lakások aránya.

A zöld átállás kapcsán kiemelt jelentősége van annak, hogy a lakások, lakóingatlanok energetikai szempontból milyen állapotban vannak. A 2022-es népszámlálási adatokból a lakóingatlanok megújuló energia termelő rendszerekkel való ellátottságáról is képet kaphatunk. Fejér vármegyében az adatok szerint 2 919 darab hőszivattyús fűtőberendezéssel ellátott lakóingatlan található, míg napelemmel 8 614, napkollektorral 1 309 darab lakóingatlan rendelkezik. Dunaújvárosban hőszivattyús fűtőberendezéssel 152 darab lakóingatlan van ellátva, míg napelemmel 409 darab, napkollektorral 88 darab.

- **Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere**

A polgármesteri hivatalon belül a Főépítészi és Pályázati Osztály a településfejlesztésért elsősorban felelős szervezeti egység.

Az Osztály feladatai hét témakör köré rendeződnek:

- A területrendezési tervek összhangjának biztosítása
- A településkép és a helyi építészeti örökség védelme
- Településrendezés
- Építésügy
- Pályázatokkal kapcsolatos feladatkör
- Egyéb feladatkör

Az egyes feladatkörökhöz kapcsolódó részletes feladatleírás elérhető a https://dunaujvaros.hu/foepiteszi_es_palyazati_osztaly címen. Az építésügyi hatósági eljárások a kormányhivatal hatáskörébe tartoznak.

Kiemelt feladatokat lát el a településfejlesztés vonatkozásában a DV N Dunaújváros Városfejlesztési Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság (röviden DV N Zrt.), valamint a Vasmű u. 41. Irodaház Ingatlanfejlesztő, Beruházó és Értékesítő Kft.

- **Az önkormányzat gazdasági tevékenysége**

A város északi iparterületén fekvő Ipari Parkot és Technológiai Inkubátorházat a Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzatának tulajdonában álló Innopark Nonprofit Kft. működteti. Feladata, hogy a hazai és külföldi befektetők, a kis- és középvállalkozások számára megfelelő üzleti környezet biztosítson, a gazdasági tevékenységüket elősegítse.

Az Innopark Nonprofit Kft. 1997-ben nyerte az Ipari Park címet. Jelenleg 9 működő, 10 betelepült és 25 szerződött vállalkozással működik az Ipari Park, olyan gazdaságilag meghatározó vállalkozásokkal, mint például a Hankook Tire Magyarország Kft., Aikawa, Body Fashion, Holcium Hungária Zrt., Hullam- Pack Kft.

A megközelítőleg 50 hektáros területből – az ipari park honlapjának információi szerint – körülbelül 2,6 ha áll még a potenciális vállalkozások rendelkezésére.

Dunaújváros MJV Önkormányzata Közgyűlésének 303/2020 (VIII. 04.) határozata rögzíti a 2020-2024 közötti időszakra vonatkozó gazdasági programot. Ez a program a választási ciklusra szól, de olyan stratégiai jellegű célokat is tartalmaz, amelyek hosszabb távon megszabják az önkormányzati döntések irányát.

A program, rögzíti, hogy nagymértékben épít a város 2014-ben elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégiájára.

A közgyűlés a programban az alábbi felépítésben határozta meg célfeladatokat:

- pénzügyi, gazdasági és városüzemeltetési bizottság feladatai,
- városüzemeltetési ágazat programpontja,
- ifjúsági, sport, turisztikai bizottság feladatai,
- szociális, egészségügyi és lakhatási bizottság programja,
- az informatikai ágazat 2020-2024-es gazdasági feladatai.

- **Lakás és helyiséggazdálkodás**

Dunaújvárosban a 25/2017. (VI.16.) önkormányzati rendelet a lakások és helyiségek bérletéről és a lakbérekről rögzíti a szociális helyzet alapján történő bérbeadás szabályait. Önkormányzati bérlakás szociális alapú bérleti jogának megszerzésére és gyakorlására szociális helyzete alapján jogosult:

- a.) nagykorú magyar állampolgár, vagy
- b.) az Európai Unió bármely tagállama Magyarországon letelepedett állampolgára;
- c.) ha az ajánlattevő, illetve pályázó – többtagú család esetén a vele együtt költözők – egy főre jutó nettó jövedelme az ajánlattételt, illetve pályázat benyújtását megelőző 12 hónapban a NAV által kiállított jövedelemigazolás alapján
    - **ca)** egyedülálló ajánlattevő, illetve pályázó esetén legkevesebb nettó 50,000 Ft, de legfeljebb a mindenkori öregségi nyugdíjminimum négyszerese, vagy
    - **cb)** több tagú család esetén legkevesebb 30.000 Ft, de legfeljebb a mindenkori öregségi nyugdíjminimum háromszorosa.

Dunaújvárosban a lakásrendelet 1. számú melléklete szerint 398 db önkormányzati tulajdonú lakás áll rendelkezésre. Ezek közül 91 db szakemberek elhelyezésére szolgál.

2.1.11 Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások

A településüzemeltetés az anyagi–műszaki és humán közszolgáltatások, az azokhoz tartozó infrastruktúra és szervezeti rendszer, valamint a kapcsolódó szabályozás, a tervezés, irányítás és végrehajtás komplex, működő rendszere.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény a köztemetők kialakításának és fenntartásának feladatát, a helyi közutak és tartozékainak kialakítását és fenntartását, gépjárművek parkolásának biztosítását, a közterületek kialakítását és fenntartását, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítását, továbbá a közvilágításról való gondoskodást rendeli a településüzemeltetési feladatok közé.

A helyi önkormányzat - a helyi képviselő-testület vagy a helyi népszavazás döntésével - önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe. Az önként vállalt helyi közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, ami jogszabállyal nem ellentétes.

- **DVG Dunaújvárosi Vagyonkezelő Zrt.**

Dunaújvárosban a fentiek közül számos feladatot a DVG Dunaújvárosi Vagyonkezelő Zrt., illetve az ennek tulajdonában lévő társaságok látják el. A társaság alapvető feladatai önkormányzati megbízás alapján:

- bérlakások üzemeltetése, kezelése,
- egyéb bérlemények üzemeltetése, kezelése,
- lakó- és középületek felújítása, karbantartása,
- lakó- és középületek építése, átépítése,
- közparkok fenntartása, kezelése,
- véderdő és belterületi fásítások fenntartása, kezelése,
- közterületek tisztántartása, hulladékszállítás és elhelyezés,
- hó- és síkosság mentesítés,
- piac- és vásárüzemeltetés,
- közterületi reklámvagyon-hasznosítás,
- kemping, Szabadstrand üzemeltetése,
- postapartnerek üzemeltetése.

A társaság törzsszervezete 100%-ban az Önkormányzat tulajdonában van. A leányvállalatok (Dunaújvárosi Víz-, Csatorna-, Hőszolgáltató Kft., Dunapark Kft.) esetében főként szakmai befektetők jelennek meg a társtulajdonosként.

Távhőszolgáltatás: A távhőszolgáltatásban 2021 nyarán történtek változások. A távhőrendszer a város tulajdona, 1998-ban ezt adta bérbe az új szolgáltatónak, a DVCSH Kft-nek. A szolgáltatási engedélyek kiadásáról vagy visszavonásáról a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal dönt, mely 2021. július 1-től visszavonta a DVCSH Kft. távhőszolgáltatói engedélyét és a DVG Zrt.-t jelölte ki új szolgáltatónak. A víz- és a csatornaszolgáltatás 2021. december 31-ig a DVCSH Kft-nél maradt.

- **Helyi tömegközlekedés**

2019. október 1-től a Volánbusz Zrt. végez helyi személyszállítást Dunaújvárosban az önkormányzat megbízásából, közszolgáltatási szerződés keretében, helyi díjszabás mellett.

A menetrend, valamint a városi vonaltérkép a Volánbusz honlapján érhető el: https://www.volanbusz.hu/hu/menetrendek/helyi-jaratok/dunaujvaros.

Ugyancsak a Volánbusz Zrt. végzi a helyközi autóbuszos utasszállítást. Az ehhez kapcsolódó információk (járatok, menetrendek, stb.) szintén a társaság honlapján érhetőek el.

- **Temető üzemeltetés**

Az üzemeltetési feladatokat 2020 nyarától a Borostyán Tóth Kft. látja el, mely ügyfélszolgálati irodán keresztül ügyfélszolgálatot működtet, segítséget nyújt a hozzátartozók eligazodásában, felügyeli a temetőkről és temetkezésről szóló törvényben, kormányrendeletben és az

önkormányzati rendeletben foglaltak betartását. A temetői gondnokság alapvető feladatai temetői nyilvántartás vezetése (nyilvántartó könyv, számítógépes nyilvántartás), a temetések üzemeltetést érintő feltételeinek biztosítása, a temetések kegyeleti szolgáltatók közötti összehangolása, sírhelyszemlék biztosítása, sírhely értékesítés (temetésre sírhelyek biztosítása, rendelkezési jog megváltása), panaszos ügyek helyszíni kivizsgálása.

- **Szemétszállítás**

A települési szilárd hulladékok begyűjtését és szállítását a Vertikál Nonprofit Zrt., mint közszolgáltató, a Dunanett Nonprofit Kft. pedig mint szolgáltató végzi.

A város 100%-os tulajdonában lévő Dunanett Nonprofit Kft. feladata a hulladékgyűjtés, valamint a város köztisztasági feladatainak ellátása. A cég 2015-ben új hulladékgazdálkodási koncepciót, tervet dolgozott ki, melynek részeként kétkukás hulladékgyűjtési rendszert vezettek be, komposztáló telep is épült.

A cég Budai Nagy Antal úti telephelyén hulladékudvart üzemeltet, ahol a lakosok ingyenesen helyezhetik el a háztartásokban keletkező szelektív hulladékokat, így csökkenthető a hulladékszigeteknél felgyülemlő szemét mennyisége.

A Dunanett Nonprofit Kft. az alábbi feladatokat látja el Dunaújvároson és további 41 településen:

- lakossági és gazdálkodó partnerek kommunális hulladékának begyűjtése és szállítása,
- lom hulladékok begyűjtése és szállítása,
- szelektív hulladékok begyűjtése és szállítása,
- biológiailag lebomló hulladékok begyűjtése és szállítása,
- ügyfélszolgálati iroda működtetése.

- **Közvilágításról való gondoskodás**

Az E.ON Dél-dunántúli Áramszolgáltató Zrt. a hálózatos energia szolgáltatás fontos szereplője, mely az áramhálózat, illetve a közvilágítás üzemeltetési feladatait látja el.

A város közterületeinek megvilágítását a kiépített közvilágítási hálózat biztosítja, mely jelentős energiatakarékos átalakításra, korszerűsítésre fejlesztésre szorult. Az elmúlt években rengeteg gondot okozó, balesetveszélyes sötétség felszámolására 100 milliós keretet különített el az önkormányzat a költségvetésből. 2021. november elején elindult az a közvilágítás-fejlesztési projekt, melynek során 223 új lámpafej cseréjére kerül sor a város főbb útvonalain. A jelenlegi fejlesztés a Dózsa György utat, a Szórád Márton utat és a Vasmű utat érinti, azonban jövőre további útvonalakon is folytatódni fog a gyenge fényt adó lámpák cseréje.

A kivitelezésre kiírt közbeszerzési eljárást a Roneko Kft. nyerte, a szerelési feladatot a fehérvári cég munkatársai végzik.

- **Okos város szolgáltatások**

2018-ban készült el Dunaújváros Megyei Jogú Város Smart City koncepciója. A dokumentum meghatározza Smart City koncepció jövőképét és az ehhez kapcsolódó célrendszert.

Hosszú távú cél:

Dunaújváros Smart City mintavárossá alakítása, a helyi gazdasági, felsőoktatási- és közösségi szereplők aktív bevonásával

Középtávú célok:

- Élhető városi környezet kialakítása a helyi infrastruktúra energia hatékony és környezetileg fenntartható fejlesztésével
- A helyi gazdaság versenyképességének javítása, a vállalkozások piaci integrációjának támogatása az IKT alapú technológiai fejlesztések és a felsőoktatással közös innovációs- és képzési együttműködések kialakításának elősegítésével
- A helyi társadalom környezettudatos életviteléhez, a szemléletváltáshoz szükséges átfogó feltételrendszer megteremtése új, innovatív megoldások komplex alkalmazásával

Az FVS készítését támogató módszertanban leírtak szerint Dunaújváros MJV Önkormányzata kérdőíves felmérés keretében kért adatot az önkormányzati intézmények digitális működésével kapcsolatban.

A kérdőíveket kitöltő szervezeteknél összesen 489 fő munkavállaló dolgozik, közülük 22 fő (4,5 %) rendelkezik IKT-hez kapcsolódó szakirányú végzettséggel. A beérkezett válaszok alapján a szervezeteknél összesen 398 darab informatikai eszközt tartanak nyilván, melyek között a laptopot, nyomtatót, asztali számítógépet is szerepeltették a válaszadók. Az informatikai eszközök a válaszadó szervezetek egy részénél hálózatba vannak kapcsolva – jellemzően a fix eszközök – ugyanakkor van olyan szervezet, ahol egyáltalán nincsenek hálózatba kapcsolva, illetve arra is van példa, hogy a mobil eszközök (laptok) nincsenek hálózatba. kapcsolva.

A kérdőívet kitöltő szervezetek közül 6 adminisztratív és pénzügyi adatokat is kezel az az IKT rendszere segítségével, míg az alaptevékenységhez kapcsolódó adatvagyonnal mindegyik válaszadó szervezet rendelkezik. A válaszadók közül 2 szervezet esetében az adatfeldolgozás a napi szintű működést támogatja, míg 6 esetben történik megjelenítés belső használatra (pl. feldolgozás jelentések készítéséhez, prognózishoz). 4 szervezet bizonyos típusú alaptevékenységhez kapcsolódó adatok nyilvános megjelenítése esetén is használja a helyben keletkező adatvagyont (pl. honlapon a közszolgáltatást igénybe vevők felé).

A válaszadó szervezetek közül öt jelezte azt, hogy az alaptevékenységhez szükséges adatokat harmadikfél-szolgáltató rendszerében (pl. KIR, KRÉTA) tárolja, amely mellett saját adatfelhőt egy szervezet, míg központi adatbázist két szervezet alkalmaz az adatok tárolására. Kiemelendő ugyanakkor, hogy a válaszadó szervezetek nagy része – egy kivétellel – a saját adatbázisban (szerver) történő adattárolást is nevesítette, illetve azt is érdemes hangsúlyozni, hogy központi adatfelhőben történő adattárolás egyik megkérdezett szervezetnél sem jellemző. Egy

kivételével minden válaszadó rendelkezik saját honlappal, ugyanakkor az ügyfelekkel / a szolgáltatást igénybe vevőkkel történő kapcsolattartásban a honlap használata a jellemző, applikáció használata három szervezetnél fordul elő.

A lakosság okos eszközparkja is egyre kiterjedtebb az internetes szolgáltatások elterjedésével. A lakossági kérdőíves felmérés tapasztalatai szerint a válaszadók 93%-a rendelkezik okos telefonnal, 63,4%-uk személyi számítógéppel, 57,6% laptoppal. A válaszadók közül 0,4% jelezte, hogy nem rendelkezik semmilyen okos eszközzel.

Az internet használattal kapcsolatos lakossági visszajelzés szerint a válaszadók 58,4%-a használja napi munkavégzéshez, 73,2%-uk ügyintézéshez, 82,5% internetes szolgáltatásokat vesz igénybe, 92% használja információszerzésre és 89% kommunikációs, kapcsolattartási céllal.

2.1.12 A táji és természeti adottságok vizsgálata

Jelen fejezet alapját a „Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának megalapozó vizsgálata" című dokumentum vonatkozó, 1.12-es fejezetében leírtak képezik. Az ott rögzített fontosabb megállapítások továbbra is relevánsnak tekintendők, ezért itt csak röviden kerülnek kiemelésre, és a fókusz az időközben lezajlott fontosabb változások bemutatásán lesz.

- **Természeti adottságok**

A terület geológiailag a mezőföldi löszhátsághoz tartozik, amely itt 40-45 méterrel magasodik a Duna szintje fölé. A pannon időszakban nagy vastagságú tengeri üledék (homokos, agyagos, márgás) rakódott itt le, mely az alsó pleisztocén korban megkezdődött kéregmozgások hatására feltagolódott és kismértékben megemelkedett. A pleisztocénben lerakódott folyóvízi homok és lösz keverékén a növénytakaró kialakulásával párhuzamosan a talajfejlődés is gyorsan megindult. Ma a területet csernozjom jellegű erdőtalajok és Ramann-féle barnaerdő talaj borítja. A Duna melletti keskeny sávban meghatározó a réti, öntésréti talajok szerepe is.

Dunaújváros a Közép-Mezőföld kistáj déli részén helyezkedik el. Felszínének relatív reliefe Dunaújváros térségében 10-20 m/km2 közötti. Dunaújváros a Pentelei-löszplató délkeleti részén, a Duna jobb partján fekszik. A Pentelei-löszplató 50-60 m-es partfallal határolódik el a Dunától. A város délkeleti része már ártéri területen található. Dunaújváros belterülete a Dunát kísérő - attól mintegy 40-45 méterre kiemelkedő – löszfal vonulaton helyezkedik el. A természetvédelmi oltalom alá kerülő értékek változatos geomorfológiai környezetben helyezkednek el. A hajóállomás, illetve a kemping területén található egyedi fák a Duna hordalékából lerakódott, közel sík területen találhatók.

A Belváros területén elhelyezkedő egyedi értékek a plató egyenletes - részben mesterségesen rendezett - felső térszínén találhatók. A Baracsi úti arborétum a löszplatóba bevágódó Alsó-foki-patak által képzett völgyelet déli részében foglal helyet, míg egy természeti érték a patak völgyével elválasztott, északra tovább húzódó löszhát felső szintjében található.

A terület éghajlata az Alföldéhez hasonló. Általában elmondható, hogy a Mezőföld 120-140 m tengerszint feletti magasságú területén az évi középhőmérséklet 10-11°C, ezzel a Dunántúl legkontinentálisabb területe. A napsütéses órák száma csak kissé marad el a Duna-Tisza közére jellemző évi 2000 órától. Az évi átlagos csapadék mennyiség 500-550 mm között mozog, megoszlása megfelel az országos átlagnak. A havas napok száma átlagosan évi 20 körüli.

A település a Duna jobb partján fekszik, több km hosszú folyami partszakasszal rendelkezik. Egyéb felszíni vizekben a város meglehetősen szegény. Dunaújvárosnak kis kiterjedésű vízgyűjtő területe van, fő vízfolyása a település keleti oldalán húzódó Duna folyam.

A térség növényvilágáról elmondható, hogy a mezőföldi platót ma mesterséges erdőfoltokkal tarkított kultúr-mezőség uralja. A térség szántóföldi hasznosítású földterületei közül jelentős részt tesznek ki a sok növénnyel kedvezően hasznosítható területek. A Duna-parti törmeléklejtő területet, illetőleg a folyó szigeteit eredetileg ártéri erdők, nádasok borították. Az ártéri vegetációt az ipar és a felelőtlen környezetgazdálkodás jelentős területeken károsította, amelynek rehabilitációja csak részben és lassan valósul meg.

A terület állatvilága vonatkozásában elmondható, hogy a város építése előtt a Duna árterületén ugyanaz a fauna élt, mint amilyen jelenleg található a Duna Dunaújváros feletti szakaszán - ezt a faunát az ipar és a város telepítése jelentős mértékben megzavarta.

A térség állatvilága fajszegénnyé vált az évtizedek során a beépítettség, illetve a tájhasználat következtében. Csak a zavarást tűrő és az ember közelségéhez szokott állatok találhatók meg, azonban érdekes módon azokra a területekre, ahová parkokat, erdőket telepítettek, az eredeti állatvilág egy része (vélhetően leginkább a rovarok, a madarak és a kis-emlősök) visszatelepült. A belváros állatvilágát a rágcsálókon túl énekes madarak, szarkák és varjak teszik változatosabbá.

Dunaújváros Közgyűlése 2016-ban hozta létre települési értéktár bizottságát, amelynek feladata a helyi értékek azonosítása, a helyi értékeket tartalmazó gyűjtemény létrehozása, gondozása. A bizottság - lakossági javaslatra - listába veszi a város szempontjából meghatározó jelentőségű, a városhoz való tartozást kifejező egyedi szellemi terméket, tárgyakat, kulturális alkotásokat, hagyományt, jelképet, illetve természeti értékeket, ezek egyikeként szerepel az értéktárban a Baracsi úti „Arborétum” Természetvédelmi Terület is.

- **Tájhasználat**

A település tájhasználata nagyban kötődik az országos fejlesztési koncepciókban is hangsúlyozott ipari szerepkörhöz, azonban az elmúlt években egyre nagyobb hangsúly kerül a város élhetőségét javító fejlesztésekre.

A város életében fontos szerepe van a Dunának, bár a település lakóterületei és a folyam közötti szintkülönbség miatt a kapcsolat nehezebben kiaknázható. A táj és a város adottságai a lakosság és a turisták számára is kedvező kikapcsolódási, üdülési, pihenési lehetőséget is biztosítanak. Kiemelt figyelmet kell ezért fordítani mind a természeti és természetközeli környezet, mind a tájkép megóvására.

A táj használatának előnyeit és alapvető korlátait a Duna folyam magaspartja, valamint a kettő közötti árterület speciális egysége határozza meg. Mindez kiegészül a területet jellemző löszös talaj egyedi adottságaival. Összességében elmondható, hogy Dunaújváros esetében a magaspart műszaki védelme igen nagy jelentőséggel bír.

A dunaújvárosi és környékbeli mezőgazdasági táj jelentős része kiváló talajadottságokkal rendelkezik.

- **Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek**

Az OTrT a Duna hullámterét az országos ökológiai hálózat részeként rögzíti és biztosítja a védelmét. Nemzetközi, országos és regionális ökológiai folyosó a Duna parti sávja.

Magterület övezete:	Kádár-völgyi arborétum
	Duna sor és Duna közti Duna part
Ökológiai folyosó övezete:	Duna és hullámtere

Puffer terület övezete nem található Dunaújvárosban

45. ábra: Ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat folyosójának övezete és az ökológiai hálózat pufferterületének övezete

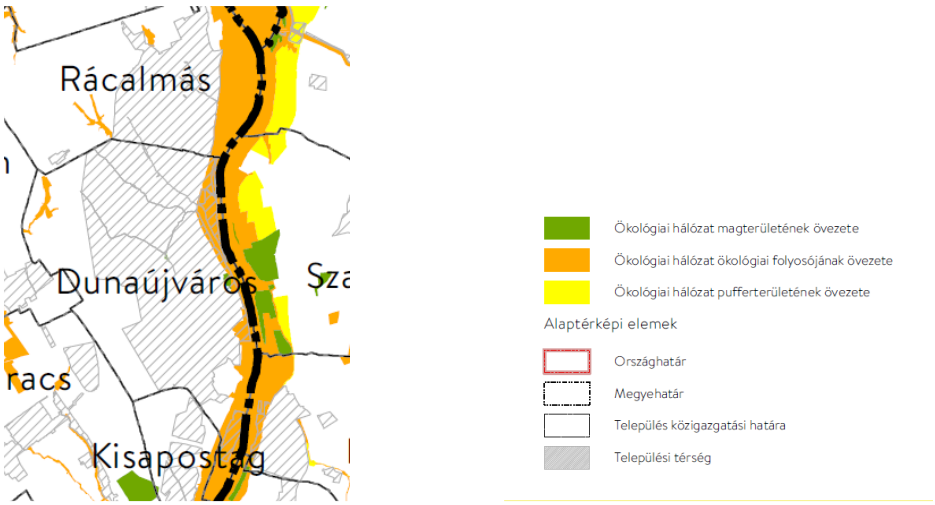

Forrás: OTrT 3/1 melléklet (OTrT 2018)

46. ábra: Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

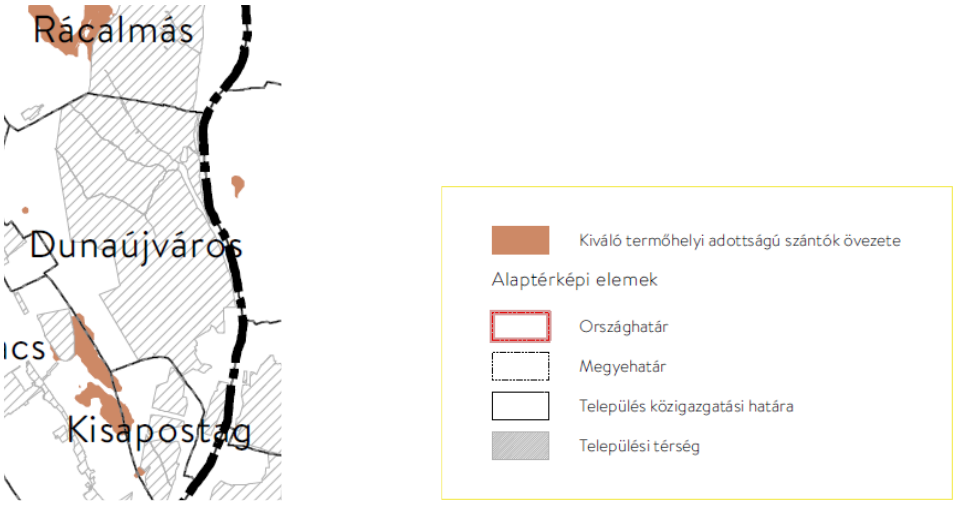

Forrás: OTrT 3/2. melléklet (OTrT 2018)

Dunaújváros - és a térség - mezőgazdasági területei az ország legjobb termőhelyi adottságokkal rendelkező területeihez számítanak, és ennek a természeti erőforrásnak a megóvása hosszú- és nagytávban egyaránt kiemelten fontos célkitűzés, ezért a város településszerkezeti terve a mezőgazdasági területek csökkentését a jelenlegi jogi állapothoz képest csak igen indokolt esetekben javasolja.

47. ábra: Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete

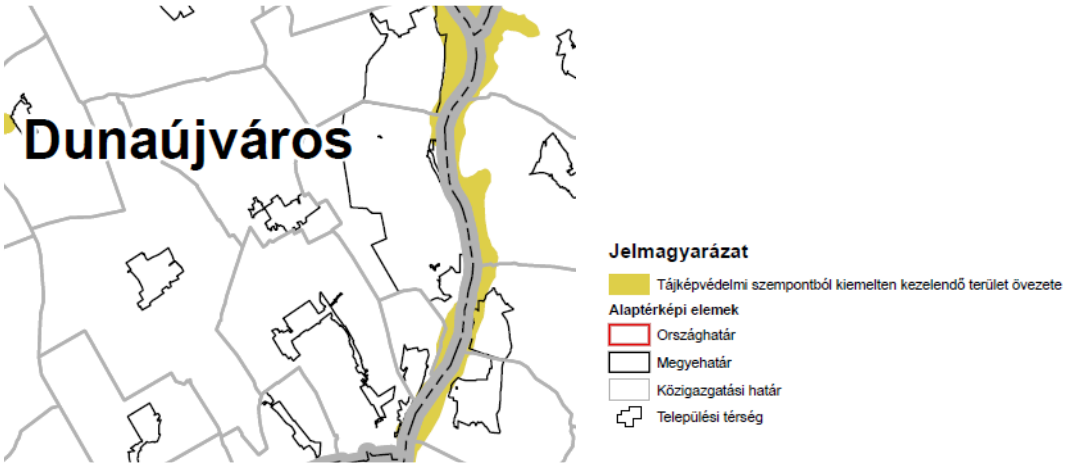

Forrás: OTrT 3/5. melléklet (OTrT 2015)

Dunaújváros beletartozik a 2015. január 1-től érvényes OTrT által megjelölt tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetébe.

Natura 2000 területek: A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium és a Magyar Madártani Egyesület a település közigazgatási területének keleti részét Különleges Madárvédelmi Területté (NATURA 2000 – SCI) nyilvánította. A Különleges Természetmegőrzési Terület a Duna-folyamhoz kapcsolódik.

Helyi védett területekhez tartozó ingatlanokat Dunaújváros Megyei Jogú Város Közgyűlése által jóváhagyott 69/2004. (XII.17.) önkormányzati rendelete a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről 1-2. számú melléklete tartalmazza.

- Gyurgyalag fészkelő telep Dunaújvárosban

A városunkban fészkelő madárfajok közül kiemelkedik jelentőségével a fokozottan védett gyurgyalag (Merops apiaster) 5-10 párból álló fészkelő kolóniája -9. számú kép (jobbra). A rendkívül színpompás madarak (a felső Duna-part Barátság városrész alatti 372/18 hrsz-ú, 8,34 ha területen található) a partvédőmű rézsűjének függőleges falában alakítják ki közel 1 méter hosszú járatok végén a fészkelő üregeket.

- Dunaújvárosi Baracsi úti Arborétum és Tanösvény

Az Arborétum a Baracsi úti löszplatóba bevágódó Alsó-Foki-patak által képzett völgyelet déli részén (a 663/19 hrsz-ú, 1,57 ha területen) foglal helyet. Ez adja azt az értéket, ami a védelem

alá helyezést indokolta. A védett értékek különleges jelentőségét elsősorban az urbánus, erősen zavart környezetben megmaradt, jól fejlődő, ma is megfelelő egészségi állapotban lévő fák jelentik.

2005-ben a helyi jelentőségű természetvédelmi területeket és faegyedeket ismertető és fajmegjelölő táblával jelölték meg, és megkezdődött a kezelési tervben foglaltak fokozatos végrehajtása. 2006-ban az Arborétum területén egy tanösvény is ki lett alakítva. Az utóbbi években további fejlesztések lettek megvalósítva, valamint a már meglévők karbantartása is megtörtént.

48. ábra: Dunaújváros védett természeti területei és emlékei

Forrás: https://dunaujvaros.hu/

2.1.13 Zöldfelületi rendszer vizsgálata

Jelen fejezet alapját a „Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának megalapozó vizsgálata” című dokumentum vonatkozó, 1.13-as fejezetében leírtak képezik. Az ott rögzített fontosabb megállapítások továbbra is relevánsnak tekintendők, ezért itt csak röviden kerülnek kiemelésre, és a fókusz az időközben lezajlott fontosabb változások bemutatásán lesz.

A zöldfelületi rendszer és elemei javítják a város ökológiai adottságait, befolyásolják a városi klímát, levegőminőséget. Funkcionális szerepük jelentős, a közparkok, játszóterek, egyes intézmények (iskola, kórház, stb.) használati értékét döntően meghatározzák. Nem utolsó sorban a települések, utcák képi megjelenésének formálásában játszanak nagy szerepet.

A városi telepített zöldfelületek kiterjedése meghatározza a városi élet körülményeit a város levegőminőségének javításával, a zajártalom csökkentésével. A növények változatossá teszik, gazdagítják a városképet, valamint elfedik, eltakarják az előnytelen részeket.

Ezen feladatokat egy település zöldfelületei hatékonyan akkor tudják ellátni, ha a zöldfelületek rendszert alkotnak.

Dunaújváros zöldfelületeinek sajátos hangulatát az adja, hogy a városi szövetben együtt vannak jelen a városi épületek körüli parkok, fasorok. A Duna a Belváros és a lakóterületek közelében található, egy jelentős méretű parkkal, amely természetközeli hangulatot sugall, "a várost átszelő folyó" hangulatával, az ártéri erdőtársulásokkal kísért folyóparti zöldfelületek részbeni becsempészésével a nagyvárosba. E páratlan adottságban rejlő lehetőségek kiaknázása továbbra is fontos feladat.

Dunaújváros zöldfelületi rendszerében mind ökológiai-, mind használati-, mind esztétikai szempontból a legfontosabb cél a meglévő zöldfelületek megőrzése, rendezése, fejlesztése. A folyóparti zöldfelületeknek a település zöldfelületi rendszerének fő szervező elemeivé kell válniuk, erősebb kapcsolatot kell teremteni a városba beékelődő vízparti zöldfelületek és a belterületi zöldterületek között.

A 2014-2020-as ITS fontosabb megállapításai:

- Dunaújváros közigazgatási területének növényzettel való borítottsága alacsonynak mondható, mint általában más megyei jogú városoké, de magasabb, mint bármelyik másik nagy jelentős területtel és múlttal rendelkező nagyvárosé.
- Dunaújváros zöldfelületi rendszere összetett, sokféle elemből áll. A zöldfelületek biztosítják a település biológiai aktivitását, segítik a levegő tisztulását, kellemes közérzetet és lakható városképet biztosítanak a település lakóinak. Vizuális, esztétikai szempontból növelik a település értékét. Jelentős kondicionáló hatással bírnak.
- A jelentős méretű ipari és lakó területek mellett a településszerkezeti térképen jól érzékelhető Dunaújváros kedvező zöldfelületi ellátottsága. Jelentős méretű az időszakosan, csak a vegetációs időszakon belül növényborítással rendelkező szántóterület.
- A vízfelületek akár felületi elemként jelennek meg a tájban, vagy a településen jelentős zöldfelületi elemekké válnak. Mind rekreációs, mind kondicionáló, mind ökológiai szerepük jelentős. Hasonlóan értékes elemek az erdőfoltok is, különösen, hogy rekreációs és rehabilitációs szerepet is betöltenek a térségben.
- Az országokat átszelő folyam változó vízfelület (áradó/apadó), mégis egységes tájelemként jelenik meg, és folyamatos kapcsolatot biztosít a zöldfelületi tájalkotó elemek közt is.

Az Önkormányzat nyilvántartása szerint 2021-ben a városi zöldfelületek összetétele és nagysága a következő:

- gyep: 1.156.700 m2,
- cserje: 188.600 m2,
- erdő: 3.403.300 m2,
- virág: 18.590 m2.
- összesen: 4.748.300 m2.

Szolgáltatási szerződés szerint kaszált zöldfelület: 2.272.445 m2.

A KSH nyilvántartása szerint a városi zöldterületek nagysága jelentősen nőtt az elmúlt időszakban: 2014-ben 6.453.968 m2 volt, 2019-ben 6.629.378 m2, a növekedés mértéke 2,7%.

49. ábra: Zöldterületek Dunaújvárosban

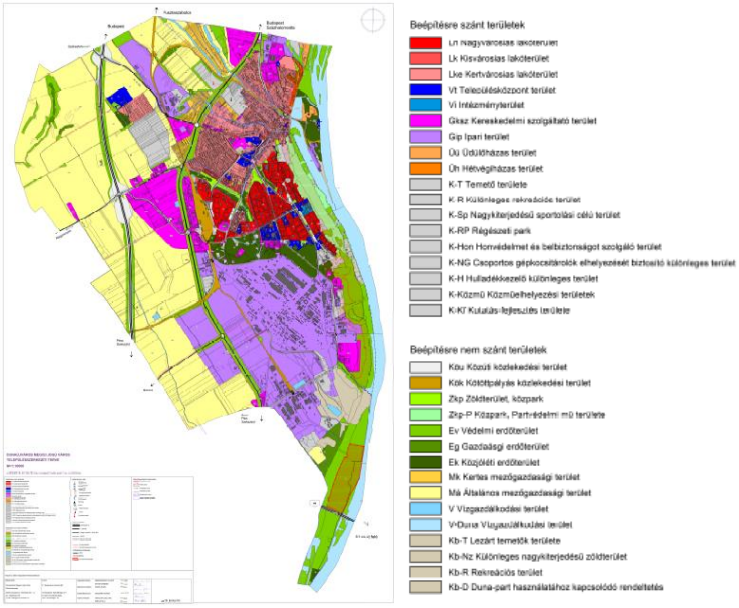

Forrás: Dunaújváros MJV Településszerkezeti Terve, a 299/2016 (V.19.) Önkormányzati határozat 1.a melléklete

A településen a zöldfelületi elemek az alábbiak szerint kerültek besorolásra: zöldterület, közpark; közpark, partvédelmi mű területe; védelmi erdőterület, gazdasági erdőterület; közjóléti erdőterület. További, beépítésre nem szánt területek: kertes mezőgazdasági terület; általános mezőgazdasági terület; vízgazdálkodási terület; Duna vízgazdálkodási terület; lezárt temetők területe; különleges, nagykiterjedésű zöldterület; rekreációs terület; Duna-part használatához kapcsolódó rendeltetés.

Amint azt a 2019-2024-es időszakra elkészített Dunaújvárosi Települési Környezetvédelmi Program is kiemeli, a város településszerkezeti terve hangsúlyosan kezeli az ipari szerkezet átalakulásával felszabaduló területek környezetbarát hasznosítását (rekultiválását, fásítását). A rekultivációs törekvések célja, hogy a korábban hulladék elhelyezésre használt területek helyén nagy kiterjedésű erdőterület jöhessen létre a következő években.

A város zöldfelület ellátottsága hazai viszonylatban kedvezőnek mondható. A Dunaújvárosban az egy lakosra jutó több mint 140 m2 zöldfelület hazai viszonylatban a legmagasabbak közé tartozik. A zöldterületek megőrzése és fejlesztése állandó feladatot jelent. A korábbi 6 évhez (TKP II.-höz) viszonyítva a TKP III. időszakában (2013-2018-as évek között) nőtt az elültetett fák és cserjék száma.

A városi zöldfelületekkel a lakosság is alapvetően elégedett a kérdőíves felmérés alapján, hiszen a válaszadók 65,1%-a a nagyon elégedett, vagy elégedett választ jelölte meg.

A Terület-és Településfejlesztési Operatív Program forrásából – több mint 900 millió forint uniós támogatással – jelentős „zöld város” fejlesztéseknek köszönhetően, Dunaújváros az elmúlt években tovább zöldült. Megszépült és funkciójukban gazdagodott a Vasmű utat kísérő zöldövezeti sáv, megújult a Tourinform iroda előtti és a Vasmű út végén lévő parkoló, a közvilágítás kiépítésével a Duna-parti sétány (a Kilátótól az Aratók szobor végéig), valamint a felső Duna-partról az alsó Duna-partra vezető két lépcsősor. A Városháza "B" szárnyában található kávézó is megújult, valamint a Dózsa Mozicentrum épülete és környezete is, mely ezáltal, egy modern közösségi és kulturális központtá alakult. [13]

Az FVS előkészítése kapcsán lebonyolított lakossági kérdőíves felmérés a zöldfelületek és közterületek használatával és további fejlesztési irányaival összefüggésben is tartalmazott kérdést.

14. táblázat: Lakossági kérdőív zöldfelületekkel kapcsolatos kérdésére megjelölt öt legnépszerűbb válasz

	Válasz típus	Válaszadók aránya
1.	közvilágítás további javítása	72,9%
2.	sétautak fejlesztése, futó útvonalak fejlesztése	69,4%
3.	több szolgáltatás a környéken pl. büfé, fagyizó, nyilvános WC	67,4%
4.	belváros fokozatos gyalogosbarát és kerékpáros-barát átalakítása	65,1%
5.	a Duna-part és a város közötti kapcsolat erősítése	60,9%

Forrás: Lakossági kérdőíves felmérés

A megadott válaszok közül több is megjelölhető volt. Az elemzés alapján az látható hogy a megkérdezettek szerint a zöldfelületek használata kapcsán fontos tényező a közvilágítás javítása, a sétautak, futóútvonalak kialakítása, a területeken elérhető szolgáltatások elérhetősége. Átfogóbb megközelítésben a dunaújvárosiak egyetértettek a belváros fokozatos kerékpáros és gyalogos barát átalakításával, valamint Duna-part és a város közötti kapcsolat erősítésével.

Az elmúlt két évtizedben a területhasználat jelentősen átalakult, nőtt a beépített területek aránya, csökkent a mezőgazdasági területek aránya, viszont az erdők területe növekedett. A zöldfelületi rendszert érintő konfliktusok közül kiemelendő, hogy a város egyes területein (pl. a városközpontban) a növényállomány részben elöregedett. A növényzet pótlása, a zöldfelületek növelése a város ipari jellegéből adódóan is kiemelt feladat. A 2014-2020-as ITS részletesen, városrészenként mutatja a zöldterületeket és az azokkal kapcsolatosan fennálló problémákat, konfliktusokat.

A lakosság zöldterületekkel és parkokkal kapcsolatos használati szokásai azt jelzik, hogy a szabadidő eltöltése (77,7%) mellett a rekreációs séta (62,9%) is sok embernél megjelenik.

13 https://dunaujvaros.com/hirek/202105/lezarult_a_zold_varos_kialakitasa_projekt

Némileg kevésbé jellemző a kültéri közösségi és kulturális programokon való részvétel (38,5%) és a testedzés (23,5%).

A zöldfelületi rendszer általános problémáiként kerülnek rögzítésre az alábbiak:

- még nem teljes az erdőterületeket összekötő zöld folyosó, zöldfelületi rendszerré fejlesztése, és ennek érdekében további lépések szükségesek,
- nem valósult meg a város nyugatról határoló gyorsforgalmi út teljes fásítása,
- nem biztosított a zöldfelületi rendszer vízellátása,
- a zöldfelületek egy főre jutó értéke javítható, kihasználatlan potenciális zöldfelületekkel rendelkezik a város
- városfejlesztési beruházások (útfejlesztések, tömbrehabilitációk) során több a zöldfelületek összefüggő rendszere megbomlott, javításra szorul.

A természetvédelmi kezelési terv felülvizsgálata megtörtént, a védelem alatt álló területek fejlesztése, a természetvédelmi kezelési tervben foglaltak végrehajtása folyamatos.

2.1.14 Az épített környezet vizsgálata

Jelen fejezet alapját a „Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának megalapozó vizsgálata" című dokumentum vonatkozó, 1.14-es fejezetében leírtak képezik. Az ott rögzített fontosabb megállapítások továbbra is relevánsnak tekintendők, ezért itt csak röviden kerülnek kiemelésre, és a fókusz az időközben lezajlott fontosabb változások bemutatásán lesz.

Dunaújváros területe 5.267 ha, amelyből a beépítésre szánt terület 2.078 ha (39,5%), a beépítésre nem szánt terület 3.189 ha (60,5%). A beépítésre szánt területek megoszlását és besorolását az előző fejezetben bemutatott térkép alapján: lakóterületeket (nagyvárosias, kisvárosias, kertvárosias lakóterületek), vegyes területeket (településközpont terület), intézményterületet, kereskedelmi és szolgáltató területeket, ipari területeket, üdülőházas és hétvégi házas területeket. A különleges területek között jelöli ki a temető, különleges rekreációs területeket, nagy kiterjedésű sportolási célú területeket, a régészeti parkokat, honvédelmet és a belbiztonságot szolgáló területeket, hulladékkezelőket, a közmű-elhelyezés és kutatás-fejlesztés területeit.

A már jelzett átalakulás a területhasználat eredményeként beépültek az északi lakóterületek, a laktanya környéke és részben az Aranyvölgyi út mindkét oldala. A város az északi részén néhány kivétellel felélte tartalékait. A beépítettség magas, nincsenek jelentős, szabadon beépíthető területek. A település területét is érintő országos infrastrukturális fejlesztések és – kisebb mértékben – a kereskedelmi fejlesztések hatására a mezőgazdasági művelés alatt álló területek kiterjedése csökkent, arányuk mérséklődött. A kétezres évek elején a rendezési terv szerint még a mezőgazdasági területek 45%-os arányt mutattak, 2016-ra ez az arány 30%-ra csökkent.

Dunaújváros jelentős történeti-építészeti múlttal rendelkezik, amit meggyőzően tanúsítanak a területén talált régészeti leletek, a meglévő történeti, építészeti emlékek. A legkorábbi település maradványai a középső kőkorszakból származnak, de a város területén a későbbi korokból is számos értékes lelet került elő. A város múzeuma, az Intercisa Múzeum a település római kori gyűjteményét is részletesen bemutatja.

A helyi építészeti értékeknek fontos szerepük van a városképben, ezért az önkormányzat felmérte a városi építészeti örökség helyeit, meghatározta a védelem alatt levő elemeket. Az építészeti örökség védelme érdekében megszülettek az ehhez szükséges tervek és városi rendeletek; az építészeti értékek megóvásáról szóló rendelet 2017. december 23-án lépett hatályba (43/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet a településkép védelméről). A rendelet felsorolja a védetté nyilvánított épületeket, épületrészeket. A rendelet szerint az önkormányzat a védetté nyilvánított épületek/helyek megóvásának, fennmaradásának, megőrzésének védelmében pénzügyi alapot hoz létre, amely az épület tulajdonosait terhelő, a védettséggel kapcsolatosan felmerülő örökségvédelmi többletköltségek finanszírozását segíti elő.

A város rendezési és fejlesztési terveinek alapján folyik a városrehabilitáció és városfejlesztés. 2015-ben lezárult a Római városrész szociális célú komplex városrehabilitációja, melynek során lakóépületek korszerűsítését, közterületek és zöldterületek újraértékelését, az óvoda felújítását végezték el, és létrehoztak egy régiből új közösségi teret. A másik nagy program a Városháza és környezetének megújítása volt, felújításokkal közlekedési, közvilágítási fejlesztéssel, valamint a városközpontban egy közösségi tér létrehozása is megtörtént. Bővült a Szalki-sziget és a Duna-part zöldfelülete, megkezdődött néhány park felújítása.

Dunaújvárosban, mint sok más városban is, az építésekkel és a településképet érintő változásokkal (pl. homlokzatot érintő beavatkozások, klímaelhelyezés, erkélyek beépítése, épület színezés stb.) kapcsolatos előírásokat helyi szabályozások egészítik ki.

Az építészeti örökség műemléki védettséget élvező emlékei szerepelnek az országos műemlékjegyzékben. A helyi építési előírásokat a településrendezési eszközök, a településképpel kapcsolatos előírásokat a Településképi Arculati Kézikönyv és a Településkép védelméről szóló rendelet (TKR) tartalmazza (Dunaújváros MJV Közgyűlésének a településkép védelméről szóló 43/2017. (XII.22.) rendelete). A helyi védetté nyilvánított területek lehatárolása a TKR 1-es számú mellékletben történt meg, míg a védelem alatt lévő épületeket, épületrészeket a TKR 2. sz. mellékletében találhatóak meg.[14]

Az épített örökség kiemelkedő eleme Dunaújvárosban a limes, mely a Római Birodalom leginkább folyamok mentén kiépített egykori védvonala. Az erődítések, sáncok, árkok, falak, őrtornyok mai napig fennmaradó nyomai Európa tíz országát kötik össze a Rajna és a Duna mentén. Ennek szimbolikus jelentése miatt is fontos az UNESCO számára a limes világörökségi rangra emelése. Másfél évtizedes előkészítő munkát követően 2017-ben négy ország, Németország, Ausztria, Szlovákia és Magyarország közös pályázat formájában nevezett a

14 https://dunaujvaros.hu/epitessel_es_telepuleskeppel_kapcsolatos_helyi_eloirasok

Világörökségi Bizottság pályázatán, amellyel a limes nyugati Duna-szakasza - tehát a négy ország területén található szakasz - felkerült volna a világörökségi listára.

2021-ben Magyarország visszavonta a Római limes világörökségi pályázatát. A 2017-ben elfogadott közgyűlési döntés értelmében, a projektben három fejlesztés került volna megvalósításra: egy látogató központ kialakítása, a római kori kőtár műemléki és tájrekonstrukciója és egy edényégető kemence védőépületének kialakítása.

A 2014-2020-as időszakban számos épület infrastrukturális fejlesztése megvalósult a városban. Ezek egy részéről a releváns fejezetekben (a település humán infrastruktúrája, ezen belül oktatás, szociális rendszer, egészségügy) szó esett. Jelentősebb felújítás érintette a Városháza „B" épületét és a Dózsa Mozicentrum épületét, amely energetikailag is megújult. Folyamatban van az Intercisa Múzeum látogatóbarát fejlesztése is.

A felújítások ellenére a város épületállományának továbbra is igen jelentős része szorulna felújításra, energetikai korszerűsítésre. Ez egyaránt elmondható az önkormányzati tulajdonú épületállomány (pl. Polgármesteri Hivatal „A" és „B" épület, Intercisa Múzeum, József Attila Könyvtár, Bíróság épülete, Munkás Művelődési Központ, stb.). és a lakóépületek esetében.

A város egyedi 20. századi építészeti örökséggel rendelkezik, melyet a települési értéktárba is bekerült „szocreál tanösvény" mutat be szemléletesen.

- **Az épített környezet konfliktus-forrásai**

Dunaújváros területén a legjelentősebb konfliktus, hogy a város fejlesztési területei közül számos csak az átlagosnál jobb minőségű termőföldek igénybevételével valósíthatók meg. A probléma megoldása érdekében – a 2014-2020-as megalapozó vizsgálatban foglaltak alapján – először célszerű lenne felülvizsgálni az egyes termőföldek minőségét a város kül- és belterületén egyaránt, különös tekintettel az ipari szennyezésekre, szennyező forrásokra, amelyek befolyásolhatták ezeket a minősítés óta eltelt időszakban.

A város belterületén az épített környezettel kapcsolatosan más jellegű konfliktusok vannak jelen.

Mind a TSZT, mind a szabályozási terv tartalmazza a Petőfi utca és Temető térségében a lakóterületi átépülést a Lebuki-patak völgyében. A lakóterületi átépülés folyamata nehézkes, a telkek tulajdonviszonyai hátráltatják. A terület jövőjének átgondolása szükséges.

Barnamezős iparterület található a Dunaferr területétől keletre, ennek hasznosítása a további területek bevonása előtt javasolható.

A város területén két lezárt történeti temető található. Mindkét temető esetén forrásokat kellene bevonni azok részben emlékhelyként történő megnyitása érdekében.

A Dunaferr salaklerakója a Duna partja mellett jelentős környezeti konfliktusforrás. Rekultivációját a településrendezési tervek szorgalmazzák, ez azonban kevés a megvalósításhoz, így hosszú távon bizonytalan a szomszédos területek használhatósága.

Dunaújvárosban nincsenek szegregált területek.

2.1.15 Közlekedés

Jelen fejezet alapját a „Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának megalapozó vizsgálata” című dokumentum vonatkozó, 1.15-ös fejezetében leírtak képezik. Az ott rögzített fontosabb megállapítások továbbra is relevánsnak tekintendők, ezért itt csak röviden kerülnek kiemelésre, és a fókusz az időközben lezajlott fontosabb változások bemutatásán lesz.

Dunaújváros külső elérhetősége megfelelőnek mondható. A megyeszékhely közúton 47 km, a főváros 81 km távolságban van, utóbbi a néhány perc alatt elérhető M6-os (E73) autópályán, vagy a 6-os számú főúton keresztül is elérhető. A kelet-nyugati közúti közlekedési kapcsolatok számára korlátot jelent az M8-as autópálya hiánya, melynek továbbra is csak az 51-es és M6-os autópálya közötti szakasza készült el a Dunán átívelő Pentele híddal. A 2019 elején életbe lépett új Országos Területrendezési Terv jelentősen megváltoztatta az autópálya korábbi terveit. Az új elképzelések szerint csak az M7 és az M4 autópályák között épülne meg M8 néven az országot kelet-nyugati irányban átszelő új gyorsforgalmi út. Az M7 és Vasvár között az R8-as gyorsút, Körmend és az országhatár között M80-as autóút fog megépülni a legújabb tervek szerint.

Dunaújváros fenntartható városi mobilitási terve (SUMP – Sustainable Urban Mobility Plan) stratégiai célrendszere az alábbi célokat jelölte meg:

- 1. Térségi elérhetőség javítása
    - •1.1 Dunaújváros fővárosi irányú kapcsolatainak erősítése
    - •1.2 Kelet-nyugati irányú közúti kapcsolatok fejlesztése
    - •1.3 Térségi kerékpáros elérhetőség fejlesztése
    - •1.4 Térségi közösségi közlekedési kapcsolatok integrált fejlesztése
- 2. Gazdasági növekedés elősegítését szolgáló mobilitás-fejlesztés
    - •2.1 A munkahelyek elérhetőségének, valamint a munkába járás feltételeinek javítása
    - •2.2 Dunaújváros logisztikai potenciáljának növelése
    - •2.3 Az egyetemhez és a kutatás-fejlesztéshez kapcsolódó innovatív mobilitási megoldások támogatása
- 3. Dunaújváros belső közlekedési kapcsolatainak és szolgáltatásainak fejlesztése
    - •3.1 A közösségi közlekedési hálózat felülvizsgálata és átfogó fejlesztése
    - •3.2 A közösségi közlekedési szolgáltatások színvonalának emelése
    - •3.3 A városon belüli gyalogos infrastruktúra fejlesztése, akadálymentesítése
    - •3.4 A városon belüli kerékpáros infrastruktúra fejlesztése
    - •3.5 A városi közúti közlekedés optimalizálása
    - •3.6 Parkolási rendszer felülvizsgálata
- 4. Élhető és biztonságos városi környezet megteremtése
    - •4.1 Szemléletformálás és a környezetbarát közlekedési módok használatának ösztönzése
    - •4.2 Az aktív életvitelhez és turizmushoz kapcsolódó közlekedési infrastruktúra fejlesztése

- •4.3 Közlekedésbiztonsági vonatkozású célzott beavatkozások
- •4.4 Forgalomcsillapítás kiterjesztése
- •4.5 A fenntartható városi mobilitás előmozdítása szervezeti és intézményi háttér fejlesztésével

A SUMP a fejlesztési célokhoz kapcsolódó projekteket, értékelési rendszert és intézkedési tervez, cselekvési tervet is tartalmaz.

A térségi elérhetőség kapcsán továbbra is fontos probléma területként azonosítható az intermodalitás, a megfelelő színvonalú buszpályaudvar, valamint a vasúti és kerékpáros közlekedés.

- **Közúti közlekedés**

A város térségi úthálózati kapcsolatai a város körül helyezkednek el, így gyakorlatilag átmenő forgalom nincs a városban, ami jelentősen emeli a városon belüli közlekedés színvonalát.

A város elhelyezkedéséből adódóan észak-déli irányultságú, közúti szempontból a fő tengelyt így a Magyar út – Aranyvölgyi út – Vasmű út – Papírgyári út adják. A legjelentősebb keresztirányú, kelet-nyugati tengely a Dózsa György út, amely a városközpontban találkozik az Aranyvölgyi út – Vasmű út észak-déli tengellyel. Az utak az épített város jellegből adódóan szélesek, megfelelő, néhány helyen túl sok kapacitástartalékkal rendelkeznek. Kapacitáshiányból eredő probléma a Papírgyári út vasúti keresztezésnél merül fel, ahol a vasúti füljáró alatt rendkívül keskeny kialakítású a közút, és hiányzik a gyalogos átvezetés is. A becsatlakozó Délivárosi út be- és kikanyarodó forgalma szintén nehézségekbe ütközik. Főként a belvárosi területeken a széles utak kapacitásfeleslege lehetőséget nyit arra, hogy az autók számára fenntartott felületek új funkciókat kapjanak (pl. kerékpársáv, járda, zöldsáv).

A városban jelentős forgalomcsillapított területnek számít a 2014-refelújított Városháza tér. A sebességcsökkentéssel érintett területek száma alacsony, ezek számának növelését javasolja a SUMP, melynek fontos része volt az a felmérés, melynek alapjául többek között a lakossági kérdőív is szolgált. A lakossági kérdőív eredményei jól megvilágították a fontosabb problémákat, konfliktusokat, melyek a helyzetelemző fejezet alapját képezték.

A lakosok módválasztási szokásait elemezve az tűnik ki, hogy a lakosok vagy az autót, vagy a gyalogos közlekedést részesítik leginkább előnyben: a lakosok összes utazásának 40%-a történik személygépkocsival, 36%-a gyalog, 11%-a helyi autóbusszal, 8%-a kerékpárral, 3%-a motorkerékpárral vagy robogóval és 2%-a helyközi vagy távolsági autóbusszal.

A SUMP készítői hangsúlyozzák, hogy a hasonló méretű megyei jogú városok statisztikáit vizsgálva kitűnik Dunaújváros abból a szempontból, hogy az itt élő emberek szeretnek sétálni: a gyalogosan munkába járók aránya Dunaújvárosban a legmagasabb a hasonló méretű (2011-es, a foglalkoztatottak munkahelyre közlekedés módja szerinti eloszlását mutató statisztikai adatok alapján) megyei jogú városok átlagához képest (29,6 %).

50. ábra: Modal split a városi lakosok között a napi utazások számára vetítve

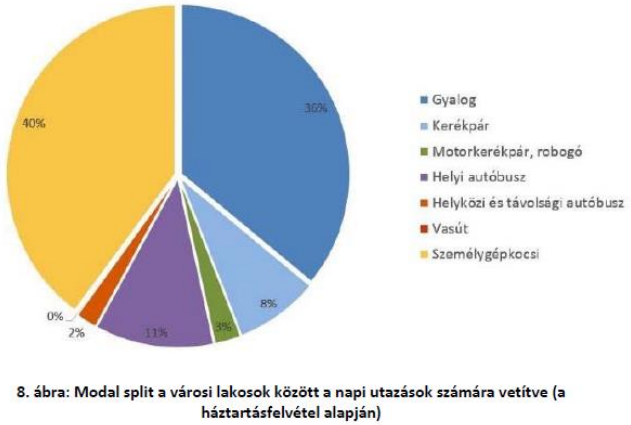

Forrás: Dunaújváros SUMP összefoglaló kötet, 2017, 25. oldal

Az is szembetűnő, hogy emellett az aktív korúak személygépkocsi használata is viszonylag alacsony: mindössze csak Hódmezővásárhely büszkélkedhet a dunaújvárosinál kisebb aránnyal (itt 25.9 %, míg a dunaújvárosi lakosság 31,9 %-a jár autóval munkába), így kijelenthető, hogy a többi megyei jogú város átlagához viszonyítva a gyaloglás részaránya magasabb, a helyi tömegközlekedésé és a személygépkocsié alacsonyabb.

2017-ben az 1000 főre jutó személygépkocsik száma 338 volt, ami emelkedést mutat, de továbbra is alacsonyabb, mint az országos átlag (355), bár ezzel párhuzamosan a gépjárműállomány átlagéletkora is nőtt. 2018-ban és 2019-ben tovább emelkedett a gépjárművek száma.

51. ábra: 100 lakosra jutó személygépkocsik száma (db)

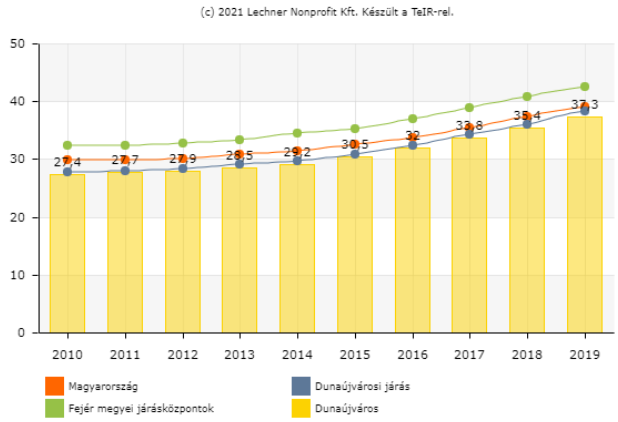

Forrás: TeIR

A gépjárműállomány növekedésével megnőtt az igény a városi parkolási lehetőségek iránt. Míg 2012-es adatok szerint a városban 10.419 parkolóhely van, addig a 2017-es adatok szerint mintegy 15 ezer dunaújvárosi tulajdonossal rendelkező személygépkocsi jut. A város településfejlesztési koncepciója is hangsúlyozza a Béke városrész, a Dózsa és a Római

városrész, valamint a Belváros és az Egyetem környékének parkolási nehézségeit, itt szerepel, hogy a „felszíni parkolási helyszükséglet folyamatos növekedése azonban már a zöldterületeket fenyegeti”[15], így a parkolási rendszer fejlesztése is kiemelt szerepet kap a jövőben a városban. A parkolás területén előremutató fejlesztés, hogy az egyetem előtt 2015-ben átadásra került egy 2 állásos, elektromos autók számára létesített parkolóhely és töltőállomás, melyet követően több további elektromos gépjármű töltőhely is épült a városban.

Az önkormányzati kiépített út és köztér hossza 2006-ban 129,9 km, 2008-ban 131,7 km volt, 2009-2019 között nem változott, 132,5 km a KSH adatai szerint.

A legfrissebb adatok szerint az önkormányzati utak hossza a városban 176,68 km. A biztonságos közlekedést közterületi okos eszközök is támogatják: 13 db kamerás és 5 db átkelő kapus gyalogátkelő, 65 db térfigyelő kamera felügyeleti központba kötéssel.

A lakossági kérdőíven belül az utak minőségére vonatkozó kérdésre adott válaszokból az derül ki, hogy a lakosok jelentős része nem elégedett a városi közutak állapotával: a nem, vagy alig elégedett válaszadók aránya 58,7%, a közepesen elégedettek aránya 31,9% és csak 9,3% sorolható az elégedett lakosok közé. A parkolási lehetőségek vonatkozásában némileg kedvezőbb a megítélés, itt az elégedett válaszadók aránya 12,8%, de a nem, vagy alig elégedetteké 66%.

A SUMP alapján a város belső közlekedési kapcsolataihoz kapcsolódó problémák hátterében az úthálózat műszaki állapota, a közúti csomópontok forgalmi rendje, a gyalogos és kerékpáros közlekedési infrastruktúra hibái és hiányosságai, a közösségi közlekedés anomáliái, valamint a közterületek kerékpáros- és gyalogosbarát kialakításának hiányai húzódnak meg.

- **Közúti közösségi közlekedés**

A személygépkocsi használat terjedése mellett demográfiai okok – az aktív korú népesség növekvő csökkenése, az iskoláskorú gyerekek számának csökkenése – is hozzájárultak a tömegközlekedés fokozatos visszaszorulásához.

A közforgalmú közlekedés szempontjából kitüntetett célterületet jelent a Vasmű, mint a város legkoncentráltabb munkahelyi területe, továbbá a Városháza tér - Vasmű út térsége, mint a város igazgatási-intézményi központja, a Dózsa György út, amely jelenleg a város leglátogatottabb bevásárló utcája, továbbá - hasonló okokból - a piac területe. Megvizsgálva a szóba jöhető területeket, és tekintettel egy áttekinthetőbb hálózat kialakítási igényére a Településszerkezeti terv korábban az alábbi öt helyszínen javasolta alcentrum létrehozását:

- Vasmű tér,
- Kandó Kálmán tér,
- Magyar út (az északi ipari park térségében),
- Papírgyári út (6-os út csomópont térsége),

15 Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciója, 2014, 67. oldal

- Béke városrész.

Amint azt a korábbi ITS hangsúlyozza, az első kettő alkalmas lehetett volna helyközi járatok fogadására is a Béke téri autóbusz-pályaudvart kiváltandó. A településrendezési eszközök korábban jelzett módosításával ugyanakkor a kérdés lekerült a napirendről.

52. ábra: Járatok és utasok száma Dunaújvárosban

	2008	2016	változás (%)
Indított járatok száma (db)	603	295	-51,1%
Utasszám (fő)	28 402	11 851	-58,3%
Átlagos utasszám (utas/járat)	47,1	40,17	-14,7%

Forrás: Dunaújváros Fenntartható Városi Mobilitási Terve (SUMP)

2019. október 1 óta a helyi közösségi közlekedési feladatokat a városban a Volánbusz Zrt. látja el.

A lakosság közösségi közlekedésből való kivonulásának okai között az útvonalak, menetrend, forgalomszervezés, autóbuszok minőségi problémái is jelen vannak. Dunaújvárosban a parkolás még mindig ingyenes, ez is könnyíti az autósok dolgát. A jövőben csak jelentős beruházásokkal lehet a közösségi közlekedés utasvonzó képességét növelni, ez a kiemelt cél a SUMP-ban is rögzítésre került az egyik stratégiai cél részeként.

A jelenleg közlekedő, 21 autóbusz viszonylat jelentős része időszakos, a műszakváltásokhoz, illetve iskolakezdéshez- és végzéshez igazodó, vagy korlátozott üzemidejű járat.

A távolsági autóbusz-közlekedésben Érd és Százhalombatta érintésével munkanap 22 járatpár közlekedik Budapestre a 6-os úton át, jellemzően óránként, ütemesen, 95-100 perces menetidővel. 17 járatpár az M6-os autópályán át közlekedik, e járatok a főváros és Szekszárd, illetve Pécs, valamint Harkány, Mohács között gyorsjáratként közlekednek. Helyközi autóbusz-közlekedésben a környező, főleg a jelentősebb agglomerációs települések felé (Kulcs, Rácalmás, Baracs) sűrű a közösségi közlekedési szolgáltatás, de a megyeszékhely, Székesfehérvár irányában is 25 járatpár közlekedik munkanapokon, részben gyorsjáratok.

A helyközi-autóbusz közlekedés központja az autóbusz-állomás, a Béke téren. Innen indul, és ide érkezik valamennyi elővárosi járat. Egy átlagos tanítási munkanapon, mintegy 260 autóbusz érkezik, és ugyanennyi indul az autóbusz-állomásról.

A kérdőíves felmérés alapján a városiak 24,8%-a elégedett a helyi közösségi közlekedés minőségével, emellett 44%-uk közepesen elégedett és válaszadók 31,2%-áról mondható el, hogy elégedetlen a szolgáltatásokkal.

- **Kerékpáros és gyalogos közlekedés, közlekedésbiztonság**

Kis mértékben emelkedett az önkormányzati kiépített járda, valamint a kerékpárutak, közös gyalog- és kerékpárutak hossza az időszakban. Mindamellett a kiépítetlen járda hossza nem

változott, továbbra is 3,3 km a településen. A legfrissebb önkormányzati adatok szerint az önkormányzati kerékpárutak hossza 11,501 km.

53. ábra: Önkormányzati kerékpárutak, járdák hossza

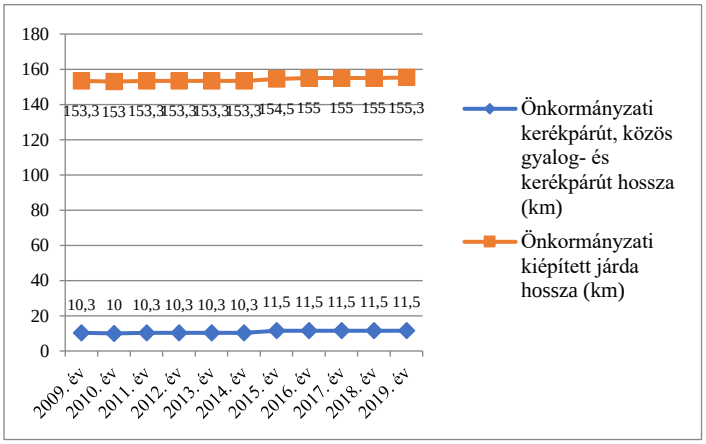

Forrás: KSH-T Star

A közlekedésbiztonsággal kapcsolatban elmondható, hogy a személyi sérüléssel járó közúti balesetek száma 2009-2019 között éves 51 és 77 darab között mozgott, határozott tendencia nem állapítható meg a változásban.

A SUMP 4.1.2-es fejezete mutatja be a stratégiai célokat, melyek egyike a „Dunaújváros belső közlekedési kapcsolatainak és szolgáltatásainak fejlesztése" – ebből láthatjuk, hogy a jövőben a városi közlekedés teljes vertikuma megújul:

- közösségi közlekedés hálózatát felülvizsgálják, eszközparkja megújul, a szolgáltatás színvonala erősödik,
- cél a városon belüli gyalogos és kerékpáros infrastruktúra fejlesztése, akadálymentesítése,
- a közúti közlekedés tekintetében elsősorban a csomópontok felülvizsgálata, optimalizása áll az előtérben,
- a parkolási rendszer fejlesztésében is jelentős előrelépés várható.

A gépjárműforgalom számára problémás keresztmetszet a Papírgyári úti vasúti keresztezés, ahol a közút a vasúti pálya alatt halad át. Itt az útpálya szélessége minimálisra csökken, valamint az itt becsatlakozó Délivárosi út ki- és bekanyarodó gépjárműforgalma is nehézségekbe ütközik.

Forgalombiztonsági szempontból az Aranyvölgyi út – Venyimi úti csomópont, a Kossuth Lajos u. – Vasmű út kereszteződése, az Alsó-Duna-parti út – Siklói úti csomópont tekinthetők baleseti gócpontnak, ezeken a helyeken átlagosan évente legalább 4-5 baleset következik be.

A lakossági kérdőíves felmérés során a gyalogos és kerékpáros közlekedési infrastruktúra minőségének megítélésével kapcsolatban is érkeztek vélemények. Ez alapján látható, hogy a gyalogos felületek minősége kapcsán az önkormányzatnak még komoly feladatai vannak, hiszen a válaszadók 56,4%-a nem, vagy alig elégedett ezek minőségével, és csupán 17,5 % adott elégedettséget tükröző 4-es vagy 5-ös értéket erre a szempontra. A kerékpáros

infrastruktúra kapcsán hasonló a helyzet, itt a nem, vagy alig elégedett válaszadók aránya 64,4%.

Dunaújváros Fenntartható Városi Mobilitási Terve részeként elkészült 2018-ban elkészült a Kerékpárforgalmi hálózati terv. A dokumentum fejlesztési javaslatai között szerepel a térségi kerékpáros elérhetőség fejlesztése, a térségi közösségi közlekedési kapcsolatok integrált (köztük kerékpáros) fejlesztése, a városon belüli kerékpáros infrastruktúra fejlesztése, valamint a kerékpáros főhálózat két ütemben történő kiépítése is.

A kerékpáros és gyalogos úthálózat a város számos területén hiányos, vagy rossz minőségű, amire a SUMP is részletesen kitér.

- **Vasúti és vízi közlekedés**

A Duna folyam, mint VII. számú közlekedési folyosó érinti Dunaújvárost. A DUNAFERR Rt. országos közforgalmú kikötője a Szalki-szigeten, vasúti kapcsolattal is rendelkezik.

A vasúti közlekedést a fentebb hivatkozott ITS mellett részletesen bemutatja Dunaújváros Fenntartható Városi Mobilitási Terve.

A várost két vasúti vonal kapcsolja az országos hálózatba. A 42. számú Pusztaszabolcs – Dunaújváros – Paks vonal az észak-déli (40-as számú), nemzetközi törzshálózati Budapest–Pusztaszabolcs–Pécs vasútvonalhoz kapcsolódik. A Kelenföld–Pusztaszabolcs szakaszt CEF forrásból korszerűsíti a NIF Zrt. A kivitelezés eredményeként a szakaszon az engedélyezett sebesség 120 km/h lesz, így Dunaújváros és Budapest között már 2021. decembertől 20 perccel csökken a menetidő. A 42. számú Pusztaszabolcs – Dunaújváros – Paks vonalon menetrendszerű közlekedés 2009 óta csak Mezőfalváig van. A teljes 79 km hosszú vonalon az engedélyezett legnagyobb sebesség Mezőfalváig 100 km/h, onnantól Paksig 60 km/h (több szakaszon állandó lassújellel). Mezőfalvánál ágazik ki a 43-as számú egyvágányú, nem villamosított Mezőfalva – Rétszilas vasútvonal, mely Rétszilasnál csatlakozik a Budapest – Pécs fővonalra.

A regionális vasúti pályák közé tartozik a 310-es számú Dunaújváros – Kikötő vasútvonal, az iparvágányon az engedélyezett legnagyobb sebesség 40 km/h. Dunaújváros vasútállomás déli végpontjánál ágazik ki a vasmű iparvágány-hálózata és a papírgyári iparvágány. A városba irányuló vasútvonal és a vasútállomás az országos vasúti teherforgalom jelentős részét (16%) bonyolítja. A város 1951-ben átadott vasútállomása a belvárostól 2 km-re, a Béke városrész nyugati határa mellett található. A vasútállomás intermodális kapcsolatait helyi járatú autóbuszok (elsősorban a 18-as járat) és a betérő regionális járatok jelentik. Az állomás épületének környezetében burkolt P+R parkolók találhatóak, a burkolatok azonban rossz állapotúak. B+R kerékpártárolás nincsen, a kerékpáros megközelítés forgalmas közúton lehetséges. A gyalogos megközelíthetőség megoldatlan, a Dózsa György úttól nincsen kiépített gyalogjárda.

Dunaújváros a vasútállomás és a Béke városrész közötti területen Intermodális Csomópont kiépítését tervezi. A projekt keretében megvalósuló fejlesztések érintik a vasútállomás épületét, valamint az annak környezetében megvalósuló buszpályaudvart, P+R, B+R parkolókat. A

vasútállomási épület és a Béke városrész között történő biztonságos gyalogos és kerékpáros átjárás érdekében, gyalogos és kerékpáros aluljáró megvalósítása is a tervek részét képezi, a meglévő kerékpárút-hálózathoz csatlakozva, ezáltal jelentősen csökkenthető a vasút városrészeket elválasztó hatása. Az intermodális csomópont megközelítését közútfejlesztések, közlekedési csomópontok fejlesztése, kerékpárút-fejlesztés is támogatja. A tervezett utastájékoztató rendszer a magas szintű utasforgalmi szolgáltatásokat segíti elő.

A projekt előkészítése megkezdődött az elmúlt időszakban (megvalósíthatósági tanulmány)[16], folytatása a 2021-2027-es ciklusban tervezett.

Térségi szinten jelentős vasútfejlesztés kapcsolódik a dél-koreai tulajdonú SK Innovation akkumulátorgyár beruházásához. A jelenleg is folyó gyárépítés részét képezi az iváncsai iparterületre vezető iparvágány kiépítése is, mely a teherszállítási igények kiszolgálását lesz hivatott megkönnyíteni.

Az elmúlt fejlesztési ciklusban több útfejlesztési projekt is lezárult Dunaújvárosban. A gazdasági területek megközelítését támogató útfejlesztésekről már szó esett a 2.8 fejezetben. Emellett megvalósult a Nagyvenyim felé vezető 62819. jelű út egy szakaszának felújítása, a Ruhagyári út és Rév út közlekedésfejlesztése. Ugyancsak fontos felújítás érinti a Kandó Kálmán tér környezetét, ahol kerékpár-forgalmi útvonalak kialakítása, gyalogátkelőhelyek és kerékpáros átvezetések kialakítása, a forgalmi pálya fejlesztése, járda kiépítése, felújítása, közlekedési csomópontok kialakítása, csapadékvíz elvezetés kiépítése és a terület zöldterület-fejlesztése valósul meg.

A „Kerékpárút hálózat fejlesztése Dunaújvárosban” című projekt célja a város területén már meglévő kerékpáros útszakaszok biztonságos összekapcsolása és környezetük kialakítása volt, hogy egy komplex, fenntartható közlekedést szolgáló kerékpárút hálózat jöjjön létre a városban, mely ösztönzi a környezetbarát, fenntartható kerékpáros közlekedési mód használatát a város lakossága körében. Ugyancsak megvalósult a Dunaújváros központ és Pálhalma városrész közötti kerékpárút kiépítése.

2.1.16 Közművesítés

Jelen fejezet alapját a „Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának megalapozó vizsgálata” című dokumentum vonatkozó, 1.16-os fejezetében leírtak képezik. Az ott rögzített fontosabb megállapítások továbbra is relevánsnak tekintendők, ezért itt csak röviden kerülnek kiemelésre, és a fókusz az időközben lezajlott fontosabb változások bemutatásán lesz.

[16] Személyforgalmi csomópont – Döntéselőkészítő tanulmány (SUMP – Dunaújváros Fenntartható Városi Mobilitási Terve, 2017)

- **Víziközművek**

A város ivóvíz ellátását a Szalki-szigeten üzemelő csápos kutak képezik, amelyek megfelelő dunai vízállás mellett képesek ellátni a települést a szükséges vízmennyiséggel, de a vízellátás biztonságát szolgálja, hogy a DRV ZRt. kulcsi vízbázisai felől is van betáplálási lehetőség.

A település néhány nagyobb vízigényű ipari üzeme saját vízbeszerzésről vételezi a vizet. Ezek az üzemek saját, illetve közös vízbeszerzéssel biztosítják az ipari célú vízellátást. A legnagyobb iparivíz felhasználó korábban is és ma is az ISD Dunaferr Zrt., Ferrobeton Zrt és a Dunapack Zrt.

A KSH adatai szerint Dunaújvárosban 2009-2019 között a közüzemi ivóvízvezeték-hálózat hossza 109,5 km.

A város szennyvízcsatorna-hálózata a KSH adatai szerint 2000-ben 138,5 km, 2003-ban 140,2 km, 2005-2011 között 169,9 km, majd, 2012 óta 172 km hosszú, ebből 76 km az egyesített, 96 km a szétválasztott rendszerű. 2017-ben a hálózatba kapcsolt lakások aránya 97% volt, ami az országos átlaghoz (81%) viszonyítva kedvezőnek mondható."[17]

A csatornahálózat bővítése a 2013-2017 közötti időszakra szóló települési környezetvédelmi program egyik fontos célja volt. A bővítésre egy nagyszabású, több dunántúli települést is érintő szennyvízprojekt[18] keretében kerül sor, mely 2017-ben indult el az „Észak- és Közép-Dunántúli szennyvízelvezetési és -kezelési fejlesztés 2." címmel, 17,3 milliárd forintos KEHOP keretösszegből.

A beruházás több egységben zajlik, ezek egyike során 65 kilométernyi szennyvízcsatorna hálózat épül meg Dunaújváros, Kulcs, Rácalmás, Pusztaszabolcs, Almásfüzitő, Dunaalmás és Neszmély településeken. A projekt részeként 1.970 házi bekötés is megvalósul Dunaújváros, Kulcs és Rácalmás településeken.

A fenti fejlesztés hozzájárul ahhoz, hogy a Dunaújváros északi részén lévő még csatornázatlan területek is bekötésre kerüljenek, mely a városrész infrastrukturális fejlődéséhez elengedhetetlen.

A települési környezetvédelmi program a város csatornarendszerének korszerűsítését említve emeli ki: „A Dunaújvárosi Víz-, Csatorna- Hőszolgáltató Kft. által készített beruházási, felújítási és pótlási terv szerint a közeljövőben 3 felújítási projektet terveznek, melynek keretén belül az átemelőket korszerűsítik, s ahol szükséges, villamos és gépészeti korszerűsítést is végeznek. [19]" A fenti tervek megvalósulása egyelőre forráshiány miatt várat magára.

A városi szennyvíztisztító telep is felújításra szorul műszaki állapota miatt. A telepen jelenleg két medence működik, a harmadik tartalék medence műszaki felújításáról 2018 tavaszán döntött a közgyűlés. A telepen tervbe van véve egy negyedik blokk építése is, amelyre a tervezett Kulcs,

[17] Dunaújváros Megyei Jogú Város Települési Környezetvédelmi Programja 2019-2024, 36. oldal
[18] https://magyarepitok.hu/csatornaepites/2017/10/oriasi-szennyvizberuhazas-indul-a-dunantulon
[19] Dunaújváros Megyei Jogú Város Települési Környezetvédelmi Programja 2019-2024, 38. oldal

Rácalmás és Dunaújváros településeket érintő csatornázási beruházás elkészülte után lesz szükség.

Fontos probléma még a szennyvíz és a csapadékvíz elvezetés szétválasztásának a megoldatlansága is - a csatornában elvezetett csapadékvíz egyre erősebben megterheli a város csatorna- és szennyvíztisztító rendszerét, és az sem megfelelő, hogy nagyobb záporok idején szennyvízzel kevert víz kerül csupán mechanikai tisztítás után a Dunába.

A csapadékvíz- és a szennyvíz-csatorna szétválasztását a város számára készített Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv is támogatja, itt szerepel a javaslat, hogy az esővizek elvezetése helyett érdemes lenne a vizet összegyűjteni és felhasználni az utak, parkok locsolására, a levegő porszennyezésének mérséklésére.

Dunaújváros a Duna folyam 11,5 km-es szakasza mentén fekszik, a Dunán kívül három felszíni vízfolyás is található a városban, melyek mind a településen kívül erednek: az Alsófoki-patak, a Lebuki-patak és a Felsőfoki-patak. A három patak és mellékágai aktív szerepet töltenek be a település épített környezetéből a csapadékvizek elvezetésében, melynek megoldását, a talaj csúszásveszélye miatt a városban mindig kiemelt feladatként kezelték.

A 2014-2020-as Európai Uniós fejlesztési időszakban folyamatos volt a vízközmű infrastruktúra fejlesztése Dunaújvárosban. Lezajlott egy darab ún. csápos kút fúrása, illetve a meglévők felújítása, emellett Táborálláson a szennyvízelvezetés kiépítése is megvalósult.

- **Elektromosenergia-ellátás**

A település energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia, a távhő és a földgáz áll rendelkezésre.

A település villamosenergia ellátásának üzemeltetője az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. A város ellátásának bázisa a kétrendszerű 220 kV-os átviteli hálózat, amelyről a 220/132/22/10 kV-os alállomást táplálják. Ez az alállomás a térség 132 kV-os ellátásának gócközpontja. Dunaújváros nagy ipari üzemei közvetlen a 132 kV-os hálózati rendszerről kapnak betáplálást (pl. Dunaferr, a Papírgyár, Oxigén gyár). A városban jellemző a 10 kV-os középfeszültségű elosztás, amelyre 10 kV-os kábelköröket fektettek. Ezek kivitelezése földalatti elhelyezéssel történt. A 10 kV-os középfeszültségű hálózatok fűzik fel a fogyasztói transzformátor állomásokat, ahonnan táplált kisfeszültségű elosztóhálózatról látják el közvetlen a fogyasztókat.

A távhőellátás 1950-től folyamatosan fejlődött. A Dunai Vasmű telepítésével párhuzamosan épülő lakóterületek ellátására legelőször mobilkazánok szolgáltak. A Vasmű erőművének kiépítése után kezdődött el a település távhőellátásának kiépítése. A település távhőellátásának üzemeltetője korábban a DUNAQUA-THERM Rt volt, 1998-tól a Dunaújvárosi Víz-, Csatorna- és Hőszolgáltató Kft (DVCSH). 2021-ben a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal visszavonta a DVCSH engedélyét és a város távhő szolgáltatói jogokat a DVG Zrt. kapta meg.

A településen a távfűtésbe bekapcsolt lakások száma az elmúlt két évtizedben némileg csökkent: 2003-ban 20.873, 2016-ban 19.003, majd kisebb emelkedést követően, 2019-ben

19,138 lakás volt a távfűtési rendszerbe bekapcsolva. Ez utóbbi évben a melegvíz hálózatba bekapcsolt lakások száma 12.048 darab volt.

- **Földgázellátás**

Dunaújváros gázszolgáltatója az E.ON Dél-dunántúli Gázhálózati Zrt. A városban a gázszolgáltatás a Vasműben előállított városi gázzal indult 1958-ban. Az országos földgázhálózatra a város bekötése 1968-ban történt meg, az Adony-Dunaújváros nagynyomású gázvezetékek kiépítésével. A városi átadóállomás kiépítésével elkezdődött a városi gázfogyasztók földgázra történő átállítása, mely 1979-ben fejeződött be. A 90-es években a térség gázellátása jelentősen fejlődött. A volt kamragáz vezetéket felújították, és földgázszállításra állították át. Megépült a második gázfogadó állomás is, és a város északi részének a gázellátása is kiépült, szintén középnyomású elosztással.

A gázfogyasztókon belül a fűtési célú gázfogyasztók száma a 2000-es évek első évtizedében még emelkedett, 2009 után csökken: a legmagasabb 2009-ben volt, 10.818 darab, 2015-ben 10.416, 2019-ben 9.623 darab.

- **Megújuló energiaforrások**

Az energiatermelésre alkalmas megújuló energiaforrások hasznosítása nem újszerű, csak időközben háttérbe szorult. Újra előtérbe kerülését a hagyományos energiahordozók fogyó készlete és hasznosításának környezetszennyező hatása indította el és az a felismerés, hogy a megújuló energiahordozók különösebb ráfordítási igény nélkül rendelkezésre állnak, használatuk nem okoz halmozódó káros hatásokat, környezeti terhelést. Ezekkel az adottságokkal a fenntartható fejlődés lehetőségét szolgálják.

A megújuló energiaforrások közül Dunaújváros esetében a napenergia felhasználása hasznosítása helyi jelentőséggel, házi hasznosítással egyre növekszik. A hasznosítás lehetőségét alátámasztja az 1900-2000 maximálisan hasznosítható éves napos órák száma.

A korábbi ITS elemző fejezetének megállapításai emellett rögzítik, hogy a város adottságai lehetővé tennék geotermikus (földhő), valamint biogáz alapú energia termelését és felhasználását is.

- **Elektronikus hírközlés**

Dunaújváros vezetékes távközlési ellátását jelenleg az INVITEL Zrt biztosítja. A Székesfehérvár szekunder központhoz tartozó 18-as körzetszámú Dunaújváros primer központ Dunaújváros vezetékes távközlési hálózatának bázisa. A település 25-ös távhívó számon csatlakozik az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz. A városban több vezetékes távközlési és internet szolgáltató cég ajánlata is elérhető.

Dunaújvárosban 2019-ben 23.058 darab lakás volt nyilvántartva. A kábeltelevíziós előfizetések száma ugyanebben az évben 19.602 volt, míg az internetes előfizetések száma 17.851 darab. A lakások 82,7%-a rendelkezett tehát kábeltelevíziós és 77,4%-a internetes előfizetéssel 2019-

ben. Az internetes előfizetések száma 2013-2019 között 15.017 darabról emelkedett 17,4%-kal 2019-re.

Az FVS előkészítése, megalapozása kapcsán lebonyolított intézményi kérdőívek összesítéséből kiderül, hogy a dunaújvárosi önkormányzati intézmények esetében a működést, fenntartást (biztonság, hőmérséklet, energiafogyasztás, vízfogyasztás stb.) érzékelő szenzorok és okos eszközök használata még kevésbé alkalmazott a városban.

A kérdőív arra is rákérdezett, hogy milyen energetikai célú fejlesztést valósítottak meg az intézményekben. A választ megküldő 10 intézmény közül 4 esetében valósult meg energetikai célú projekt az elmúlt időszakban (ezek közül az óvodák egy intézménynek számítanak, de több telephellyel rendelkeznek). 2 esetben gépészeti típusú fejlesztés, míg az óvodákat érintő projektek esetében gépészeti, külső szigetelési és nyílászárókat érintő projektek is megvalósultak, 4 esetben komplex beruházásként.

2.1.17 Környezetvédelem

Jelen fejezet alapját a „Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának megalapozó vizsgálata" című dokumentum vonatkozó, 1.17-es fejezetében leírtak képezik. Az ott rögzített fontosabb megállapítások továbbra is relevánsnak tekintendők, ezért itt csak röviden kerülnek kiemelésre, és a fókusz az időközben lezajlott fontosabb változások bemutatásán lesz.

Dunaújváros esetében ki kell emelni, hogy a területén folytatott nehézipari tevékenység jelentős környezetterheléssel jár, a város környezeti állapotának alakulásában az ipar, s ezen belül is a DUNAFERR vállalatcsoport tevékenysége továbbra is meghatározó.

A több mint fél évszázada működő gyár környezetre gyakorolt hatása, környezetterhelése – a szigorodó környezetvédelmi elvárásoknak köszönhetően - az utóbbi 10-15 évben csak részben alakult kedvezően. A privatizáció óta az egyes technológiák környezetvédelmi engedélyei ugyan rendeződtek, mivel a cégcsoport valamennyi tevékenysége rendelkezik a működéshez szükséges egységes környezethasználati engedéllyel. Ugyanakkor a vasműben a levegőtisztaság-védelmi berendezéseik egyrészt tönkrementek, vagy jelentősen lecsökkent hatásfokkal működnek, másrészt több üzemrész működése nem felel meg a levegőtisztaság-védelmi jogszabályi követelményeknek, valamint az elérhető legjobb technika (BAT) követelményeinek. Ez jelentős és folyamatosan növekedő légszennyezőanyag kibocsátást eredményez a vasmű részéről. Ennek következtében Dunaújváros levegője a PM_{10} szálló porral a mai napig erősen terhelt. Gyakoriak az egészségügyi határérték túllépések a napi átlagkoncentrációt tekintve. Kedvezőtlen időjárási viszonyok esetén pedig előfordul, hogy a PM_{10} szálló por napi átlagkoncentrációja túllépi a füstköd-riadó tájékoztatási vagy riasztási küszöbértékét. Az új beruházások tervezésénél ugyan figyelembe veszik az Európai Uniós és hazai környezetvédelmi előírásokat, ennek ellenére az itt folytatott tevékenység még mindig jelentős környezeti terhelést és kockázatot jelent.

Dunaújváros fenntartható fejlődés és környezetvédelem iránti elkötelezettségét jól mutatja a témában mutatott aktivitása. A városnak 1998 óta van települési környezetvédelmi programja és környezetvédelmi alapja, 2000 óta közgyűlési rendelete a környezet védelméről.

- 2004-ben jelent meg a helyi hulladékgazdálkodási terv; melynek elkészítése jogszabály változást követően már a hulladékgazdálkodási közszolgáltató feladata lett.
- 2007-ben pedig Dunaújváros volt az első hazai település, amelyik az Európai Unió 1993-ban létrehozott EMAS környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerét települési szinten bevezette. A város csatlakozott az Európai Unió által életre hívott Európai Mobilitási Hét kampányhoz.
- A város középtávra vonatkozó (2013-2018) települési környezetvédelmi programja[20] 2013 tavaszán készült el, ezt követte ennek folytatásaként 2019-ben a 2019-2024-as időszakra vonatkozó TKP[21], mely a város közép és hosszú távú környezetpolitikai céljai mellett kijelöli a 2024-re elérendő célállapotokat, a célállapotok eléréséhez szükséges intézkedéseket is.
- A fentiek mellett 2017-ben két fontos dokumentum is elkészült: egyrészt a SUMP – Sustainable Urban Mobility Plan, mely a város fenntartható mobilitási terve, másrészt a Dunaújvárosi Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv is, ennek javaslatai beépítésre kerültek a TKP-be.
- Dunaújváros levegőminőségi terve 2020 februárjában készült el[22].

Az ITS elfogadását követő években DMJV önkormányzata az alábbi új rendeleteket hozta a környezet védelme érdekében:

- 18/2016 (VI.17.) önkormányzati rendelet a hulladékgazdálkodásról,
- 49/2020 (XII.11.) önkormányzati rendelet a környezetvédelemről (az avar és kerti hulladék hasznosításáról és a zaj és rezgés elleni védelemről,
- 18/2021. (V.26.) önkormányzati rendelet a közterületek tisztán tartásáról és az elhagyott hulladék felszámolásához szükséges intézkedésekről,
- 33/2021. (X. 22.) az avar és kerti hulladékégetés szabályairól.

- **Termőföld, talaj állapota, védelme**

A talaj állapotát veszélyeztető tényezők sok esetben megegyeznek a felszíni és felszín alatti vizek minőségét veszélyeztető tényezőkkel. Egyes, a talaj minőségét veszélyeztető tényezők bemutatása a "Felszíni és a felszín alatti vizek" részben olvasható.

Dunaújváros domborzati és talajadottságai következtében jelentős területek tartoznak a víz és szél talajromboló hatása alá, amely eredményeként az eróziónak, deflációnak és csúszásveszélynek is fokozottan kitett nagy területek találhatók.

[20] Dunaújváros Megyei Jogú Város Települési Környezetvédelmi Programja 2013-2018. https://dunaujvaros.hu/doc/4228

[21] Dunaújváros Megyei Jogú Város Települési Környezetvédelmi Programja 2019-2024 https://dunaujvaros.hu/doc/4228

[22] Levegőminőségi Terv Dunaújváros és környéke levegőszennyezettségének csökkentése és a 2018. évi egészségügyi határérték túllépések megszüntetése céljából 2020-2025.

Annak ellenére, hogy a mezőségi jó minőségű talajok jellemzőek a város területén és környezetében, a klímaváltozás miatti száraz időszakok hosszának növekedése, valamint a nagy táblás, nagy üzemi művelés növeli a deflációval veszélyeztetett területeket. Az FmTrT alapján a teljes település része a széleróziónak kitett terület övezetének.

Elsősorban szintén az intenzív talajművelésnek és nem megfelelő agrotechnikának köszönhető a talajok víz általi horizontális elhordása. Az erózió veszélye a lejtős területeken, növényborítással nem rendelkező, vagy alacsony növényborítású területeken fenyegeti a termőtalajt. Az FmTrT alapján a teljes település része a vízeróziónak kitett terület övezetének.

Dunaújváros esetében a magaspart műszaki védelme igen nagy jelentőséggel bír a csúszás megakadályozására. A magaspart csuszamlásra hajlamos képződmény, melynek mozgásában a vízföldtani adottságoknak kiemelkedő szerepe van. A Dunaújvárosi magaspart földcsuszamlásra hajlamos tulajdonságát számos történetileg regisztrált eset erősíti. Az FmTrT földtani veszélyforrás területének övezete a teljes közigazgatási területet lefedi. A csúszásveszélyes területeken a még nem beépített területeken a talajmozgás veszélyének elhárítása és a biztonságos építkezés feltételeinek megteremtése mérnökgeológiai, geotechnikai szakvéleményben meghatározott módon kell, hogy történjen.

A beépítés veszélye Dunaújváros és térsége esetében is értelmezhető. Az életszínvonal növekedésével más városokhoz hasonlóan Dunaújvárosban is érezhető volt a zöldövezeti lakások, lakóházak iránti igény növekedése, s ezzel párhuzamosan a lakosságnak a városból a környező településekre való kiköltözése. Dunaújváros lakossága jelentős mértékben csökkent az elmúlt 20 év során, ezzel párhuzamosan a város közelében levő települések (Adony, Baracs, Kisapostag, Kulcs, Mezőfalva, Nagyvenyim, Perkáta, Rácalmás) lakossága nőtt. Dunaújváros Települési Környezetvédelmi Programja is megerősíti, hogy mivel Dunaújváros mezőgazdasági területei az ország legjobb termőhelyi adottságokkal rendelkező térségeihez számítanak, a településszerkezeti terv a mezőgazdasági területek csökkentését csak igen indokolt esetekben javasolja.

A talajszennyeződések megakadályozása érdekében az egyes tevékenységek folytatása, létesítmények elhelyezése esetén szükséges megfelelő műszaki védelem megvalósítása - a talajszennyezés típusától függően víz, vagy szénhidrogén-záró aljzat –a hatályos jogszabályok szerint a szakhatóság engedélyével.

A talajok tulajdonságairól kevés információ áll rendelkezésre. Ennek a hiánynak a pótlása érdekében szerves és szervetlen szennyezőanyagok mennyiségi előfordulását vizsgálták Dunaújváros területének 10 pontján nagyműszeres mérésekkel.

A mintavételi pontok közül a vizsgált nehézfémek egyike sem lépte túl „a földtani közeg és a felszín alatti vízszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről” szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendeletben megállapított határértékeket.

A hatályos települési környezetvédelmi program 1.4-es célkitűzése a talaj védelmével foglalkozik. A megfogalmazott intézkedés szerint a feladat a felszabaduló ipari területek rekultivációja és fásítása a településszerkezeti terv előírásainak megfelelően, melynek

eredményeként a rekultivált területek újbóli felhasználása hozzájárul a zöld területek kiterjedésének megőrzéséhez/növeléséhez.

A 2014-2020-as időszakra vonatkozó ITS fent említett fejezetében részletes bemutatásra kerülnek a város domborzati és talajadottságai, melyek következtében jelentős területek tartoznak a víz és szél talajromboló hatása alá, amely eredményeként az eróziónak, deflációnak és csúszásveszélynek is fokozottan kitett nagy területek találhatók.

Továbbra is jelentős probléma, hogy Dunaújvárosban az alapkőzetnek köszönhetően az erózióval veszélyeztetett területek fokozottan ki vannak téve a csúszásveszélynek. Az FmTrT alapján a teljes település része a vízeróziónak kitett terület övezetének.

Emellett a vízerózió veszélyére is figyelmet kell fordítani, mely a mezőgazdasági területeken a talaj felső termékeny rétegét viszi el és teszi ezzel tönkre a termőföldeket, szünteti meg termékenységüket.

- **Levegőminőség, CO2 kibocsátás csökkentés**

Míg Európa városainak többségében a levegőszennyezés legfőbb oka a közlekedés, Dunaújvárosban még mindig meghatározó az ipari eredetű légszennyezés hatása, hiszen Dunaújváros egy iparváros, ugyanakkor a közlekedési eredetű levegőszennyezés hatása szintén érezhető.

A városban több mérőponton mérik a légszennyezőanyagok koncentrációját, folyamatosan működő automata mérőállomás viszont csak egy helyen található, a Köztársaság út. 14. szám alatt. A mérőrendszer működtetése és fejlesztése állami feladat. A füstköd-riadó terv elkészítéséhez és hatékony alkalmazásához a vonatkozó jogszabály alapján legalább három automata mérőállomásra lenne szükség. A Települési Környezetvédelmi Program vonatkozó fejezetében olvasható, hogy a helyi levegő minősége az összesített légszennyezettségi index alapján az elmúlt 6 évben (a III. Települési Környezetvédelmi Program végrehajtásának időszakában, 2013-2018 között, valamint a jelenleg hatályos IV. Települési Környezetvédelmi Program (2019-2024) időszakában) jónak minősült. Eszerint az egészségügyi határérték szempontjából legmagasabb koncentrációban jelen levő szennyező komponens átlagos koncentrációja sem haladta meg az éves egészségügyi határérték 80%-át (a határérték 40% és 80%-a közé esett).

Dunaújvárosban a kén dioxid és a szén monoxid koncentrációja a legalacsonyabb, e két szennyezőanyag esetében a levegő minősége nemcsak az elmúlt 6 évben, hanem már hosszú évek óta kiváló, átlagos koncentrációjuk évek óta nem haladja meg az éves határérték 40 %-át.

A nitrogén-dioxid és a nitrogén-oxidok koncentrációinak éves átlaga az automata mérőállomások adatai szerint többnyire az egészségügyi határérték 40 és 80%-a közé esik. Az ózon esetében is egyre javuló a tendencia a tanulmány szerint. Aggasztó azonban a város szálló por és nitrogén-oxid szennyezettsége – a por esetében a „szennyezettség minden évben több alkalommal is meghaladta a tájékoztatási küszöbértéket, évente 1-2 alkalommal pedig a

riasztási küszöbértéket is túllépte."[23] Többéves összehasonlításban a por koncentrációja stagnáló tendenciát mutat, míg az nitrogén oxidok esetében inkább enyhe növekedés tapasztalható.

Egészségügyi kockázatot tehát alapvetően e két szennyezőanyag – a szálló por, illetve a tendenciában enyhén növekvő, esetenként határérték fölötti koncentrációt elérő nitrogén-dioxid szennyezettség jelent. A porszennyezettség kapcsán ki kell emelni, hogy az adatok csak az ipari kibocsátást tartalmazzák, a közlekedési és háztartási jellegű kibocsátást nem, mivel utóbbi kettő pontosan nem meghatározható.

A levegőszennyezés csökkentése érdekében a város eddig is hozott a gépjárműforgalmat korlátozó intézkedéseket – 2013-tól például a Városháza teret lezárták a forgalom elől, és parkosított gyalogosövezetet, körfogalmi csomópontot hoztak létre, forgalomcsillapító akadályokat is telepítettek. „A város a környezetvédelmi hatósággal való együttműködés mellett az ipari és a lakóterületi funkciók szétválasztásával, a két területet elválasztó erdősáv megőrzésével tudja az ipari kibocsátás városra gyakorolt hatását mérsékelni."[24]

A fentiek mellett Dunaújvárosban is gondot okoznak a biológiai eredetű allergének, például a parlagfű, fekete üröm stb. pollenjei, melyek szintén okoznak felső-légúti panaszokat a lakosság körében. Az allergiakeltő növények ellen is védekezik a város önkormányzata, egyrészt hatósági eszközökkel, másrészt a közterületek rendszeres gyommentesítésével.

DMJV önkormányzatának megbízásából két fontos tanulmány is támogatja a levegőminőség hosszú távú javítását:

- Dunaújváros Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve[25] 2017-ben készült el, ennek célja, hogy meghatározza a település jelenlegi alap CO_2 kibocsátásának mértékét, és javaslatokat fogalmazzon meg annak érdekében, hogy a CO_2 kibocsátás a településen 2030-ra 40%-al lecsökkenhessen.
- 2020-ban került elfogadásra a helyi, 2020-2025-ös időszakra vonatkozó levegőminőségi terv[26], mely a levegőminőség átfogó értékelése mellett mindhárom forrásra (ipari kibocsátás, háztartásokból és a közlekedésből eredő légszennyezettség) vonatkozóan fogalmaz meg javaslatokat.

A város Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve részletes javaslatokat tesz olyan energetikai fejlesztések megvalósítására, melyek hozzájárulhatnak a CO_2 kibocsátás mérsékléséhez. A terv érinti az épületenergetika, a távhő, a világításkorszerűsítés, köztérvilágítás, az ipari

23 Dunaújváros MJV Települési Környezetvédelmi Programja 2019-2024, 18. oldal

24 Dunaújváros MJV Települési Környezetvédelmi Programja 2019-2024, 22. oldal

25 https://docplayer.hu/106445872-Dunaujvaros-fenntarthato-energia-es-klima-akcioterve.html (LARINEA Független Regionális Energia Ügynökség Nonprofit Kft. 2017)

26 Levegőminőségi Terv: Dunaújváros és környéke levegőszennyezettségének csökkentése és a 2018. évi egészségügyi határérték túllépések megszüntetése céljából 2020-2025.

tevékenységhez kapcsolódó maradék-hő problematikáját, a közművek felülvizsgálatát és energiahatékony berendezések, gépek használatát. Külön kezeli a megújuló energia kapacitás növelésének kérdését, ezen belül a napenergiában rejlő potenciálok kihasználási lehetőségeit, de foglalkozik a szélenergia, biomassza felhasználási lehetőségeivel is.

- **Felszíni és felszín alatti vizek**

A várost keleti oldalról a Duna folyam határolja, területén pedig három természetes felszíni vízfolyás, az Alsófoki, a Lebuki és a Felsőfoki patak folyik át. A patakok vize sajnálatos módon külső eredetű szerves és szervetlen anyagokkal, illetve szennyvizekkel egyaránt terheltek, ez kedvezőtlenül hat a magasabb rendű vízi növényekre és a soksejtű állatokra.

A Dunaújváros területének legnagyobb részén előforduló makroporózus szerkezetű lösz amellett, hogy roskadásra hajlamos, fokozottan vízérzékeny is. Természetes állapotában és terheletlenül bizonyos magasságig függőlegesen is megáll, azonban, ha az alapok alá csapadékvíz, vízi közművekből eredő víz jut, a lösz megroskad, süllyedést, épületkárt okoz. Az elmúlt időszakokban a nagy mennyiségben lehulló csapadék elsősorban helyi jellegű vízkárokat okozott.

Dunaújváros esetében a talajvíz szintjének megemelkedése lényegesen komolyabb veszélyt jelent például az épület alapozások szempontjából, mint ami a közműhálózatok minőségének romlásából általában következne. Ez ellen a csatornák szakszerű építésével, üzemeltetésével lehet védekezni, beleértve folyamatos ellenőrzésüket is.

A Duna, illetve a Duna vízgyűjtő területének minőségi értékelését az Észak- dunántúli Vízügyi Igazgatóság által 2016-ban megjelentetett Duna részvízgyűjtő VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁSI TERV – 2015 című tanulmány[27], valamint a 1-9 Közép-Duna vízgyűjtő alegység[28] című tanulmány tartalmazza, a hozzá tartozó mellékletekkel együtt.

A Duna Budapest-Dunaföldvár közötti szakaszának ökológiai vízminősége az ötfokozatú (kiváló, jó, mérsékelt, gyenge, rossz) skála szerint „mérsékelt”, azaz közepes minőségű, mind a VGT1, mind a VGT2-es tanulmány szerint. A víz kémiai állapota a 2-fokozatú minősítési rendszer szerint „jó”, tehát minden, az EU szinten rögzített és a veszélyes-anyag listán is szereplő anyag tekintetében megfelel EU-s határértékeknek.

Dunaújváros és a környék népessége számára a Szalki-szigeten kijelölt szabadstrand vízminősége kiemelten fontos. Az Országos Közegészségügyi Intézet honlapja szerint 2018-ban az itteni vízminőség az alacsony vízállás ellenére problémamentes volt. A korábbi években azonban voltak vele problémák, 2016-ban vízminőségi okok miatt zárták be a strandot, 2017-ben pedig tömeges halpusztulás miatt kellett ugyancsak bezárni.

27 https://www.vizugy.hu/vizstrategia/documents/CA280C3F-9CD6-4D7D-A9D1-74B38DA7DFAF/Duna_RVGT_aprilis.pdf

28 https://www.vizugy.hu/vizstrategia/documents/7CFB3C02-0909-4350-919C-496C59EA92D9/VGT2_1_9_Kozep-Duna_vegleges.pdf

A Szabadstrand vízminőségét ugyanakkor a 2018-ra lezárult fejlesztés jelentősen javította, melynek során a partvédőmű víztelenítő kútjaiból kitermelt vizet átvezették a Szabadstrand öblébe.

Az Alsófoki patak, Felsőfoki patak és a Lebuki patak vízminősége változó, gyakran szennyezett, elsősorban a lakosság által okozott szennyezések, továbbá kisebb üzemek szennyvíz beeresztései miatt. Szükséges felülvizsgálni, hogy ezek a kis élővízfolyások ne lehessenek közvetlen befogadói egyes üzemek nem megfelelő hatásfokkal tisztított szennyvizének.

- **Zajterhelés, sugárzás elleni védelem**

A települési környezetvédelmi program alapján elmondható, hogy az elmúlt években több alkalommal végeztek zajméréseket a városban, amelyek szerint a Szórád úton, az Építők útjának két végén, a Magyar utcában és a Baracsi út északi részén magas volt a zajszint.

Az országos helyzethez hasonlóan Dunaújvárosban is a közúti közlekedés a legfontosabb zajforrás. Egyes ipari technológiák is zajterheléssel járnak, az ipar kedvező területi elhelyezkedésének köszönhetően azonban ez a zajterhelés a lakó-, üdülő-, településközponti és intézményi övezeteket kevésbé érinti.

A Polgármesteri Hivatal Hatósági Főosztály Környezetvédelmi Osztálya a városban működő szolgáltató egységek részére, illetve különböző szabadtéri rendezvények esetében a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően zajkibocsátási határértéket, illetve zajkibocsátási engedélyt állapít meg, lakossági panaszok esetén ellenőrzi a határértékek betartását.

A közlekedési eredetű zaj csökkentésére az önkormányzatnak ugyanazok az eszközei, mint a közlekedési eredetű légszennyezés mérséklésére: a gépjármű forgalom szabályozása, csillapítása, a nehéz tehergépjárművek behajtásának korlátozása, a sebességcsökkentés, az utak menti fásítás, amely nemcsak megköti a port, hanem emellett a zajterhelést is enyhíti.

A korábbi ITS megalapozó vizsgálata kiemeli, hogy a városban a természetes sugárterhelésen kívül (kozmikus térből, földkéregből eredő sugárzások) egy átlagos közepes város általános sugárterhelésén kívül (szénerőmű, háztartási széntüzelés, olaj, tőzeg, földgáz használata, orvosi alkalmazások, ipari alkalmazások: mérések, szintjelzés, nedvességtartalom vizsgálat), oktatás, képcsöves tv, monitor használata, mobil telefon használata, átjátszóállomások)) említésre érdemes terhelés nem ismert.

- **Hulladékkezelés**

Dunaújvárosban a rendszeres hulladékszállításba bekapcsolt háztartások aránya a 2000-es évek eleje óta 99% körül van, a begyűjtött települési hulladék, ezen belül a lakosságtól begyűjtött hulladék mennyisége ugyanakkor az utóbbi 10 évben csökkenő tendenciát mutatott, alapvetően a lakosság fogyásával összefüggésben. Megjegyzendő, hogy az 1 főre jutó hulladék mennyisége alig változott az elmúlt évek során.

Az elszállított települési hulladék túlnyomó része vegyes hulladék, 2013 és 2017 között a szelektív hulladéknak a begyűjtött települési hulladékhoz viszonyított aránya mindössze 5% körül volt, szemben az országos átlaggal, ami 14-15%.

A szelektív hulladékgyűjtés Dunaújvárosban a hulladékszigetek 2004-es bevezetésével kezdődött, amikor 25 db szelektív hulladékgyűjtő sziget került kialakításra. Jelenleg 21 szelektív gyűjtősziget és egy hulladékudvar található a városban. A gyűjtőszigeteken papír, műanyag, italos karton, fém és üveg gyűjtés folyik. A szigeteken gyűjtött hulladékfajták mellett a Budai Nagy Antal úton működő hulladékgyűjtő udvarban elektronikai hulladékot, szárazelemet és gumiabroncs hulladékot lehet leadni.

A házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés 2012 szeptemberében indulta családi házas övezetekben, ahol a zsákokban gyűjtött PET palackokat és papírt havonta 2-szer, a zöldhulladékot évi 10 alkalommal szállítja el a szolgáltató. Amint a környezetvédelmi program kiemeli, az így begyűjtött hulladék mennyisége egyelőre csekély, bár növekvő trendet mutat. Azóta a családi házas övezetben 2021. évtől áttértek a kétedényes hulladékgyűjtésre. A kommunális hulladékot és a vegyes csomagolási hulladékot külön edényekben gyűjti a lakosság, miután Európai Uniós pályázati támogatásból térítésmentesen háztartásonként egy-egy szelektív gyűjtésére szolgáló plusz edényzetet kaptak a családi házas övezetek lakói. 2022. évben a tömbházas beépítésű területeken a társasházak szintén egy másik konténert fognak kapni a csomagolási hulladékok külön gyűjtésére.

A települési szilárd hulladékok begyűjtését és szállítását a Vertikál Nonprofit Zrt., mint közszolgáltató, a Dunanett Nonprofit Kft. pedig mint szolgáltató végzi.

Dunaújvárosban nagy mennyiségben keletkezik biológiailag lebomló zöld hulladék, melynek kezelése nem megoldott. A városban nincs megfelelő kapacitású komposztáló telep, mely fogadná a lakosságnál és az erdészetben, a parkfenntartási munkák során keletkező összes biológiailag lebomló hulladékot. Mielőbb szükséges megépíteni egy megfelelő kapacitással rendelkező komposztáló telepet.

A lakosságnál keletkező veszélyes hulladékok ártalommentes elhelyezése sem megoldott a városban. A hulladékudvar nem fogad lakossági veszélyes hulladékot. Ezt a lehetőséget rövid időn belül biztosítani szükséges.

A Kisapostag külterületén található, de Dunaújváros önkormányzatának tulajdonában lévő korábbi nem veszélyes hulladéklerakó telep egyik részé a rekultiváció első üteme Európai Uniós pályázati forrásból 2012. évben befejeződött. Ennek során egy átmeneti zárórétegg látták el a korábbi hulladéklerakót. A végleges zárórétegget a hatósági engedély alapján 2022. június végéig ki kell építenie az önkormányzatnak, de erre nincs saját pénzügyi forrása. A volt hulladéklerakó másik része még nincs rekultiválva, ezt a Dunanett Nonprofit Kft-nek kell majd elvégeznie a környezetvédelmi hatóság engedélye alapján.

- **Árvízvédelem**

A Duna kiterjedt vízgyűjtőjéről változó mennyiségű vizeket szállít, amely vízgyűjtőt terhelt nagyobb területi kiterjedésű és intenzívebb, tartós esőzések után, nagyobb vízhozamú záporok, hóolvadás után árhullámok formájában halad le a folyó medrében. A víz mederben tartása nagyobb árhullámok érkezésekor csak árvízvédelmi eszközök segítségével oldható meg. A település beépített területe már magas parti elhelyezésű, azokat közvetlenül az árhullámok lefutása nem érinti, de a parti sáv víz alá kerülhet. Ezért kijelölésre került Dunaújváros közigazgatási területét érintő nagyvízi meder él, amelyen belül az építési, területhasznosítás lehetőségét a 21/2006. (I.31.) Korm rendelet szabályozza.

A Duna-part mentén kialakított partvédelmi területet az Alsófoki-patak torkolatától indul, a belterületet kíséri a Duna 1575 fkm szelvényéig. A terület az árvízvédelem mellett rekreációs feladatokat is kap, számos rendezvény helyszínéül szolgál.

Dunaújváros területén az árvízvédelem, partvédelem helyi munkálatait Dunaújváros Partvédelmi Vállalat végzi, irányítja.

2.1.18 Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

Jelen fejezet alapját a „Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának megalapozó vizsgálata” című dokumentum vonatkozó, 1.18-as fejezetében leírtak képezik. Az ott rögzített fontosabb megállapítások továbbra is relevánsnak tekintendők, ezért itt csak röviden kerülnek kiemelésre, és a fókusz az időközben lezajlott fontosabb változások bemutatásán lesz.

- **Építésföldtani korlátok**

A város területén jelentős számú pince található (pl. Pince-sor), melyek esetében figyelembe kell venni, hogy a nem megfelelő vízelevezetés esetén veszélyesekké válhatnak.

- **Csúszás- süllyedésveszélyes területek**

Fontos környezetbiztonsági tényezőt jelentenek a csúszásveszélyes, meredek löszpart szakaszok a városban.

A legjelentősebb, 1964-es katasztrófa után Dunaújvárosban több kilométer hosszúságú partvédelmi rendszer épült, amely napjainkban is hatékonyan működik. Az eltelt évtizedek során azonban a város fejlődése túlnyúlt a rendezett, partvédelmi rendszerrel ellátott partszakaszon, elérte a rendezetlen löszfalat. Ezen a területen a végleges partvédelmi rendszer kiépítése még várat magára.

Az önkormányzat 2008-2009-ben a Közép-Dunántúli Operatív Program keretében az „Omlásveszélyes partfalak állékonyságának biztosítására” kiírt pályázati programon nyert el támogatást a Kőtár alatti partszakasz védelmének biztosítására.

A csúszásveszélyes területen tervezők 3 zónát jelöltek ki. Az életvédelmi zóna a természeti veszélyeztetettség miatt emberi tartózkodásra alkalmatlan, ezért semmilyen építmény nem helyezhető el, tartózkodásra és tárolásra sem használható.

A területen található „K" jellel határolt zóna korlátozottan beépíthető, míg a G jellel határolt zóna geotechnikai szempontból érzékeny, roskadás vagy csúszásveszélyes zóna, amelyeknél geotechnikai szakvélemény szükséges.

A teljes védelmi zónában, természeti veszélyeztetettség miatt, épület, öntözőrendszer, vízzel töltött medence és 1,5 m-nél magasabb támfal nem helyezhető el.

Ahogyan ezt korábbi fejezetben is jeleztük, a város területén az árvízvédelem, partvédelem helyi munkálatait a Dunaújváros Partvédelmi Vállalat végzi, irányítja.

- **Vízrajzi veszélyeztetettség**

A mintegy 11,5 km hosszúságban közvetlen a település keleti szélén, észak-dél irányban végighaladó Dunán, kiterjedt vízgyűjtőjéről nagy esőzések, hirtelen záporok, hóolvadás esetén jelentősebb árhullámok alakulnak ki, emiatt árvízveszélyes területnek kell tekinteni a kijelölt nagyvízi meder területét, amelyben az elöntéssel veszélyeztetett területek is rögzítésre kerültek.

Az árvízveszélyes területek kezelésére és hasznosítására szolgáló rendeletek betartása biztosítja az elöntési eseményekkel okozott károk minimalizálását.

Dunaújváros közigazgatási területén belvízveszélyes, rendszeresen belvízjárta területet a vízügyi ágazat átfogó tervei alapján nem tart nyilván.

- **Építkezési módból adódó veszélyeztetettség**

Amint a korábbi ITS helyzetelemző fejezete kiemeli, elkövetkező években egyre sürgősebben merülnek fel a házgyári lakótelepek építészeti problémái. Egyrészt a panelprogram vontatott üteme miatt az eddigiek során a házgyári lakások igen alacsony százalékában került sor a fűtési rendszer korszerűsítésére, másrészt elmaradt az egyéb gépészeti rendszerek (pl. áramhálózat) karbantartása.

- **Területhasználatból adódó veszélyeztetettség**

Dunaújvárosban a környezet biztonsága szempontjából a legnagyobb veszélyt a nagyobb ipari létesítményekben bekövetkező esetleges üzemzavarok, balesetek, haváriák jelentik.

54. ábra: A város veszélyeztetettségi övezetei

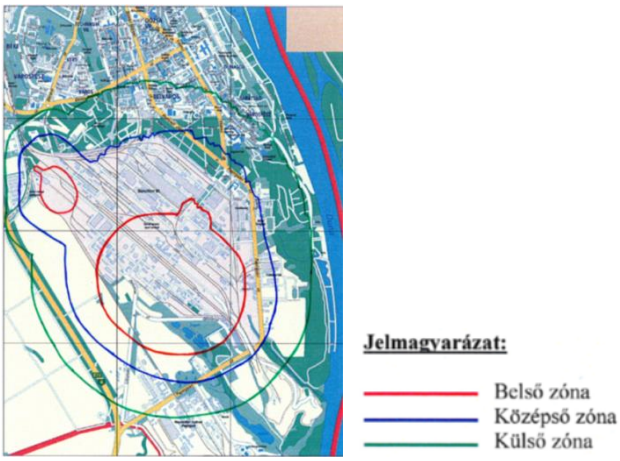

Forrás: Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság

A város az ipari kockázatok következtében I. katasztrófavédelmi osztályba sorolt település.

A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.) 28. § (1) bekezdésének megfelelően veszélyességi övezet került kijelölésre, mely érinti Dunaújváros közigazgatási területét. A veszélyességi övezet belső, középső és külső zónára lett felosztva.

A tervezés során figyelembe kell venni, hogy a Korm. r. 7. melléklet 2.2. pontjában lévő táblázat alapján az egyes zónákban bizonyos fejlesztések nem javasoltak.

A többi településhez hasonlóan Dunaújvárosnak is van Veszélyelhárítási Terve, amely a különböző katasztrófatípusokra tartalmaz kidolgozott intézkedéseket, illetve Külső Védelmi Terve, amelyre az ipari kockázatok miatt van szükség.

2.1.19 Ásványi nyersanyag lelőhely

Jelen fejezet alapját a „Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának megalapozó vizsgálata” című dokumentum vonatkozó, 1.19-es fejezetében leírtak képezik. Az ott rögzített fontosabb megállapítások továbbra is relevánsnak tekintendők, ezért itt csak röviden kerülnek kiemelésre, és a fókusz az időközben lezajlott fontosabb változások bemutatásán lesz.

Az érvényes hatósági engedéllyel rendelkező bányászati területek 2014. január 10-ei listájában nem szerepel dunaújvárosi terület. Felhagyott nyersanyag lelőhelyekről nincs adat összegyűjtve, azonban a déli iparterületen több helyen is történt felszíni kitermelés, amelynek nyomai máig megvannak, sőt több esetben rekultivációjuk nem fejeződött be.

Az érvényes hatósági engedéllyel rendelkező bányászati területek legfrissebb nyilvántartásában továbbra sem szerepel Dunaújváros területe.[29]

29 https://mbfsz.gov.hu/banyaszati-teruletek-legfrissebb-nyilvantartasa

2.1.20 Városi klíma

Jelen fejezet alapját a „Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának megalapozó vizsgálata” című dokumentum vonatkozó, 1.20-as fejezetében leírtak képezik. Az ott rögzített fontosabb megállapítások továbbra is relevánsnak tekintendők, ezért itt csak röviden kerülnek kiemelésre, és a fókusz az időközben lezajlott fontosabb változások bemutatásán lesz.

A települési szintű klimatikus viszonyokat alapvetően befolyásolja a természeti környezet, illetve a helyi levegő szennyezettségi mutatók. Az anyag- és/vagy energiaátalakítást megvalósító technológiai, illetve tüzelő berendezések, járművek különböző halmazállapotú anyagokat bocsátanak ki a környezetükbe. Ezek általában szennyezik a levegőt, egyben anyag- és energiaveszteséget okoznak.

Az elmúlt két évtizedben a területhasználat jelentősen átalakult, nőtt a beépített területek aránya, csökkent a mezőgazdasági területek aránya, viszont az erdők területe növekedett.

A már hivatkozott Települési Környezetvédelmi Program is kiemeli, hogy a város településszerkezeti terve hangsúlyosan kezeli az ipari szerkezet átalakulásával felszabaduló területek környezetbarát hasznosítását (rekultiválását, fásítását). A rekultivációs törekvések célja, hogy a korábban hulladék elhelyezésre használt területek helyén nagy kiterjedésű erdőterület jöhessen létre a következő években.

A város zöldfelület ellátottsága hazai viszonylatban kedvezőnek mondható. A tervezett erdőtelepítések részben ellensúlyozni képesek a mezőgazdasági területek csökkenésének az élővilágra és a klímára gyakorolt kedvezőtlen hatását. Az erdőknek és a zöldterületeknek ökológiai hatásuk mellett szerepük van a légszennyező anyagok megkötésében, tompítják a zajt, és védik a talajt az eróziótól.

A város Fenntartható Energia és Klíma Akciótervének egyik fontos célja, hogy a CO_2 kibocsátás mérséklése érdekében hosszú távú hatást gyakorló javaslatokat fogalmazzon meg. Cél az, hogy a városban a CO_2 kibocsátás a 2030-ra 40%-al lecsökkenhessen.

A tanulmány település és ágazat szinten fogalmaz meg javaslatokat, ezek egyikeként szerepelnek a személyautó használatból eredő ÜGH gázkibocsátást csökkentő alábbi javaslatok:

- mivel a gépjárműforgalom/gépjármű penetráció enyhe növekedése várható, 15 közösségi autó bevezetése (állomáshoz telepített és belvárosi) lenne szükséges,
- a gyalogos és kerékpáros közlekedési lehetőségek bővítése,
- a vasút szolgáltatásainak fejlesztése,
- a távmunka feltételeinek javítása,
- szükséges a megújuló energia alapú elektromos és plug-in hibrid autó használat bővítése.

A városi klimatikus viszonyok javításában komoly előrelépést lehet elérni a zöldfelületek minőségi és mennyiségi fejlesztésével, ily módon csökkenthető például a hőszigetek

formájában jelentkező hőtöbblet mértéke is. E hőtöbblet − a közepes földrajzi szélességeken, így hazánkban is − egyrészt befolyásolja a fűtésre és hűtésre használt energia mennyiségét, másrészt nyáron növeli a környezet hőterhelését. A hőérzet nem csupán a hőmérséklet függvénye, Dunaújváros földrajzi helyzetében legalább ennyire fontos tényező a napsugárzás is, de nem elhanyagolható a szél és a légnedvesség szerepe sem. E négy alaptényező (együttes vagy egyenkénti) befolyásolásával lehet klimatikusan komfortosabb környezetet kialakítani a városok szabadterein, a mindennapi városi életet szolgáló közterületeken, azaz utcákon, sétányokon, tereken, közkertekben és parkokban. Pozitív példaként említhető a Városháza tér rekonstrukciója során létrejött fejlesztés a jelentős vízfelületekkel, vagy a Dózsa Mozi környezetének fejlesztése. Dunaújváros esetében kiemelendő a Duna jelentősége, hiszen a folyam vízfelszínének jelentős párolgása növeli a városi légtér nedvességtartamát. A hőszigetek kialakulásában komoly gátat jelenthetnek a tervezett fásítások, erdősítések is.

2.2 Területi lehatárolás

A 2014-ben elfogadott és 2019-ben felülvizsgált „Dunaújváros Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciójának és Integrált Városfejlesztési Stratégiájának megalapozó vizsgálata" című dokumentum részletesen bemutatta Dunaújváros térségi funkcionális szerepkörét. Jelen stratégia 2.1.1 fejezete átfogóan foglalkozik a településhálózati összefüggések bemutatásával, ezen belül a térségi kapcsolatok ismertetésével. Ezek az elemző fejezetek kiemelik, hogy a település, Fejér megye második megyei jogú városaként, illetve járási székhelyként számos olyan funkciót gyakorol, melyek révén szűkebb és – bizonyos területeken – tágabb térsége központi településeként is működik.

2.2.1 A várostérség lehatárolása, bemutatása

A KSH 2014-ben azonosította a település együtteseket a térségszerveződés szintje szerint[30], elsősorban a 2011-es népszámlálásra támaszkodva. A dokumentum a lehatárolás módszertanának bemutatásakor hangsúlyozza, hogy az agglomerációt tekinti a térségszerveződés legerősebb szintjének, melyet az agglomerálódó térségek, majd a nagyvárosi településegyüttesek követnek.

Amint a módszertan kifejti, a településegyüttesek műszaki-fizikai szerkezetét, térbeli fejlődését alapjaiban a természeti-földrajzi adottságok, az infrastruktúra hálózati rendszereinek területi elhelyezkedése, struktúrája, a központtal kialakult funkcionális kapcsolatok jellege, intenzitása határozza meg. Ezt a folyamatot erősíti a gazdasági kapcsolatrendszer, a munkahely és a lakóhely közötti utazás, a központ különféle jellegű intézményeinek vonzó hatása. Az olyan jellegű területi összefonódás, összeépülés, netán összefüggő településtest kialakulása, amely az agglomerációk létrejöttének egyik sajátos kritériuma, a település-együttesek vonatkozásában csekély mértékű vagy hiányzik. Ez a vizsgált település-együttesek esetében az együttesen belül csak egyes településekre lehet jellemző (anyaváros és a vele szomszédos település). A településegyüttesek fejlődése, a városias életkörülmények szélesebb körű elterjedése a területfelhasználás intenzív (intenzívebb) jellegét erősíti.

Dunaújváros esetében a tanulmány szerint nagyvárosi településegyüttesről beszélhetünk, mely a központi település – Dunaújváros – mellett további 4 települést foglal magába.

A vonzáskörzet települései a KSH ezen tanulmánya szerint a következőek: a városi jogállású Rácalmás északról, Nagyvenyim nyugatról, Kisapostag pedig délről határolja Dunaújvárost, a negyedik település, Kulcs, amely 1994-ig Rácalmás része volt, a központi településtől északra helyezkedik a Duna mentén.

Ez a vonzáskörzet lehatárolás jóval szerényebb számú települést jelöl tehát ki, mint a közigazgatási alapon értelmezhető járási körzet, amelybe 16 település, Dunaújváros mellett további 3 város, 3 nagyközség és további 9 község tartozik. Amint látni fogjuk, foglalkoztatási

30 Központi Statisztikai Hivatal: Magyarország településhálózata 1. Agglomerációk, településegyüttesek

és szolgáltatási szempontból vizsgálva is szélesebb azon települések köre, melyek központi településeként Dunaújváros értelmezhető.

55. ábra: Dunaújváros nagyvárosi településegyüttes Elhelyezkedése Fejér megyén belül a KSH 2014-es lehatárolása szerint

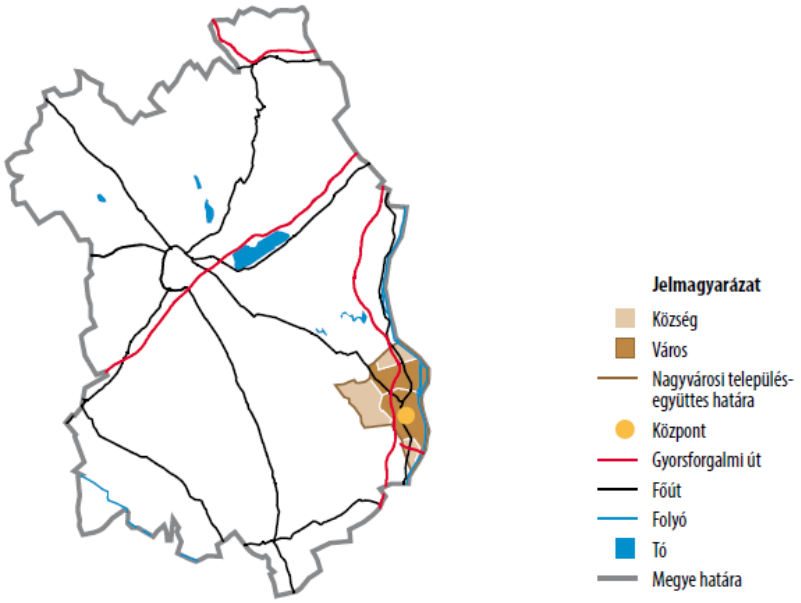

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal: Magyarország településhálózata 1. Agglomerációk, településegyüttesek

A dunaújvárosi nagyvárosi településegyüttes 1985 és 1995 között már nevesítve volt Magyarország településhalmazai között, de a 2001-es népszámlálási adatok alapján a települések kapcsolódása nem volt igazolható. A 2011-es adatok alapján elvégzett számítások alapján a fentebb nevesített négy településre ismét kimutatható lett Dunaújváros vonzó hatása.

Amint a KSH tanulmánya hangsúlyozza – összefüggésben az FVS-ben korábban bemutatott demográfiai folyamatokkal – ennek hátterében az a dezurbanizációs folyamat azonosítható, melynek során a városi környezetből egyre többen költöznek ki a környező településekre, miközben a munkalehetőség, az iskoláztatási lehetőségek és számos szolgáltatás továbbra is Dunaújvárosban adott és érhető el.

15. táblázat: A várostérség lehatárolásának szempontjai

	tényező	város szerepe	települések köre	települések száma és/vagy felsorolása
A.) Kötött	közigazgatási egység	megyeszékhely	megye települései	108 db település
		járásközpont	járás települési	16 db település
	körjegyzőség léte	körjegyzőségi központ	a körjegyzőségéhez tartozó települések	nem releváns

	tényező	város szerepe	települések köre	települések száma és/vagy felsorolása
B.) Rugalmas	agglomerálódás	agglomerációs központ	Azon települések köre, ahová a városból jellemzően kiköltöznek a helyi lakosok, akik munkavégzés és szolgáltatások igénybevétele céljából továbbra is a városhoz kötődnek.	7 db település (Rácalmás, Nagyvenyim, Kisapostag, Kulcs, Baracs, Daruszentmiklós, Előszállás)
	foglalkoztatás	vonzásközpont[31]	Az adott városba irányuló munkavégzési célú ingázás kibocsátó településeinek köre.	16 db település (Apostag, Baracs, Daruszentmiklós, Dunaegyháza, Dunaföldvár, Dunavecse, Előszállás, Kisapostag, Kulcs, Mezőfalva, Nagykarácsony, Nagyvenyim, Perkáta, Rácalmás, Solt, Újsolt)
	funkcionális	szolgáltató központ	A város által nyújtott alap, és közép-szintű köz- és piaci szolgáltatásokat napi szinten igénybe vevő térségi lakosok települései.	25 db település (a foglalkoztatási és oktatási célból városba ingázók összessége)
		szolgáltatói hálózati központok (nem szükségszerűen)	Bizonyos térségi szinten szervezett (köz) szolgáltatásokban résztvevő települések köre (társulások pl. szociális gondozás, idősellátás, családsegítés, orvosi ügyelet stb.).	30 db település (a foglalkoztatási, oktatási célból városba ingázók és egészségügyi szolgáltatást igénybe vevők összessége)
	fejlesztési cél alapon	a térségi fejlesztéseket koordináló önkormányzat (nem feltétlen, hiszen ágazatonként eltérő lehet a központ pl. szennyvízkezelés)	Közmű, turisztikai fejlesztések és szolgáltatások, beszállítói hálózatok (jellemzően csak az agráriumban, hagyományos város-vidék kapcsolat-rendszer)	nem releváns

- **Agglomerálódás, szuburbanizáció**

Az agglomerálódás folyamata és a szuburbanizációs tendenciák Dunaújvárosban és vonzáskörzetében párhuzamosan jelennek meg. Agglomeráció alatt alapvetően a nagyvárost és a közvetlen környezetébe tartozó azon települések körét értjük, melyek lakossága, vállalkozásai között szoros, napi szintű kapcsolat áll fenn. A szuburbanizáció mögött a társadalmi mobilitás változása, a kiköltözési igények alakulása, a motorizáció fejlődése, a városi telekárakhoz képest olcsóbb, külső területi telekárak állnak. A szuburbanizáció a környező kisebb, nyugodtabb

[31] Javasolt forrás: KSH Munkaerőpiaci körzetek Magyarországon c. tanulmány (2017)

életfeltételeket kínáló településekre irányul és többnyire azzal járt, hogy a költözők ingázókká váltak, miután lakó- és munkahelyük már nem ugyanazon a településen van.

Az elmúlt évek ingatlanár emelkedései, a környező települések közelsége és gyors elérhetősége, az ipari várossal ellentétben a természeti környezet vonzása, kiegészülve a pandémia eredményeként lassan átalakuló munkahelyi-foglalkoztatási tendenciákkal, együttesen járultak hozzá a várost övező települések irányába mutató elvándorlás kialakulásához. A KSH 2011-es népszámlálási adatokra épülő, korábban már hivatkozott területi lehatárolása kapcsán, azt némileg kiegészítve emeljük ki Kulcs, Rácalmás, Baracs, Daruszentmiklós és Előszállás, valamint kisebb mértékben Nagyvenyim és Kisapostag településeket, melyek a kitelepülők körében népszerűek voltak (lásd a demográfia fejezetet, 9. ábra) az elmúlt időszakban.

- **Foglalkoztatási központ szerep**

A KSH népszámlálási adatai alapján Dunaújváros foglalkoztatási szerepe meghatározó. 2011-ben a városban élő foglalkoztatottak 83,1%-a ebben a városban dolgozott, 16,9%-uk más településre ingázott dolgozni. 2022-re az arányok némileg eltolódtak: az itt élő foglalkoztatottak 72,4%-a dolgozott helyben és 27,6%-uk ingázott más településre dolgozni. Ugyanakkor jelentősen megnőtt a más településekről Dunaújvárosba ingázó foglalkoztatottak száma.

56. ábra: Dunaújvárosba ingázó foglalkoztatottak aránya

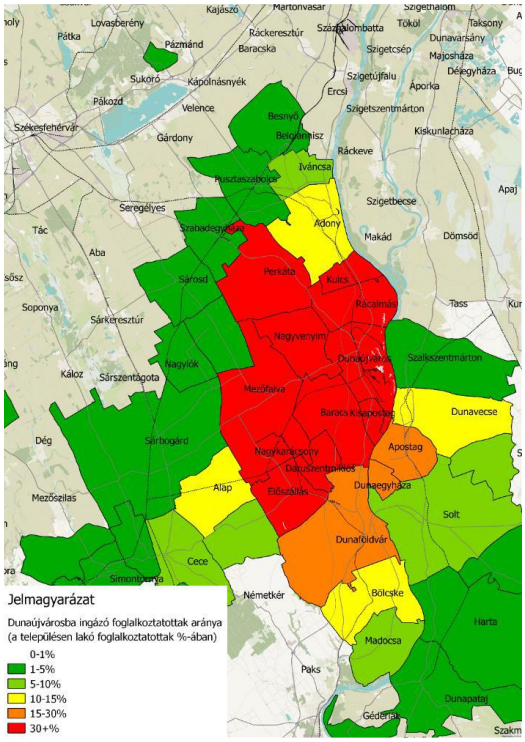

Forrás: Dunaújváros Fenntartható Városi Mobilitási Terve

A „Dunaújváros Fenntartható Városi Mobilitási Terve – Előkészítés, helyzetelemzés és helyzetértékelés” című dokumentum kiemeli, hogy a Dunaújvárosba munkába ingázó lakosság száma mintegy 9.700 fő, míg az onnan eljáróké nagyságrendileg 3.400 fő. Ennek megfelelően Dunaújváros foglalkoztatottjainak 36,2%-a érkezik más településről, míg a nagyobb hányad a városban dolgozik és itt is él.

A fentebb említett mobilitási terv kiemeli, hogy Dunaújváros létrejötte óta iparváros, ennek megfelelően a megye egyik foglalkoztatási centruma is: egy jól lehatárolható körben nagyon erős (30% feletti), illetve erős (10-15% feletti) a foglalkoztatottak körében a naponta Dunaújvárosba ingázók aránya. A vonzáskörzet élesen lehatárolt, aminek oka, hogy egy határon túl már a szomszédos foglalkoztatási központok (Budapest, Székesfehérvár, Kecskemét, Paks) vonzereje érvényesül.

A mobilitási terv által beazonosított települések:

- ahonnan a lakosság 30+%-a a központi településre ingázik dolgozni (10 db település): Kisapostag, Baracs, Rácalmás, Nagyvenyim, Nagykarácsony, Daruszentmiklós, Kulcs, Mezőfalva, Előszállás, Perkáta
- ahonnan a lakosság 15%-nál nagyobb aránya a központi településre ingázik dolgozni (13 db település): az előzők mellett Dunaföldvár, Dunaegyháza, Apostag, melyek közül utóbbi kettő a Duna túloldalán fekszik (ezzel kapcsolatban hangsúlyozni kell a Dunaújvárostól délre megépült M8 Pentele híd jelentőségét).

A mobilitási tervnél szélesebb körben jelölte meg a KSH „Munkaerőpiaci körzetek Magyarországon” című tanulmány Dunaújváros vonzáskörzetét. A Dunaújvárosi központtal azonosított körzetbe sorolja a fentiek mellett még Dunavecse, Solt és Újsolt településeket is.

- **Funkcionális központ szerep**

Dunaújváros MJV Önkormányzata Közgyűlésének 30/2013 (IX.20.) rendelete a Dunaújvárosi Kistérség Többcélú Társulás fenntartásában lévő intézmények fenntartásáról rendelkezett. A kistérségek, mint területi egységek országos felszámolásával a térségben az ezen a szinten működtetett intézmények is felszámolásra kerültek, az említett rendelet is hatályát vesztette.

A foglalkoztatás mellett a város kereskedelmi és szolgáltatási vonzáskörzete (bevásárlóközpontok, illetve belvárosi kiskereskedelem) is kiterjed Fejér megye délkeleti részére. A mobilitási terv felmérése kiemeli, hogy Dunaújváros oktatási vonzáskörzete még kiterjedtebb és erősebb. A Dunaújvárosi Egyetem országos hatókörű (jelentős arányú esti, levelező és távoktatással), de számos alap- és középfokú oktatási intézménye is vonzerőt gyakorol Fejér megye délkeleti részére és a közeli Tolna és Bács-Kiskun megyei településekre is. A bejárás ezen belül elsősorban a középfokú oktatásban jelentős. Jelen dokumentum oktatási fejezetében is kiemelésre kerül, hogy a más településről bejáró középiskolai tanulók aránya Dunaújvárosban 2010-et követően 50% fölé emelkedett, 2015-ben 53,4% volt. A más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban is emelkedik Dunaújvárosban: 2013-2017 között 15% körül volt, 2018 19,3%, 2019-ben pedig 17,7%.

Dunaújváros oktatási célú vonzáskörzetébe azon települések kerültek besorolásra, ahonnan a közoktatásban résztvevők több mint 15%-a a városba ingázik: Adony, Dunavecse, Iváncsa, Szalkszentmárton, Beloiannisz, Besnyő, Ercsi, Solt, Bölcske (9 darab település).

Az egészségügyi ellátás területén is központi szerepet játszik a térségben Dunaújváros. A Szent Pantaleon Kórház és Rendelőintézet a térség egészségügyi központja. Vonzáskörzete szakma besorolásonként, illetve a járóbeteg, valamint fekvőbeteg ellátás alapján is eltérő. A kórház éves szinten mintegy 30.000 fekvőbeteget, szakrendeléseken, szakambulancián pedig 700.000 beteget fogad.

A fentieket figyelembe véve az FVS – a mobilitási tervvel összhangban – a város funkcionális vonzáskörzetét a foglalkoztatási és oktatási célú vonzáskörzeteket figyelembe véve határozza meg. Az OECD és az Európai Bizottság definíciója szerint egy város vonzáskörzetébe azok a települések számítanak bele, ahonnan a foglalkoztatottak több mint 15%-a az adott városba ingázik. Dunaújváros esetében ez 13 darab települést jelent a fentebb ismertettek szerint. Ez egészül ki az oktatási célú vonzáskörzettel, melybe azon települések kerültek besorolásra, ahonnan a közoktatásban résztvevők több mint 15%-a a városba ingázik.

Mindezek mellett, az adminisztratív vonzáskörzet okán a vonzáskörzetbe soroltuk továbbá a Dunaújvárosi járás valamennyi települését, ami a fentieken kívül Pusztaszabolcsot foglalja még magába (1 település).

A fentiek alapján összesen 24 település alkotja a vonzáskörzetet (Dunaújvárost is beleértve).

57. ábra: Dunaújváros vonzáskörzete

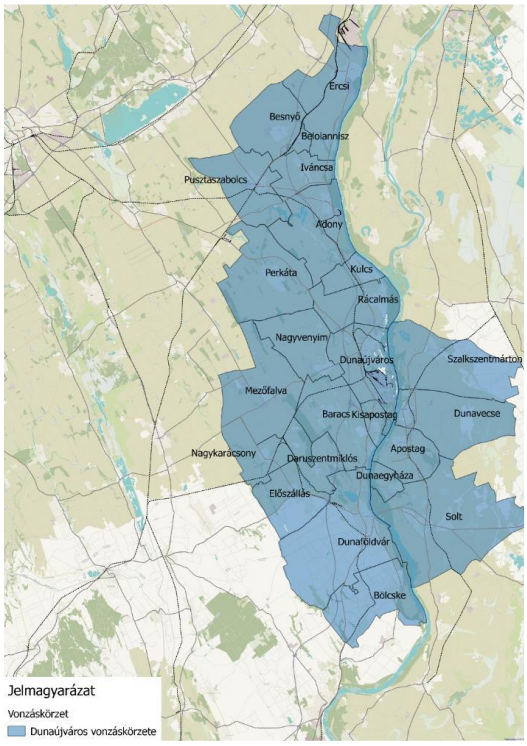

Forrás: Dunaújváros Fenntartható Városi Mobilitási Terve

2.3 Helyzetértékelés, szintézis

2.3.1 Prosperáló város

Szakági területek	Értékelési szempontok
A város, várostérség gazdasága	P1: **Térségi gazdasági és innovációs ökoszisztéma jellemzői:** Dunaújváros gazdaságát az ipari, azon belül a nehézipari szegmens határozza meg, de a könnyűipar is több cég által képviselve van és a K+F és innovációs elemek is megjelennek. Az egy lakosra jutó jegyzett tőke, illetve az egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték növekedése a város gazdaságának bővülését jelzi. A Dunaújvárosi Egyetemen az Ipari Fejlesztési Központ (IFK) fő feladata, hogy az ipari szereplőket és az egyetemi kompetenciákat összehangolja. A helyi ipari park a hagyományos infrastruktúra működtetése mellett a technológia-intenzív ágazatokban működő cégek felé is nyitott az elmúlt időszakban. Dunaújváros meghatározó, emblematikus vállalkozása az ISD DUNAFERR Zrt., amely háromezer fő feletti alkalmazottal a város legnagyobb foglalkoztatója, ugyanakkor, a tulajdonosi vitáknak köszönhetően, működését folyamatos bizonytalanság övezi. A nagyfoglalkoztatók relatíve alacsony száma miatt alapvetően egypólusú gazdasági hálózati szerkezet jellemzi a várost. A turisztikai szektor megerősödése továbbra is várat magára, melyben közrejátszik a jelentős fejlesztések elmaradása (limes projekt, minőségi szálláshelybővítés, stb.) és a térségi szintű együttműködések gyengesége, Dunaújváros alulpozícionáltsága is. A városban elhelyezkedő gazdasági területek kiváló megközelíthetőséggel rendelkeznek, a város közúton, vasúton és vízi úton is megfelelő logisztikai adottságokat tudhat magáénak, amely az M8-as autóút fejlesztésével tovább javulhat. Továbbra sem tudott ugyanakkor megvalósulni a tervezett közforgalmi kikötőfejlesztés. Dunaújváros térsége is jelentős gazdasági területnek számít. Rácalmáson 2009 óta működik a Hankook Tire Magyarország Kft. Emellett a közeljövőben Iváncsa és Rácalmás közigazgatási területén fog létrejönni a Duna-mente – Fejér megye különleges gazdasági övezet jelentős ipari parki fejlesztéssel és külföldi tőke beáramlással.
	P2: **A humán erőforrás jellemzői:** A város népességének alakulása csökkenő tendenciát mutat, amely meghaladja az országos és megyei szintet. A lakosság csökkenésében a természetes fogyás mellett jelentős szerepe van a szuburbanizációs folyamatoknak. A lakosság korösszetétele 2009 és 2018 között viszonylag jelentős mértékben változott, a lakosság öregedése jellemző, ami a fiatalabb és mobilisabb népesség környező településekre költözésével is összefüggésben van. Az országos átlagnál alacsonyabb arányban élnek etnikai és nemzeti kisebbségek a városban. A képzettségi mutatók az elmúlt két népszámlálás között javultak, az utóbbi években a foglalkoztatottsági adatok is kedvező irányban változtak, a 45 év feletti munkanélküliek aránya azonban folyamatosan emelkedik. Dunaújváros a térség legjelentősebb foglalkoztatója, 2011-ben a városba bejáró foglalkoztatottak száma mintegy 9.700 fő volt, így az összes városban foglalkoztatott száma nagyságrendileg 26.400 fő volt. 2011-ben más településekre mintegy 3.500 dunaújvárosi lakos ingázott dolgozni. A térségben tervezett újabb beruházások ugyanakkor jelentős munkaerőigényt generálhatnak, ami a helyi foglalkoztatók számára komoly problémát jelenthet. A 2022-es Népszámlálás szerint emelkedett a

Szakági területek	Értékelési szempontok
	más településre dolgozni járó ingázók száma (kb. 5.800 fő), de emelkedett a Dunaújvárosba dolgozni ingázók száma is, így a városban foglalkoztatottak száma nem csökkent, hanem emelkedett. A kérdőíves felmérés arról is kérdezte a lakosságot, hogy „A felsorolt tényezők közül melyek fejlesztését érzi szükségesnek az életminőségével kapcsolatos elégedettségének növeléséhez?”. A kérdés kapcsán a válaszadók jelentős része (51,4%) jelölte meg a „városban elérhető munkahelyek száma” választ, amely mellett a „magas jövedelmet biztosító munkalehetőségek” válaszlehetőség is 46,7%-os arányban került megjelölésre. A felnőtt lakosság tehát az életminőség egyik meghatározó részének tartja az elérhető minőségi munkahelyeket.
	P3: **Gazdasági igényeken alapuló humán infrastruktúra, oktatási-nevelési intézményrendszer jelenléte:** Dunaújvárosban mind az alap-, mind- a közép-, mind pedig a felsőfokú képzés és oktatás széles spektruma elérhető. A város oktatási vonzáskörzete kiterjedt, megye- és országhatárokon is átnyúlik. A városban működő óvodák és bölcsődék és általános iskolák közül több infrastrukturálisan is megújult az elmúlt években, és a fejlesztések folyamatosak. A duális képzés keretei mind a szakképzés, mind a felsőoktatás terén kiépültek, utóbbi kapcsán ki kell említeni a Dunaújvárosi Egyetem vállalati kapcsolatrendszerét (pl. Harman Becker Kft., MÁV, stb.). A városban az oktatási portfólió összhangban van a helyi munkaerő-piaci szükségletekkel. A lebonyolított lakossági kérdőíves felmérés alapján elmondható, hogy a válaszadók 60%-a elégedett a bölcsődei és óvodai ellátásokkal a városban és hasonló a vélekedés az általános iskolai oktatás kapcsán is (57,6% elégedett, vagy nagyon elégedett). Az elégedetlen válaszadók (1-es vagy 2-es értékelés) aránya az általános iskolák esetében mindössze 6,2% volt.
	P4: **Gazdasági szereplők tőkeereje:** A Dunaújvárosban működő vállalkozások forrásfelvevő képessége jelentős, amit jól mutat, hogy a város cégei a megyei nyertes pályázatok mintegy 5,7 százalékát és az összes megyén belüli megítélt támogatás (82,15 milliárd forint) közel 10 százalékát (9,87%) használhatták fejlesztésekre.
	P5: A helyi gazdaság ágazati szerkezete: Dunaújvárosban, a legmagasabb számban a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ágban működnek vállalkozások, ugyanakkor számuk 2015-2019 között 16,2%-kal visszaesett. Szintén csökkent 10,6%-kal a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység nemzetgazdasági ágban a vállalkozások száma és hasonló tendencia volt megfigyelhető a feldolgozóipari vállalkozások számában is, itt a csökkenés 6,1 százalék volt. Az olyan, a város gazdaságában kevésbé meghatározó ágazatokban, mint a humán-egészségügy, szociális ellátás vagy a villamos energia és gáz ellátás, a művészet, szórakoztatás, illetve információ és kommunikáció ugyancsak kisebb mértékben csökkent a vállalkozások száma, míg az ingatlanügyletek ágazatban stagnált ez az adat. Kisebb bővülést mutat a cégek száma az építőipar nemzetgazdasági ágban, valamint az adminisztratív szolgáltatást nyújtó társas vállalkozások területén. Dunaújvárosban kiugróan alacsony a mezőgazdasági tevékenységet végző vállalkozások száma és a bányászat, kőfejtés nemzetgazdasági ágban működő vállalkozások száma. A szálláshely szolgáltatók számában szintén kisebb mértékű csökkenés tapasztalható. A kérdőíves felmérés szerint a lakosság igénybe veszi a helyben, illetve térségben létrehozott kistermelői termékeket. A megkérdezettek 73,1%-a zöldséget és gyümölcsöt, 44,7% egyéb élelmiszereket, 39,9% használati tárgyakat, kézműves

Szakági területek	Értékelési szempontok
	termékeket szerez be helyi kistermelőktől, kézművesektől. Jellemző módon ezeket a termékeket a piacon veszik meg (77,4%), vagy közvetlenül a termelőtől (34,1%), de az internetes vásárlás ezen a téren is terjed (27%).
	P6: **A helyi gazdasági infrastruktúra helyzete:** Dunaújvárosban és vonzáskörzetében jól kiépített ipari infrastruktúra várja a betelepülni szándékozó cégeket. Az ipari parkok magas kihasználtsággal működnek és többnyire magas szintű szolgáltatásokkal várják az érdeklődő vállalkozásokat. A város és a térség megközelíthetősége vasúton, vízen és közúton egyaránt kiváló, ami ugyancsak komoly vonzerőt jelent. Ehhez a hosszabb távon tervezett út- és kikötő fejlesztések szintén hozzájárulhatnak.
A város, várostérség szolgáltatási mixe	P7: **A helyi gazdaságot kiszolgáló szolgáltatási mix jelenléte:** Dunaújvárosban az új vállalkozások letelepítéséhez az Innopark Nonprofit Kft., nyújt kiváló lehetőségeket, míg a Dunaújvárosi Kereskedelmi és Iparkamara tevékenységei között megjelennek a külpiaci kapcsolatok fejlesztését segítő szolgáltatások és az üzleti partnerközvetítés. Az önkormányzat egyrészt a 100%-os tulajdonában lévő Innopark Nonprofit Kft. működtetésével, másrészt a kkv-k számára nyújtható adókedvezmények lehetőségével tud hozzájárulni a vállalkozások letelepedéséhez. A városban elérhető szolgáltatások esetében a digitális és okos felhasználási lehetőségek köre erősen korlátozott.
Az önkormányzat(ok) gazdálkodása	P8: **Önkormányzat településfejlesztési forrásainak összetétele:** Az önkormányzati beruházások értéke 2014 és 2019 között jelentősen növekedett Dunaújvárosban. A 2014-es 2,7 milliárd forint után 2019-ben már 6,0 milliárd forintot irányoztak elő a beruházások finanszírozására a város költségvetésében.
	P9: **Önkormányzati település- és gazdaságfejlesztési együttműködések bemutatása:** A Dunaújvárosi Kistérség Többcélú Társulása a kistérségek 2014-es megszűnésével elvesztette legitimitását és a korábban kistérségi szinten működtetett szociális ellátások ezt követően már nem térségi együttműködésben volt elérhető. A Kisapostag községgel kötött, terület átadással kapcsolatos megállapodás pozitív példa arra vonatkozóan, hogy a szomszédos településekkel kötött, kölcsönös előnyökkel járó szerződések hozzájárulhatnak a helyi gazdaság erősödéséhez, dinamizálásához. Az újonnan kijelölt Duna-mente – Fejér megye különleges gazdasági övezet létrehozása Dunaújváros nélkül történt, melynek várható gazdasági hatásai egyelőre nem pontosan ismertek.

2.3.2 Zöldülő város

Szakági területek	Értékelési szempontok
A város, várostérség szolgáltatási mixe	**Z1: Zöld hálózatok és zöld szolgáltatások térségi kiterjedése:** Dunaújvárosban a település ipari jellege miatt különleges hangsúlyt kap a zöld hálózatok fejlesztése. Az elmúlt időszakban is több konkrét fejlesztési program kapcsolódott a témához, ezek között kell kiemelni a zöld városfejlesztési projektet, ami a belváros zöldfelületei mellett a Duna-part sétányainak megújításával is foglalkozott. A közterületek megújítása során fontos szempontként jelennek meg a klímabarát megoldások. Térségi szinten, ebben az értelemben a Duna kapcsolja egybe a

Szakági területek	Értékelési szempontok
	környező településeket, melynek ártere és partszakaszai környezetvédelmi, rekreációs és turisztikai szempontból is kiemelten fontos zöldterületek. A város jelentős forrásokat fordít a középületek energiatakarékos és környezetbarát átalakítására, amely mellett a helyi közlekedési szokások és gyakorlat környezetbaráttá tételére is figyelmet fordít. Támogatja az elektromos gépjárművek elterjedését és a közösségi közlekedésben is tervezi elektromos meghajtású autóbuszok bevezetését.
A város, várostérség gazdasága	**Z2: Városi és várostérségi gazdasági vállalkozások környezetre gyakorolt hatásai:** Dunaújváros ipari város, a helyben működő jelentősebb iparvállalatok annak ellenére is jelentős hatással vannak a környezetre, hogy az elmúlt évtizedek során komoly beruházások folytak a káros anyagok kibocsátásának csökkentése érdekében. A városon alapvetően nem halad át közúti forgalom, az M6-os autópálya megépülését követően a 6-os számú főút tranzit forgalma is jelentősen csökkent, a városba irányuló teherforgalom célzottan a rendeltetési helyre irányul. A legjelentősebb közúti teherforgalmat a Papírgyári út bonyolítja, ami komoly zajterhelést és levegőszennyezést okoz a környéken. A környezetszennyezés, csökkentés érdekében továbbra is szükségesek a folyamatos fejlesztések, a környezetbarát technológiák elterjedésének támogatása, a zöldterületek növelése, fejlesztése. Dunaújvárosban nagy mennyiségben keletkezik biológiailag lebomló zöld hulladék, melynek kezelése nem megoldott. A lakosságnál keletkező veszélyes hulladékok ártalommentes elhelyezése sem megoldott a városban. A hulladékudvar nem fogad lakossági veszélyes hulladékot. A városban a szelektív hulladékgyűjtés bevezetése több lépcsőben történik, 2022-ben tervezik bevezetni a társasházak esetében a csomagolási hulladékok külön konténerben történő gyűjtését, ami a családi házas területeken már megvalósult.
Az önkormányzat(ok) gazdálkodása	**Z3: Az önkormányzat és intézményeinek energiagazdálkodása:** Az elmúlt EU-s támogatási időszak során a dunaújvárosi intézmények közül több óvoda, bölcsőde, iskola, egészségügyi létesítmény és önkormányzati tulajdonban lévő egyéb épület újulhatott meg az operatív programok támogatásainak segítségével. A modernizálás alapvetően az épületek szigetelését, nyílászárók cseréjét és fűtésrendszerek korszerűsítését foglalta magába. A felújítások egy része lezárult, illetve folyamatban van. Az élhető és fenntartható városi környezet biztosítása érdekében az ilyen és hasonló fejlesztések folytatása mindenképpen indokolt. Az FVS készítésével párhuzamosan elvégzett intézményi kérdőíves felmérés arra is rákérdezett, hogy milyen energetikai célú fejlesztést valósítottak meg az intézményekben. A választ megküldő 10 intézmény közül 4 esetében valósult meg energetikai célú projekt az elmúlt időszakban (ezek közül az óvodák egy intézménynek számítanak, de több telephellyel rendelkeznek). 2 esetben gépészeti típusú fejlesztés, míg az óvodákat érintő projektek esetében gépészeti, külső szigetelési és nyílászárókat érintő projektek is megvalósultak, 4 esetben komplex beruházásként. A felújítások ellenére a város épületállományának továbbra is igen jelentős része szorulna felújításra, energetikai korszerűsítésre. Ez egyaránt elmondható az önkormányzati tulajdonú épületállomány (pl. Polgármesteri Hivatal „A” és „B”

Szakági területek	Értékelési szempontok
	épület, Intercisa Múzeum, József Attila Könyvtár, Bíróság épülete, Munkás Művelődési Központ, stb.). és a lakóépületek esetében.
Városi és várostérségi közművek	**Z4: Közműhálózat:** Dunaújvárosban a lakóépületek és középületek jelentős része a város távfűtő rendszeréről kapja a fűtéshez szükséges és használati melegvizet. A távfűtési rendszer folyamatos modernizációra szorul, legutóbb 2011-ben kezdődött egy jelentősebb felújítás, melynek során a város legrégebbi távvezetéki körzetét, 40 évesnél idősebb vezetékeit cserélték korszerű, előszigetelt vezetékekre. 2017-ben Dunaújvárosban a közcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások aránya a 97% volt, ezen belül a szétválasztott szakasz hossza meghaladja az egyesített szakasz hosszát. A csatornahálózat bővítése a 2013-2017 közötti időszakra szóló települési környezetvédelmi program egyik fontos célja volt. A bővítésre egy nagyszabású, több dunántúli települést is érintő szennyvízprojekt keretében kerül sor, mely 2017-ben indult el az „Észak- és Közép-Dunántúli szennyvízelvezetési és - kezelési fejlesztés 2.” címmel, 17,3 milliárd forintos KEHOP keretösszegből. A beruházás több egységben zajlik, ezek egyike során 65 kilométernyi szennyvízcsatorna hálózat épül meg Dunaújváros, Kulcs, Rácalmás, Pusztaszabolcs, Almásfüzitő, Dunaalmás és Neszmély településeken. A projekt részeként 1.970 házi bekötés is megvalósul Dunaújváros, Kulcs és Rácalmás településeken. Fontos probléma még a szennyvíz és a csapadékvíz elvezetés szétválasztásának a megoldatlansága is - a csatornában elvezetett csapadékvíz egyre erősebben megterheli a város csatorna- és szennyvíztisztító rendszerét, és az sem megfelelő, hogy nagyobb záporok idején szennyvízzel kevert víz kerül csupán mechanikai tisztítás után a Dunába.
Városi és várostérségi közlekedés	**Z5: Jellemző közösségi közlekedési módok szolgáltatási oldalon:** Dunaújvárosban a helyi közösségi közlekedés a Volánbusz Zrt. szolgáltatásain keresztül érhető el. A helyzetfeltárás a SUMP alapján kiemeli, hogy a városi közösségi közlekedést használók száma jelentősen visszaesett az elmúlt időszakban, részben a lakosok utazási módválasztása, részben a helyi parkolás ingyenessége, részben egyéb, pl. demográfiai okok miatt. A közösségi közlekedés előtérbe helyezése és használatának elősegítése a városon belüli személyautós közlekedéssel szemben fontos cél, mely a lakosság szemléletformálásával, a szolgáltatások korszerűsítésével és vonzóvá tételével érhető el. Dunaújvárosban több, a közösségi közlekedést támogató fejlesztés forráshiány miatt nem tudott megvalósulni az elmúlt időszakban, ezek között kell megemlíteni a Béke téri autóbusz pályaudvar modernizálását, a helyi és helyközi autóbuszállomány korszerűsítését és az intermodális csomópont kialakítását, amelynek tervezése folyamatban van.
Környezet- és természetvédelem	**Z6: Zöldfelületi ellátottság:** A települési zöldterületek nagysága az elmúlt időszakban nőtt a városban: 2019-ben az önkormányzat tulajdonában álló zöldterületek mérete 2,7%-kal haladta meg a 2014-es adatot. A városban folyamatosan újulnak meg a nagyobb parkok, közterek, a fejlesztések érintették a városközpontot és a Duna-partot is. Az önkormányzat tulajdonában lévő DVG Dunaújvárosi Vagyonkezelő Zrt. végzi a közparkok, valamint a véderdő és belterületi fásítások fenntartását, kezelését. A lakosság számára a zöldfelületeknek fontos szerepe, amit jól mutatnak a kérdőíves felmérés „városi életminőséget befolyásoló tényezők” kapcsán feltett kérdésre adott

Szakági területek	Értékelési szempontok
	válaszok. A zöldfelületek (terek, parkok, ligetek, fasorok) esetében a válaszadók 66%-a elégedett, vagy nagyon elégedett volt a városi zöldterületekkel, ugyanakkor a város ipari jellege miatt a zöldterületeknek kiemelt szerepe van a levegőminőség és életminőség szempontjából. Mindamellett a minőségi közösségi terek kialakítását a város területén és a lakóhelyek közelében továbbra is sokan tartják fontosnak (58,4%).
	Z7: Természeti ökoszisztémák helyzete: Az OTrT a Duna hullámterét az országos ökológiai hálózat részeként rögzíti és biztosítja a védelmét. Nemzetközi, országos és regionális ökológiai folyosó a Duna parti sávja. Magterület övezete: Kádár-völgyi arborétum Duna sor és Duna közti Duna part Ökológiai folyosó övezete: Duna és hullámtere Puffer terület övezete nem található Dunaújvárosban. Dunaújváros beletartozik a 2015. január 1-től érvényes OTrT által megjelölt tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetébe. Natura 2000 területek: A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium és a Magyar Madártani Egyesület a település közigazgatási területének keleti részét Különleges Madárvédelmi Területté (NATURA 2000 – SCI) nyilvánította. A Különleges Természetmegőrzési Terület a Duna-folyamhoz kapcsolódik. Helyi védett területekhez tartozó ingatlanokat Dunaújváros Megyei Jogú Város Közgyűlése által jóváhagyott 69/2004. (XII.17.) önkormányzati rendelete a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről 1-2. számú melléklete tartalmazza. - Gyurgyalag fészkelő telep Dunaújvárosban - Dunaújvárosi Baracsi úti Arborétum és Tanösvény

2.3.3 Digitális város

Szakági területek	Értékelési szempontok
Város és térsége gazdasága	**D1: Digitális technológia-szolgáltatók helyi jelenléte:** Dunaújvárosban a telekommunikációs infrastruktúra az országos viszonyoknak megfelelően kiépült. A városi telekommunikációs adatokat vizsgálva azt tapasztaljuk, hogy a vezetékes internet előfizetések száma 2013-2019 között 17,4%-kal emelkedett, 15.017 darabról 17.851 darabra.
	D2: Digitális technológiát alkalmazó cégek jelenléte: Az önkormányzat létesítményeiben (pl. polgármesteri hivatal) több helyen is alkalmaznak digitális és szenzoros beléptető rendszereket. Az önkormányzati cégek esetében hasonló a helyzet. A digitalizáció komoly kihívás elé állítja a gazdasági szereplőket, teljes technológiai folyamatokat, beszerzési láncokat kell újratervezni az új feltételek mellett. Az önkormányzati cégeket érintő kérdőíves felmérés szerint a digitális technológiák alkalmazása koránt sem tekinthető általánosnak. Bár a válaszadó intézmények 90%-

Szakági területek	Értékelési szempontok
	a rendelkezik saját honlappal, azok többsége csak passzív információadásra alkalmas. Az adattárolás többnyire helyi adathordozókon történik, az adatvagyon felhasználása is helyi, intézményi szinten realizálódik. A cégek 30%-ánál jellemző az, hogy működésüket valamilyen applikáció is támogatja. Az energiagazdálkodást támogató digitális és okos alkalmazások szenzorok jelenléte sem jellemző egyelőre.
A város és várostérség társadalma	**D3: A lakosság digitális eszköz ellátottsága, kompetenciák, felhasználói szokások:** A lakossági kérdőív kitért a helyiek digitális kompetenciáinak felmérésére. A lakosság okos eszközparkja is egyre kiterjedtebb az internetes szolgáltatások elterjedésével. A lakossági kérdőíves felmérés tapasztalatai szerint a válaszadók 93%-a rendelkezik okos telefonnal, 63,4%-uk személyi számítógéppel, 57,6% laptoppal. A válaszadók közül 0,4% jelezte, hogy nem rendelkezik semmilyen okos eszközzel. Az internet használattal kapcsolatos lakossági visszajelzés szerint a válaszadók 58,4%-a használja napi munkavégzéshez, 73,2%-uk ügyintézéshez, 82,5% internetes szolgáltatásokat vesz igénybe, 92% használja információszerzésre és 89% kommunikációs, kapcsolattartási céllal. A lakosokat arról is kérdezték, hogyan értékelik az IT eszközök használatával kapcsolatos jártasságukat (saját korosztályához viszonyítva). A válaszadók 41%-a átlagosnak ítéli meg készségeit, eszerint okos telefont használ készség szinten és rendszeres internet használó. A válaszolók több, mint fele, 50,8%-a úgy ítélte meg, hogy készségei az átlagosnál jobbak, e-ügyintézésre és egyéb, speciális IT használatra is képes. Mindössze 3,1% érzi úgy, hogy készségei átlag alattiak és 1,2%, hogy egyáltalán nincsenek IT készségei. A kérdőíves felmérés eredményeit tovább árnyalják a 2022-es népszámlálás egyes adatai is. A felmérés során a digitális tevékenységekkel kapcsolatban is kaptak a lakosok kérdéseket. Ez alapján az látható, hogy Dunaújvárosban az összes válaszadó mintegy 17%-a nem végez digitális tevékenységet (vármegyei adat: 17,06%), 28,49% saját megítélése szerint alapszintű digitális tevékenységet végez (vármegyei adat: 29,02%), míg a válaszadók 45,55%-a vélte úgy, hogy középszintű digitális tevékenységet végez (vármegyei adat: 44,93%). Az összes válaszadó 8,68%-a önbevallás alapján magas szintű digitális tevékenységet végez (vármegyei adat: 8,99%) Dunaújvárosban. A népszámlálási adatok alapján tehát a válaszadók mintegy 53-54%-a átlagos, vagy annál szofisztikáltabb digitális tevékenységet végez.
A város, várostérség szolgáltatási mixe	**D4: A digitális átállást lehetővé tevő infrastruktúra mennyiségi és minőségi jellemzői:** Az intézményi felmérésben résztvevő cégek összes dolgozójának (489 fő) 4,5%-a rendelkezik IKT-val kapcsolatos szakirányú végzettséggel, ugyanakkor ez nem egyenletesen oszlik meg az intézmények között, melyek60%-ánál nincs ilyen végzettségű szakember. A 10 intézménynél összesen 398 db informatikai eszközt jeleztek, köztük számítógépeket, laptopokat és nyomtatókat. Az eszközöknek csak egy része és csak az intézmények 70%-ánál van hálózatba kötve.
	D5: Digitális ügyintézési lehetőségek a (köz)szolgáltatások területén: A város honlapján a https://dunaujvaros.hu/onkormanyzati elektronikus ugyintezes felületen keresztül nyílik lehetőség elektronikus ügyintézési szolgáltatások igénybe vételére. A portál bárki számára elérhető, egyes funkciók szabadon használhatók,

Szakági területek	Értékelési szempontok
	más funkciók azonban bejelentkezéshez kötöttek. Az ügyindítás egy elektronikus űrlap benyújtását jelenti. Lehetőség van adóegyenleg lekérdezésre és ügykövetésre. A városi szolgáltatók közül az E.ON elektronikus felületén nyílik lehetőség elektronikus ügyintézésre, az önkormányzati cégek szolgáltatásai közül a DVCSH Kft. oldalán (https://www.dvcsh.hu/meroallas-bejelentes/) nyílik lehetőség mérőóra állás bejelentésére, egyéb témákban a kapcsolatfelvétel a hagyományos módokon történik. Ugyanez mondható el a DVG Zrt.-vel és a DUNANETT Kft.-vel kapcsolatban is. A Volánbusz lehetőséget nyújt mobil és online jegyvásárlásra. Az intézményi kérdőívet kitöltő cégek esetében, egy kivételével, minden válaszadó rendelkezik saját honlappal, ugyanakkor az ügyfelekkel / a szolgáltatást igénybe vevőkkel történő kapcsolattartásban a honlap használata a jellemző, applikáció használata a szervezetek 30%-ánál fordul elő.
	D6: Digitális (adat alapú) feladatszervezés helyzete a közfeladat ellátásban: Az intézményi kérdőívek alapján a válaszadó szervezetek nagy része – egy kivétellel – a saját adatbázisban (szerver) történő adattárolást is nevesítette, illetve azt is érdemes hangsúlyozni, hogy központi adatfelhőben történő adattárolás egyik megkérdezett szervezetnél sem jellemző.
Az önkormányzat(ok) gazdálkodása	**D7: Digitális adatbázisok és adatfeldolgozás**: Az intézményi kérdőív az önkormányzati szervezetek kapcsán a működést, fenntartást (biztonság, hőmérséklet, energiafogyasztás, vízfogyasztás stb.) érzékelő szenzorokra vonatkozóan is kérdést fogalmazott meg. A válaszokból kiderül, hogy a szervezetek 40%-ánál nincsenek érzékelő szenzorok. A biztonsághoz kapcsolódó érzékelők a szervezetek 50%-ánál vannak használatban, azonban ezek nem minden esetben kapcsolódnak egy szolgáltatóhoz (pl. biztonságtechnikai céghez), hanem pl. memóriakártyán rögzítenek adatokat. Az energetikai paramétereket (hőmérsékletérzékelő, páratartalom mérő stb.) mérő, rögzítő eszközök csak a válaszadó szervezetek 20%-ánál fordulnak elő, míg a fogyasztás mérésére alkalmas szenzorok (villamos energia, víz, gáz) a felmért intézmények 40%-ánál találhatóak meg.
Környezetvédelem, városi klíma	**D8: Környezeti szenzorok fajtái, egyéb jellemzői, kapcsolódó adatmenedzsment:** Dunaújvárosban a levegő szennyezés mértékének vizsgálatára több ponton kihelyezett szenzorok biztosítanak folyamatosan adatokat. Automata mérőállomás azonban csak egy van. Ennek működtetése és fejlesztése állami feladat. Füstköd-riadó terv elkészítéséhez legalább három mérőállomásra lenne szükség. A szennyezettség mérése az ipari város esetében kiemelt jelentőségű. A csúszásveszélyes partfal miatt az Önkormányzat 8 db talajvízszint észlelő kutat üzemeltet a városban.
Városi és várostérségi közlekedés	**D9: Digitális megoldások a helyi közösségi és közúti közlekedésben:** A Volánbusz Zrt. üzemelteti a dunaújvárosi helyi és helyközi közúti közösségi közlekedést is. A közösségi közlekedés a társaság buszaival történik. A társaság – amely országos szintű szolgáltatási portfólióval rendelkezik – honlapján elektronikusan elérhető és különböző keresőkkel rendelkező menetrend található, emellett mobil jegyvásárlásra, illetve online jegyvásárlásra is van lehetőség. Az elmúlt időszakban modern utastájékoztató rendszer került kiépítésre a városban.

Szakági területek	Értékelési szempontok
	Dunaújvárosban jelenleg nem kerültek még alkalmazásra egyéb (pl. intelligens közlekedési lámpa) okos megoldások a közlekedésben.
Városi és várostérségi közművek	**D10: Közmű-működtetés szenzoros követése:** A közmű működtetés szenzoros követése nem jellemző Dunaújvárosban.
	D11: Lakossági digitális megoldások: Dunaújvárosban a közösségi közlekedésben digitális tájékoztató rendszer működik. Emellett, a Volánbusz járataira online és mobil applikáció segítségével is lehet jegyet venni.

2.3.4 Megtartó város

Szakági területek	Értékelési szempontok
A város, várostérség társadalma	**M1: Demográfiai helyzet:** Dunaújváros állandó-, és lakónépessége is az országos és megyei átlagot meghaladó szinten csökken. Magyarország lakónépessége 2010-ben 9.985.722 fő, míg 2019-ben 9.769.526 fő volt, így a csökkenés a vizsgált időszakban országos szinten 2,17%-os, Fejér megyében 1,76%-os, Dunaújváros esetében 9,97%-os. A népességcsökkenés oka egyrészt az országos és megyei folyamatokkal összhangban tapasztalható természetes fogyás, másrészt a főleg szuburbanizációs okokra visszavezethető elvándorlás, amely főleg a környező települések irányába realizálódik. A folyamatot a 2022-es Népszámlálás adatai is megerősítették. Az elvándorlás a mobilisabb és fiatalabb rétegeket érinti, ez is hozzájárul a helyi lakosság öregedéséhez. Dunaújváros Fejér megye második legnépesebb települése, 2019-ben lakónépessége 43.310 fő volt, Székesfehérváré 96.529 fő (5,3%-os csökkenés 2010-hez képest). A 2022-es Népszámlálás adatai szerint a népesség fogyása folytatódott, akkor 42.099 fő volt, ami a 2011-es népszámlálási adathoz képest (48.484 fő) 13,1%-os csökkenés.
	M2: Helyi identitást meghatározó tényezők és szerepük a helyi /térségi közösség alakításában: Dunaújváros, mint megyei jogú város nemcsak gazdasági, hanem társadalmi szempontból is meghatározó szerepe játszik térségen belül. Itt koncentrálódik az oktatási-képzési, kulturális tőke, valamint a gazdasági, humán és közösségi szolgáltatások (szociális-, egészségügyi ellátások, közigazgatás stb.) szélesebb kínálata is. A helyi identitást meghatározó tényezők között ki kell emelni a kulturális területet, ezen belül a Bartók Kamaraszínház jelentőségét prózai tagozattal, „iskolaszínházi" produkciókkal és táncszínházzal is rendelkezik. A város életén belül meghatározó az 1951-ben alapított József Attila Könyvtár és a Dózsa Mozicentrum szerepe is. A városi kulturális élet egyik központja a Munkás Művelődési Központ. Számos klub, és hobbifoglalkozás, kiállítások, rendezvények, többek között a Dunaújvárosi Vasas Néptáncegyüttes is otthonra talált az intézményben. A kultúra és helyi identitás fontos letéteményese az Intercisa Múzeum, mely Intercisa, az ókori településelőd nevét viseli.

Szakági területek	Értékelési szempontok
	A város ősi településrésze a mai Pentele városrész, amely évszázadokon keresztül néhány száz, illetve néhány ezres kistelepülés volt és ennek megfelelően önálló történettel és kulturális múlttal rendelkezik. A város egyedi 20. századi építészeti örökséggel rendelkezik, melyet a települési értéktárba is bekerült „szocreál tanösvény" mutat be szemléletesen. A helyi identitás alakításában ugyancsak fontos szerepük van az itt működő civil szervezeteknek, a város nagy múltú sportéletének, valamint az alapvetően a főiskolához, egyetemhez kötődő tudományos életnek. A lakossági kérdőív megtartó város tervezési dimenzióhoz kapcsolódó azon kérdésére, hogy „Mi jelenti az Ön helyi kötődésének alapját", a válaszadók 67,6%-a jelölte meg, hogy Dunaújvárosi születésű. A kérdésnél több válasz megjelölésére is lehetőség volt, 57,4% esetében a kötődésben fontos szerepe volt annak, hogy itt alapított családot és otthont. Sokak számára (35,9%) bír meghatározó kötőerővel a város természeti adottsága és egyedi városképe és a helyi szokások ismerete és gyakorlása is a válaszadók negyedénél hozzájárul a helyi identitás erősödéséhez. Nem elhanyagolható az sem, hogy a válaszadók 28,5%-a számára a város jelenti az egzisztenciális és munkalehetőséget, emellett pedig 16,8% számára az is erősíti a kötődést, hogy tagja valamilyen helyi közösségnek (pl. szabadidő, sport, művelődés). Arra a kérdésre, hogy „A felsorolt tényezők közül melyek fejlesztését érzi szükségesnek az életminőségével kapcsolatos elégedettségének növeléséhez?" a válaszadók 42,8%-a jelölte meg egyebek mellett a „gazdagabb és magasabb színvonalú, igényekre szabott kulturális kínálat" választ, de a „sportolási lehetőségek további bővítése" válaszra is 29,2%-os visszajelzés érkezett.
	M3: Térségi mobilitási trendek (várostérségi ingázás): Dunaújváros Fejér megye második legnagyobb települése, megyei jogú város, járási központ, a térség – Székesfehérvár mellett második legjelentősebb – oktatási, kulturális és gazdasági központja. A KSH népszámlálási adatai alapján Dunaújváros foglalkoztatási szerepe meghatározó. 2011-ben a városban élő foglalkoztatottak 83,1%-a ebben a városban dolgozott, 16,9%-uk más településre ingázott dolgozni. A Dunaújvárosba munkába ingázó lakosság száma mintegy 9.700 fő, míg az onnan eljáróké nagyságrendileg 3.400 fő. Ennek megfelelően Dunaújváros foglalkoztatottjainak 36,2%-a érkezik más településről, míg a nagyobb hányad a városban dolgozik és itt is él. A lakosság 30%-ot megahaladó része a központi településre – Dunaújvárosba – ingázik dolgozni a következő településekről: Kisapostag, Baracs, Rácalmás, Nagyvenyim, Nagykarácsony, Daruszentmiklós, Kulcs, Mezőfalva, Előszállás, Perkáta. A lakosság 15% feletti aránya a központi településre ingázik dolgozni az előző 10 település mellett Dunaföldvár, Dunaegyháza és Apostag településekről. 2022-ben a városban foglalkoztatottak (26.657 fő) 42%-a (11.392 fő) más településről ingázik Dunaújvárosba dolgozni. Dunaújvárosba jelentős oktatási célú ingázás is irányul. Az oktatási vonzáskörzetbe azon települések kerültek besorolásra, ahonnan a közoktatásban résztvevők több mint 15%-a a városba ingázik. Ezek közé tartozik Adony, Dunavecse, Iváncsa, Szalkszentmárton, Beloiannisz, Besnyő, Ercsi, Solt, Bölcske.
	M4: Társadalmi rétegződés, konfliktusok: A 2001-es és 2011-es népszámlálási adatokat alapján jelentősen javult a népesség iskolázottsága. A legalacsonyabb iskolai végzettségi kategóriába (legfeljebb 8 általános iskola) tartozók aránya

Szakági területek	Értékelési szempontok
	csökkent (25%-ról 23,2%-ra), nőtt az érettségivel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (22,4%-ról 32,9%-ra). 24,5%-ról 21,4%-ra csökkent az érettségi nélküli középfokú végzettséggel rendelkezők aránya, míg az egyetemi, főiskolai végzettséggel rendelkezők aránya emelkedett a városban (9,3%-ról 13,5%-ra. Ez utóbbi adat kapcsán ki kell emelni, hogy a 2011-ben jelentősen alacsonyabb volt Dunaújvárosban a felsőfokú végzettségű lakosok aránya, mint az ország nagyobb egyetemi központjaiként számon tartott településeken, pl. Szegeden (23,2%), Debrecenben (22,2%), Miskolcon (19,3%) és Pécsett (21,2%). Foglalkoztatási szempontból ki kell emelni a nyilvántartott álláskeresők nemek közötti megoszlását. A nők aránya a teljes vizsgált időszakban jelentősen magasabb a munkanélküliek között (2019: 57,6%), ami a nők sérülékenyebb munkaerő-piaci helyzetére hívja fel a figyelmet. Foglalkoztatási szempontból ugyancsak érzékeny társadalmi csoportként azonosíthatóak az alacsonyabb végzettségű (legfeljebb 8 általános iskolát végzett) munkavállalók, valamint a pályakezdő és fiatal (25 év alatti) munkanélküliek és a 45 év feletti munkavállalók. A munkanélkülieken belül a 45 év felettiek aránya a teljes időszakban emelkedő tendenciát mutat. 2011 és 2020 között összesen 10,7 százalékponttal nőtt a korcsoport jelenléte az álláskeresőkön belül így egyértelműen kijelenthető, hogy ez a csoport egyre fokozottabb mértékben van kitéve annak a veszélynek, hogy elveszítheti munkáját. Dunaújvárosban a 2011-es népszámlálás szerint alacsony a nem magyar nemzetiségek közé tartozók aránya. A nemzetiségi hovatartozásra választ adók (42.664 fő) között a magyarok aránya 94,9% volt, cigány kisebbséghez tartozott 1,38% (588 fő), a német kisebbséghez pedig 1,01%-a (431 fő) a válaszadó népességnek. A hazai nemzetiségekhez összesen 1.532 fő tartozott 2011-ben. A 2022-es népszámlálás során alacsonyabb volt a hazai nemzetiségekhez tartozók száma (1.069 fő), mintegy fele a magukat cigánynak vallók száma (267 fő), arányuk pedig 0,6%-ra csökkent. Az anti-szegregációs terv szerint Dunaújvárosban nincs szegregált terület, 2011-ben egy darab kisebb létszámú, szegregációval veszélyeztetett terület került kijelölésre. A városban jelentősebb társadalmi konfliktus nem ismert. A társadalmi státuszt tükrözik a lakáskörülmények is. A 2022-es népszámlálási adatok alapján Dunaújvárosban egy csökkenő számú, de egyre jobb minőségű, ugyanakkor folyamatosan öregedő lakásállomány képe rajzolódik ki. Az látható ugyanis, hogy míg Fejér vármegyében a lakások 87,13%-a 2000 előtt épült, addig Dunaújvárosban ez a lakások 96,47%-ára igaz. Vármegyei szinten a lakások 8,42%-a épült 2001 és 2010 között (Dunaújvárosban ez az érték 2,73%), és 4,45% 2010 után (Dunaújvárosban alig 0,8%). A 2022-es népszámlálási adatok alapján a lakásállomány alakulásáról is képet kaphatunk. Dunaújváros esetében kijelenthető, hogy miközben a lakásállomány lényegében stagnál – 2011 és 2022 között alig 39 darabbal bővült – addig ennek minősége folyamatosan javul. Egyrészt nő a lakásonkénti szobaszám (2011 és 2022 között a négy vagy annál több szobás lakóingatlanok aránya Dunaújvárosban 9,52%-ról 11,65%-ra emelkedett), másrészt javul a komfort fokozat is. A komfortos-, félkomfortos-, komfortnélküli-, valamint szükséglakás száma a 2011-es és 2022-es népszámlálások között – követve, ugyanakkor mértékét tekintve meghaladva a vármegyei trendet – jelentősen csökkent Dunaújvárosban. Dunaújvárosban a komfortos lakások száma 15,94%-kal, 734-ről 617 darabra esett vissza (vármegyei

Szakági területek	Értékelési szempontok
	adat: 6,77%). Jelentős az eltérés a félkomfortos lakások esetében is, hiszen Dunaújvárosban 84,21%-kal 95 darabról 15 darabra csökkent a számuk, míg a vármegyei adat 67,18%. A komfort nélküli lakások száma Dunaújvárosban 2011 és 2022 között 76,25%-kal (vármegyei adat: 61,89%), míg a szükséglakások száma 90,23%-kal csökkent (14,38%). A zöld átállás kapcsán kiemelt jelentősége van annak, hogy a lakások, lakóingatlanok energetikai szempontból milyen állapotban vannak. A 2022-es népszámlálási adatokból a lakóingatlanok megújuló energia termelő rendszerekkel való ellátottságáról is képet kaphatunk. Fejér vármegyében az adatok szerint 2 919 darab hőszivattyús fűtőberendezéssel ellátott lakóingatlan található, míg napelemmel 8 614, napkollektorral 1 309 darab lakóingatlan rendelkezik. Dunaújvárosban hőszivattyús fűtőberendezéssel 152 darab lakóingatlan van ellátva, míg napelemmel 409 darab, napkollektorral 88 darab.
Város és térsége humán infrastruktúrája	**M5: Civil tevékenység jelenléte, szerepvállalása a közfeladatok ellátásában:** A civil szervezetek száma a KSH adatai alapján az elmúlt egy évtizedben jelentősen csökkent. Ennek mértéke országosan 7,7%, az ország nagyobb városaiban azonban többnyire ennél jelentősebb: Miskolc esetében 15,6%-os, Debrecenben 12,6%-os, Szegeden némileg kedvezőbb, 7,3%-os. Dunaújvárosban 2010-ben 230, 2019-ben 200 civil szervezetet tartottak nyilván, itt a csökkenés mértéke 13,0%-os. A civil szervezetek tevékenysége szakmai téren szerteágazó, ugyanakkor – a szervezetek számának megoszlása alapján – legnagyobb arányban az oktatás-nevelés, a sport és a kultúra területére irányul. A civil szervezeteknek fontos szerepük van a lakosság helyi identitásának erősítésében is, amit jelez az is, hogy a kérdőíves felmérésnél a megkérdezettek közel 17%-a jelezte, hogy tagja valamilyen helyi közösségnek (pl. szabadidő, sport, művelődés).
	M6: Esélyegyenlőség biztosítása és a humán közszolgáltatások elérhetősége területén: A helyzetelemzésben kiemelésre kerül, hogy Dunaújváros meghatározta helyi esélyegyenlőségi tervében a kiemelt célcsoportokat, bemutatta azokat, meghatározta a problémákat, szükséges beavatkozásokat. Dunaújváros MJV közgyűlése 701/2018 (XII. 13.) számú határozatával fogadta a település 2019-2023 közötti időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját, melynek megvalósítása folyamatban van. Dunaújvárosban a 25/2017. (VI.16.) önkormányzati rendelet a lakások és helyiségek bérletéről és a lakbérekről rögzíti a szociális helyzet alapján történő bérbeadás szabályait. A rendelet 1. számú melléklete szerint 400 darab önkormányzati tulajdonú lakás áll rendelkezésre. A bérlakások egy részét a városban dolgozó szakemberek vehetik igénybe. A városi humán infrastruktúra és szolgáltatások elérhetősége megfelelő, mind az alapfokú egészségügyi, a szociális és oktatási szolgáltatások jól elérhetőek a város valamennyi területén.
	M7: A leszakadó / veszélyeztetett társadalmi csoportok felzárkózást biztosító városi és térségi akciók, projektek, szervezetek: A 2011-es népszámlálási adatokon alapuló anti-szegregációs terv szerint Dunaújvárosban nincs szegregált terület, 2011-ben egy darab kisebb létszámú, szegregációval veszélyeztetett terület került kijelölésre. A városban jelentősebb társadalmi konfliktus nem ismert.

Szakági területek	Értékelési szempontok
A város, várostérség szolgáltatási mixe	**M8: A szolgáltatások elérhetőségének elemzése a lakossági hozzáférés oldaláról, elégedettség:** A Dunaújvárosban elérhető közszolgáltatások a helyzetelemzésben bemutatásra kerültek. A szolgáltatások a megyei jogú város feladatköréhez és térségi szerepéhez illeszkedően széles körűek, a város lakosain túl – szolgáltatástól függően – a vonzáskörzetben élő népesség számára is elérhetőek. Dunaújvárosban továbbra is alacsony azon szolgáltatások száma, melyek esetében az online történő kapcsolatfelvétel, ügyintézés is lehetséges, a szervezetek honlapjai többnyire passzív információnyújtásra alkalmas. A humán közszolgáltatások infrastrukturális hátterét (bölcsődék, óvodák, iskolák, energetika, alapfokú egészségügyi ellátás, szociális ellátás, stb.) az önkormányzat Európai Uniós források bevonásával folyamatosan fejleszti, a további beruházások előkészítése és megvalósítása a következő időszak feladatai közé tartozik. A lakossági kérdőívben szereplő kérdésre, mely szerint „A felsorolt tényezők közül melyek fejlesztését érzi szükségesnek az életminőségével kapcsolatos elégedettségének növeléséhez?”, a válaszadók 60,7%-a jelölte meg (egyéb lehetőségek mellett) a közszolgáltatások (iskola, egészségügyi, szociális ellátás stb.) további fejlesztését. A humán közszolgáltatásoknak tehát jelentős súlya van a lakosság elégedettségének alakításában, erőteljesebb súlyban esik számításba, mint a „jobb lakhatás” (31,9%), vagy a „jobb közbiztonság” (35%). A megtartó város tervezési dimenzióhoz kapcsolódó kérdőíves felmérés során a válaszadók 1-től 5-ig terjedő skálán értékelhették a Dunaújvárosban elérhető közszolgáltatások minőségét. A válaszadók 60%-a elégedett a bölcsődei és óvodai ellátásokkal a városban és hasonló a vélekedés az általános iskolai oktatás kapcsán is (57,6% elégedett, vagy nagyon elégedett). Az elégedetlen válaszadók (1-es vagy 2-es értékelés) aránya az óvodák esetében mindössze 5,41%, az általános iskolák esetében 6,2% volt. A városban elérhető egészségügyi szolgáltatások kapcsán 1-es és 2-es értékelést a válaszadók 40,6%-a adott, a közepes minősítést pedig 38,3% jelölte meg. 4-es és 5-ös értékelést a válaszadók 21,1%-a adott, tehát a válaszadók egyötöde tekinthető elégedettnek az egészségügyi szolgáltatásokkal. A szociális szolgáltatások kapcsán a válaszadók 28,6%-a adott 1-es vagy 2-es értékelést, ők tehát inkább elégedetlenek a szolgáltatásokkal. Az elégedett válaszadók aránya (4-est vagy 5-ös válasz) 26,1%. A kulturális szolgáltatások és lehetőségek esetében az 1-es és 2-es értékelést adók aránya 31,2% volt, a közepesen elégedetteké (3-as válasz) 41,5%, míg 4-es és 5-ös értékelést 27,3% adott. A városi közvilágítás kapcsán nyilvánult meg leginkább a lakosok elégedetlensége: 56,5%-uk adott 1-es és 2-es értékelést, emellett 29,2% 3-ast és mindössze 14,3%-ról mondhatjuk, hogy elégedett ezzel a szolgáltatással. A városi közbiztonság értékelése alapján a válaszadók 31,2%-a egyáltalán nem, vagy alig elégedett (1-es és 2-es érték), és 34,4% mondja azt, hogy elégedett vagy nagyon elégedett a helyi közbiztonsággal. Köztes, 3-as értékelést 34,4% adott.
A város, várostérség gazdasága	**M9: Társadalmi vállalkozások helyzete:** A társadalmi vállalkozások a nonprofit és a for-profit szektor között helyezkednek el, egyaránt rendelkeznek a for-profit szektorokra jellemző termékértesítésből vagy szolgáltatásnyújtásból származó bevétellel és a nonprofit szektorokra jellemző társadalmi céllal. A társadalmi vállalkozások és a társadalmi vállalkozók szerepe rendkívül fontos, hiszen olyan problémára keresik a megoldást, ami tartósan jelen van a közösség életében, ezért a termékértékesítésből, szolgáltatásnyújtásból származó bevételük

Szakági területek	Értékelési szempontok
	egy részét (vagy egészét) a cél elérésére fordítják. Dunaújváros esetében ugyanakkor – hasonlóan az országos helyzethez – a társadalmi vállalkozások működése kapcsán konkrét felmérés még nem készült, így konkrét információ nem áll rendelkezésre velük kapcsolatban.

2.3.5 Kiszolgáló város

Szakági területek	Értékelési szempontok
Településfejlesztési és rendezési tervi összefüggések	**K1: A magasabb szintű területfejlesztési dokumentumokkal való tervezési összhang:** A helyzetelemzés részeként áttekintésre került Dunaújváros és térségének kapcsolódása a magasabb szintű tervezési dokumentumokban leírtakhoz. Az OFTK, kitérve Fejér megye területfejlesztési irányaira, hangsúlyozza a Győr-Tatabánya-Komárom-Mór-Székesfehérvár-Dunaújváros-Paks-Kecskemét ipari/logisztikai nagyklaszterek közötti közlekedési hálózatok kialakítását, valamint a Dunaújváros ipari jellegét megtartó és erősítő, a nagyvállalatok szinergiáját kihasználó gazdasági központi szerep fejlesztését. Ugyancsak kiemeli a két megyei jogú város felsőfokú oktatási színvonalának és bázisainak megtartását. Az OTrT – az országos területfelhasználási kategóriák alapján – Dunaújváros közigazgatási területén belül települési térség, vízgazdálkodási térség és – kisebb mértékben – erdőgazdálkodási térség kategóriákba sorolható területeket különböztet meg. A jogszabály alapján Dunaújváros MJV érintettsége megállapítható az ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete, az erdők övezete, valamint a világörökségi várományos területek övezete kapcsán. A Fejér Megyei Területrendezési Terv azonosítja a megyei jogú városok vonzáskörzeteit, gazdaságfejlesztési övezeteit. A rendelet alapján Dunaújváros Megyei Jogú város gazdaságfejlesztési övezetébe tartozik Kisapostag, Kulcs, Rácalmás és Nagyvenyim. A terv emellett rögzíti a város térségi övezetekben való érintettségét, a területfelhasználási térségek területi mérlegét. A helyzetfeltáró fejezet röviden bemutatja a Duna mente – Fejér megye különleges gazdasági övezetet, mely Iváncsa község és Rácalmás város közigazgatási területén került kijelölésre, Dunaújváros közvetlen térségében, azonban a térségközpont bevonása nélkül. Fejér Megye Területfejlesztési Koncepciója 3 átfogó, valamint, ezekhez kapcsolódóan, 7 stratégiai és 3 területi célt határozott meg a megye 2021-2027 közötti fejlesztési időszaka vonatkozásában. Az átfogó és specifikus célok kapcsán elmondható, hogy valamennyi érinti Dunaújvárost, ugyanakkor a helyzetfeltárás adatait tekintve különösen relevánsnak mondhatóak a „Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése”, az „Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése”, az „Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése, elősegítése, intelligens megye”, valamint a „Gazdasági környezet fejlesztése” specifikus célok. A 2018-2030 közötti időszakra szóló, de 2050-ig is kitekintő második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia kapcsán a város szempontjából a kapcsolódó specifikus

Szakági területek	Értékelési szempontok
	célok közé sorolandó a dekarbonizáció; az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának térinformatikai megalapozása; alkalmazkodás és felkészülés; valamint éghajlati partnerség biztosítása.
	K2: A várost és várostérséget érintő területfelhasználási kategóriák és a műszaki infrastruktúra hálózatok főbb elemeinek bemutatása: Dunaújváros MJV ITS-ének megalapozó vizsgálata, illetve jelen dokumentum 2.1.13-as fejezete tárgyalja az épített környezet főbb jellemzőit. Utóbbi rögzíti, hogy Dunaújváros területe 5.267 ha, amelyből a beépítésre szánt terület 2.078 ha (39,5%), a beépítésre nem szánt terület 3.189 ha (60,5%). A Településszerkezeti Terv a beépítésre szánt területeken belül meghatároz és kijelöl lakóterületeket (nagyvárosias, kisvárosias, kertvárosias lakóterületek), vegyes területeket (településközpont terület), intézményterületet, kereskedelmi és szolgáltató területeket, ipari területeket, üdülőházas és hétvégi házas területeket). A különleges területek között jelöli ki a temető, különleges rekreációs területeket, nagy kiterjedésű sportolási célú területeket, a régészeti parkokat, honvédelmet és a belbiztonságot szolgáló területeket, hulladékkezelőket, a közmű-elhelyezés és kutatás-fejlesztés területeit. A szerkezeti terv rögzíti a beépítésre nem szánt területek kategóriáit is elhelyezkedését is a településen belül.
	K3: Városi és városkörnyéki települések településfejlesztési és rendezési tervi összhangja a településhatáron érintkező beruházások terén kiemelten: A szomszédos települések közül a Duna jobb partján fekvők a Dunaújvárosi járáshoz tartoznak. A Duna hagyományosan elválasztotta a jobb és balparti területeket, országrészeket, és mivel Dunaújváros térségében sokáig a természeti adottságok (Pentelénél a magaspart) miatt csak Dunaföldváron volt átkelő, a balparti településekkel a kapcsolat tradicionálisan gyenge. A Duna bal partja már Bács Kiskun megye, mellyel a város elsősorban a közelmúltban megvalósult M8 Duna-hídon keresztül került, kerülhet közvetlen összeköttetésbe. A 2014-2020 közötti fejlesztési időszakra vonatkozó ITS kiemelte, hogy a járási települések közül Dunaújvárossal határos északi irányból haladva Rácalmás, Nagyvenyim, Baracs és Kisapostag. A szomszédos, agglomerálódó települések sok szállal kötődnek Dunaújvároshoz, a kapcsolat több szempontból is kölcsönös és együttműködésre ösztönző. A Rácalmással hosszú évek alatt kialakult kapcsolatokat is erőteljesen befolyásolhatja a korábbi fejezetben bemutatott Duna mente – Fejér megye különleges gazdasági övezet létrejötte. Rácalmás esetében kiemelésre került, hogy a térség egyik meghatározó foglalkoztatója, a Hankook 2009-ben nyitotta meg kapuit, a gyár Rácalmás belterületétől távol, a dunaújvárosi közigazgatási határra települt, innen is érhető el legkönnyebben. A beruházás a 2007-ben városi rangot kapott Rácalmás kiváló természeti adottságaiból következő vonzerejét nem csökkentette. Az üzemben sok dunaújvárosi is dolgozik. A gyár esetében nagyobb fejlesztési lehetőség Rácalmás területén van, melyhez Dunaújváros északi iparterülete kapcsolódik a településhatáron. Nagyvenyim Dunaújvárostól nyugatra helyezkedik el. A két teleülést elválasztja a 6-os számú főút és az M6 autópálya is, ugyanakkor a község a belterülete határos

Szakági területek	Értékelési szempontok
	Dunaújváros külterületeivel. A régóta tervezett, összekötő kerékpárút nem valósult meg, jelentős fejlesztési területek vannak szabadon. Baracs község Dunaújvárostól dél-nyugatra fekszik, gazdasága a mezőgazdaságon nyugszik. A település lakosságának jelentős része a könnyen elérhető dunaújvárosi gyárakban dolgozik. A megalapozó vizsgálat kiemeli, hogy elsősorban Kisapostaggal közösen a repülőtér esetleges fejlesztése során alakulhat partnerség, emellett Baracs is limeshez kapcsolódó világörökség-várományos terület része. Kisapostag Dunaújvárost délről határoló község, mely mind közigazgatásilag, mind gazdaságilag szoros kapcsolatban van a megyei jogú várossal, mellyel a tervezett gazdasági területeivel, a volt hulladéklerakó területével és mezőgazdasági művelésű területeivel határos. A kapcsolat erősségét jelzi, hogy Dunaújváros kezdeményezésére Kisapostag község átadta a megyei jogú város részére a Hamburger Hungária Kft. által használt, de korábban a község területén fekvő területrészt. A közelmúltban a két települést összekötő kerékpárút épült.
A város, várostérség társadalma	**K4: Társadalmi konfliktusok által érintett városrészek műszaki-infrastrukturális érintettsége:** Dunaújvárosban nem található szegregált terület. Az egyetlen, szegregációval veszélyeztetett terület a belvároshoz közel, a Dózsa György út mentén fekszik, a Kertvárosias lakóterület elnevezésű városrész déli részén. A terület infrastrukturális adottságai átlagosak, közlekedési kapcsolatai a város többi részével és a különböző szolgáltatásokat nyújtó területekkel megfelelő.
A város, várostérség szolgáltatási mixe	**K5: A városi/várostérségi közmű szolgáltatási lefedettsége, infrastrukturális háttere:** Dunaújváros gyakorlatilag teljes területére elmondható, hogy a közmű ellátottság megfelelő, minden alapvető infrastrukturális hálózat (ivóvíz, szennyvíz, fűtés, áram stb.) kiépült, ezeket folyamatosan fejlesztik, karbantartják a szolgáltatók. A városi távfűtő rendszer egy része megújításra került, a csatornahálózat bővítése a 2013-2017 közötti időszakra szóló települési környezetvédelmi program egyik fontos célja volt. A jelenleg zajló fejlesztés, amely Dunaújváros, Kulcs, Rácalmás, Pusztaszabolcs, Almásfüzitő, Dunaalmás és Neszmély településeket is érinti, hozzájárul ahhoz, hogy a Dunaújváros északi részén lévő még csatornázatlan területek is bekötésre kerüljenek. A városi szennyvíztisztító telep is felújításra szorul műszaki állapota miatt. A telepen jelenleg két medence működik, a harmadik tartalék medence műszaki felújításáról 2018 tavaszán döntött a közgyűlés. A telepen tervbe van véve egy negyedik blokk építése is, amelyre a tervezett Kulcs, Rácalmás és Dunaújváros településeket érintő csatornázási beruházás elkészülte után lesz szükség. Jelenleg fontos probléma még a szennyvíz és a csapadékvíz elvezetés szétválasztásának a megoldatlansága is. A megújuló energiaforrások közül Dunaújváros esetében a napenergia felhasználása hasznosítása helyi jelentőséggel, házi hasznosítással egyre növekszik. A távközlési hálózatok ugyancsak kiépítésre kerültek, a lakások 82,7%-a rendelkezett tehát kábeltelevíziós és 77,4%-a internetes előfizetéssel 2019-ben.
	K6: A városi hősziget jelenség a városban vagy térségében: A városi klimatikus viszonyok javításában komoly előrelépést lehet elérni a zöldfelületek minőségi és mennyiségi fejlesztésével, ily módon csökkenthető például a hőszigetek formájában jelentkező hőtöbblet mértéke is. E hőtöbblet − a közepes földrajzi szélességeken, így hazánkban is − egyrészt befolyásolja a fűtésre és hűtésre használt energia mennyiségét, másrészt nyáron növeli a környezet hőterhelését. A

Szakági területek	Értékelési szempontok
	hőérzet nem csupán a hőmérséklet függvénye, Dunaújváros földrajzi helyzetében legalább ennyire fontos tényező a napsugárzás is, de nem elhanyagolható a szél és a légnedvesség szerepe sem. E négy alaptényező (együttes vagy egyenkénti) befolyásolásával lehet klimatikusan komfortosabb környezetet kialakítani a városok szabadterein, a mindennapi városi életet szolgáló közterületeken, azaz utcákon, sétányokon, tereken, közkertekben és parkokban. Pozitív példaként említhető a Városháza tér rekonstrukciója során létrejött fejlesztés a jelentős vízfelületekkel, vagy a Dózsa Mozi környezetének fejlesztése. Dunaújváros esetében kiemelendő a Duna jelentősége, hiszen a folyam vízfelszínének jelentős párolgása növeli a városi légtér nedvességtartamát. A hőszigetek kialakulásában komoly gátat jelenthetnek a tervezett fásítások, erdősítések is.
A város, várostérség gazdasága	**K7: A gazdasági területek fekvése, kihasználtsága, közlekedési kapcsolatai, ingatlanpiaci viszonyok alakulása:** Dunaújváros ipari település, területén jelentős, magántulajdonban lévő ipari nagyvállalatok, üzemek fekszenek. A gazdasági területek különösen koncentrálódnak a város déli részén, ahol az ipari területeken a Dunaferr és a Hamburger Hungária üzemterületei is elhelyezkednek. A város északi iparterületén fekvő Ipari Parkot és Technológiai Inkubátorházat a város tulajdonában álló Innopark Nonprofit Kft. működteti. A város gazdasági övezeteinek megközelíthetősége jónak mondható, gyorsforgalmi úthálózatról közvetlenül elérhetőek az ipari területek, az ipari park, egyesek – többek között a teherkikötő – vasúti összeköttetéssel is rendelkeznek. Problémásnak egyes közúti csomópontok nevezhetők, például a 6-os főút, Papírgyári út kereszteződése). A kikötő és a kapcsolódó logisztikai eszközrendszer komplex fejlesztése kapcsán figyelembe érdemes venni, hogy a Szalki-szigeten található teherforgalmi kikötő, mint a város meghatározó ipari-logisztikai központja, már nehezen felel meg az elvárásoknak, így felmerülhet új kikötő létesítése a városrész déli területén a Salbert-sziget akcióterületen. A dunaújvárosi lakóingatlanok árának emelkedése 2014 közepén kezdődött az ingatlannet.hu adatai szerint. Míg 2014 júliusában a lakóingatlanok átlagos reálára 140.441 Ft/négyzetméter volt, 2020 májusában 267.675 Ft. Rövid megtorpanást követően az ingatlanárak ismét emelkedni kezdtek, 2021 októberében elérték a 330.395 Ft/négyzetméter szintet.
Az önkormányzat(ok) gazdálkodása	**K8: Ingatlan gazdálkodás, kereslet-kínálat elemzés, önkormányzati vagyonkataszter szerkezete, intézményfenntartás meghatározó pozitív és negatív műszaki feltételek:** az önkormányzati ingatlanvagyonba tartozó épületállomány jelentős része műszakilag és energetikailag elavult, üzemeltetési költségei magasak, felújításra szorul. Az önkormányzat saját bevételei az elmúlt években drasztikusan lecsökkentek, egyedül az építményadó összege emelkedett kisebb mértében az elmúlt 3 évben.
Városi és várostérségi közlekedés	**K9: Közlekedési infrastruktúra általános állapota:** Dunaújváros külső elérhetősége megfelelőnek mondható. A megyeszékhely közúton 47 km, a főváros 81 km távolságban van, utóbbi a néhány perc alatt elérhető M6-os (E73) autópályán, vagy a 6-os számú főúton keresztül is elérhető. A kelet-nyugati közúti közlekedési kapcsolatok számára korlátot jelent az M8-as autópálya hiánya, melynek továbbra is csak az 51-es és M6-os autópálya közötti szakasza készült el

Szakági területek	Értékelési szempontok
	a Dunán átívelő Pentele híddal. A 2019 elején életbe lépett új Országos Területrendezési Terv jelentősen megváltoztatta az autópálya korábbi terveit. A város térségi úthálózati kapcsolatai a város körül helyezkednek el, így gyakorlatilag átmenő forgalom nincs a városban, ami jelentősen emeli a városon belüli közlekedés színvonalát. A város elhelyezkedéséből adódóan észak-déli irányultságú, közúti szempontból a fő tengelyt így a Magyar út – Aranyvölgyi út – Vasmű út – Papírgyári út adják. A legjelentősebb keresztirányú, kelet-nyugati tengely a Dózsa György út, amely a városközpontban találkozik az Aranyvölgyi út – Vasmű út észak-déli tengellyel. Az utak az épített város jellegből adódóan szélesek, megfelelő, néhány helyen túl sok kapacitástartalékkal rendelkeznek. Kapacitáshiányból eredő probléma a Papírgyári út vasúti keresztezésnél merül fel, ahol a vasúti füljáró alatt rendkívül keskeny kialakítású a közút, és hiányzik a gyalogos átvezetés is. A becsatlakozó Délivárosi út be- és kikanyarodó forgalma szintén nehézségekbe ütközik. Főként a belvárosi területeken a széles utak kapacitásfeleslege lehetőséget nyit arra, hogy az autók számára fenntartott felületek új funkciókat kapjanak (pl. kerékpársáv, járda, zöldsáv). A városban jelentős forgalomcsillapított területnek számít a 2014-refelújított Városháza tér. A sebességcsökkentéssel érintett területek száma alacsony, ezek számának növelését javasolja a SUMP. A városban a lakosok utazási módválasztásában a gépkocsi és a gyalogos közlekedés szerepel kiemelt helyen, melyet a város mérete és adottságai mellett erősít, hogy a településen továbbra is ingyenes a parkolás, illetve, hogy a belvárosban, viszonylag egymáshoz közel érhető el a szolgáltatások zöme. Dunaújvárosban jelenleg a parkolási rendszer fő jellemzője, hogy ingyenes, illetve hogy a parkolóhelyek közterületen helyezkednek el. A forgalomvonzó létesítmények környékén mindenhol található parkolási lehetőség, ami pl. a vasútállomás és a buszállomás környékén elősegíti az ingázók módváltását (P+R jellegű parkolás). A Duna folyam, mint VII. számú közlekedési folyosó érinti Dunaújvárost. A DUNAFERR Rt. országos közforgalmú kikötője a Szalki-szigeten, vasúti kapcsolattal is rendelkezik. A távolsági autóbusz-közlekedésben Érd és Százhalombatta érintésével Budapestre, Székesfehérvárra, illetve a környező, főleg a jelentősebb agglomerációs települések felé (Kulcs, Rácalmás, Baracs) is sűrű a közösségi közlekedési szolgáltatás. A helyi közösségi közlekedés hagyományos üzemű (dízel) autóbusz állományt használ, a tervezett környezetbarát eszközök beszerzése még nem történt meg. A várost két vasúti vonal kapcsolja az országos hálózatba. A 42. számú Pusztaszabolcs – Dunaújváros – Paks vonal és a 43. számú Dunaújváros – Rétszilas vonal. A lakossági kérdőíven belül az utak minőségére vonatkozó kérdésre adott válaszokból az derül ki, hogy a lakosok jelentős része nem elégedett a városi közutak állapotával: a nem, vagy alig elégedett válaszadók aránya 58,7%, a közepesen elégedettek aránya 31,9% és csak 9,3% sorolható az elégedett lakosok

Szakági területek	Értékelési szempontok
	közé. A parkolási lehetőségek vonatkozásában némileg kedvezőbb a megítélés, itt az elégedett válaszadók aránya 12,8%, de a nem, vagy alig elégedetteké 66%. A gyalogos közlekedési felületek minőségével a válaszadók 56,4%-a nem, vagy alig elégedett ezek minőségével, és csupán 17,5 % adott elégedettséget tükröző 4-es vagy 5-ös értéket erre a szempontra. A kerékpáros infrastruktúra kapcsán hasonló a helyzet, itt a nem, vagy alig elégedett válaszadók aránya 64,4%. Utóbbi jelentőségét növeli az a tény is, hogy a „felsorolt tényezők közül melyek fejlesztését érzi szükségesnek az életminőségével kapcsolatos elégedettségének növeléséhez" kérdésnél a válaszadók 59,1%-a megjelölte a „gyalogos- és kerékpáros barát közlekedés fejlesztése" szempontot. Ennél magasabb arányú megjelölést csak a „közszolgáltatások további fejlesztése" szempont kapott.
Városi és várostérségi közműhálózat	**K10: Közművesítettség mértéke, állapota, kedvező és kedvezőtlen feltételek, közműellátottság kapacitási helyzetét, bővítési lehetőségei**: Amint fentebb is kiemelésre került, Dunaújváros közmű ellátottsága megfelelőnek mondható. Minden alapvető infrastrukturális hálózat (ivóvíz, szennyvíz, fűtés, áram, csapadékvíz stb.) kiépült, ezeket folyamatosan fejlesztik, karbantartják a szolgáltatók. A szennyvízcsatorna-hálózat fejlesztése egyes területeken folyamatban van és a szennyvíztisztító egy része is felújítás alatt áll. Fontos és megoldandó probléma a jelenleg még nem elválasztott csapadék és szennyvízcsatorna rendszerek elválasztása, illetve, a hirtelen, nagymennyiségben jelentkező csapadékvíz megfelelő elvezetése, különösen az omlásveszélyes partfalak szempontjából. A távközlési hálózatok ugyancsak kiépítésre kerültek Dunaújvárosban és vonzáskörzetében egyaránt, így minden jelentősebb szolgáltató elérhető helyben. A lakossági kérdőíves felmérés során vizsgálat tárgyát képezte a helyi fogyasztási szokások kapcsán a háztartások környezettudatos eszközökkel, megoldásokkal való ellátottsága, a környezettudatos szemléletmód érvényesülése is. A kérdésre, hogy „Milyen környezettudatos eszközökkel, megoldásokkal rendelkezik otthonában?" a válaszadók 41,7%-a jelölte meg a házi komposztálót, 23,6% pedig jelezte, hogy a lakóháza tájolása, a kerti növénytelepítés során figyelembe vette a klimatikus viszonyokat is. A válaszadók otthonának 27,6%-ában található okos fogyasztásmérő (pl. elektromos áram, víz, gáz stb. szolgáltatás), 13,4% pedig megújuló energiát (földhő, napenergia stb.) is hasznosít. A kérdőívet kitöltők 20,5%-a rendelkezik okos lakás irányító rendszerrel, 10,2% pedig rendelkezik hibrid vagy elektromos hajtású autóval.
Zöldfelületi rendszer vizsgálata	**K11: Zöld infrastruktúra hálózat nagysága, betöltött szerepe:** A zöldfelületi rendszer és elemei javítják a város ökológiai adottságait, befolyásolják a városi klímát, levegőminőséget. Funkcionális szerepük jelentős, a közparkok, játszóterek, egyes intézmények (iskola, kórház, stb.) használati értékét döntően meghatározzák. Nem utolsó sorban a települések, utcák képi megjelenésének formálásában játszanak nagy szerepet. Dunaújváros zöldfelületeinek sajátos hangulatát az adja, hogy a városi szövetben együtt vannak jelen a városi épületek körüli parkok, fasorok, míg a Duna a Belváros és a lakóterületek közelében található, egy jelentős méretű parkkal, a közelmúltban részben megújult sétányokkal. A Duna közelségével az ártéri erdőtársulások is szerepet játszanak a nagyvárosi zöldfelületek volumenének és a levegő minőségének emelésében. Ugyanakkor a

Szakági területek	Értékelési szempontok
	folyóparti fekvés és e területek adottságban rejlő lehetőségek kiaknázása továbbra is fontos feladat. Dunaújváros közigazgatási területének növényzettel való borítottsága alacsonynak mondható, mint általában más megyei jogú városoké, de magasabb, mint bármelyik másik nagy jelentős területtel és múlttal rendelkező nagyvárosé. Dunaújváros zöldfelületi rendszere összetett, sokféle elemből áll. A jelentős méretű ipari és lakó területek mellett a településszerkezeti térképen jól érzékelhető Dunaújváros kedvező zöldfelületi ellátottsága. A településen a zöldfelületi elemek az alábbiak szerint kerültek besorolásra: zöldterület, közpark; közpark, partvédelmi mű területe; gazdasági erdőterület; közjóléti erdőterület. További, beépítésre nem szánt területek: kertes mezőgazdasági terület; általános mezőgazdasági terület; vízgazdálkodási terület; Duna vízgazdálkodási terület; lezárt temetők területe; különleges, nagykiterjedésű zöldterület; rekreációs terület; Duna-part használatához kapcsolódó rendeltetés. A város településszerkezeti terve hangsúlyosan kezeli az ipari szerkezet átalakulásával felszabaduló területek környezetbarát hasznosítását (rekultiválását, fásítását). A rekultivációs törekvések célja, hogy a korábban hulladék elhelyezésre használt területek helyén nagy kiterjedésű erdőterület jöhessen létre a következő években. Az elmúlt időszakban számos zöldfelület tudott megújulni a városban. A zöldfelületek mennyiségi és minőségi fejlesztése továbbra is kiemelt feladat. Az elmúlt két évtizedben a területhasználat jelentősen átalakult, nőtt a beépített területek aránya, csökkent a mezőgazdasági területek aránya, viszont az erdők területe növekedett. A zöldfelületi rendszert érintő konfliktusok közül kiemelendő, hogy a város egyes területein (pl. a városközpontban) a növényállomány részben elöregedett. A növényzet pótlása, a zöldfelületek növelése a város ipari jellegéből adódóan is kiemelt feladat. A városi zöldfelületekkel a lakosság alapvetően elégedett a kérdőíves felmérés alapján, hiszen a válaszadók 65,1%-a a nagyon elégedett, vagy elégedett választ jelölte meg. A zöldfelületek és közterületek használatával és további fejlesztési irányaival összefüggésben megfogalmazott kérdésre adott válaszlehetőségek közül több is megjelölhető volt. Az elemzés alapján az látható hogy a megkérdezettek szerint a zöldfelületek használata kapcsán fontos tényező a közvilágítás javítása, a sétautak, futóútvonalak kialakítása, a területeken elérhető szolgáltatások elérhetősége. Átfogóbb megközelítésben a dunaújvárosiak egyetértettek a belváros fokozatos kerékpáros és gyalogos barát átalakításával, valamint Duna-part és a város közötti kapcsolat erősítésével. Mindezek a lehetőségek a válaszadók 60%-ánál magasabb támogatottsággal rendelkeznek.
Az épített környezet vizsgálata	**K12: Területhasználat elemzése**: Dunaújváros MJV ITS-ének megalapozó vizsgálata, illetve jelen dokumentum 2.1.13-as fejezete tárgyalja az épített környezet főbb jellemzőit. Dunaújváros területe 5.267 ha, amelyből a beépítésre szánt terület 2.078 ha (39,5%). Besorolás szerint: lakóterületek (nagyvárosias, kisvárosias, kertvárosias lakóterületek), vegyes területek (településközpont terület), intézményterület, kereskedelmi és szolgáltató területek, ipari területeket,

Szakági területek	Értékelési szempontok
	üdülőházas és hétvégi házas területek. A különleges területek között jelöli ki a TSZT: temető, különleges rekreációs területek, nagy kiterjedésű sportolási célú területek, a régészeti parkok, honvédelmet és a belbiztonságot szolgáló területek, illetve az eddigieken túl hulladékkezelők, a közmű-elhelyezés és kutatás-fejlesztés területei. A város ipari jellegéből adódóan jelentős méretű barnamezős területek találhatóak, alapvetően az ipari besorolású településrészeken. A területek egy része az övezeti besorolás alapján erdő, részben erdő, vagy nagykiterjedésű zöldterület kategóriába tartozik a nyilvántartás szerint.
	K13: Települési identitást meghatározó épített-művi környezeti elemek: Dunaújváros jelentős történeti-építészeti múlttal rendelkezik, amit meggyőzően tanúsítanak a területén talált régészeti leletek, a meglévő történeti, építészeti emlékek. A legkorábbi település maradványai a középső kőkorszakból származnak, de a város területén a későbbi korokból is számos értékes lelet került elő. A város múzeuma, az Intercisa Múzeum a település római kori gyűjteményét is részletesen bemutatja. Az építészeti örökség védelme érdekében megszülettek az ehhez szükséges tervek és városi rendeletek; az építészeti értékek megóvásáról szóló rendelet 2017 decemberében lépett hatályba (43/2017. (XII.22.) önkormányzati rendelet a településkép védelméről). Az építészeti örökség műemléki védettséget élvező emlékei szerepelnek az országos műemlékjegyzékben. A településen a hatályos jogszabályok szerinti műemlékek köre némileg változott az elmúlt években. A helyi építési előírásokat a településrendezési eszközök, a településképpel kapcsolatos előírásokat a Településképi Arculati Kézikönyv és a Településkép védelméről szóló rendelet (TKR) tartalmazza (Dunaújváros MJV Közgyűlésének a településkép védelméről szóló 43/2017. (XII.22.) rendelete). A helyi védetté nyilvánított területek lehatárolása a TKR 1-es számú mellékletben történt meg, míg a védelem alatt lévő épületeket, épületrészeket a TKR 2. sz. mellékletében találhatóak meg. Az épített örökség kiemelkedő eleme Dunaújvárosban a limes, mely a Római Birodalom leginkább folyamok mentén kiépített egykori védvonala a Duna mentén. Másfél évtizedes előkészítő munkát követően 2017-ben négy ország, Németország, Ausztria, Szlovákia és Magyarország közös pályázat formájában nevezett a Világörökségi Bizottság pályázatán, amellyel a limes nyugati Duna-szakasza - tehát a négy ország területén található szakasz - felkerült volna a világörökségi listára. 2021-ben Magyarország visszavonta a Római limes világörökségi pályázatát. A város egyedi 20. századi építészeti örökséggel rendelkezik, melyet a települési értéktárba is bekerült „szocreál tanösvény” mutat be szemléletesen.
A táji és természeti adottságok vizsgálata	**K14: Tájhasználat értékelése, tájhasználati konfliktusok kezelése:** A 2014-2020-as ITS részletesen, városrészenként mutatja a zöldterületeket és az azokkal kapcsolatosan fennálló problémákat, konfliktusokat, illetve a zöldterületi rendszer általános problémáit. Ezek között a következők kerültek nevesítésre: még nem teljes az erdőterületeket összekötő zöld folyosó, zöldfelületi rendszerré fejlesztése

Szakági területek	Értékelési szempontok
	és ennek érdekében további lépések szükségesek; nem valósult meg a város nyugatról határoló gyorsforgalmi út teljes fásítása; nem biztosított a zöldfelületi rendszer vízellátása; a zöldfelületek egy főre jutó értéke javítható, kihasználatlan potenciális zöldfelületekkel rendelkezik a város; városfejlesztési beruházások (útfejlesztések, tömbrehabilitációk) során több a zöldfelületek összefüggő rendszere megbomlott, javításra szorul. Dunaújváros területén a legjelentősebb épített környezetet érintő konfliktus, hogy a város fejlesztési területei közül számos csak az átlagosnál jobb minőségű termőföldek igénybevételével valósíthatók meg. A probléma megoldása érdekében – a 2014-2020-as megalapozó vizsgálatban foglaltak alapján – először célszerű lenne felülvizsgálni az egyes termőföldek minőségét a város kül- és belterületén egyaránt, különös tekintettel az ipari szennyezésekre, szennyező forrásokra, amelyek befolyásolhatták ezeket a minősítés óta eltelt időszakban. A város belterületén az épített környezettel kapcsolatosan más jellegű konfliktusok vannak jelen. Mind a TSZT, mind a szabályozási terv tartalmazza a Petőfi utca és Temető térségében a lakóterületi átépülést a Lebuki-patak völgyében. A lakóterületi átépülés folyamata nehézkes, a telkek tulajdonviszonyai hátráltatják. A terület jövőjének átgondolása szükséges. Barnamezős iparterület található többek között a Dunaferr területétől keletre, ennek hasznosítása a további területek bevonása előtt javasolható. A város területén két lezárt történeti temető található. Mindkét temető esetén forrásokat kellene bevonni azok részben emlékhelyként történő megnyitása érdekében. A Dunaferr salaklerakója a Duna partja mellett jelentős környezeti konfliktusforrás. Rekultivációját a településrendezési tervek szorgalmazzák, ez azonban kevés a megvalósításhoz, így hosszú távon bizonytalan a szomszédos területek használhatósága. Dunaújvárosban nincsenek szegregált területek.

2.4 A város irányítási és működési modellje

2.4.1 Irányítási modell

A városfejlesztés irányvonalainak kijelölése és a fejlesztési tevékenység kereteinek meghatározása Dunaújváros Megyei Jogú Város Közgyűlésének (továbbiakban: Közgyűlés) feladata. A Közgyűlés fogadja el többek között a Településfejlesztési Koncepciót, a Helyi Építési Szabályzatot és a Településszerkezeti Tervet, valamint az Integrált Településfejlesztési Stratégiát, illetve a jelenleg készülő FVS-t.

A Polgármesteri Hivatal szervezeti felépítése a korábbi ITS készítése óta átalakult.

A városfejlesztés, rehabilitáció irányait, priorizálását továbbra is a Közgyűlés, illetve a szakosodott önkormányzati bizottságok határozzák meg, azonban a megvalósításhoz kapcsolódó feladatok jelentős részét a település városfejlesztő társasága, a DV N Zrt. végzi. A

társaság tevékenységével az önkormányzat Főépítészi és Pályázati Osztálya működik szorosan együtt. Az Osztály felel a fejlesztések stratégiai összhangjáért és irányáért, a településfejlesztési dokumentumokban és a szerkezeti tervben foglaltaknak való megfelelőségért, többségében az Osztály készíti a bizottsági, közgyűlési döntések előkészítéséhez szükséges szakmai anyagokat.

A Főépítészi és Pályázati Osztály fenti tevékenységében támaszkodik a társirodák szakértőinek munkájára – a Hivatal Gazdasági Főosztálya, valamint a Vagyonkezelési Osztály lát még el a témával összefüggő gazdasági és költségvetési feladatokat.

Főépítészi és Pályázati Osztály

A területrendezési tervek összhangját biztosító feladatkörben:

- részt vesz a területrendezési tervek települést érintő részeinek összehangolásában és véleményezésében,
- gondoskodik a településterv szomszédos önkormányzatokkal való egyeztetéséről,
- részt vesz a szomszédos önkormányzatok településtervének települést érintő részeinek összehangolásában és véleményezésében.

Pályázatokkal kapcsolatos feladatkörben:

- közreműködik az önkormányzati vonatkozású, hazai és európai uniós finanszírozású pályázati feladataihoz kapcsolódó pénzügyi, műszaki, szakmai tevékenységek előkészítésében, szervezésében, koordinációjában, irányításában és szükség szerint a kapcsolódó beszámolási, elszámolási és fenntartási kötelezettségek teljesítésében,
- a projekt-előkészítés vonatkozásában szakmai közreműködő a projektszervezetek létrehozása és működtetése során, részt vesz a támogatási kérelmek benyújtásához szükséges döntés-előkészítési és projekttervezési feladatokban, a támogatási kérelmek benyújtásában,
- elkészítteti a feladatai végrehajtásához szükséges tanulmányokat, valamint az engedélyezési-, kiviteli- és egyéb terveket, kezdeményezi a kapcsolódó engedélyezési eljárásokat és beszerzi a megvalósításhoz szükséges tulajdonosi, kezelői és egyéb hozzájárulásokat,
- közreműködik az önkormányzati részvétellel vagy önrésszel végrehajtott pályázati projektek vonatkozásában pályázatokon való részvételre, projektmegvalósításra, finanszírozásra irányuló közgyűlési döntések előkészítésében,
- előkészíti és lebonyolítja a feladataihoz kapcsolódó közbeszerzési értékhatár alatti beszerzéseket, közreműködik a feladataihoz kapcsolódó közbeszerzési eljárások előkészítésében, lebonyolításában,
- közreműködik a feladataihoz kapcsolódó szakmai vállalkozói-, megbízási, támogatási, konzorciumi és egyéb szerződések, megállapodások, megrendelések előkészítésében, megkötésében,
- az önkormányzati részvétellel vagy önrésszel végrehajtott pályázati projektek vonatkozásában vezeti az osztály kezelésében lévő projektek nyilvántartását.

A településfejlesztés vonatkozásában a hivatali osztályokon kívül kiemelt feladatokat lát el még két társaság, a fent említett DV N Dunaújváros Városfejlesztési Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság (röviden DV N Zrt.), az önkormányzat 100%-os tulajdonában lévő gazdálkodó szervezete, valamint a Vasmű u. 41. Irodaház Ingatlanfejlesztő, Beruházó és Értékesítő Kft.

DV N Zrt., Dunaújváros Megyei Jogú Város városfejlesztő társasága

Az előírásoknak megfelelő városfejlesztési társaság megalapítása érdekében Dunaújváros MJV. Közgyűlése 2008. június 5.-ei ülésén napirendjére tűzte a helyi városfejlesztő társaság létrehozásának kérdését. Dunaújváros Megyei Jogú Város Közgyűlésének 571/2008. (X.30.) KH. számú határozata alapján megalakult a DV N Dunaújvárosi Városfejlesztési Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság (röviden DV N Zrt.). A társaság székhelye a 2400 Dunaújváros, Városháza tér 1., míg ügyintézési helye Dunaújváros, Vasmű út 41.

A DV N. Zrt.-t (továbbiakban: Társaság) nonprofit szervezetként, az alapító Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata városfejlesztési, város rehabilitációs céljainak gyakorlati megvalósítására alapította, amely közép és hosszú távú gondolkodással, tervezéssel, fejlesztési feladatokat lát el. Maga a Társaság üzletszerű gazdasági tevékenységet csak kiegészítő jelleggel folytat, gazdasági társaság tevékenységéből származó nyeresége a tagok (részvényesek) között nem osztható fel. A Társaságnál nem megengedett a tőkeemelés az alaptőkén felüli vagyonból.

A Társaság tevékenysége során – az előírtaknak megfelelően – a városrehabilitációs akciókhoz kötődően az alábbi feladatokat látja el:

- akcióterületi terv készítése és felülvizsgálata,
- gazdaságfejlesztési elemek integrációja,
- a gazdasági partnerek, civil és közigazgatási, államigazgatási partnerek koordinációja, lakosság bevonása, tájékoztatása,
- fizikai beruházásokat kiegészítő tartalmi fejlesztések megvalósítása (önállóan vagy partnerrel),
- fenntartás koordinációja,
- további pályázati és egyéb (pl. befektetői) források felkutatása,
- a megvételre kijelölt ingatlanok megvásárlása (üzleti tárgyalások lebonyolítása, szerződések előkészítése és megkötése),
- a terület-előkészítési munkák irányítása (bontások, közműépítési munkák elvégeztetése, ingatlanrendezéssel kapcsolatos feladatok ellátása az építési telkek kialakítása érdekében),
- a közterületek rendezési munkáinak irányítása (tervek elkészíttetése, kivitelezési munkák pályáztatása, megrendelése, a munkálatok folyamatos ellenőrzése, az elkészült munkák átvétele),
- az Önkormányzat beruházásában megvalósuló egyes létesítmények (pl. közintézmények, szociális lakás stb.) esetében a beruházói feladatok ellátása

(terveztetés, kivitelezési munkák pályáztatása, megrendelése, a munkálatok folyamatos ellenőrzése, az elkészült munkák átvétele),

- a magánvállalkozások építési tevékenységének koordinálása (javasolt funkciók, beépítési formák megvalósulásának elősegítése),
- az akció mindenkori pénzügyi egyensúlyának biztosítása (a szükséges pénzforrások megszerzése, pályázatok és projektek elkészítése, esetleges bankhitelek felvétele),
- adminisztratív, információs feladatok ellátása (kapcsolattartás az Önkormányzattal, a Hivatal ügyosztályaival, lakossággal, vállalkozókkal, bankokkal).

A fentebb felsorolt hivatali szervezeti egységek szoros, napi munkakapcsolatban állnak a DV N Dunaújvárosi Városfejlesztő Zrt. munkatársaival a különböző projektek elkészítése és megvalósítása során. Ez a gyakori kapcsolattartás biztosíthatja a stratégiai tervezésben is a hathatós együttműködést a két szervezet között.

A gyakorlat szerint a városfejlesztő szakemberei tartják a kapcsolatot a pályázati dokumentáció és a tervek elkészítésére kiválasztott szervezetekkel, szakemberekkel és partnerekkel, továbbá nyomon követi a tervezési feladatot, és az engedélyeztetési folyamatot. A Hivatal kijelölt munkatársai a pályázati anyag részét képező dokumentációk (szakmai anyagok, beszámolók, okiratok, tulajdoni lapok, stb.), nyilatkozatok és igazolások beszerzéséért felelősek, valamint biztosítják a hivatali eljárásrend gördülékeny lebonyolítását és a szükséges adminisztratív feladatok ellátását. Ennek keretében közreműködnek a Közbeszerzési Felhívások készítésében, a szükséges Közgyűlési Előterjesztések összeállításában és beterjesztésében, a szerződések előkészítésében, a hivatali adminisztráció elvégzésében, továbbá szakmai javaslatok megfogalmazásában a projektmenedzsment és a tervezők irányába.

Vasmű út 41. Irodaház Kft.

A 2008-ban alapított Vasmű u. 41. Irodaház Ingatlanfejlesztő, Beruházó és Értékesítő Korlátolt Felelősségű Társaságot Dunaújváros MJV Közgyűlésének 516/2016 (VIII. 11.) határozata jelölte ki projekt társaságnak. A Közgyűlés határozata alapján a város megbízta a 100%-ban önkormányzati tulajdonban lévő céget egyrészt a Modern Városok Program keretében Magyarország Kormánya és az önkormányzat között létrejött együttműködési megállapodás végrehajtásával összefüggő feladatokról rendelkező 1394/2016.(VII.21.) Korm. határozatban meghatározott feladatok végrehajtásával, valamint a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében megvalósuló integrált területi programok jóváhagyásáról szóló 1562/2015. (VIII. 12.) Korm. határozat alapján a terület- és településfejlesztési programmal összefüggő intézkedések megtételével. A határozat alapján az önkormányzat közfeladat ellátási szerződést kötött a Vasmű út 41 Irodaház Kft.-vel. A szerződés szerint a cég az alábbi tevékenységeket végzi el a fenti feladatok teljesülése érdekében: - pályázati tevékenység, ezen belül előkészítés, írás, bonyolítás, dokumentáció összeállítása, - a projektekhez kapcsolódó tervezési feladatok ellátása, - műszaki ellenőrzés, - közbeszerzés, - a nyilvánosság biztosításához kapcsolódó feladatok, - projektmenedzsment.

A korábbi ITS-hez kapcsolódó partnerségi folyamat

A 2014-2020-as időszak integrált területi programjához, illetve az ezt megalapozó ITS-hez kapcsolódó partnerségi folyamat széleskörű partnerségre épült. A szakmai partnerek bevonására négy intézkedéscsoport (területi-, gazdaságfejlesztési-, infrastrukturális-, humán intézkedés csoport) keretében volt lehetőség. Az intézkedéscsoportok kiemelt feladatai az alábbiak szerint kerültek rögzítésre:

- az egyes ágazatokban, vagy területi egységben jelentkező folyamatok értékelése, a problémák összegyűjtése, rendszerezése;
- az ágazati, vagy térségi fejlesztésekre vonatkozó javaslatok, ajánlások megfogalmazása;
- az ágazati, vagy térségi fejlesztési elképzelések és igények összegyűjtése, rendszerezése és priorizálása;
- az ágazati, vagy térségi helyi középtávú stratégiák, fejlesztési tervek összegyűjtése;
- a 2014-2020 időszakra vonatkozó uniós kohéziós politika tematikus céljaihoz és prioritásaihoz illeszkedő programok összegyűjtése és rendezése;
- az egyes fejlesztési programok kapcsolódási területeinek meghatározása;
- a készülő stratégiai dokumentumok véleményezése, javaslatok megfogalmazása;
- javaslatok megfogalmazása az integrált területi beruházási programcsomagokra vonatkozóan.

Az ITS és a TFK kapcsán beérkezett javaslatok és észrevételek megfelelően dokumentált módon rögzítésre, majd indokolt esetben átvezetésre kerültek. A munkát a – mai nevén – Főépítészi és Pályázati Osztály koordinálta.

Az FVS tervezése során – a módszertani iránymutatásoknak és a Pénzügyminisztérium által küldött szakmai háttér információknak megfelelően a tervezési-módszertani folyamatokban érintett partnerek bevonásának módja aktualizálásra került. A felülvizsgált partnerségi tervben leírtak szerint ennek megfelelően a részvételi tervezés módszertani követelményeinek megfelelve ismételten intézkedés csoportok (FVS tervezési intézkedéscsoport, Digitális- és zöld átállást támogató intézkedéscsoport) felállítására került sor, melyek elsődleges célja a folyamatos tájékoztatás mellett a tervezési folyamatban való aktív közreműködés támogatása. Az inkluzív tervezési folyamat egy megfelelően strukturált belső véleményezési mechanizmus kialakítását teszi szükségessé. Az intézkedéscsoportok közreműködése az FVS készítésének része, így hatékony működésüket rendszer szinten szükséges biztosítani.

Az FVS előkészítése és megvalósítása kapcsán a két intézkedéscsoportra eltérő feladat hárul. Az FVS tervezési intézkedéscsoport munkája az FVS Közgyűlés általi elfogadásával lezárul. A digitális- és zöld átállást támogató intézkedéscsoport közreműködik a tervezés és a megvalósítás folyamatában. A stratégia megvalósítása, végrehajtása során az intézkedéscsoport tagjainak köre változhat, mivel indokolt lehet okos /digitális város szakértők, adatmenedzserek, speciális ágazati technológiai, stb. ismeretekkel rendelkező szakértők bevonása is.

2.4.2 Működési modell

Dunaújvárosban alapvetően önkormányzati, illetve kisebb részben állami tulajdonú cégek biztosítják a város működését biztosító szolgáltatásokat. Az alábbiakban a működési modellt alkotó cégekről nyújtunk rövid áttekintést.

Városfejlesztési társaság: DV N Dunaújvárosi Városfejlesztési Nonprofit Zrt.

A DV N Zrt. néven létrehozott városfejlesztő társaság működésére és hatásköreire vonatkozóan a település integrált városfejlesztési stratégiája (IVS) alapján Dunaújváros MJV Közgyűlése határidőre megalkotta a 25/2009. (IV. 12.) KR számú rendeletét a városrehabilitációhoz kapcsolódó feladatok ellátásáról, melyben a DV N Dunaújváros Városfejlesztési Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaságot jelöli ki az akcióterületi terv alapján, az akcióterületen megvalósítandó komplex fejlesztések lebonyolítására.

A DV N Zrt. Dunaújváros MJV Önkormányzatának 100%-os tulajdonában lévő gazdálkodó szervezete, mely szervezet önálló gazdasági egységként jelenik meg. A városfejlesztő társaság az összes akcióterület fejlesztését koordinálja, az elmúlt időszakban foglalkozott a szociális városrehabilitációs és zöld városfejlesztési beruházási projektek megvalósításával is, valamint támogatja az EU-s támogatási időszakokra való felkészülést is (mind a 2014-2020-as, mind a 2021-2027-es időszakhoz kapcsolódóan). A DV N Zrt. részt vesz a városhoz kapcsolódó stratégiai tervezési folyamatok koordinálásában is, melyek eredményeképpen 2019-ben megújult a város ITS-ének megalapozó elemzése, a város településfejlesztési koncepciója és integrált településfejlesztési stratégiája is.

Az FVS megvalósításához kapcsolódó operatív szintű feladatok elvégzése – hasonlóan a 2014-2020 közötti fejlesztési időszakhoz – a tisztán fejlesztési profilú fejlesztési társaság feladatkörébe tartozik.

A Fejlesztési társaság létrehozásáról, működésének szabályairól és feladatellátásának főbb felelősségi- és hatásköreiről a Közgyűlés dönt.

Temető üzemeltetés

Dunaújváros Megyei Jogú Város Közgyűlésének 4/2013. (I.25.)1 számú önkormányzati rendelete rendelkezik a temetőkről és a temetkezés rendjéről.

A temető üzemeltetéséhez kapcsolódó részletes információk a 2.1.10 fejezetben olvashatók.

A DVG Dunaújvárosi Vagyonkezelő Zrt.

Az 1992-ben alakult részvénytársaság a város egyik meghatározó vállalata, hiszen a város működtetésében, üzemeltetésében, vagyonkezelési, városgazdálkodási feladatok ellátásában kiemelkedő szerepet játszik.

A DVG Zrt.-hez kapcsolódó részletes információk a 2.1.10 fejezetben olvashatók.

Távhőszolgáltatás, víz és szennyvíz infrastruktúra

A távhőszolgáltatásban 2021 nyarán történtek változások. A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal 2021. július 1-től visszavonta a DVCSH Kft. távhőszolgáltatói engedélyét és a DVG Zrt.-t jelölte ki új szolgáltatónak.

A víz- és a csatornaszolgáltatást 2021. december 31-ig a DVCSH Kft. végzi.

Áramszolgáltatás

Az E.ON Dél-dunántúli Áramszolgáltató Zrt. a hálózatos energia szolgáltatás fontos szereplője, mely az áramhálózat, illetve a közvilágítás üzemeltetési feladatait látja el.

Helyi tömegközlekedés

2019. október 1-től a Volánbusz Zrt. végez helyi személyszállítást Dunaújvárosban az önkormányzat megbízásából, közszolgáltatási szerződés keretében, helyi díjszabás mellett.

A menetrend, valamint a városi vonaltérkép a Volánbusz honlapján érhető el: https://www.volanbusz.hu/hu/menetrendek/helyi-jaratok/dunaujvaros.

Ugyancsak a Volánbusz Zrt.végzi a helyközi autóbuszos utasszállítást. Az ehhez kapcsolódó információk (járatok, menetrendek, stb.) szintén a társaság honlapján érhetőek el.

Szemétszállítás

A települési szilárd hulladékok begyűjtését és szállítását a Vertikál Nonprofit Zrt., mint közszolgáltató, a Dunanett Nonprofit Kft. pedig mint szolgáltató végzi.

A Dunanett Nonprofit Kft.-hez kapcsolódó részletes információk a 2.1.10 fejezetben olvashatók.

Közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása

Dunaújváros közgyűlése 4/2010. (II.12.)32 KR számú rendeletében rendelkezik a közterületek használatának szabályozásáról és rendjéről. A köztisztasági feladatokat a DVG Zrt. a DHHF (Dunaújvárosi Hátrányos Helyzetűek Foglalkoztatásáért) Nonprofit Kft-vel megosztva végzi. (Míg például a parkokból, zöldterületekről a DVG Zrt. munkatársai gyűjtik a falevelet, addig a járdák, buszmegállók tisztán tartása a DHHF feladata.)

Gépjárművek parkolásának biztosítása

Dunaújvárosban jelenleg a parkolási rendszer fő jellemzője, hogy ingyenes, illetve hogy a parkolóhelyek közterületen helyezkednek el. Korábban egy átmeneti időszakra 2000-ben bevezették a fizetős parkolást, majd 2005-ben ezt eltörölték, jelenleg a parkolási szokásokat csak néhány helyen befolyásolja egy-egy korlátozó tábla. 2012-ben készült el a város parkolási koncepciója. A SUMP-hoz (Dunaújváros Fenntartható Mobilitási Tervéhez) készített felmérések alapján 10.419 parkolóhelyre 12.883 db személygépkocsi jutott a 2012-es évben. Egyre nő a gépjárművek száma a városban, amit nem követ lineárisan a parkolóhelyek számának növekedése, de a parkolási rendszer fejlesztésében jelentős előrelépés várható a következő években.

A felszíni parkolóhelyeken kívül ún. garázsvárosokban van lehetősége a lakosságnak tárolni az autóját. A felszíni parkolókon kívül más parkolási lehetőség (pl. parkolóház, mélygarázs) jelenleg nincs a városban.

---

[32] Módosította a 26/2010. (VI.25.) számú önkormányzati rendelet

A forgalomvonzó létesítmények környékén mindenhol található parkolási lehetőség, ami pl. a vasútállomás és a buszállomás környékén elősegíti az ingázók módváltását (P+R jellegű parkolás).

Óvodai ellátás

Dunaújvárosban az óvodai ellátást a Dunaújvárosi Óvoda koordinálja az önkormányzat Dunaújváros Közgyűlése 328/2008. (VI.19.) KH számú határozata alapján. A Dunaújvárosi Óvoda – amely 2021-ben 12 tagóvodával, 56 gyermekcsoporttal, 1367 férőhelyen működik[33] – 2004. 07. 01-i hatállyal jött létre a város óvodáinak összevonásával.

A városi óvodák működtetésével kapcsolatban részletes információk a 2.1.7-es alfejezetben találhatóak.

Térségi humán közszolgáltatások

Dunaújváros Megyei Jogú Város önkormányzata tevékenyen részt vesz a helyi szolgáltatások biztosításában. Tevékenysége kiterjed a humán közszolgáltatások széles körére, melyekről korábbi, 2.1.7-es alfejezetben található részletes információ.

Az önkormányzat felügyelete alá esik a Pedagógiai Szakszolgálatok működése is, egészségügyi területen az Egészségmegőrzési Központ, a szociális ellátás területén pedig az 5 telephellyel működő Bölcsődék Igazgatósága.

A város életén belül meghatározóak a közművelődést és kulturális élményt nyújtó intézmények: az 1951-ben alapított József Attila Könyvtár és a Dózsa Mozicentrum. A Bartók Kamaraszínház prózai tagozattal, „iskolaszínházi" produkciókkal és táncszínházzal is rendelkezik. A városi kulturális élet egyik központja a Munkás Művelődési Központ. Számos klub, és hobbifoglalkozás, kiállítások, rendezvények, többek között a Dunaújvárosi Vasas Néptáncegyüttes is otthonra talált az intézményben.

A városban számos sportlétesítmény szolgálja az itt lakók kikapcsolódását (tornacsarnok, birkózó csarnok, fedett uszoda, atlétikai csarnok, csónakház, labdajáték csarnok, fedett jégcsarnok, labdarúgó stadion).

A fenti működési modell kapcsán kijelenthető, hogy az a 2014-2020-as fejlesztési időszakban rugalmasan és hatékonyan támogatta a város fejlesztési programjainak előkészítését és megvalósítását, a jelenleg rendelkezésre álló információk alapján a struktúra egészét érintő átfogó, konkrét beavatkozás a rendszer működtetésében nem indokolt.

33 http://www.dunaujvarosiovoda.hu/bemutatkozas/bemutatkozas

58. ábra: Dunaújváros MJV működési modellje

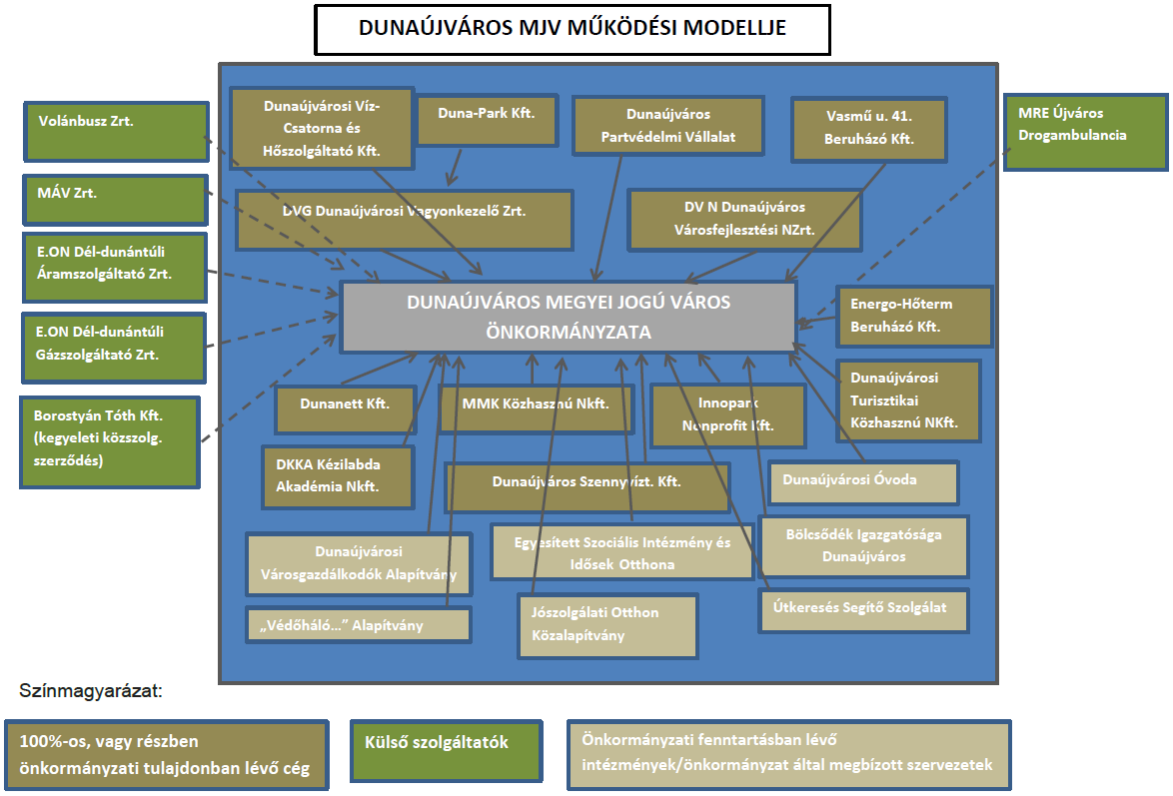

Forrás: Önkormányzati adatok alapján saját szerkesztés

2.4.3 Városrészi koordináció

Dunaújváros MJV esetében nem releváns.

2.5 Kockázatok és lehetőségek értékelése

2.5.1 Prosperáló város

Kockázat
Dunaújváros gazdasága erős alapokon fekszik, ugyanakkor foglalkoztatási szempontból a városban élő munkavállalók kiszolgáltatottak a nagyfoglalkoztatók piaci helyzetének. Emellett fontos sajátosság, hogy a nagyfoglalkoztatók relatíve alacsony száma miatt alapvetően egypólusú gazdasági hálózati szerkezet jellemzi a várost. A térségben tervezett újabb beruházások a helyi munkaerő elvándorlását, ingázását eredményezhetik. A vidéki felsőoktatási intézmények bizonytalan helyzete és csökkenő hallgatói létszáma kedvezőtlenül befolyásolja a térségi gazdasági versenyképességet. A városi népesség csökkenése, öregedése, valamint a kvalifikált munkaerő elvándorlása jelentősen rontja a település gazdasági potenciálját, ugyanakkor, a térségi szinten, a környező településekről történő ingázások révén, a szakképzett munkaerő továbbra is rendelkezésre áll. A turisztikai szektor megerősödése továbbra is várat magára, az elmúlt időszakban nem történtek jelentős fejlesztések (limes projekt minőségi szálláshelybővítés, stb.) és a térségi szintű együttműködések sem erősítik Dunaújváros pozícióját. A térség alapvető megközelíthetősége jó, ugyanakkor a tervezett kikötőfejlesztés és logisztikai beruházások további csúszása akadályozza a gazdaság fejlesztését. Gazdasági szempontból Dunaújváros térsége is jelentős területnek mondható az országon belül. A Duna-mente – Fejér megye különleges gazdasági övezet létrehozása Dunaújváros részvétele nélkül, gyengítheti a település gazdasági pozícióit. A városban többnyire magántulajdonban vannak gazdasági célú hasznosításra előkészített területek, melyek ilyen irányú hasznosításához a vonatkozó szabályozások módosítása válhat aktuálissá. A város barnamezős területeinek kihasználatlansága kockázatként jelentkezhet, amennyiben ezek hasznosításhoz nem áll rendelkezésre forrás. A városban elérhető szolgáltatások esetében a digitális és okos felhasználási lehetőségek köre erősen korlátozott. A településen működő ipari nagyüzemek jelentős környezeti terhelést és folyamatos környezeti kockázatot jelentenek. A potenciális befektetők letelepedését számos külső ok befolyásolhatja (korlátozott EU-s források, az önkormányzati költségvetés visszaszorulása, a szabályozási környezet változása és bizonytalansága, pl. hipa központi csökkentése), melyekre az önkormányzatnak nincs jelentős ráhatása. Az egészségügyi válsághelyzetek és a globális klímaváltozás okozta kockázatok a turisztika és a mezőgazdaság esetében egyaránt növelik ezen ágazatok sérülékenységét és problémát okozhatnak az ipari szektor termelékenységében is.
Lehetőség
A megfelelő együttműködések (önkormányzat, foglalkoztatók és oktatási, K+F intézmények) és a szükséges fejlesztések biztosítása mellett a meglévő foglalkoztatók biztos gazdasági alapot nyújthatnak a helyi és térségben élő foglalkoztatottak munkahelyeinek fenntartásához. A működő vállalkozások versenyképességének javítása, beruházásaik és fejlesztéseik elősegítése továbbra is kiemelt feladat kell, legyen. Az önkormányzat szerepe a megfelelő körülmények megteremtése (ipari parkok, területek fejlesztése, megközelíthetőségük javítása, stb.).

A városi ellenálló-képesség javításának fontos elemeként azonosítható be a helyben elérhető szolgáltatási portfólió bővítése, modernizálása (részben okos és digitális eszközrendszerének erősítésével). A gazdaság és a helyi foglalkoztatottak biztonságának érdekében elő kell segíteni a helyi gazdasági portfólió bővítését, új vállalkozások betelepítésével, a meglévő és felhasználható ipari területek, adott esetben barnamezős területek fejlesztése és felhasználása révén, hozzájárulva ezzel a több lábon álló gazdasági struktúra kialakulásához és reziliencia erősödéséhez is. Az egyedi, ugyanakkor kihasználatlan turisztikai lehetőségek térségi hálózatba illesztésével, a szálláshelyek bővítésével támogatni kell a város ismertségének erősödését és az ágazat helyét a város gazdaságán belül. A térségi szintű kapcsolatok további kiépítési a gazdasági együttműködések számára is új lehetőségeket tárhat fel. Az „okos város” alapelvek érvényesítése és kapcsolódó projektek megvalósítása jelentős lépést jelenthet a város versenyképességének javítása érdekében.

2.5.2 Zöldülő város

Kockázat
Dunaújváros az elmúlt időszakban jelentős forrásokat fordított a zöldterületek megújítására, mennyiségi és minőségi fejlesztésére (pl. erdők, városi parkok, fasorok, stb.). A város és térsége ugyanakkor jelentős ipari körzet, komoly környezetkárosító tényezővel, így a zöldterületek további fejlesztésének elmaradása kedvezőtlenül hathat a városi életminőségre. Dunaújvárosban is megindult az alternatív és megújuló energiaforrások használata, ugyanakkor a kihasználtság szintje korán sem éri el a megfelelő szintet. Az önkormányzati épületek energetikai fejlesztése megkezdődött, de számos épület továbbra sincs energiahatékony technológiával felszerelve. A globális klímaváltozás kedvezőtlen hatásaira való felkészülés komplex megközelítést igényel az önkormányzatoktól. A zöld, energiahatékony, karbonsemleges megoldások, technológiák elterjedéséhez, a környezettudatos szemlélet érvényesüléséhez nélkülözhetetlen az energiatudatosság, melynek a lakosság szemléletformálásával is találkoznia kell. A városi közterületek fejlesztésekor a burkolt felületek növelése a klimatikus viszonyok romlásához (pl. hőszigetek kialakulása) vezethet. Az önkormányzati tulajdonú épület infrastruktúra (pl. Polgármesteri Hivatal „A” épület, stb.) energetikai korszerűsítésének késlekedése forráshiány miatt késlelteti a zöld átmenetet. A közcsatorna-hálózatok egy része továbbra sem szétválasztott, a csapadékvíz könnyen telíti a szennyvíztisztítókat. Nincs megfelelő csapadékvíz-elvezető rendszer és a tárolásra sincs kapacitás. A nagyobb esőzések emellett a löszös partfal állékonyságát is veszélyeztetik. A közösségi közlekedés egyelőre hagyományos, nem környezetbarát járművekkel zajlik, kihasználtsága a visszaeső igények és csökkentett járatszám (gépkocsis közlekedés előnyben részesítése) mellett sem teljes. A városi közlekedésben több fontos elem hiányos (nagyforgalmú csomópontok körforgalmúsítása, intermodális csomópont kialakítása, stb.). A lakó- és középületek jelentős része gáztüzelésű távfűtéssel fűtött, mely sebezhetővé teszi a fűtési rendszert, melynek vezetékhálózata csak részben került felújításra. A szelektív hulladékgyűjtés fokozatos bevezetésének elmaradása a települési környezet további terhelését eredményezheti. A szabályozási környezet változása (jogszabályok, ösztönzők, ágazati politikák stb.) miatt kedvezőtlenebb fenntarthatósági körülmények alakulnak ki.

Lehetőség
A zöldterületek további fejlesztése kiemelt feladat a város élhetősége és az egészséges környezet biztosítása érdekében. A minőségi települési zöldfelületek a lakossági vélemények alapján is kiemelt módon járulnak hozzá a települési népesség elégedettségéhez. A Duna hullámtere az országos ökológiai hálózat része, mely a magas partfal miatt a város jelentősebb lakóövezeteitől viszonylag és részben elzártan helyezkedik el. A köztes zöldterület állapota és megközelíthetősége javult az elmúlt időszakban, de a fejlesztési lehetőségek nem zárultak le. A közösségi közlekedés okos és környezetbarát fejlesztése a város Smart City koncepciójában már megjelölésre került. A tervezett fejlesztések megvalósítása hozzájárulhat a város környezeti adottságainak javulásához és élhetőbbé válásához. A hulladékgyűjtésben bevezetendő előre mutató megoldások (pl. a szelektív hulladékgyűjtés kiépítése az egész városban, a lakossági veszélyes hulladék gyűjtésének elősegítése, stb.) jelentős mértékben hozzájárulhat a városi környezet terheltségének csökkentéséhez. A város az FVS készítésével párhuzamosan elkészíti zöld menetrendjét, mely megfelelő támpontokat adhat a kihívások kezeléséhez, a partnerségben kialakított fejlesztési lépések és megfelelő információs kampány mellett pedig a környezetvédelmi és zöld szempontok társadalmi tudatosítását is támogatja. A zöld és környezettudatos szempontok megjelenítése a tervezési fázisban is kiemelt fontosságú.

2.5.3 Digitális város

Kockázat
Dunaújvárosban az önkormányzat és az önkormányzati cégek jelenleg csak kisebb mértékben alkalmaznak digitális technológiákat (beléptetési rendszer, szenzorok). A szolgáltatóknál csak elvétve lehet találkozni az elektronikus alkalmazásokkal, így az ügyintézésben is a hagyományos megoldások a népszerűbbek. A szolgáltatások terén a digitalizáció alacsony foka az ügyintézés lassúságát, az online ügyintézés elmaradását eredményezi, ami különösen a fiatalabb korosztályok számára kevésbé vonzóvá teheti a várost. A digitalizáció komoly kihívás elé állítja a gazdasági szereplőket, teljes technológiai folyamatokat, beszerzési láncokat kell újratervezni az új feltételek mellett. A lakosság – különösen az idősebb korosztály – digitális ismeretei nem érik el az alkalmazáshoz szükséges szintet és az elérhető képzések, felkészítések is korlátokban ütközhetnek. A szabályozási környezet változása (jogszabályok, ösztönzők, ágazati politikák stb.) miatt lassulhat a digitalizáció elterjedése.
Lehetőség
A városban az oktatási, képzési szerkezet, beleértve a Dunaújvárosi Egyetem képzési portfólióját, alapvetően lefedi a város gazdasági szereplőinek igényeit. Az egyetemen – amely az alkalmazott tudományok terén nyújt szélesebb körű kínálatot – szakirányú továbbképzési szakok keretében lehetőség van nagyvállalati informatikai és programozó informatikai szak felvételére is. A város közszolgáltatói (távfűtés, közlekedés, oktatás stb.) egyelőre még nem aknázták ki a digitális technológiák széleskörű alkalmazása terén adódó lehetőségeiket, ezek a fejlesztések többnyire az elkövetkező időszakban valósulhatnak meg. A reziliens, alkalmazkodó város erősítése érdekében szükség van a rendelkezésre álló digitális adatállomány feldolgozását és elemzését, értékelését lehetővé tevő rendszerek kiépítésére, az ehhez kapcsolódó hosszútávú

stratégiák rögzítésére. A digitális szolgáltatások és közművek fejlesztése a nemzetközi smart city kritériumokkal összhangban, stratégiai szinten rögzített elképzelések mentén, a helyi lakosság bevonásával, a felhasználói visszajelzések figyelembe vételével kell, történjen.

Felhasználói oldalról elengedhetetlen a helyi lakosok digitális edukációjában való részvételének ösztönzése, melyben az önkormányzatnak is kiemelt szerepe van.

A digitális fejlesztés számos területen releváns módon jelenhet meg, többek között a vállalati együttműködések, K+F projektek, egyes ágazatokat érintő innovációk (pl. turizmus, közösségi közlekedés, stb.).

Az egészségügyi vészhelyzet rámutatott a digitalizáció fontosságára, mely mind az oktatás, mind a távmunka terén elengedhetetlenné vált. A fejlesztések hozzájárulhatnak e területek stabilitásának növeléséhez, a munkavállalók biztonságának emeléséhez, az oktatás gördülékeny lebonyolításához.

A globális klímaváltozás hozzájárulhat a környezetbarát, okos és digitalizációs folyamatok felgyorsulásához, azok lakossági használatának terjedéséhez és a fogyasztási szokások átalakulásához.

2.5.4 Megtartó város

Kockázat
A város népessége a természetes fogyás, a szuburbanizációs folyamatok és a lakosság öregedésének együttes hatására folyamatosan fogy, ami hosszú távon a helyi társadalom reprodukciós képességét is kedvezőtlenül befolyásolhatja. A szabályozási környezet változása (pl. az önkormányzati bevételek csökkenésének előidézése) miatt az önkormányzatok kedvezőtlen gazdasági helyzetbe kerülhetnek, mely korlátozhatja a települési szinten fontos fejlesztéseiket. Az egészségügyi anomáliák negatívan hathatnak a helyi közösségek működésére, korlátozhatják a kulturális, sport és közösségi események lebonyolítását, a társas érintkezés különböző formáit, egyben e szektorok bevételeit és gazdasági fennmaradását is veszélybe sodorva. A legfiatalabb, magasan kvalifikált és egyben mobilisabb lakosság hagyja el leggyakrabban a várost. A környező településre költözők jelentős része továbbra is Dunaújvárosba jár dolgozni, de egy részük a fővárosi, vagy külföldi munkavállalást választja a jobb megélhetés és életkörülmények érdekében. Dunaújvárosban a legutóbbi népszámlálási adatok alapján a szegregáció nem jelentett helyi társadalmi problémát, azonban a KSH megjelölt egy szegregációval veszélyeztetett területet. A 2022-ben esedékes népszámlálást követően a szegregációs kérdés felülvizsgálata szükségessé válik. A foglalkoztatási helyzet jelentősen javult a 2010-es évek elejéhez képest, de a munkanélküliek között egyértelműen azonosíthatóak veszélyeztetett foglalkoztatási csoportok. Ezek egyike a nők, akik továbbra is jelentősebb arányban vannak az álláskeresők között, minta férfiak, emellett pedig a 25 év alattiakra és a 45 év felettiekre kell különös figyelmet fordítani a munkaerő-piaci integráció terén. Számos kedvezőtlen feltétel van jelen a városban, amely nem erősíti a lakosság helyi kötődését. Ezek között elsőként kell említeni a környezetszennyező anyagok ipari kibocsátását és a levegőszennyezést. A civil szervezetek száma csökkent országosan és a városban is. Visszaszorulásuk kedvezőtlenül hathat a társadalmi érdekérvényesítés szempontjából. Dunaújvárosban a közszolgáltatások elérhetősége egységesnek mondható és a városon belüli távolságok sem jelentősek. A szolgáltatások színvonala azonban a kapcsolódó infrastruktúra állapotától függően változó lehet. Elmaradó fejlesztések esetében jelentősen csökkenhet a város népességvonzó ereje. Sok szolgáltatás esetében még kezdetlegesek a digitális formában is elérhető lehetőségek.

Lehetőség
A települési környezet, valamint a helyben elérhető szolgáltatások fejlesztése nagymértékben hozzájárulhat a lakossági elégedettség növekedéséhez, és lassíthatja az elvándorlást. A civil szervezetek aktívabb részvétele a véleménynyilvánításban és a szakmailag releváns (pl. a helyi hagyományok megőrzését, a közösség erősítését szolgáló) projektek előkészítésében, megvalósításában hozzájárulhat a közösségi összetartozás erősödéséhez. A lakossági igényekre alapozott fejlesztések nagymértékben hozzájárulhatnak a helyi lakosság erősebb városi kötődéséhez. A felmérések rámutattak azokra a területekre, amelyek különösen fontosak a lakosok számára (pl. zöldterületek, közlekedés, parkolás, szolgáltatások, munkahelyek, stb.) A közösségi terek és létesítmények kihasználtságát és a kapcsolódó események számát növelve erősíteni lehet a helyi társadalom összetartását és hozzá lehet járulni a város megtartó erejének növekedéséhez. A várostérségi együttműködése révén erősíteni lehet az agglomerációba tartozó települések közötti kapcsolatokat és tudatosíthatók a települések együttműködése révén megszerezhető kölcsönös előnyök.

2.5.5 Kiszolgáló város

Kockázat
Dunaújváros térségen belüli helyzetét egyrészt meghatározzák a ténylegesen ellátott feladatai és funkciói. A magasabb szintű területfejlesztési és területrendezési dokumentumok rögzítik azokat az elképzeléseket, amelyek a közeljövő fejlesztési irányait is részben meghatározzák, alapvetően a hazai és EU-s forráslehetőségek tekintetében. Dunaújvárosban az elmúlt időszakhoz képest jelentősen alacsonyabb direkt területfejlesztési forrás összpontosul, ami a korlátozhatja a megyei jogú várost feladatai megfelelő szintű ellátásában. A szűkebb és tágabb értelemben vett várostérségi és agglomerációs településekkel való kiegyensúlyozott együttműködés megszakadása veszélyeztetheti a gazdasági fejlődést, a cégek megfelelő működését és a város gazdasági stabilitását. A zöldterületek és közterületek fejlesztésének elmaradása a lakossági elégedettség csökkenésével járhat és hozzájárulhat a népesség elvándorlásához. A zöldterületek az ipari város Dunaújvárosban különösen fontos szerepet játszanak a levegőminőség stabilitásának fenntartásában. Ugyancsak érzékeny terület a partfal állékonyságának megőrzése, amely a csapadékvíz-elvezetés folyamatos fejlesztését kívánja meg. A lakossági felmérések kiemelték a lakosság relatív elégedetlenségét a helyi közlekedési infrastruktúra, valamint egyes humán közszolgáltatások minősége kapcsán. A helyi közösségi közlekedés fenntartható, környezetbarát átállítása még nem valósult meg. A szabályozási környezet változása (jogszabályok, ösztönzők, ágazati politikák stb.), illetve bizonytalansága gátolja a város ellátó képességét, különösen, ha az intézkedések a helyi önkormányzatok feladatellátását, városi funkciókat és közvetlenül akár az önkormányzati költségvetés fenntarthatóságát érintik.
Lehetőség
A megfelelő települési együttműködések utat nyithatnak a gazdaság fejlődésének (pl. Kisapostaggal történt megállapodás). A várostérségi közlekedés megfelelő színvonala hozzájárul a munkaerő jelentős mobilitásához. A környező települések irányából erőteljes ingázás irányul a foglalkoztatási szempontból kiemelkedő szerepet játszó Dunaújváros irányába. A közlekedési szolgáltatások modernizálása és utasbarát fejlesztése a színvonal

emelkedése mellett hozzájárulhat a szektor népszerűségének emelkedéséhez és – pl. az elektromos autóbuszok bevezetése esetében – a környezetterhelés mérsékléséhez is.

A barnamezős területek hasznosítása révén javulhat a településkép, növekedhet a város vonzereje.

A város épített környezete fejlődik az elmúlt években (főtér, Duna-part, mozi környéke, épület-felújítások, stb.) és a kapcsolódó beruházások folytatásával a lakosok számára egyre barátságosabb és vonzóbb munka- és lakókörnyezet alakul ki.

A helyi lakosság elégedettségét növelő beavatkozások (zöldfelületek, parkok, sétányok, utak, stb.) elősegíthetik a lakosság helyben maradását és hosszabb távon csökkenthetik a népességfogyást.

3 Stratégiai munkarész

3.1 Forgatókönyv elemzés

Az ún. standard forgatókönyvet megalapozó kitettségi mátrix elkészítésével a korábban beazonosított kockázati és lehetőségbeli tényezőket vizsgáljuk, vagyis a kihívások, az egyes külső tényezők begyűrűzésének kockázatát, gyakoriságát és mértékét kell értékelni.

Amint látható a gazdaság (prosperáló város), a környezeti szempontok (zöldülő város), a digitális és okos technológiák (digitális város), valamint a városi infrastruktúra (megtartó város és kiszolgáló város) kapcsán egyaránt beazonosításra kerültek kiemelt kockázati tényezők.

16. táblázat: Kitettségi mátrix

Potenciális negatív és pozitív hatás	Milyen a hatás kockázati besorolása? (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent)	Milyen gyakoriságú a hatás? (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer)	Mekkora a várható hatás mértéke? (5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; … 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)
Prosperáló város			
Nagyfoglalkoztatók jelenléte a városban, egypólusú gazdaság	4	3	4
A helyi munkaerőigény rendelkezésre állása, a térségben megvalósuló nagyberuházások munkaerővonzó hatása	3	2	4
A térségi szintű gazdasági együttműködések (pl. gazdasági övezetek) gazdasági és pénzügyi hatása	4	2	4
A potenciális befektetők befolyásoló tényezők	3	3	4
Az önkormányzat település- és gazdaságfejlesztési pénzeszközeinek rendelkezésre állása, tőkebevonás lehetőségei	5	5	5
Egészségügyi válsághelyzetek és globális klímaváltozás	3	3	4
Turisztikai beruházások megvalósulása	3	2	3

Potenciális negatív és pozitív hatás	Milyen a hatás kockázati besorolása? (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent)	Milyen gyakoriságú a hatás? (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer)	Mekkora a várható hatás mértéke? (5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; … 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)
Zöldülő város			
A zöldterületek nagysága és funkciója kompenzálja a kedvezőtlen ipari környezeti hatásokat	3	3	3
Megújuló energia használatának kiterjesztése és volumenének emelése	4	3	4
Energiatudatos gondolkodás és magatartás elterjedése	3	3	3
Városi klíma kedvezőtlen változása	4	3	4
Helyi víz- és szennyvízgazdálkodás korszerűsítése	3	3	4
A távfűtési rendszer sebezhetősége	3	4	4
Digitális város			
A digitális és okos technológiák elterjedése a városi szolgáltatóknál	4	4	4
A lakosság (különösen az idősebb) digitális ismeretei	3	3	3
A helyi oktatási rendszer aktív részvétele a digitális készségek oktatásában	3	3	3
Megtartó város			
A népesség fogyása és kiáramlása, valamint öregedése folytatódik	4	4	4
Az elhúzódó egészségügyi válsághelyzet korlátozhatja a kulturális, sport és közösségi események lebonyolítását, a társas	4	4	4

Potenciális negatív és pozitív hatás	Milyen a hatás kockázati besorolása? (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent)	Milyen gyakoriságú a hatás? (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer)	Mekkora a várható hatás mértéke? (5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; … 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)
érintkezés különböző formáit			
Az idősebb és pályakezdő munkavállalók munkaerő-piaci lehetőségei	3	3	4
Kiszolgáló város			
A szűkebb és tágabb értelemben vett várostérségi és agglomerációs településekkel való kiegyensúlyozott együttműködés	4	3	4
A közösségi közlekedés környezetterhelő hatása	4	3	4
Kiszámíthatatlan jogszabályi környezet	5	5	5

A prosperáló város esetében a „Nagyfoglalkoztatók jelenléte a városban, egypólusú gazdaság” tényező kockázati szintje magas és várható hatása is jelentős, amennyiben ezzel kapcsolatban probléma jelentkezik – Dunaújváros esetében a vasműhöz kapcsolódó kockázatok a legjelentősebbek ezen a téren. Emellett a „térségi szintű gazdasági együttműködések”-hez kapcsolódó kockázatoknak is kiemelt jelentősége lehet a város szempontjából. A kockázatok között legmagasabb besorolást az „önkormányzat település- és gazdaságfejlesztési pénzeszközeinek rendelkezésre állása” kapta, figyelembe véve a város e téren meglévő lehetőségeit. A zöldülő város szempontjából a „megújuló energia használatának kiterjesztése és volumenének emelése” jelent komoly kockázatot, itt az elmaradó fejlesztések esetén a hatás is erőteljes lehet. A megtartó város vonatkozásában Dunaújváros esetében kiemelt kockázat a népesség csökkenése, amelynek okait részletesen bemutattuk a demográfiai fejezetben. A kiszámíthatatlan jogszabályi környezet mellett a várostérségi és agglomerációs településekkel való kiegyensúlyozott együttműködés hiánya is kedvezőtlen hatásokkal járhat a város szempontjából.

A következőkben bemutatásra kerülő felkészültségi mátrix alapozza meg az adaptív forgatókönyvet, melyben a potenciális kockázatokra („sokkhatásokra”) intézkedésekkel reflektál a város. Az alább felsorolt potenciális negatív hatások közvetlen beavatkozást igényelnek, bizonyos esetekben konkrétan az önkormányzattól, míg más esetekben több szereplő együttes közreműködése szükséges. E beavatkozások széles spektrumon mozoghatnak, a nagyobb környezeti beruházásoktól egészen az alacsony költségvetésű helyi városfejlesztési eszközökig („taktikai városfejlesztés”), ahol a lokális közösségek szerepvállalása meghatározó.

Az adaptív forgatókönyv elsődleges feladata tehát Dunaújváros rugalmas alkalmazkodó képességének megalapozása, az esetleges környezeti, társadalmi, egészségügyi, gazdasági sokkhatások minimalizálása, elkerülése érdekében megteendő lépések előkészítése.

17. táblázat: Városi felkészültségi mátrix

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	Milyen a város abszorpciós képessége? (5: ellent tud állni, teljesen ki tudja védeni a hatásokat; …1: egyáltalán nem tud ellenállni, és minimálisan sem tudja kivédeni a hatásokat)	Milyen a város adaptációs képessége? (5: rugalmasan reagáló, kiépített rendszerek várják felkészülten a hatást…1: egyáltalán nincs abszorpciós képessége a városnak)	Milyen a város transzformációs képessége? (5: komplett rendszerek kerültek már kiépítésre a hatások kezelésre…. 1: teljes folyamat- és eszközcsere szükséges a helyzet kezeléséhez)
Prosperáló város			
Nagyfoglalkoztatók jelenléte a városban, egypólusú gazdaság	3	3	3
A térségi szintű gazdasági együttműködések (pl. gazdasági övezetek) gazdasági és pénzügyi hatása	2	3	3
Az önkormányzat település- és gazdaságfejlesztési pénzeszközeinek rendelkezésre állása, tőkebevonás lehetőségei	2	3	3
Zöldülő város			
Megújuló energia használatának kiterjesztése és volumenének emelése	2	3	3
Városi klíma kedvezőtlen változása	3	3	3
Digitális város			

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	Milyen a város abszorpciós képessége? (5: ellent tud állni, teljesen ki tudja védeni a hatásokat; …1: egyáltalán nem tud ellenállni, és minimálisan sem tudja kivédeni a hatásokat)	Milyen a város adaptációs képessége? (5: rugalmasan reagáló, kiépített rendszerek várják felkészülten a hatást…1: egyáltalán nincs abszorpciós képessége a városnak)	Milyen a város transzformációs képessége? (5: komplett rendszerek kerültek már kiépítésre a hatások kezelésre…. 1: teljes folyamat- és eszközcsere szükséges a helyzet kezeléséhez)
A digitális és okos technológiák elterjedése a városi szolgáltatóknál	3	3	3
Megtartó város			
A népesség fogyása és kiáramlása, valamint öregedése folytatódik	3	3	3
Az elhúzódó egészségügyi válsághelyzet korlátozhatja a kulturális, sport és közösségi események lebonyolítását, a társas érintkezés különböző formáit	3	3	3
Kiszolgáló város			
A szűkebb és tágabb értelemben vett várostérségi és agglomerációs településekkel való kiegyensúlyozott együttműködés	3	3	3
A közösségi közlekedés környezetterhelő hatása	4	3	3
Kiszámíthatatlan jogszabályi környezet	2	2	2

A prosperáló város esetében kiemelt gazdaságfejlesztési elemeknél megállapítható, hogy az önkormányzat ellenálló képessége közepes, vagy gyenge a negatív hatások vonatkozásában, melynek egyik alapvető oka korlátozott eszközeiben van. Kiemelt kockázatot jelenthet a fejlesztési programok finanszírozása, valamint a térségi szintű gazdasági együttműködések kapcsán kialakuló bizonytalan helyzet, ami a jogszabályi háttérrel és a magasabb területi és irányítási szintű fejlesztések koordinációjával is összefügg. Ennek megfelelően az önkormányzat adaptációs képessége is korlátozott, így ezen a téren mindenképpen további előrelépés szükséges. Ugyanígy kockázatként azonosítható be az önkormányzat és a

felsőoktatási szereplők között korábban meglévő strukturális együttműködések meggyengülése.

A környezeti szempontok (zöldülő város) esetében a város ugyancsak jelentős mértékben kitett a külső tényezőknek, ugyanakkor a technológiai folyamatok megfelelő adaptálásával, a körforgásos gazdaságra való átállás megkezdésével ezek a kockázatok csökkenthetők. Az alapadottságok kedvezőnek mondhatók – figyelembe véve például, hogy a város lakásállományának jelentős része a környezeti szempontból kedvezőnek mondható távfűtési rendszerre van kapcsolva – ugyanakkor a rendszer nem hasznosít megújuló energiát. A digitális város kialakításához kapcsolódó okos város kompetenciák fejlesztése terén megtörténtek az első lépések (koncepció, stratégia), ugyanakkor a megvalósítás első konkrét lépései még váratnak magukra (pl. közösségi közlekedés elektromos átalakítása, fűtési rendszer korszerűsítése, csapadékvíz visszatartás és a rendszer modernizálása, stb.). A város eszközrendszere hozzájárulhat a kedvezőtlen tényezők hatásainak csökkentéséhez, ezzel is segítve a városi klíma fenntartását, javítását (pl. zöldterületi és energiahatékonysági beruházások, stb.).

A digitális és okos technológiák elterjedése a városi szolgáltatóknál egyelőre nem erőteljes, a szolgáltatói webes felületek többnyire passzívak, információ átadása a legfőbb funkciójuk. Az elkövetkező időszakban lehetőség nyílik a digitalizáció kiterjesztésére és okos megoldások elterjesztésére ezen a területen is.

A városi infrastruktúra kapcsán nevesített dimenziók (megtartó város és kiszolgáló város) kapcsán Dunaújváros esetében kiemelt probléma a népesség csökkenése és idősödése, az elhúzódó egészségügyi válsághelyzet, melynek jelentős hatása lehet a közösségi, kulturális folyamatokra, illetve az ehhez kapcsolódó szolgáltatások (beleértve a turizmust is) kihasználtságára. A kockázatok részben kompenzálhatók egyes beavatkozások és konkrét beruházások révén (pl. zöldterületi, városrehabilitációs, közlekedési fejlesztések, stb.), ugyanakkor egy részük (pl. járványkezelés, környező települések erős munkaerő vonzó hatása, stb.) kívül esik a város és az önkormányzat által befolyásolható tényezők körén.

Kiemelt kockázatot jelent az önkormányzatokat érintő változó és kedvezőtlen jogszabályi környezet, melynek alakítására az önkormányzatnak jelenleg rendkívül visszafogott hatása van csak.

3.2 Jövőkép

Dunaújváros Megyei Jogú Város településfejlesztési koncepciójában leírtak alapján a város hosszútávú, 2030-ig szóló jövőképe az alábbiak szerint került megfogalmazására:

Dunaújváros, a meglévő gazdasági, felsőoktatási és kutatás-fejlesztési potenciálra, a kedvező földrajzi, logisztikai helyzetére építve stabilizálja térségi funkcionális vezető szerepét a Duna völgyében. A vonzó, magas hozzáadott értékű termelést támogató üzleti környezet és a bővülő, minőségileg is javuló szolgáltatások új befektetéseket vonzanak a városba, hozzájárulnak a turisztikai szektor dinamikus fejlődéséhez, s így hozzájárulnak a település és térsége munkaerő-piaci helyzetének javulásához. A város egészét érintő infrastrukturális beruházások és a

lakosság számára jelentőséggel bíró szolgáltatások fejlesztése az életminőség javulását, hosszú távon a település népességvonzó képességének növekedését eredményezi.

Jelen stratégia megközelítésében a jövőkép – reflektálva az adaptív forgatókönyv szempontjaira – az alábbiak szerint kerül kiegészítésre:

Dunaújváros gazdasági szerepének és lehetőségeinek kihasználása, infrastrukturális, környezeti és társadalmi adottságainak fejlesztése révén rugalmasan alkalmazkodó térségi központ, mely megőrzi versenyképességét és funkcionális központi szerepét, vonzó települési és szolgáltatási környezetet biztosítva a helyi és térségi közösségek számára.

3.3 A stratégia célrendszere

A korábbiakban vázolt jövőképet négy stratégiai célkitűzés támogatja. A stratégiai célok illeszkedést mutatnak az öt tervezési dimenzióval oly módon, hogy a „digitális város" dimenzió horizontálisan, az összes stratégiai célhoz kapcsolódik.

„A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása" stratégiai cél a lokális ipari-gazdasági potenciálra építve, annak környezetbarát fejlesztésével kíván hozzájárulni munkahelyteremtő és megtartó beruházások megvalósulásához. A stratégiai cél kiemelten kezeli azokat az innovatív gazdasági kezdeményezéseket, amelyek támogatják a körforgásos gazdaságra való átállást és digitális átállást, adott esetben együttműködések (pl. helyi felsőoktatás, kutatás-fejlesztés, települések közti együttműködések, stb.) keretében. A digitális technológiák elterjedése és a cégek digitális kompetenciáinak növekedése hozzájárulhat a vállalkozások versenyképességének és a munkaerő alkalmazkodóképességének javításához is. A város esetében erőteljes hangsúly kerül az eddig kihasználatlan gazdasági lehetőségek kihasználására. Továbbra is fontos koncentrálni a turisztikában rejlő lehetőségekre, melyek többnyire desztináció szinten, szűkebb, vagy akár szélesebb térségi együttműködések révén kaphatnak nagyobb hangsúlyt. Ugyancsak építeni lehet a rendelkezésre álló szabad, vagy kialakítható gazdasági területekre, melyek révén a település földrajzi fekvéséből és közlekedési, logisztikai helyzetéből adódó előnyök kihasználhatóvá válhatnak, például új vállalkozások betelepülése révén. A helyi gazdaság környezetbarát erősítésével, vonzó városi befektetői környezet biztosításával és az új, digitális megoldások hatékony alkalmazásának elősegítésével a célkitűzés a prosperáló város tervezési dimenzió mellett támogatja a digitális és a zöldülő város tervezési dimenziók értékrendszerének érvényesülését is.

„Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése" célkitűzés a vonzó városi környezet, az egészséges és biztonságos életkörülmények kialakításához kíván hozzájárulni, alapvetően olyan, az épített környezetet érintő fejlesztések révén, melyek akár középtávon is képesek a város népességmegtartó és – vonzó képességének javulását is támogatni. Az előirányzott részcélok környezettudatos, fenntartható és a helyi lakosság igényeit szem előtt tartó fejlesztéseket támogatnak, kiemelten kezelve települési vonalas infrastruktúra fejlesztését, kármentesítés és hulladékgazdálkodás kérdését. A lakosok által igénybe vett közszolgáltatások minőségi és klímabarát fejlesztése (beleértve egyebek mellett az önkormányzati, közösségi, sport és kulturális területet is) esetében a digitális (okos) technológiák széleskörű alkalmazása és a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása is kiemelt szintű feladat. A város közlekedési hálózatainak folyamatos megújítása, a helyi közlekedési infrastruktúra környezetbarát, fenntartható és okos fejlesztése, az alternatív és környezetbarát közlekedési módok támogatása ugyancsak prioritást élvez. A stratégiai cél alapvetően a zöldülő város dimenzióhoz kapcsolódik, emellett a prosperáló és digitális város, valamint a megtartó és kiszolgáló város tervezési dimenziókhoz is illeszkedik.

A települési környezet minőségi fejlesztése elengedhetetlen a lakosság megtartásához és elégedettségének növeléséhez, ugyanakkor hozzájárul a környezeti károk és kedvezőtlen éghajlati hatások ellensúlyozásában. „A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése" célkitűzés keretei között az egészséges és vonzó városi környezet kialakítását

támogató részcélok és kapcsolódó fejlesztések jelennek meg, elősegítve egyes településrészek komplex megközelítését, a zöldterületek (pl. aktív rekreációs zöldterületek, stb.) és a városi kékinfrastruktúra (csapadékvíz elvezetés, megtartás, elválasztott rendszerek, partfal védelme, stb.) minőségi fejlesztését a klímaváltozás okozta negatív hatások mérséklésének elősegítése érdekében. A cél magában foglalja a városi közösségi terek, közterületek megújítását és a szükséges és kapcsolódó okos és IKT fejlesztéseket.

A célkitűzés legerősebben a zöld város dimenzióhoz kapcsolódik, ugyanakkor a célok hosszú távú hatásait tekintve valamennyi tervezési dimenzióhoz illeszkedik.

Dunaújváros esetében a helyi identitás és a közösségek összetartozásának erősítése fontos feladatként jelentkezik. A város népességmegtartó képességének javítását a korábbi célokhoz kapcsolódó fejlesztések is elősegítik. Az infrastrukturális beruházások mellett szükség van a helyi kulturális közösség (helyi értékek, tradíciók) erősítésére, a lakosság mentális, fizikai egészségmegőrzésének támogatására, valamint a társadalmi integráció és befogadás elősegítésére is. A stratégiai cél a helyi közösségek közötti együttműködések erősítése mellett a lakosság digitális kompetenciáinak fejlesztését, valamint a digitális és zöld átmenethez kapcsolódó szemléletformáló tevékenységeket kiemelten kezeli. „A helyi közösségek megerősítése és a társadalmi integráció elősegítése” célkitűzés a digitális város és megtartó város tervezési dimenziókhoz kapcsolódik erőteljesen.

59. ábra: FVS stratégiai célmátrix

1. Stratégiai cél	2. Stratégiai cél	3. Stratégiai cél	4. Stratégiai cél
A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása	**Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése**	**A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése**	**A helyi közösségek megerősítése és a társadalmi integráció elősegítése**
Kapcsolódó részcélok			
A város gazdasági potenciáljának erősítése a meglévő ipari-termelési kultúra környezetbarát fejlesztésével	Okos és klímabarát infrastrukturális beruházások a humán közszolgáltatások, a helyi közösségi, sport és kulturális élet támogatása érdekében	Városi területek komplex, helyi igényeken alapuló zöld és „okos" fejlesztése	A helyi kulturális közösség erősítése és a lakosság kötődésének elősegítése
Innovatív gazdasági kezdeményezések és együttműködések és a körforgásos gazdaságra való átállás elősegítése a digitális átállás előtérbe helyezésével	A közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása okos megoldások alkalmazásával	A települési zöldterületek minőségi fejlesztése a környezeti károk és kedvezőtlen éghajlati hatások ellensúlyozása érdekében	A lakosság mentális és fizikális egészségének megőrzése, munkaerő-piaci alkalmazkodóképességének erősítése
Helyi adottságokra épülő logisztikai fejlesztések	Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás	A városi kékinfrastruktúra fejlesztése a klímaváltozás mérséklése és a környezeti ökoszisztémák védelme érdekében	A társadalmi integráció és befogadás elősegítése, a hátrányos helyzetből adódó lemaradás csökkentése
Kihasználatlan gazdasági lehetőségek feltárása és kiaknázása			

60. ábra: FVS területi célmátrix – várostérségi összefüggések

1. Stratégiai cél	2. Stratégiai cél	3. Stratégiai cél	4. Stratégiai cél
A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása	**Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése**	**A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése**	**A helyi közösségek megerősítése és a társadalmi integráció elősegítése**
Kapcsolódó részcélok			
A város gazdasági potenciáljának erősítése a meglévő ipari-termelési kultúra környezetbarát fejlesztésével	Okos és klímabarát infrastrukturális beruházások a humán közszolgáltatások, a helyi közösségi, sport és kulturális élet támogatása érdekében	Városi területek komplex, helyi igényeken alapuló zöld és „okos” fejlesztése	A helyi kulturális közösség erősítése és a lakosság kötődésének elősegítése
Innovatív gazdasági kezdeményezések és együttműködések és a körforgásos gazdaságra való átállás elősegítése a digitális átállás előtérbe helyezésével	A közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása okos megoldások alkalmazásával	A települési zöldterületek minőségi fejlesztése a környezeti károk és kedvezőtlen éghajlati hatások ellensúlyozása érdekében	A lakosság mentális és fizikális egészségének megőrzése, munkaerő-piaci alkalmazkodóképességének erősítése
Helyi adottságokra épülő logisztikai fejlesztések	Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás	A városi kékinfrastruktúra fejlesztése a klímaváltozás mérséklése és a környezeti ökoszisztémák védelme érdekében	A társadalmi integráció és befogadás elősegítése, a hátrányos helyzetből adódó lemaradás csökkentése
Kihasználatlan gazdasági lehetőségek feltárása és kiaknázása			
Várostérségi leképeződés			

Dunaújváros funkcionális várostérség

Fejér megye Integrált Területi Programja a forrás felhasználási módok kapcsán külön kezeli Dunaújváros MJV közigazgatási területét (fenntartható város), illetve a város agglomerációjába tartozó településeket (fejlesztési célterület).

Az FVS részletesen bemutatta Dunaújváros kiterjedt térségi szerepkörét, az itt elérhető szolgáltatások területi relevanciáját. Mindezt figyelembe véve a stratégia célrendszere sem nélkülözheti a térségi kitekintést. A helyzetértékelésben, valamint a kockázatok és lehetőségek feltárása során bemutatott adottságok, korlátok és veszélyek figyelembe vételével kialakított jövőkép és célrendszer egyértelműen reflektál a várostérségi szinten értelmezhető kihívásokra is.

„A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet erősítése" stratégiai célon belül több olyan részcél is rögzítésre került, melyek várostérségi relevanciájával bír. A részcélok utalnak a helyi gazdasági potenciálra építő fejlesztésekre, ugyanakkor hangsúlyozzák a térségi szintű együttműködések erősítésének fontosságát pl. a turisztikai, innovációs, vagy logisztikai fejlesztések esetében. A város kedvező közlekedési adottságai (folyami szállítás, kikötő, vasút, autópálya) révén a Dunaújváros térségében lévő települések is kedvező befektetői célpontként jelenhetnek meg, míg a város térségén belüli kiemelkedő innovációs potenciálja a közelben fekvő településeken működő vállalkozások számára is lehetőséget jelenthet. A környezetbarát fejlesztések elősegítése nem csak a város, hanem a környező települések adottságait is javíthatja (levegőminőség, vízminőség, stb.).

Jelentős térségi kihatással bírnak a második stratégiai (Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése) cél alatt szereplő részcélok is, amennyiben figyelembe vesszük, hogy a humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, stb.) és az üzleti szolgáltatások is messze a város közigazgatási határát meghaladó vonzáskörzettel rendelkeznek. Ugyancsak térségi hatású, egyes esetekben pedig térségi összefogáson alapuló fejlesztésként közelíthetünk a vonalas infrastruktúrákat (úthálózat, szennyvíz, stb.) érintő fejlesztésekhez.

A stratégia több helyen hangsúlyozza, hogy a városi népesség csökkenése ellenére a települést „használók" köre sokkal nagyobb, mint a helyben bejelentett lakással rendelkezőké. A foglalkoztatók mellett az iskolák, közszolgáltatók és az üzleti szféra partnerei is jelentős időt töltenek Dunaújváros utcáin, közterületein. Ebben az értelemben a települési és természeti környezet (közterületek, zöldterületek, parkok, Duna-part, utak, utcák, parkolók és közművek, stb.) fejlesztése a várostérség és különösen az agglomeráció lakosainak közös érdeke.

Figyelembe véve, hogy a várostérségben élők egy része dunaújvárosi kötődésű – részben származása, részben napi szintű vagy rendszeres időtöltése révén – a közösségek fejlesztése, megerősítése is elképzelhetetlen a térségben élő lakosok nélkül. Összekötik a térségben élőket a közös tradíciók, történelmi emlékek és a mindaz, ami a pillanatnyi életvitelük alapján Dunaújvároshoz köti őket.

61. ábra: FVS területi célmátrix– városrészi összefüggések

1. Stratégiai cél	2. Stratégiai cél	3. Stratégiai cél	4. Stratégiai cél
A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása	**Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése**	**A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése**	**A helyi közösségek megerősítése és a társadalmi integráció elősegítése**
Kapcsolódó részcélok			
A város gazdasági potenciáljának erősítése a meglévő ipari-termelési kultúra környezetbarát fejlesztésével	Okos és klímabarát infrastrukturális beruházások a humán közszolgáltatások, a helyi közösségi, sport és kulturális élet támogatása érdekében	Városi területek komplex, helyi igényeken alapuló zöld és „okos" fejlesztése	A helyi kulturális közösség erősítése és a lakosság kötődésének elősegítése
Innovatív gazdasági kezdeményezések és együttműködések és a körforgásos gazdaságra való átállás elősegítése a digitális átállás előtérbe helyezésével	A közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása okos megoldások alkalmazásával	A települési zöldterületek minőségi fejlesztése a környezeti károk és kedvezőtlen éghajlati hatások ellensúlyozása érdekében	A lakosság mentális és fizikális egészségének megőrzése, munkaerő-piaci alkalmazkodóképességének erősítése
Helyi adottságokra épülő logisztikai fejlesztések	Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás	A városi kékinfrastruktúra fejlesztése a klímaváltozás mérséklése és a környezeti ökoszisztémák védelme érdekében	A társadalmi integráció és befogadás elősegítése, a hátrányos helyzetből adódó lemaradás csökkentése
Kihasználatlan gazdasági lehetőségek feltárása és kiaknázása			

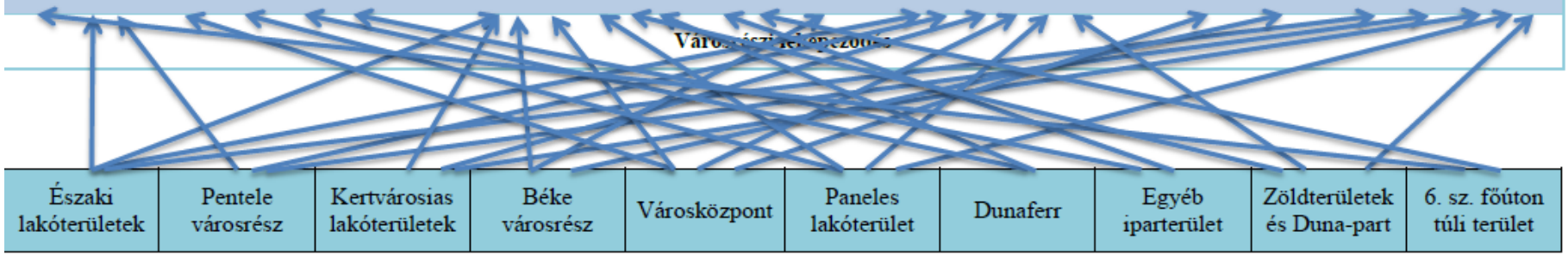

A 2014-2020-as fejlesztési időszak településfejlesztési stratégiai dokumentumaival szemben az FVS nem tartalmaz városrészi szintű célokat. A megadott módszertan alapján a városi stratégiai célok és az egyes városrészek adottságai közötti kapcsolódást vizsgáljuk az alábbiakban oly módon, hogy az egyes városrészek részleges funkcionális elemzése kiegészítésre kerül az elmúlt években lezajlott fontosabb fejlesztések, beruházások bemutatásával.

2014-ben a település területén 10 városrész kerül azonosításra, oly módon, hogy az ITS-ben szerepeltetett egy-egy városrész a rendezési eszközökben nevesített több városrész összevonásával került kialakításra, melyek az ITS-ben mint alkörzetek lettek nevesítve.

62. ábra: Dunaújváros városrészei

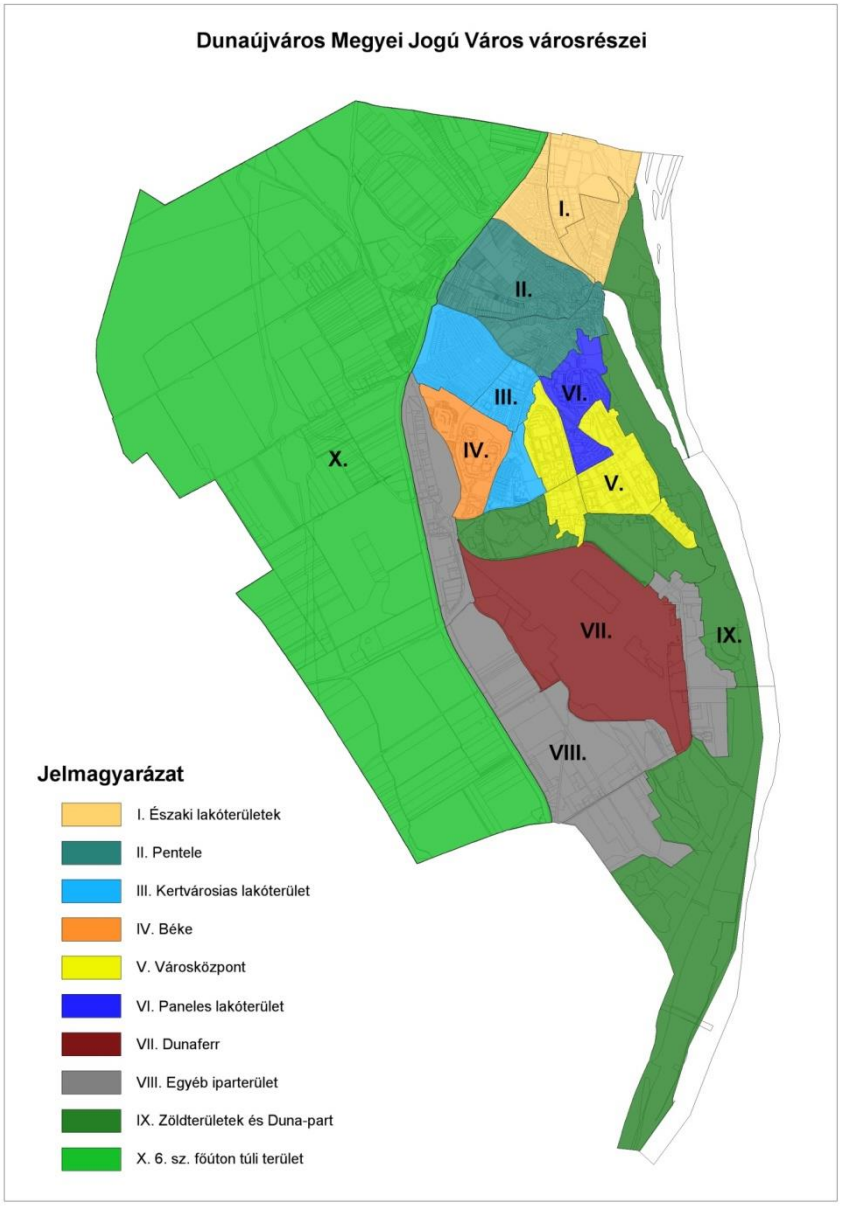

Forrás: Dunaújváros MJV ITS

Északi lakóterületek

A városrész funkcionálisan összetett terület, lakóterületekkel, ipari területekkel is rendelkezik. Az utolsó statisztikai adatok (2011) szerint megerősödött a lakófunkció, nőtt a városrész népessége és a lakásállomány is. A városrészen belül a Táborállás alkörzet lakó és üdülőövezetei nagyrészt partvédelemmel érintett területek. A városrész zömmel új építésű családi házas övezet, melyet az emelkedő ingatlanárak jellemeznek.

Gazdasági szempontból kiemelkedő a volt szovjet laktanya területe, amely ma ipari parkként működik az Innopark Nkft. üzemeltetésében, amely 1997-ben nyerte el az Ipari Park címet, 2003 óta működő Technológiai Inkubátorház is működik területén.

A városrész a város településszövetéhez közvetlenül nem kapcsolódik, megközelítése csak a Magyar útról lehetséges. A Magyar út jelentős gépjármű terheltséggel bír a lakónépesség növekedése, az Ipari Park munkaerő mobilitása, valamint a kikötőbe irányuló teherforgalom miatt.

A településrész területén jelentősebb közterület – tér, park – nem található. Az utcák állapota néhol nem megfelelő, a szennyvízközmű hiányossága mellett vízelvezetési problémák is vannak. A kereskedelmi, lakossági, humán szolgáltatások fejlesztése eddig nem tudta követni megfelelő ütemben a lakónépesség növekedéséből adódó igénynövekedést. A területen nem található óvoda, iskola, és az egyéb szolgáltatások nagyobb része is csak más városrészekben érhető el (nagyobb kereskedelmi egységek, posta, stb.).

Az elmúlt időszakban megkezdődött a városrészben a belterületi vízelvezetés rendezése Táborálláson és folyamatban van az „Észak- és Közép-Dunántúli szennyvízelvezetési és -kezelési fejlesztés 2.” című projekt is, amely hozzájárul ahhoz, hogy a Dunaújváros északi részén lévő még csatornázatlan területek is bekötésre kerüljenek, mely a városrész infrastrukturális fejlődéséhez elengedhetetlen. Az FVS készítésének időpontjában még zajlik a Magyar utca 2 km-es szakaszának felújítását célzó projekt is. Forráshiány miatt nem valósult meg ugyanakkor az Ipari Parkban a második inkubátorház kialakítása, míg a szintén tervezett közmű- és lakóterület-fejlesztés a jelenlegi elképzelések szerint 2021-2027 között tud megvalósulni, amely a 3. stratégiai célon belül a „Városi területek komplex, helyi igényeken alapuló zöld és „okos” fejlesztése” és a 2. stratégiai célon belül a „Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás” részcélokhoz kapcsolódik alapvetően. A gazdaságfejlesztést irányzó beavatkozások az FVS első stratégiai célján belül az „Innovatív gazdasági kezdeményezések…” részcélhoz illeszkednek, míg a városrész szempontjából szintén fontos, a Felső-Foki-patak rendezéséhez kapcsolódó fejlesztések a 3. stratégiai célon belül „A városi kékinfrastruktúra fejlesztése a klímaváltozás mérséklése…” részcélhoz.

Pentele városrész

A városrész csökkenő és idősödő népességgel és öregedő ingatlanállománnyal rendelkezik, területét kis telkes kertvárosi övezet jellemzi. Gazdasági adottságai és szerepköre szerénynek mondható, északi részén nagyterületű bevásárlóközpontok (Tesco, Obi, Park Center, Spar) települtek. A településrész az egykori Pentele község, amely a város régi magja az iparosított város kiépülése előtti időszakból. Védett épületállománya turisztikai szempontból is

hasznosítható, ez a feladat kezdődött meg az elmúlt időszakban. A Mondbach kúria és környezetének hasznosításaként a szolgáltató ház és a kúria épületének felújítása folyamatban van, a malom és a főtér – mely a városrész önálló településközponti része – rehabilitációja a tervek szerint 2021-2027 között fog megvalósulni, mely fejlesztési irány a „Kihasználatlan gazdasági lehetőségek feltárása és kiaknázása", valamint a „Városi területek komplex, helyi igényeken alapuló zöld és „okos" fejlesztése" részcélokhoz kapcsolódik.

A városrész közúti elérhetősége megfelelő, legfontosabb tengelye a Magyar út és a körzet határát képező Petőfi Sándor és az Aranyvölgyi út.

A városrészben több templom is található és itt van a városi köztemető és kis temető is. A közintézmények közül a településrész déli részén érhető el az Egyesített Szociális Intézmény és Árpád-házi Szent Erzsébet Idősek Otthonai szolgáltatásainak egy része, a Magyar utcában: idősek nappali ellátása és házi segítségnyújtás mellett szociális étkeztetés vehető igénybe egy helyen. Itt működik a Dunaújvárosi Óvoda Katica Tagóvodája, illetve az Útkeresés Segítő Szolgálat családok átmeneti otthona. Ugyancsak található a városrészben posta, orvosi rendelő és gyógyszertár is.

A városrészben 2014-2020 között megkezdődött a Mondbach kúria épületének és környezetének felújítása, hasznosítása, mely projektnek számos eleme továbbra is aktuális és kapcsolódik a 3. stratégiai cél „Városi területek komplex, helyi igényeken alapuló zöld és „okos" fejlesztése" részcélhoz és az 1. stratégiai cél „Kihasználatlan gazdasági lehetőségek feltárása és kiaknázása" részcéljához is. A városrész területén található Alsó - Foki patak és Lebuki patak környezetének tervezett rendezése a „A városi kékinfrastruktúra fejlesztése…" részcélhoz kapcsolódik a 3. stratégiai célkitűzés alatt. A városrészben tervezett szociális infrastruktúra fejlesztés révén a városrész kapcsolatot mutat a 2. stratégiai cél „Okos és klímabarát infrastrukturális beruházások…" célkitűzéssel is.

Kertvárosias lakóterületek

A 2011-es adatok szerint stabil népességgel és növekedő ingatlanállománnyal rendelkező, ugyanakkor a lakosság életkorát tekintve eltérő részekkel rendelkező városrész. Újtelep és a Kertváros esetében kialakult kertvárosi lakóövezetekről beszélhetünk, ahol korlátozottak a lakhatással kapcsolatos fejlesztési lehetőségek, míg Újpentele esetében elsősorban minőségi társasházi fejlesztések képzelhetők el, a zöldfelületek védelmének figyelembe vételével. A városrészen belül jellemzően kisebb cégek működnek. A terület közlekedési utakkal történő feltártsága és elérhetősége megfelelő.

A városrész keleti határán, illetve a Kertvárostól északra értékes zöldfelület, a Baracsi úti Arborétum, más néven Kádár-völgyi Arborétum védett természeti területe található, mintegy 1,5 hektáron.

A városrész intézményekkel és alapszolgáltatásokkal történő ellátottsága hiányos, iskolákat, rekreációs és kereskedelmi területeket elsősorban a Kertváros déli és keleti felében találhatunk. Újtelep és Kertváros esetében elmondható, hogy alapvetően funkcióhiányosak, alapellátások a szomszédos területeken biztosítottak. Az iskolák közül a Radnóti Miklós utcában van a

Lorántffy Zsuzsanna Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium, a Szent György utcában található a Csiperke Óvoda modern épülete.

A városrészben alapvetően a közmű és lakóterület fejlesztéssel, valamint út- és közműfejlesztésekkel kíván az önkormányzat hozzájárulni a minőségi lakókörnyezet létrehozásához, mely elképzelés „A települési zöldterületek minőségi fejlesztése a környezeti károk és kedvezőtlen éghajlati hatások ellensúlyozása érdekében", valamint „A közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása" részcélokhoz kapcsolódik erősen.

Béke városrész

A városrész jól tervezett nagyvárosias lakóterület (lakótelep), döntően az 1970-es, 1980-as években házgyári technológiával épült (több mint 3700 lakás) lakóépülettel, nagy laksűrűségű terület, a megelőző népszámlálás alapján erősen csökkenő népességgel. Jól megközelíthető településrész, ahol központi probléma az épületállomány állagának romlása és az emelkedő fenntartási költségek. A városrész gazdasági szerepe nem igazán jelentős, déli részén nagy alapterületű kereskedelmi egységek számára kialakított zóna található. Nyugatról a vasútállomás határolja és egyben le is zárja a városrészt.

A városrész dél-nyugati és északi részén viszonylag nagy kiterjedésű erdőfelületek helyezkednek el, melyek rekreációs és levegővédelmi funkciókat egyaránt ellátnak.

A külön alközpontként működő városrész központjának végleges kialakítása még máig sem történt meg, ennek ellenére a terület intézményi és infrastrukturális ellátottsága megfelelő. A belváros intézményközponti szerepét is ellensúlyozó városrész, szociális-oktatási (bölcsőde, óvoda, általános iskola), kereskedelmi-szolgáltató intézményekkel, sport és zöldterületekkel ellátott. A Béke városrészben található gyermekellátással kapcsolatos intézmények: Makk Marci Bölcsőde, Dunaújvárosi Óvoda Napsugár, Százszorszép és Bóbita Tagóvoda, Arany János Általános Iskola. A 2014-2020 közötti időszakban megvalósult a Béke városrészi KRESZ park rekonstrukciója.

A vasútállomás és az eltelt időben a város nyugati kapujánál felépült kereskedelmi létesítmények megközelítése a kezdetektől fogva megoldatlan, mely problémát egy intermodális csomópont és a hozzá kapcsolódó aluljáró megépítésével lehetne megoldani. A monumentális projekt előkészítése megkezdődött az elmúlt időszakban (megvalósíthatósági tanulmány), folytatása a 2021-2027-es ciklusban tervezett. A fejlesztés „A közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása okos megoldások alkalmazásával" és a „Helyi adottságokra épülő logisztikai fejlesztések" részcélokhoz is kapcsolódik. A nagyprojekthez szorosan egyéb úthálózati felújítás is kapcsolódik.

A településrészben található alapfokú oktatási intézmények fejlesztése a stratégia „Okos és klímabarát infrastrukturális beruházások…" részcéljához illeszkedve valósulhat meg.

Városközpont

A városrész jelentős része, egységes építészeti koncepció alapján az 1950-es 1960-as évek során épült ki. A Városközpont a város legnépesebb településrésze volt 2001-ben és 2011-ben is, népessége azonban erősen csökken. Dunaújváros legkomplexebb tervezést igénylő területe, amely alapvetően befolyásolja a város karakterét, élhetőségét, kulturális és innovációs potenciálját.

A Városközpontban döntően nagyvárosias és településközponti vegyes övezetek találhatók, zömmel hagyományos építési móddal jellemezhető lakó és középületekkel, szigorúan tervezett és rendezett utcahálózattal, valamint közterekkel.

A városrészben jellemzően a szolgáltatás területén működő vállalkozások találhatóak (bank, üzlet, kiskereskedelmi egység, étterem), kereskedelmi szerepköre az elmúlt évtizedekben a város más területein épült nagy alapterületű bevásárlóközpontok megjelenésével veszített jelentőségéből. A városon belül a Városközpont, illetve a hozzá kapcsolódó zöldterületi részek rendelkeznek a legjelentősebb turisztikai potenciállal (Múzeum, Szoborpark, egyedi építészeti alkotások, Duna-part, kilátó, védett építészeti értékek, stb.) és a kulturális intézmények (Bartók Kamaraszínház, Kortárs Művészeti Intézet, Intercisa Múzeum, stb.) jelentős része is itt található.

A Városközpont közintézményekkel (pl. Városháza, Múzeum, Könyvtár, Kortárs Művészeti Intézet, Egyetem), szolgáltató és ellátó egységekkel (Kórház, Rendelőintézet, óvodák, iskolák) és különböző funkciókkal (igazgatás, kereskedelem, oktatás, egészségügy, szolgáltatások, stb.) legjobban ellátott területe a városnak, a szellemi és közösségi élet központja. A terület minden városrész felől jól megközelíthető.

A városrész jelentős zöld területekkel rendelkezik, melyek között parkokat, ligeteket, fasorokat találhatunk (Széchenyi park, Petőfi liget, Múzeum tér, Ságvári tér, stb.). A területek zöld felülete sok esetben cserére, megújításra szorul, mely fejlesztések az elmúlt időszakban elindultak (pl. Vasmű út menti terület és a Dózsa Mozicentrum környezetének felújítása).

Az egyetem mellett az általános és középiskolák jelentős része, valamint több óvoda és bölcsőde is a városközpontba vonzza a diákokat és kisgyermekeket.

Az elmúlt időszakban számos, a városközpontot érintő fejlesztés valósult meg Dunaújvárosban. A már említett zöld város fejlesztése projekt (Vasmű út komplex felújítása és Dózsa Mozicentrum fejlesztése) mellett a Szent Pantaleon kórház funkcionális korszerűsítése is részben megvalósulhatott, a kórház jelentős értékű eszközbeszerzésben is részesült. Az elektronikus ügyintézés és térinformatikai rendszer bővítése a polgármesteri hivatalban, a II. sz. Rendelőintézet felújítása, illetve a szociális alapellátás infrastrukturális feltételeinek fejlesztése szintén lezárult, míg az Intercisa Múzeum modernizálása folyamatban van. Továbbra is tervezett a polgármesteri hivatal "A" épületének épületenergetikai korszerűsítése és több, a városközpontban található középület megújítása, mely fejlesztések az „Okos és klímabarát infrastrukturális beruházások…” részcélhoz kapcsolódnak.

A városközpont fejlesztésének további elemeiként közlekedési és zöld beruházások is szükségesek, mely elemek a „Városi területek komplex…”, részcélhoz, „A közlekedési

infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása…” részcélhoz illetve „A települési zöldterületek minőségi fejlesztése…” részcélokhoz illeszkedik legjobban.

Paneles lakóterület

A Paneles lakóterület (Dózsa városrész és Római városrész alkörzetek), a város legsűrűbben lakott területe, a 2011-es adatok szerint erősen csökkenő népességgel. Karakterét és épületállományát a paneles technológiával épült 4-5 és 10 emeletes épületek, valamint a hozzájuk tartozó, zömében előre gyártott elemekből álló közintézmények és kiszolgáló létesítmények határozzák meg, aminek köszönhetően a településrész erősen elüt a környező városrészektől (Pentele, Városközpont, Zöldterületek és Duna-part). A paneles építési mód és a sűrű beépítésű lakótelepi kialakítás határozzák meg a terület problémáit (pl. megfelelő alközpont hiánya, parkolási nehézségek, a lakásállomány műszaki felújításának kérdései, a lakásállomány szerkezete) és fejlesztési szükségleteit is. A Római városrész alkörzet infrastrukturális és szociális szempontból is hátrányosabb helyzetű a település más részeinél, így 2014-ben – mára már lezárult – beavatkozások kezdődtek a területen szociális városrehabilitációs program keretei között.

A városrészben markáns módon, jelentős számban jelennek meg a tercier szektort képviselő cégek, emellett többnyire a helyben élők igényeit kielégítő kereskedelmi-szolgáltató funkciók érhetők el. A terület északi részén, az egykori római katonai tábor területén található a Római Kőtár és Romkert. A városrészben a legkisebb a zöldfelületi arány a településen belül, mindamellett a panelházak között gondozott parkok, terek és jó minőségű játszóterek is találhatóak. A terület közlekedési kapcsolatai és a közösségi közlekedésbe való kapcsolódása is jónak mondható.

A városrészben kevés közintézmény mellett (pl. Logopédiai Intézet) több óvoda, általános és középiskola is működik.

A városrészt érintő fejlesztések a humán infrastruktúrát, illetve a közlekedési elemeket célozzák első sorban, illetve hozzá kívánnak járulni a városrészben elérhető turisztikai értékek kihasználtságának növekedéséhez. A városrész jövőbeli fejlesztése szorosan kapcsolódik az első stratégiai célon belül a „Kihasználatlan gazdasági lehetőségek feltárása…”, a második stratégiai célon belül „A közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása…” részcélokhoz.

Dunaferr

Egyértelműen ipari-gazdasági hasznosítású terület, melynek gazdasági adottságait egyértelműen és kizárólagosan a DUNAFERR és ennek leányvállalatai, partner cégei határozzák meg. Itt működik így az ISD DUNAFERR Zrt.-n kívül a Dunaferr Vámügynökség Kft, az ISD Dutrade Kft, az ISD Porteolan Kft. és a Meiser Ferroste Kft. is. A városrészben egyéb funkciót (lakó, kereskedelmi, turisztikai, közösségi, stb.) a korábbi ITS nem azonosított be.

A városrész elérése a város irányából a Szórád Márton-Hunyadi út, valamint a Vasmű út felől lehetséges, míg délről a Papírgyári út teremti meg a kapcsolatot a 6-os főközlekedési út és a gyártelep portái között. A Dunaferr belső úthálózata a termelési és logisztikai igényeknek megfelelően épült ki, ugyanez mondható el a sűrű ipari vasúti hálózatáról is, melyek a 42-es számú vasúti fővonalra futnak ki, s közvetlen kapcsolatban vannak a Szalki-szigeti teherforgalmi kikötővel.

A terület fejlesztése a 2021-2027 közötti időszakban is az ipari-gazdasági irányvonalat kell, kövesse, melyhez az Önkormányzat a kiszolgáló infrastruktúra (közutak, közművek, stb.) fejlesztésével tud hozzájárulni. A tervezett gazdasági és közlekedési fejlesztések az első stratégiai cél valamennyi részcéljához kapcsolódhatnak, emellett pedig „A közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása…" részcélhoz is szorosan illeszkednek. Az iparterületeken található szennyezett területek rehabilitálása kapcsán a „Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás" részcél is releváns módon jelenik meg.

Egyéb iparterület

A városrész magába foglalja a város nyugati oldalán található gazdasági területeket, a Déli Iparterületet, a papírgyár és környéke területét, valamint a keleti iparterületeket.

A városrészhez tartozó Nyugati gazdasági területen alapvetően nagy helyigényű kereskedelmi, ipari vállalkozások, valamint szolgáltatással foglalkozó cégek (pl. Tüzép telephely, építőipari kereskedéseket, építőipari cégek, a Volán dunaújvárosi telephelye) telephelyei mellett a város vasútállomása is itt található. A Déli Iparterület, valamint a Papírgyár és környéke területeken nagyobb számban vannak jelen termelő cégek és jelentős kiterjedésű fejlesztési területek állnak rendelkezésre. A településrész legvegyesebb területhasználatát mutató térsége a Keleti Gazdasági Terület, ahol megjelennek a nagyvállalatok (FERROBETON Zrt., Mommert Zrt.).

Az említetteken túl az itt működő cégek közül kiemelendő a Hamburger Hungária Kft., a Dutrade Zrt. SSC, az Ipartelep Üzemeltető és Hasznosító Kft., a LLumar Fóliázás Dunaújváros Gemino Dízel Kft., a Ferrobeton Zrt. A cégek közül több a város legjelentősebb foglalkoztatói közé sorolható. A városrészben találhatóak rehabilitálandó és barnamezősként hasznosítható területek is. A Keleti gazdasági területen alulhasznosított sport- és szabadidős zónák is találhatóak.

A városrész számára a 6-os számú főközlekedési út, a Dózsa György út és a Papírgyári út biztosítja a város irányából a megközelíthetőséget. Ugyancsak ezek az utak bonyolítják le a közösségi közlekedés nagy részét is.

A terület fejlesztése a 2021-2027 közötti időszakban is az ipari-gazdasági irányvonalat kell, kövesse, melyhez az Önkormányzat a kiszolgáló infrastruktúra (közutak, közművek, stb.) fejlesztésével tud hozzájárulni. Kiemelt irányvonalként jelentkeznek az Intermodális áruforgalmi csomópont (DIÁK) kialakításához kapcsolódó előkészítések, közlekedési fejlesztések, melyek az első stratégiai cél részcéljaihoz, valamint a második stratégiai cél „A közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása…" részcélhoz illeszkednek.

Zöldterületek és Duna-part

A városrész az iparterületek és lakóterületek közötti zöldsávokat, a Szalki-szigetet, a Duna-partot és az Salbert-szigetet és környékét foglalja magába. A területen a legutóbbi felmérések szerint minimális lakófunkció volt beazonosítható, ugyanakkor sport és rekreációs célra előszeretettel használják a lakosok. A Szalki-szigeten található teherforgalmi kikötő a város meghatározó ipari-logisztikai központja, jelentős áruforgalommal. A kikötő már nehezen felel meg az elvárásoknak, így a város tervezi új kikötő építését a városrész déli területén a Salbert-sziget akcióterületen.

A városrész kiválóan alkalmas rekreációs- és sport típusú tevékenységek végzésére. A Zöldterületek és Duna-part városrészben találhatóak a város legnagyobb kiterjedésű zöld területei, parkjai és erdei. A Szalki-sziget északi területén kemping és szórakozóhelyek találhatóak. A Duna-parton a felső partsáv zöldterületén szoborgyűjtemény látogatható. A sport és rekreációs funkciók fejlesztése az elmúlt időszakban megkezdődött a „Zöld város fejlesztése" projekt keretei között, melyben sor került a városközponthoz közvetlenül kapcsolódó Duna-parti sétány felső szakasza, valamint a kapcsolódó lépcsősorok felújítására. Emellett kiépült egy kilátó is a területen.

A II. számú zöldsáv Dunaújváros sport- és szabadidős életének színtere. A telepen asztaliteniszezők, ökölvívók, röplabdázók, sakkozók, tornászok, jégkorongozók, focisták, kézilabdázók sportolhatnak. A településrészen található a város vidámparkja is, melynek funkcióváltó fejlesztése (koncert helyszín, kalandpark, teniszpálya, stb.) 2014-2020 között megvalósult. Ugyancsak lezárult a labdarúgó stadion fejlesztése és jelenleg is zajlik a Fabó Éva Sportuszoda fejlesztése.

A terület jellemző területhasználati zónája az erdőterület és a nagykiterjedésű zöldfelület. Ezt egészítik ki a Duna-parton és a Szalki-szigeten a nagy kiterjedésű vízgazdálkodási területek, illetve az Salbert-sziget és környéke területén a szilárd és folyékony települési hulladéklerakók (veszélyes-hulladék lerakók), illetve kereskedelmi és szolgáltató gazdasági területek.

Több, 2014-2020-ban tervezett fejlesztés is a következő időszakra tolódott forráshiány miatt. Ezek között megjelenik a sport- és rekreációs, valamint a közterületi, környezeti fejlesztési irányvonal, melyek alapján a városrész fejlesztése az „Okos és klímabarát infrastrukturális beruházások…", a „Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás …" és a „Városi területek komplex, helyi igényeken alapuló zöld és „okos" fejlesztése" részcélokhoz kapcsolódnak.

6. sz. főúton túli terület

A 2011-es statisztikai adatok szerint a területen alacsony számú, idősödő és erőteljesen fogyó népesség él, a 2014-es ITS megállapítása szerint hosszabb távon a terület további elöregedése, illetve elnéptelenedése prognosztizálható.

A városrész markáns gazdaságfejlesztési arculattal rendelkezik, a jelentősebb városi foglalkoztatók közül a városrészben működik a Pálhalmai Agrospeciál Kft., valamint a Murár Drótfonó és Szövő Üzem. Bár a Hankook Tire Magyarország Kft. a város közigazgatási

területén kívül található, bejárata a X. városrész felől található. Emellett a város nyugati kapujában megjelentek a kereskedelmi létesítmények is. A terület sport- és rekreációs funkcióval is rendelkezik, itt található a városi focipálya.

Ez a városrész tekinthető Dunaújváros további fejlődésének legfőbb tartalékterületének, ugyanakkor a felhasználható területek beépíthetőségét gátolja, hogy a városrészben kiváló termőhelyi adottságú szántók találhatók, melyek építési jellegű igénybevétele feltételekhez kötött.

A terület fejlesztése a 2021-2027 közötti időszakban is az ipari-gazdasági irányvonalat kell, kövesse, melyhez az Önkormányzat a kiszolgáló infrastruktúra (közutak, közművek, stb.) fejlesztésével tud hozzájárulni. Ennek megfelelően a területet érintő fejlesztések alapvetően az első stratégiai célkitűzés részcéljaihoz, valamint a második stratégiai cél „A közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása…” célkitűzéshez mutatnak illeszkedést.

3.4 A reziliens város a stratégiai célrendszerben

A városi reziliencia egyrészről egy abszorpciós képességből származhat, amikor a várost érő negatív hatások egy bizonyos mértékének, szintjének ellent tud állni a rendszer, illetve, egy esetleges sokkhatás után minden képes visszaállni a korábban megszokott szintre. A városi reziliencia második eleme a folyamatos kiigazítás, az állandó és rugalmas reagálás mind szervezeti/intézményi, mind pedig eszközrendszer oldalról. A körülmények folyamatos figyelésével, a változások követésével állandó kiigazításra kerül a város reagálásának mértéke és módja. A reziliencia harmadik eleme maga a változás elérése, bevezetése, azaz a transzformáció. Ez akkor következik be, amikor egy meglévő rendszert, egy alkalmazott eszközrendszert lecserélünk annak hatékonyságvesztése miatt.

A módszertanban leírtakkal összhangban az alábbi táblázat a korábbi felkészültségi mátrixban 1-es, 2-es besorolással bíró tényezőket veszi számba tervezési dimenziónként, melyek a város magas felkészültségű területei, és erre határoz meg abszorpciós, adaptációs és transzformációs intézkedés típusokat.

18. táblázat: Városi rezilienciát fejlesztő lépések mátrixa

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
A térségi szintű gazdasági együttműködések (pl. gazdasági övezetek) gazdasági és pénzügyi hatása	**A térségi fejlesztések nyomon követése, szoros kapcsolattartás az érdekelt településekkel, partnerekkel**	**A meglévő együttműködések erősítése, szükséges módosítása**	**Új partnerek felkutatása, kölcsönösen hasznos együttműködések létrehozása**
Az önkormányzat település- és gazdaságfejlesztési pénzeszközeinek rendelkezésre állása, tőkebevonás lehetőségei	**A város a saját pénzügyi források felmérésével külső finanszírozási megoldásokat keres**	**A városi költségvetés folyamatos nyomon követése, az aktuális feltételekhez való igazítása**	**Új finanszírozási megoldások keresése, a meglévő struktúrák átalakítása**
Megújuló energia használatának kiterjesztése és volumenének emelése	**A városi energiafogyasztás folyamatos monitoringja**	**A meglévő lehetőségek (hálózatok, termelők, stb.) fejlesztése**	**Új technológiai megoldások széleskörű bevezetése az önkormányzati tulajdonban lévő épületeknél**
Kiszámíthatatlan jogszabályi környezet	**Nem releváns**	**Nem releváns**	**A jogszabályi környezet bizonytalan volta a város működését biztosító alrendszerek**

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
			átalakítását, a működés feltételeinek módosítását követeli meg

A térségi szintű gazdasági együttműködések (pl. gazdasági övezetek) gazdasági és pénzügyi hatása jelentősen befolyásolhatja a város térségi szerepét, működését. Dunaújváros érdeke, hogy a szomszédos és környékbeli településekkel megfelelő kapcsolatot ápoljon, ugyanakkor azt is szem előtt kell tartania a város vezetésének, hogy a térség települései gazdasági versenytársként is megjelenhetnek. Elengedhetetlen tehát a nyomon követés, a meglévő kapcsolatok ápolása és új partnerek felkutatása.

Hosszabb távú kihívásként, megoldandó feladatként jelentkezik az önkormányzat település- és gazdaságfejlesztési pénzeszközeinek rendelkezésre állása, a tőkebevonás különböző lehetőségei. Az önkormányzat éves költségvetésének tervezésekor figyelemmel kíséri a hazai és nemzetközi pénzügyi folyamatokat, vizsgálja a bevonandó külső pénzügyi forrás mértékének alakulását és a beavatkozásokat ezekhez igazítja.

A megújuló energia használatának kiterjesztése és volumenének emelése elemi érdeke a városnak. Az energiafogyasztás folyamatos nyomon követése révén érzékelheti az igények változását és szükség esetén beavatkozásokat tervezhet. Az energiaárak növekedése ugyanakkor – lehetőségek szerint – proaktivitást is megkíván az önkormányzatoktól, egyrészt a meglévő hálózatok és lehetőségek fejlesztése, másrészt új megoldások felkutatása és bevezetése révén.

A kiszámíthatatlan jogszabályi környezet kapcsán a város működését biztosító alrendszerek átalakítása, a működés feltételeinek módosítása válik szükségessé, ami kihat a közszolgáltatások minőségére, a szolgáltatásokat biztosító infrastruktúra állapotára.

A városi rezilienciát bemutató lépések áttekintését követően az alábbiakban sor kerül az adott tervezési dimenzióhoz kapcsolódó célok és részcélok azonosítására, összhangban Dunaújváros 2021-2027-es stratégiai célrendszerével.

3.4.1 Prosperáló város

19. táblázat: A „prosperáló város" tervezési dimenzió kapcsolódása a célrendszerhez

Stratégiai cél 1.:	A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása
Kapcsolódás bemutatása:	A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása stratégiai cél a lokális ipari-gazdasági potenciálra építve, annak környezetbarát fejlesztésével kíván hozzájárulni a munkahelyteremtő és megtartó beruházások megvalósulásához. A stratégiai cél emellett hozzá kíván járulni a helyi vállalkozások versenyképességének javításához, a digitális technológiák elterjedéséhez, a cégek digitális kompetenciáinak fejlesztéséhez a körforgásos gazdaságra való átállás érdekében, szem előtt tartva a helyi gazdaság szektorális jellemzőit. A vonzó városi befektetői környezet kialakítása ugyancsak kiemelt célkitűzés. Dunaújváros esetében továbbra is fontos koncentrálni a kiaknázatlan, pl. turisztikában rejlő lehetőségekre, és ugyanilyen hangsúlyos a befektetői környezet fejlesztése, mely lehetővé teszi új vállalkozások városba települését.
Releváns részcélok:	• A város gazdasági potenciáljának erősítése a meglévő ipari-termelési kultúra környezetbarát fejlesztésével • Innovatív gazdasági kezdeményezések és együttműködések és a körforgásos gazdaságra való átállás elősegítése a digitális átállás előtérbe helyezésével • Helyi adottságokra épülő logisztikai fejlesztések • Kihasználatlan gazdasági lehetőségek feltárása és kiaknázása
Kapcsolódás bemutatása:	A város gazdasági potenciáljának erősítése a meglévő ipari-termelési kultúra környezetbarát fejlesztése az innovatív, környezetbarát, digitális elemeket tartalmazó smart technológiák elterjedését szolgálja, elmozdulást a „zöld gazdaság" irányába. Dunaújváros MJV önkormányzata, figyelembe véve a város meglévő adottságait, kiemelt hangsúlyt helyez a vállalkozások közötti együttműködések erősítésére, a vállalati és felsőoktatási K+F együttműködések támogatására. A város gazdasága proaktív módon elmozdulni készül a digitalizáció, illetve konkrétan az okos technológiák nyújtotta lehetőségek irányába, ily módon biztosítva megfelelő üzleti- és befektetői környezetet a városban működő, és ide települni szándékozó – lehetőség szerint a városban elérhető kvalifikált munkaerőt foglalkoztató – vállalkozások számára. A helyi adottságokra épülő logisztikai fejlesztések a meglévő és betelepülő vállalkozások megfelelő üzleti környezetét és szállítási feltételeit kívánják biztosítani. A turisztikában rejlő lehetőségek kiaknázását meg kell kezdeni, melyek többnyire desztináció szinten, szűkebb, vagy akár szélesebb térségi együttműködések révén kaphatnak nagyobb hangsúlyt. Befektetés ösztönzési tevékenységével a város bekapcsolódik a regionális és nemzetközi fejlesztéspolitikai folyamatokba. A stratégiai és részcélok hozzájárulnak a helyi gazdaságot dinamizáló innovációs és városhálózati pozíciók javulásához, a külső feltételrendszerek változásához való alkalmazkodáshoz.

Stratégiai cél 2.:	**Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése**
Kapcsolódás bemutatása:	Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése célkitűzés a vonzó városi környezet, az egészséges és biztonságos életkörülmények kialakításához kíván hozzájárulni, alapvetően olyan, az épített környezetet érintő fejlesztések révén, melyek akár középtávon is képesek a város népességmegtartó és – vonzó

	képességének javulását is támogatni. Az előirányzott részcélok környezettudatos, fenntartható és a helyi lakosság igényeit szem előtt tartó fejlesztéseket támogatnak, kiemelten kezelve a települési vonalas infrastruktúra fejlesztését, a kármentesítés és a hulladékgazdálkodás kérdését. Dunaújváros élhetőségét jelentős mértékben befolyásolja a városi humán közszolgáltatások minősége, ezek fejlesztése is hangsúlyos. Az önkormányzat az épített környezet klímabarát és okos fejlesztését tűzte ki célul, valamint a közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítását okos megoldások alkalmazásával.
Releváns részcélok:	• Okos és klímabarát infrastrukturális beruházások a humán közszolgáltatások, a helyi közösségi, sport és kulturális élet támogatása érdekében • A közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása okos megoldások alkalmazásával • Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás
Kapcsolódás bemutatása:	Az okos és klímabarát infrastrukturális beruházások a lakosok által igénybe vett közszolgáltatások minőségi és klímabarát fejlesztését jelenti (beleértve egyebek mellett az önkormányzati, közösségi, sport és kulturális területet is), ezek esetében a digitális (okos) technológiák széleskörű alkalmazása és a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása is kiemelt szintű feladat. A város közlekedési infrastruktúrájának és hálózatainak folyamatos megújítása, a helyi közlekedési infrastruktúra környezetbarát, fenntartható és okos fejlesztése, az alternatív és környezetbarát közlekedési módok támogatása a városban lakók életszínvonalát is javítják amellett, hogy hozzájárulnak a környezetbarát, fenntartható, közösségi közlekedési módok megteremtéséhez. Kiemelten kezeli a város a települési vonalas infrastruktúra fejlesztését, a kármentesítés és a hulladékgazdálkodás kérdését, az okos és fenntartható technológiák meghonosítását a városi szolgáltatások ezen területén. A stratégiai és részcélok hozzájárulnak a vállalkozások számára is vonzó települési környezet kialakulásához.

Stratégiai cél 3.:	**A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése**
Kapcsolódás bemutatása:	A települési környezet minőségi fejlesztése elengedhetetlen a lakosság megtartásához és elégedettségének növeléséhez, ugyanakkor hozzájárul a környezeti károk és kedvezőtlen éghajlati hatások ellensúlyozásához. „A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése” célkitűzés keretei között az egészséges és vonzó városi környezet kialakítását támogató részcélok és kapcsolódó fejlesztések jelennek meg, elősegítve egyes településrészek komplex megközelítését, a zöldterületek (pl. aktív rekreációs zöldterületek, stb.) és a városi kékinfrastruktúra (csapadékvíz elvezetés, megtartás, elválasztott rendszerek, partfal védelme, stb.) minőségi fejlesztését a klímaváltozás okozta negatív hatások mérséklésének elősegítése érdekében.
Releváns részcélok:	• Városi területek komplex, helyi igényeken alapuló zöld és „okos” fejlesztése • A települési zöldterületek minőségi fejlesztése a környezeti károk és kedvezőtlen éghajlati hatások ellensúlyozása érdekében

	• A városi kékinfrastruktúra fejlesztése a klímaváltozás mérséklése és a környezeti ökoszisztémák védelme érdekében
Kapcsolódás bemutatása:	A városi területek komplex, helyi igényeken alapuló zöld és „okos” fejlesztése magában foglalja a városi közösségi terek, közterületek megújítását és a szükséges és kapcsolódó okos és IKT fejlesztéseket, melyek a prosperáló város horizontális cél megvalósulását is támogatják. A települési zöldterületek minőségi fejlesztése és a környezeti károk és kedvezőtlen éghajlati hatások ellensúlyozása egyrészt hozzájárul a zöldterületek és a városi kékinfrastruktúra komplex és minőségi fejlesztéséhez a klímaváltozás okozta negatív hatások mérséklésének elősegítése érdekében. A városi kékinfrastruktúra (csapadékvíz elvezetés, megtartás, elválasztott rendszerek, partfal védelme, stb.) fejlesztése legalább ilyen hangsúlyos, a klímaváltozás mérséklése és a környezeti ökoszisztémák védelme hozzájárul a globális környezetvédelmi célok eléréséhez. A stratégiai és részcélok hozzájárulnak a vállalkozások számára is vonzó települési környezet kialakulásához.

3.4.2 Zöldülő város

20. táblázat: A „zöldülő város” tervezési dimenzió kapcsolódása a célrendszerhez

Stratégiai cél 1.:	A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása
Kapcsolódás bemutatása:	Dunaújváros, mint zöldülő város kiemelt szempontként kezeli a városi gazdaság környezetbarát erősítését és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálását, az épített környezet klímabarát és okos fejlesztését. Ez a célkitűzés a vonzó városi környezet, az egészséges és biztonságos életkörülmények kialakításához kíván hozzájárulni, alapvetően olyan, gazdaságfejlesztési beruházások révén, melyek a környezettudatos, fenntartható és a helyi lakosság igényeit is szem tartó elveken alapulnak. Fontos tehát, hogy a jövőbeli gazdasági fejlesztések alapvetően a szennyezések megelőzése, csökkentése révén támogassák a zöld átállást és a körforgásos gazdaság szempontjainak érvényesülését.
Releváns részcélok:	• A város gazdasági potenciáljának erősítése a meglévő ipari-termelési kultúra környezetbarát fejlesztésével • Innovatív gazdasági kezdeményezések és együttműködések és a körforgásos gazdaságra való átállás elősegítése a digitális átállás előtérbe helyezésével
Kapcsolódás bemutatása:	A város gazdasági potenciáljának erősítése és környezetbarát fejlesztése teret ad az innovatív gazdasági kezdeményezések számára. A cél olyan fejlesztések megvalósítása, melyek hozzájárulnak a szennyezések csökkentéséhez és a biológiai lábnyom visszaszorításához. A zöldülő várost dimenzió erősítését szolgálják azok az innovatív együttműködések, melyek támogatják a körforgásos gazdaságra való átállást és digitális átállást, adott esetben együttműködések (pl. helyi felsőoktatás, kutatás-fejlesztés, települések közti együttműködések, stb.) keretében.

Stratégiai cél 2.:	Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	Dunaújváros versenyképességét jelentős mértékben befolyásolja a városi környezet minősége, az épített környezet (pl. közlekedési felületek, vonalas infrastruktúrák) állapota. Az önkormányzat a klímabarát közszolgáltatások, környezetbarát közlekedési szolgálttások és a szennyezések csökkentését célzó vonalas infrastruktúra fenntartható, az éghajlati kihívásokra megoldást nyújtó fejlesztését tűzi ki célként.
Releváns részcélok:	• Okos és klímabarát infrastrukturális beruházások a humán közszolgáltatások, a helyi közösségi, sport és kulturális élet támogatása érdekében • A közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása okos megoldások alkalmazásával • Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás
Kapcsolódás bemutatása:	Ma már időszerű a lakosok által igénybe vett közszolgáltatások minőségi és klímabarát fejlesztése, legyen szó a humán közszolgáltatások fejlesztéséről, a helyi közösségi, sport és kulturális élet színvonalát támogató okos megoldásokról. A digitális (okos) technológiák széleskörű alkalmazása révén a lakosság digitális kompetenciái is fejlődésnek indulnak. Az okos megoldások alkalmazása ma már szinte elengedhetetlen a közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása érdekében. Ugyanilyen hangsúlyos a város számára a települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, a kármentesítés, valamint hulladékgazdálkodás, okos és klímabarát infrastrukturális elemekkel. A fejlesztések során alkalmazott digitális megoldások nemcsak az éghajlatváltozások hatásainak csökkentéséhez, de a környezetvédelmi szempontok érvényesítéséhez (károsanyag kibocsátás csökkentése stb.) is hozzájárulnak, nem utolsósorban pedig a lakosság életminőségének javításához.

Stratégiai cél 3.:	A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	Dunaújvárosban eddig is nagy hangsúlyt kaptak a zöld város fejlesztések, a város a következő programozási időszakban is folytatja a 2014-2020 között megkezdett zöldváros programját, mely újabb városi területek „zöldüléséhez” és modernizálódásához vezet. A települési környezet minőségi fejlesztése elengedhetetlen a lakosság megtartásához és elégedettségének növeléséhez, ugyanakkor hozzájárul a környezeti károk és kedvezőtlen éghajlati hatások ellensúlyozásában. A városban komoly problémát okozó csapadékvíz hatékony, de környezetbarát elvezetése és részbeni megtartása is zöldülő városhoz kapcsolódó célok elérését segíti. A folyamat markáns részét képezi a helyi, városi természetes ökoszisztémák védelme, a biológiai sokszínűség megóvása is.
Releváns részcélok:	• Városi területek komplex, helyi igényeken alapuló zöld és „okos” fejlesztése • A települési zöldterületek minőségi fejlesztése a környezeti károk és kedvezőtlen éghajlati hatások ellensúlyozása érdekében

	• A városi kékinfrastruktúra fejlesztése a klímaváltozás mérséklése és a környezeti ökoszisztémák védelme érdekében
Kapcsolódás bemutatása:	A fejlesztések révén a kijelölt városi területek komplex, helyi igényeken alapuló zöld és „okos” fejlesztése valósul meg, hosszú távon fenntartható és környezetbarát technológiák integrált bevezetésével. A komplex megközelítésnek köszönhetően mind a zöldterületek (pl. aktív rekreációs zöldterületek, stb.), mind a kapcsolódó városi kékinfrastruktúra (csapadékvíz elvezetés, megtartás, elválasztott rendszerek, partfal védelme, stb.) minőségi fejlesztése is megvalósulhat, a klímaváltozás okozta negatív hatások mérséklésének elősegítése érdekében. A cél magában foglalja a városi közösségi terek, közterületek megújítását és a szükséges és kapcsolódó okos és IKT fejlesztéseket.

3.4.3 Digitális város

21. táblázat: A „digitális város” tervezési dimenzió kapcsolódása a célrendszerhez

Stratégiai cél 1.:	A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása
Kapcsolódás bemutatása:	A digitális átállás, mint horizontális tényező meghatározó a hatékony, versenyképes helyi gazdaság szempontjából. Az ipar 4.0 koncepció, mint technológiai-innovációs folyamat rákényszeríti a gazdasági szereplőket az új, modern technológiák (mesterséges intelligencia, adatalapú elemzés stb.) használatára. Dunaújváros Smart City koncepciójában fogalmazza meg hosszú távú célját, „Dunaújváros Smart City mintavárossá alakítása, a helyi gazdasági, felsőoktatási- és közösségi szereplők aktív bevonásával”, melynek elengedhetetlen feltétele az új, modern technológiák üzleti életbe integrálása.
Releváns részcélok:	• A város gazdasági potenciáljának erősítése a meglévő ipari-termelési kultúra környezetbarát fejlesztésével • Innovatív gazdasági kezdeményezések és együttműködések és a körforgásos gazdaságra való átállás elősegítése a digitális átállás előtérbe helyezésével • Helyi adottságokra épülő logisztikai fejlesztések • Kihasználatlan gazdasági lehetőségek feltárása és kiaknázása
Kapcsolódás bemutatása:	A fenti részcélok alapján Dunaújváros, mint digitális város a meglévő együttműködésekre alapozva erősíteni kívánja a helyi innovációs ökoszisztémákat, a digitális megoldások elterjedésének támogatásával hozzá kíván járulni a helyi vállalkozások versenyképességének javulásához. A helyi adottságokra épülő logisztikai fejlesztések nem nélkülözhetik a modern digitális és okos elemeket. Az innovációs környezet tovább fejlesztésével, a térségi és globális kooperációk támogatásával hosszabb távon a kiaknázatlan gazdasági lehetőségek is feltárhatók.

Stratégiai cél 2.:	Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	Dunaújváros versenyképességét és élhetőségét is jelentős mértékben befolyásolja a városi környezet minősége, az épített környezet (pl. közlekedési felületek, vonalas infrastruktúrák) állapota. Az önkormányzat a klímabarát közszolgáltatások, környezetbarát közlekedési szolgáltatások és a szennyezések csökkentését célzó vonalas infrastruktúra fenntartható, az éghajlati kihívásokra megoldást nyújtó fejlesztését tűzi ki célként.
Releváns részcélok:	• Okos és klímabarát infrastrukturális beruházások a humán közszolgáltatások, a helyi közösségi, sport és kulturális élet támogatása érdekében • A közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása okos megoldások alkalmazásával • Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás
Kapcsolódás bemutatása:	Dunaújváros önkormányzata a városi környezetet érintő beavatkozások során a múltban is törekedett és a jövőben is törekedni fog az okos technológiák alkalmazására Hangsúlyozni kell ugyanakkor, hogy a városi közszolgáltatások digitális alapra helyezése hosszabb folyamat, figyelembe véve a jelenlegi erősen hiányosnak mondható helyzetet. A digitalizáció, mint horizontális tervezési dimenzió egyértelműen illeszkedik a város működtetésének, fenntartásának hatékonyabb koncepciójához, ami érinti a közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítását, valamint a települési vonalas infrastruktúrák fejlesztését is. A fenti részcélokhoz, valamint Dunaújváros Smart City Koncepciójában leírtakhoz illeszkedve, a digitális technológiák és okos eszközök lehetővé teszik a városi infrastruktúra modernizációját, átalakítását, a városi reziliencia érvényesülését.

Stratégiai cél 3.:	A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése sem nélkülözheti az okos technológiák bevezetését, melynek keretei között az egészséges és vonzó városi környezet kialakítását támogató részcélok és kapcsolódó fejlesztések jelennek meg. A komplex projektek előtérbe kerülése lehetővé teszi, hogy a fejlesztések magukban foglalják mind a fizikai környezet fejlesztését, mind a zöldfelületi rendszert érintő beruházásokat.
Releváns részcélok:	• Városi területek komplex, helyi igényeken alapuló zöld és „okos” fejlesztése • A települési zöldterületek minőségi fejlesztése a környezeti károk és kedvezőtlen éghajlati hatások ellensúlyozása érdekében • A városi kékinfrastruktúra fejlesztése a klímaváltozás mérséklése és a környezeti ökoszisztémák védelme érdekében
Kapcsolódás bemutatása:	A települési zöldterületek minőségi fejlesztése is elképzelhetetlen a mindennapjainkat átszövő digitális fejlesztések nélkül. A komplex beruházások lehetőséget adnak olyan fejlesztések megtervezésére, melyek a fő fejlesztésbe integrált módon tartalmazzák az okos, környezetbarát megoldások alkalmazását. A kapcsolódó fejlesztések egyszerre érintik a város zöld (zöldterületek fejlesztése) és kékinfrastruktúráját (csapadékvíz elvezetés, megtartás, elválasztott rendszerek, partfal védelme, stb.)

	minőségi fejlesztését a klímaváltozás okozta negatív hatások mérséklésének elősegítése érdekében. A városi kékinfrastruktúra fejlesztések kapcsán fontos a fogyasztói szokások megismerése, a digitális szakadék csökkentése, ehhez elengedhetetlen a fogyasztói igényeken alapuló digitális megoldások közös kidolgozása a közműszolgáltatásokban.

Stratégiai cél 4.:	**A helyi közösségek megerősítése és a társadalmi integráció elősegítése**
Kapcsolódás bemutatása:	Az infrastrukturális beruházások mellett szükség van a helyi kulturális közösség (helyi értékek, tradíciók) erősítésére, a lakosság mentális, fizikai egészségmegőrzésének támogatására, valamint a társadalmi integráció és befogadás elősegítésére is. A stratégiai célhoz kapcsolódva Dunaújváros a helyi közösségek közötti együttműködések erősítésére, a társadalmi befogadás előmozdítására és a szegénység elleni küzdelemre, a digitális akadálymentesítésre helyezi a hangsúlyt, erősítve a szolidaritást és csökkentve a társadalmi kirekesztést. A lakosság digitális kompetenciáinak fejlesztését, valamint a digitális és zöld átmenethez kapcsolódó szemléletformáló tevékenységeket kiemelten kezeli. „A helyi közösségek megerősítése és a társadalmi integráció elősegítése” célkitűzés a digitális város és megtartó város tervezési dimenziókhoz kapcsolódik erőteljesen.
Releváns részcélok:	• A helyi kulturális közösség erősítése és a lakosság kötődésének elősegítése • A lakosság mentális és fizikális egészségének megőrzése, munkaerő-piaci alkalmazkodóképességének erősítése • A társadalmi integráció és befogadás elősegítése, a hátrányos helyzetből adódó lemaradás csökkentése
Kapcsolódás bemutatása:	Dunaújváros esetében a helyi identitás és a közösségek összetartozásának erősítése fontos feladatként jelentkezik, melyhez a napjainkban széleskörűen használt IKT technológiák is nagy segítséget nyújtanak (közösségi oldalak, weboldalak, stb.), mindenki számára elérhető módon. A lakosság mentális és fizikális egészségének megőrzését, munkaerő-piaci alkalmazkodóképességének erősítését szintén támogathatják IKT megoldások, különösen akkor, ha a humán közszolgáltatások IKT alapú rendszere megfelelően kiépített. A lakosság digitális kompetenciáinak fejlesztése elengedhetetlen a társadalmi integráció és befogadás elősegítéséhez, a hátrányos helyzetből adódó lemaradás csökkentéséhez.

3.4.4 Megtartó város

22. táblázat: A „megtartó város” tervezési dimenzió kapcsolódása a célrendszerhez

Stratégiai cél 2.:	**A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése**
Kapcsolódás bemutatása:	A megtartó város tervezési dimenzióhoz és a stratégiai célhoz illeszkedve Dunaújváros a jövőben is törekszik a települési és természeti környezet fenntartható és minőségi fejlesztésére, mely ugyanakkor illeszkedik a helyi lakosok igényeihez is. Az igényalapú fejlesztések vonzóvá tehetik a várost mások számára is, így hosszabb távon eredményezheti Dunaújváros népességvonzó képességének javulását, adott esetben befektetői célpontként is nagyobb vonzerőre tehet szert.

Releváns részcélok:	• Okos és klímabarát infrastrukturális beruházások a humán közszolgáltatások, a helyi közösségi, sport és kulturális élet támogatása érdekében • A közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása okos megoldások alkalmazásával • Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás
Kapcsolódás bemutatása:	Az önkormányzat, valamint a humán szolgáltatók által nyújtott szolgáltatási kör, valamint a városi kékinfrastruktúra minőségi fejlesztését, amennyire lehet, a helyi lakosság igényeire kell alapozni. A vonalas közmű infrastruktúra (áram-, belvíz-, távfűtő hálózat) fejlesztése, a közlekedési infrastruktúra megújítása során is az esélyegyenlőség és az egyenlő esélyű hozzáférés elvét kell érvényesíteni, szem előtt tartva az érzékeny társadalmi csoportok (idősek, fogyatékkal élők stb.) igényeit.

Stratégiai cél 3.:	**A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése**
Kapcsolódás bemutatása:	A megtartó város tervezési dimenzióhoz és a stratégiai célhoz illeszkedve Dunaújváros a jövőben is törekszik a települési és természeti környezet fenntartható és minőségi fejlesztésére, mely ugyanakkor illeszkedik a helyi lakosok igényeihez is. Az igényalapú fejlesztések vonzóvá tehetik a várost mások számára is, így hosszabb távon eredményezheti Dunaújváros népességvonzó képességének javulását, adott esetben befektetői célpontként is nagyobb vonzerőre tehet szert.
Releváns részcélok:	• Városi területek komplex, helyi igényeken alapuló zöld és „okos” fejlesztése • A települési zöldterületek minőségi fejlesztése a környezeti károk és kedvezőtlen éghajlati hatások ellensúlyozása érdekében • A városi kékinfrastruktúra fejlesztése a klímaváltozás mérséklése és a környezeti ökoszisztémák védelme érdekében
Kapcsolódás bemutatása:	A városi területek komplex, helyi igényeken alapuló zöld és „okos” fejlesztése eredményezheti a városlakók elégedettségét, életszínvonalbeli növekedését, a rekreációs célok teljesülését. A települési zöldterületek fejlesztése közvetlen módon hozzájárul a levegő minőségének javulásához, ami a város egyik kiemelt problémájának mérséklését eredményezheti. A városi kékinfrastruktúra fejlesztését, ahogyan az előző fejlesztésekét is, alapvetően a lakossági igényekkel összhangban szükséges megtervezni és lebonyolítani.

Stratégiai cél 4.:	**A helyi közösségek megerősítése és a társadalmi integráció elősegítése**
Kapcsolódás bemutatása:	Dunaújváros, mint megtartó város fejlesztési programja határozottan prioritásként kezeli a helyi közösségek megerősítését, a helyi tradíciók, helyi értékek megőrzését. A fejlesztések a város népességmegtartó képességének, a helyben élők életminőségének javítását célozzák, ennek sikerét nagyban támogathatják a helyi civil közösségek közösségépítő munkája is. Így kiemelten fontos feladat a civil szervezetek megszólítása és bevonása a komplex fejlesztési folyamatokba.
Releváns részcélok:	• A helyi kulturális közösség erősítése és a lakosság kötődésének elősegítése

	• A lakosság mentális és fizikális egészségének megőrzése, munkaerő-piaci alkalmazkodóképességének erősítése • A társadalmi integráció és befogadás elősegítése, a hátrányos helyzetből adódó lemaradás csökkentése
Kapcsolódás bemutatása:	Dunaújvárosban, a meglévő tapasztalatokra épülő közösségfejlesztés, a hagyományok feltárása és újjáélesztése, az erős tradíciók feleleventése hozzájárulhat a város megtartó erejének emeléséhez. Ugyancsak fontos elemként jelenik meg a különböző humán fejlesztő akciók megjelenése, melyek az egészség megőrzését, a munkaerő-piaci alkalmazkodó képesség növelését szolgálhatják. A közösségi kezdeményezések fontos feltétele a támogató partnerség kialakítása, ennek során fontos a helyi civil szervezetek bevonása, az esélyegyenlőség szempontjainak érvényesítése, az érzékeny társadalmi csoportok (idősek, fogyatékkal élők stb.) igényeinek (pl. digitális akadálymentesítés) figyelembevétele.

3.4.5 Kiszolgáló város

23. táblázat: A „kiszolgáló város" tervezési dimenzió kapcsolódása a célrendszerhez

Stratégiai cél 2.:	Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	Dunaújváros stratégiai célrendszere egyértelműen illeszkedik a kiszolgáló város tervezési dimenzióhoz, hiszen a város most is az épített környezet megújulására és annak klímabarát és okos fejlesztésére helyezi a hangsúlyt. Dunaújváros komplex eszközrendszerrel kívánja a fenti fejlesztéseket elvégezni. mivel települési épített környezet minőségi fejlesztése elengedhetetlen a lakosság megtartásához és elégedettségének növeléséhez.
Releváns részcélok:	• Okos és klímabarát infrastrukturális beruházások a humán közszolgáltatások, a helyi közösségi, sport és kulturális élet támogatása érdekében • A közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása okos megoldások alkalmazásával • Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás
Kapcsolódás bemutatása:	Dunaújváros fejlesztési programjában hangsúlyosan jelennek meg a humán közszolgáltatásokat érintő okos és klímabarát infrastrukturális beruházások, komplex beavatkozások, melyek érinthetik a helyiek számára kiemelten kezelt sport és kulturális területeket is. A közlekedési fejlesztések esetében fontos elv az igényeken alapuló beruházások megvalósítása (pl. kerékpáros, gyalogos közlekedés). A városi közműrendszerek, infrastruktúrák fejlesztése mellett Dunaújváros törekszik a települési vonalas infrastruktúra fejlesztést, kármentesítést, hulladékgazdálkodást érintő fejlesztések esetében is a fogyasztói, lakossági igényeken alapuló beruházások megvalósítására.

Stratégiai cél 3.:	A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	A város megtartó képességét nagyban szolgálják a települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése célkitűzés keretei között az egészséges és vonzó városi környezet kialakítását támogató részcélok és kapcsolódó fejlesztések, melyek egyes településrészek komplex megközelítését is lehetővé teszik.

Releváns részcélok:	• Városi területek komplex, helyi igényeken alapuló zöld és „okos” fejlesztése • A települési zöldterületek minőségi fejlesztése a környezeti károk és kedvezőtlen éghajlati hatások ellensúlyozása érdekében • A városi kékinfrastruktúra fejlesztése a klímaváltozás mérséklése és a környezeti ökoszisztémák védelme érdekében
Kapcsolódás bemutatása:	A részcélokhoz kapcsolódva Dunaújváros fejlesztési programjában hangsúlyosan jelennek meg a városi területeket érintő komplex, helyi igényeken alapuló zöld és „okos” fejlesztések. A közterületek állapotának javítása élhetővé, vonzóbbá teszi a várost, míg a zöldfelületek megújítása a klímaváltozás negatív hatásainak csökkentése mellett szintén teret ad a közösségi események megrendezéséhez. A városi kékinfrastruktúra fejlesztése kapcsán ki kell emelni, hogy a digitális szakadék csökkentése érdekében fontos a fogyasztói igényeken alapuló digitális megoldások közös kidolgozása a közműszolgáltatásokban.

3.5 A stratégia összhangja más stratégiákkal

Az FVS „2.1.2 A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata” című alfejezetében áttekintésre kerültek az egyes szakmai dokumentumokban Dunaújváros kapcsán tett főbb releváns megállapítások. Az alábbi táblázatban az FVS-ben nevesített célok és a hazai ágazati stratégiák, valamint releváns térségi dokumentumok kapcsolódását mutatjuk be.

24. táblázat: Dunaújváros MV Fenntartható Városfejlesztési Stratégia célrendszerének kapcsolódása más stratégiai dokumentumokhoz

A vizsgált dokumentum megnevezése	A dokumentum fontosabb céljai/kapcsolódási pontjai	Dunaújváros MJV FVS célrendszerének és beavatkozásainak kapcsolódása
Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Az OFTK átfogó céljai: 1. Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés 2. Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom 3. Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme 4. Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet Az OFTK releváns specifikus céljai: 1. Versenyképes, innovatív gazdaság 2. Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság 3. Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés- és ellátás 4. Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I	Az FVS célrendszere stratégiai célok szintjén mutat illeszkedést az OFTK céljaihoz. „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása” stratégiai cél a lokális ipari-gazdasági potenciál fejlesztésére fókuszál, ily módon kapcsolódik az „Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdaság és növekedés” célhoz. Az FVS „Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése” stratégiai célja az OFTK „Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet” átfogó céljával mutat kapcsolódást, míg a „Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme” célhoz „A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése” stratégiai cél illeszkedik.

	5. Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom 7. Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme Releváns területi specifikus célok: 2. A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat 3. A vidéki térségek népességeltartó képességének növelése 5. Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés	Az OFTK „Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom" átfogó célhoz az FVS- „A helyi közösségek megerősítése és a társadalmi integráció elősegítése" célja mutat illeszkedést.
Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030 – Turizmus 2.0 Stratégia	Az NTS stratégiai pilléreket nevesít, melyek közül az első, az egységes desztinációs szemlélet kialakítása és fenntartása. A desztináció egyszerre földrajzilag körülhatárolható területrész, amely a turisztikai kínálati piacon egységes fogadóterületként jeleníthető meg és keresleti kategória is, amely a vendégek utazási döntései kap területi szintű meghatározást. A desztináció tehát olyan települések összessége, melyek együttesen képesek kínálati szinten megfelelő volumenű és gazdaságosan fenntartható vendégérdeklődést generálni. A stratégia értelmében Dunaújváros egyedi építészeti öröksége, Duna-menti fekvése, régészeti emlékei megfelelő desztinációs kínálathoz illeszkedve részesülhetnek a nagyobb területet érintő turisztikai érdeklődés előnyeiből. Különösen fontos ez azért is, mert Dunaújváros és térsége nem része a stratégia által nevesített, 11 magyarországi turisztikai térségnek.	A turisztikai ágazat Dunaújvárosban – kedvező adottságai ellenére – nem tekinthető meghatározó szektornak. Az FVS „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása" stratégiai célja, illetve az ehhez illeszkedő egyik részcél kiemelten kezeli a helyi vállalkozások versenyképességének javítását innovatív gazdasági kezdeményezések és együttműködések révén, ami összhangban áll az NTS-ben nevesített „Digitálisan fejlett ágazat" fejlesztési irányvonallal. A „Desztinációs-termék kialakítása", valamint a „Célzott értékesítés és marketing" irányvonal a vállalkozások működési környezetét fejleszteni hivatott „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása" stratégiai célhoz, illetve közvetlen módon a „Kihasználatlan gazdasági lehetőségek feltárása…" részcélhoz illeszkedik.
Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia	A Keretstratégia releváns átfogó célkitűzései: „1. Cél a népességében stabil, egészséges, a kor kihívásainak megfelelő készségekkel és tudással rendelkező emberek alkotta, a kirekesztettséget fokozatosan csökkentő társadalom"; „2. Cél a fenntarthatóságot támogató kultúra kialakítása, a fenntartható társadalom szempontjából pozitív értékek, erkölcsi normák és attitűdök erősítése" „3. cél: A környezeti eltartó-képességet, mint a gazdálkodás korlátját kell érvényesíteni. fenntartása a gazdaságpolitikai döntésekben. Cél a fizikai tőke szelektív gyarapítása, a közösségi tőkejavak amortizációjának pótlása. Kiemelt feladat a vállalkozói réteg megerősítése, a hazai tőkebefektetések fokozatos növelése, külföldi kitettségünk csökkentése."	A dokumentumban nevesített első két átfogó cél az FVS „A helyi közösségek megerősítése és a társadalmi integráció elősegítése" stratégiai céljához illeszkedik, melyek a társadalmi befogadás előmozdítására és a szegénység elleni küzdelemre koncentrálnak. Az NFFK 3. célja az FVS „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása" stratégiai céljához illeszkedik. A stratégia egyes elemei olyan kezelendő problémákra mutatnak rá, melyek Dunaújváros esetében nagy hangsúlyt kapnak, ezek között kell megemlíteni például a természeti erőforrások, levegőkörnyezet vonatkozásában az ipari levegőszennyezés kérdését. A Duna, illetve az ipari szennyezés (veszélyes hulladék)

	Dunaújváros esetében valamennyi célkitűzés relevánsnak tekinthető.	révén ugyancsak erőteljes a város érintettsége felszíni és felszín alatti vizeink állapota kapcsán.
Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (2018-2030)	A 2018-2030 közötti időszakra szóló, de 2050-ig is kitekintő második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia egy dekarbonizációs és egy adaptációs jövőképet fogalmaz meg, majd két átfogó célt: 1. fenntartható fejlődés egy változó világban, valamint 2. adottságaink, lehetőségeink és korlátaink megismerése. A város szempontjából a kapcsolódó specifikus célok az alábbiak: Dekarbonizáció; Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának térinformatikai megalapozása; Alkalmazkodás és felkészülés; Éghajlati partnerség biztosítása.	A város szempontjából a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia specifikus céljai az FVS két stratégiai céljához is illeszkednek: egyrészt „Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése”, másrészt „A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése” célokhoz. Emellett a „Dekarbonizáció” kapcsán különös érintettséget mutat az FVS 1. stratégiai céljának első részcélja, mely a város gazdasági potenciáljának erősítése során a környezetbarát megoldásokat részesíti előnyben.
Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia 2020-2050	Az NTFS-ben rögzített jövőképek közül az alábbiak tekinthetők relevánsnak: Energetika: klímasemleges, tiszta, okos és megfizethető energiaszektor; Közlekedés: fenntarthatóbb, zöldebb, biztonságosabb és jobb összeköttetésű közlekedés; Ipar és vállalkozások: klímabarát, innovatív és tudásalapú ipari szektor és körforgásos gazdaság; Hulladék: minimális hulladékot termelő, majdnem teljesen hulladékmentes, tiszta ország; Finanszírozás: a fenntarthatósági és klímasemlegességi célokkal összehangoltan működő pénzügyi szektor és a növekedést támogató, klímabarát költségvetési politika	Az FVS-ben nevesített stratégiai célkitűzések közül „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása” stratégiai célhoz a magyar high-tech és zöld kis- és középvállalkozások (kkv) vezető szerepét erősítő „Ipar és vállalkozások: klímabarát, innovatív és tudásalapú ipari szektor és körforgásos gazdaság” jövőkép illeszkedik. „Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése” stratégiai cél az „Energetika: klímasemleges, tiszta, okos és megfizethető energiaszektor”, a „Közlekedés: fenntarthatóbb, zöldebb, biztonságosabb és jobb összeköttetésű közlekedés” továbbá a „Hulladék: minimális hulladékot termelő, majdnem teljesen hulladékmentes, tiszta ország” jövőképekkel mutat illeszkedést.
A magyar mikro- kis, és középvállalkozások megerősítésének stratégiája (2019-2030)	A dokumentum két átfogó célt: 1.„A komoly növekedésre képes vállalati kör értékteremtő képességének megerősítése” 2.„A teljes KKV-szektor számára a működéshez szükséges kiszámítható keretek biztosítása”), és három úgynevezett másodlagos célt nevesít („A KKV-k termelékenységének növelése”, „A hazai tulajdonú KKV-k által előállított hozzáadott érték növelése”, „A KKV-k exportképességének növelése”).	A dokumentumban mind az átfogó célok, mind a másodlagos célok kapcsolódnak „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása” stratégiai célhoz, mely a helyi vállalkozások versenyképességének javítását, a városi gazdasági és foglalkoztatási környezet támogatását célozza.
Országos Területrendezési Terv	Dunaújváros MJV érintettsége az OTrT-hez megállapítható az ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete, az	A városban a lakó- és ipari területek szétválasztásának elve alapján az északi negyedekben a lakó, az intézményi, valamint az ezekhez csatlakozó kereskedelmi, szolgáltatási, rekreációs és

	erdők övezete, valamint a világörökségi várományos területek övezete kapcsán.	egyéb, környezetüket nem szennyező funkciók fejleszthetők, míg a környezetet jobban terhelő, vagy jelentős teherforgalmat vonzó meglévő és új ipari területek a déli városrészben kaphattak helyet. Ezek alapján az FVS két stratégiai célja is relevánsnak tekinthető, egyrészt az üzleti környezet fejlesztésére, a helyi vállalkozások versenyképességének javítására fókuszáló „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása" stratégiai cél, másrészt a fenntartható települési és ökológiai környezet fejlesztését célzó „A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése" stratégiai cél. Az FVS-ben tervezett fejlesztések mindegyikét azOTrT-vel összhangban kívánja megvalósítani a város.
Fejér Megye Terület-fejlesztési Koncepciója 2021-2027	A koncepció 3 átfogó, valamint 7 stratégiai és 3 területi célt határozott meg. Az átfogó célok az alábbiak: I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség II. Élhető megye és települések III. Innovatív és fejlődő gazdaság Az átfogó és specifikus célok kapcsán elmondható, hogy valamennyi érinti Dunaújvárost, ugyanakkor a helyzetfeltárás adatait tekintve különösen relevánsnak mondhatóak a „Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése", az „Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése", az „Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése, elősegítése, intelligens megye", valamint a „Gazdasági környezet fejlesztése" specifikus célok. A területi célok közül Dunaújvárost az első, „T1. Fenntartható városok" cél érinti, mely révén – a megye járási központjaival együtt – teljes területével érintett.	A megyei TFK „Gazdasági környezet fejlesztése" és az „Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése" specifikus céljaihoz az FVS „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása" stratégiai célja illeszkedik. Az „Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése" specifikus célhoz az FVS „Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése", valamint „A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése" célja kapcsolódik. A „Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése" specifikus cél megvalósulását az FVS „A helyi közösségek megerősítése és a társadalmi integráció elősegítése" célja támogatja.
Szent István Fejlesztési Program Fejér Megye Területfejlesztési Program 2021-2027	A Területfejlesztési Program és a TFK átfogó, specifikus és területi céljai megegyeznek, így a TFK-nál írt megállapítások itt is helytállóak.	Az FVS-ben nevesített célrendszer több ponton mutat kapcsolódást a TFK-ban megfogalmazott célokkal.
Fejér megye Előzetes Integrált Területi	Fejér megye 2021-2027 közötti tervezési időszakra vonatkozó fejlesztési céljait a Területfejlesztési Koncepció és a Területfejlesztési Program tartalmazza	A T1 területi célhoz (Fenntartható városok) mindegyik FVS-ben szereplő stratégiai cél illeszkedik.

Programja 2021-2027	részletesen, ezeket ismételten itt nem rögzítjük. Az ITP a „Fenntartható Városfejlesztés” kategóriába sorolja a Dunaújvárost és rögzíti a TOP Plusz kapcsán releváns forráskeretet.	
Dunaújváros Fenntartható Városi Mobilitási Terve (2017)	Dunaújváros Fenntartható Városi Mobilitási Tervének (SUMP) célrendszerében az alábbi stratégiai célok szerepelnek: „Térségi elérhetőség javítása” - Dunaújváros fővárossal való és térségi kapcsolatrendszerének erősítését célozza; A „Gazdasági növekedés elősegítése”-t szolgáló mobilitásfejlesztés a munkába járás feltételeinek javítását segíti elő; „Dunaújváros belső közlekedési kapcsolatainak és szolgáltatásainak fejlesztése” révén a városi közlekedés teljes vertikuma megújul. Az „élhető és biztonságos városi környezet” megteremtése a fenntartható közlekedési módok előtérbe helyezését szolgálja.	Az FVS-ben nevesített célok számos SUMP-ban nevesített célhoz kapcsolódnak: Az FVS „Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése” stratégiai célja a közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítását szolgálja, valamint a mobilitás fejlesztését is. A SUMP „Gazdasági növekedés elősegítése” célját az FVS „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása” szolgálja. Az FVS „A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése” pedig az „élhető és biztonságos városi környezet” megteremtését segíti elő.
Dunaújváros Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve (2017)	Az Akcióterv konkrét célokat nem nevesít ugyan, ám támpontot ad a város energetikai beruházásaihoz, illetve a 2030-ra kitűzött célok elérése érdekében javaslatokat fogalmaz meg az energiahatékonyság javítása, valamint a megújuló energiaforrások hasznosítása kapcsán.	A Fenntartható Energia- és Klíma Akciótervben leírtak az FVS „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása„ (pl. meglévő ipari-termelési kultúra környezetbarát fejlesztése), „Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése” (pl. klímabarát infrastrukturális beruházások, közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása) célokkal is kapcsolódást mutatnak. „A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése” (pl. települési zöldterületek minőségi fejlesztése a környezeti károk és kedvezőtlen éghajlati hatások ellensúlyozása érdekében) stratégiai cél esetében ugyancsak megállapítható az illeszkedés.
Helyi Esélyegyenlőségi Program Dunaújváros MJV Önkormányzata (1. felülvizsgálat) **2020**	A program 2020-as felülvizsgálata során annak céljai nem módosultak, vagyis az önkormányzat a megvalósítás során biztosítani kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén felmerülő problémák kezelését.	A Helyi Esélyegyenlőségi Program céljaihoz illeszkedést mutat az FVS „A helyi közösségek megerősítése és a társadalmi integráció elősegítése” stratégiai célja, mely többek között a társadalmi befogadás előmozdítását, a hátrányos helyzetből adódó lemaradás csökkentését célozza.
Dunaújváros Smart City Koncepció	A koncepció az alábbi célokat nevesíti: Hosszútávú cél:	Az FVS-ben nevesített stratégiai célok közül „Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése” stratégiai cél a Koncepció „Élhető városi környezet kialakítása a helyi

	„Dunaújváros Smart City mintavárossá alakítása, a helyi gazdasági, felsőoktatási- és közösségi szereplők aktív bevonásával” Középtávú célok: 1.„Élhető városi környezet kialakítása a helyi infrastruktúra energia hatékony és környezetileg fenntartható fejlesztésével” 2..„A helyi gazdaság versenyképességének javítása, a vállalkozások piaci integrációjának támogatása az IKT alapú technológiai fejlesztések és a felsőoktatással közös innovációs- és képzési együttműködések kialakításának elősegítésével” 3. „A helyi társadalom környezettudatos életviteléhez, a szemléletváltáshoz szükséges átfogó feltételrendszer megteremtése új, innovatív megoldások komplex alkalmazásával”	infrastruktúra energia hatékony és környezetileg fenntartható fejlesztésével” középtávú céljához, „A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása” stratégiai cél a koncepció „A helyi gazdaság versenyképességének javítása…” középtávú céljához illeszkedik. Az FVS alábbi két céljához „A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése” és a „A helyi közösségek megerősítése és a társadalmi integráció elősegítése” a koncepció „A helyi társadalom környezettudatos életviteléhez, a szemléletváltáshoz szükséges átfogó feltételrendszer megteremtése..” célja kapcsolódik. A Smart City koncepció hosszútávú célja: „Dunaújváros Smart City mintavárossá alakítása, a helyi gazdasági, felsőoktatási- és közösségi szereplők aktív bevonásával” az FVS valamennyi stratégiai céljához illeszkedik.

4 Monitoring, kontrolling, indikátorok

4.1 FVS monitoring rendszere, nyomon követés a tervezés és végrehajtás során

A komplex monitoring rendszer kialakításával értékelhetők a városfejlesztés és működés eredményei, az esetleges beavatkozások révén alakítható a stratégiai fejlesztési folyamat, és így az hozzáigazítható a belső és külső környezet változásához. A korábban beazonosított stratégiai- és részcélokhoz számszerűsíthető és mérhető eredmények rendelhetők, vagyis mind a stratégia cél, mind a részcélok esetében szükséges azonosítani azokat a releváns jellemzőket, amelyek mentén a beavatkozásoknak köszönhető változások mérhetővé válnak.

Fontos, hogy olyan mutató kerüljön kiválasztásra, amelynek mérése a továbbiakban is biztosítható, hiszen így garantálható, hogy a jelenség ugyanazon aspektusa kerül mérésre mindvégig, ezzel valóban a kívánt cél felé történő elmozdulás válik vizsgálhatóvá.

A fentiek figyelembevételével és a módszertannal összhangban, hatás- és eredményindikátorok meghatározására került sor, melyek tehát a stratégiai célokhoz, illetve a kapcsolódó részcélokhoz lettek rendelve. A mutatók kiválasztása során törekedtünk arra, hogy azok egyszerre reflektáljanak a stratégiai szintű célok komplex voltára, illetve az egyes részcélok tematikus fókuszára. Az adatok nyomon követése az önkormányzat szakembereinek (EPTK), illetve az önkormányzattal együttműködő külső partnerek (intézmények, szolgáltatók) kompetenciája. Emellett az adatok bizonyos köre nyilvános adatbázisból folyamatosan frissíthető. A nyomon követés módszertanát az alábbi táblázat rögzíti.

4.2 Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana

Az indikátorok értékeinek mérése folyamatosan biztosított, ezek az FVS teljes megvalósítási ciklusában rendelkezésre állnak majd. Az FVS-hez kapcsolódó, a tervezési dimenziókhoz rendelt indikátorok mérési módszertanát önálló, az FVS tervezési módszertanban szereplő indikátor adatlapok rögzítik. Ennek megfelelően alapvetően a 2021-2027-es programozási időszak informatikai háttere (EPTK), az országos szinten egységes módszertannal mért statisztikai adatok (KSH Tájékoztatási adatbázis), illetve az önkormányzat saját adatai (EPTK, szakirodák adatai, önkormányzati intézmények egységes adatszolgáltatása stb.) biztosítják a mérés szakmai hátterét (gyakoriság stb.).

Az összefoglaló indikátor táblázatban rögzített indikátorok bázisértéke több esetben nulla. Itt a program előrehaladása során, a fejlesztésekhez rendelt adatok alapján kumulált értékek adják majd a tervezett célértéket. Az adatok gyűjtésének, az ehhez szükséges monitoring rendszer működtetésének peremfeltételeit az önkormányzat a TOP Plusz 1.3.1-21 Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása c. felhívás keretében teremti meg. A kapcsolódó részletes monitoring módszertan kidolgozására szintén a monitoring műszaki paraméterek meghatározását követően kerülhet sor.

25. táblázat: Összefoglaló indikátor táblázat

	indikátor	definíció	mértékegység	bázisérték 2022	célérték 2027	mérés módszere, gyakorisága
Stratégiai cél 1.: A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása	**Foglalkoztatottak számának változása a közszféra adatai nélkül**	**A közszférán kívül foglalkoztatottak számának növekedése 2022-2027 között, százalékban kifejezve**	**%**	**0**	**0,5**	**KSH STADAT éves adatai alapján folyamatosan frissítve, a 2022. évhez tartozó értékhez viszonyított változás (évente)**
Részcél 1.1: A város gazdasági potenciáljának erősítése a meglévő ipari-termelési kultúra környezetbarát fejlesztésével	A fejlesztések által érintett cégek foglalkoztatottjainak száma	Dunaújvárosi telephellyel rendelkező, fejlesztésekben érintett vállalkozások rész-, és teljes munkaidős foglalkoztatottjainak száma	db	0	800	EPTK/GINOP Plusz nyertes pályázatokról szóló adatainak legyűjtésével; a támogatott projektek által foglalkoztatottak száma az adott évben (évente)
Részcél 1.2: Innovatív gazdasági kezdeményezések és együttműködések és a körforgásos gazdaságra való átállás elősegítése a digitális átállás előtérbe helyezésével	A városban végrehajtott közös innovációs projektek száma	Legalább kettő, a városban telephellyel rendelkező cég közreműködésével megvalósuló, K+F és/vagy innovációs tevékenységet tartalmazó projektek száma	fő	0	10	EPTK/GINOP Plusz nyertes pályázatokról szóló adatainak legyűjtésével, a megvalósuló projektek száma összesen a tárgyidőszakban (évente)
Részcél 1.3: Helyi adottságokra épülő logisztikai fejlesztések	A városban megvalósításra kerülő logisztikai beruházások száma	Dunaújváros területén megvalósuló logisztikai beruházások száma	db	0	1	EPTK/GINOP Plusz nyertes pályázatokról szóló adatainak legyűjtésével, összesen a tárgyidőszakban (évente)
Részcél 1.4: Kihasználatlan gazdasági lehetőségek feltárása és kiaknázása	Regisztrált vállalkozások száma	Dunaújvárosban regisztrált vállalkozások száma	db	5.530	5.540	KSH T-Star települési adatok (évente)

	indikátor	definíció	mértékegység	bázisérték 2022	célérték 2027	mérés módszere, gyakorisága
Stratégiai cél 2.: Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése	**Jobb minőségű helyi közszolgáltatásokkal elért lakosok száma**	**A település lakónépességének száma a KSH T-Star adatai szerint**	**fő**	**41.873**[34]	**33.000**	**KSH T-Star adatok (a 2022 évi Népszámlálás továbbvezetett adatai (évente)**
Részcél 2.1: Okos és klímabarát infrastrukturális beruházások a humán közszolgáltatások, a helyi közösségi, sport és kulturális élet támogatása érdekében	Digitális fejlesztéssel érintett közszolgáltatások	Azon közszolgáltatások száma, amelyek esetében okos- és/vagy klímabarát beruházások valósulnak meg	db	0	5	Önkormányzati adatszolgáltatás alapján folyamatosan frissítve, az érintett közszolgáltatások száma összesítve (évente)
Részcél 2.2: A közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása okos megoldások alkalmazásával	A közösségi közlekedési szolgáltatásokat fejlesztésével érintett lakosok száma	A projektekkel közvetlenül, vagy közvetve érintett lakosok száma tárgyévben	fő	41.873[35]	33.000	KSH T-Star adatok (a 2022 évi Népszámlálás továbbvezetett adatai (évente)
Részcél 2.3: Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás	Beruházásokkal érintett lakosok száma	Az infrastruktúra-fejlesztésekkel érintett lakosok száma	fő	41.873[36]	33.000	KSH T-Star adatok (a 2022 évi Népszámlálás továbbvezetett adatai (évente)
Stratégiai cél 3.: A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése	**FVS által érintett lakosság**	**A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia által érintett lakónépesség száma Dunaújváros esetében**	**fő**	**41.873**[37]	**33.000**	**KSH T-Star adatok (a 2022 évi Népszámlálás továbbvezetett adatai (évente)**

[34] KSH 2022 év végi adata (Forrás: KSH-TSTAR).
[35] KSH 2022 év végi adata (Forrás: KSH-TSTAR).
[36] KSH 2022 év végi adata (Forrás: KSH-TSTAR).
[37] KSH 2022 év végi adata (Forrás: KSH-TSTAR).

	indikátor	definíció	mértékegység	bázisérték 2022	célérték 2027	mérés módszere, gyakorisága
Részcél 3.1: Városi területek komplex, helyi igényeken alapuló zöld és „okos” fejlesztése	Alkalmazott digitális eszközök száma	Az önkormányzat és önkormányzati cégek által használt eszközök, alkalmazások száma	db	0	50	Önkormányzati adatszolgáltatás alapján folyamatosan frissítve, az eszközök száma összesítve (évente)
Részcél 3.2: A települési zöldterületek minőségi fejlesztése a környezeti károk és kedvezőtlen éghajlati hatások ellensúlyozása érdekében	Zöldfelületi fejlesztésekkel érintett lakosok száma	A zöldfelületi fejlesztéseket tartalmazó projektek által közvetve, vagy közvetlenül érintett lakosság száma	fő	0	5.000	Önkormányzati adatszolgáltatás alapján folyamatosan frissítve, a településrész jellege szerint (akcióterület, városrész, teljes város) (évente)
Részcél 3.3: A városi kékinfrastruktúra fejlesztése a klímaváltozás mérséklése és a környezeti ökoszisztémák védelme érdekében	Rehabilitált területeken élő lakosok száma	A projektek által érintett, rehabilitált területeken élő lakosok száma	fő	0	5.000	Önkormányzati adatszolgáltatás alapján folyamatosan frissítve, a településrész jellege szerint (akcióterület, városrész, teljes város) (évente)
Stratégiai cél 4.: A helyi közösségek megerősítése és a társadalmi integráció elősegítése	**Társadalmi akciókba bevont lakosok aránya**	**A helyi közösségfejlesztési programok keretében megvalósuló eseményeken résztvevő lakosok aránya a város lakónépességéhez viszonyítva**	**%**	**0**	**1**	**EPTK/TOP Plusz nyertes pályázatokról szóló adatainak legyűjtésével, a város adott éves lakónépességéhez viszonyítva, összesítve (évente)**
Részcél 4.1: A helyi kulturális közösség erősítése és a lakosság kötődésének elősegítése	Megvalósított programok és akciók száma	A helyi humán fejlesztések keretei között megvalósuló programok, események száma	db	0	15	EPTK/TOP Plusz nyertes pályázatokról szóló adatainak legyűjtésével, a megvalósuló programok száma, összesítve (évente)

	indikátor	definíció	mértékegység	bázisérték 2022	célérték 2027	mérés módszere, gyakorisága
Részcél 4.2: A lakosság mentális és fizikális egészségének megőrzése, munkaerő-piaci alkalmazkodóképességének erősítése	Megvalósított programok, akciók száma	A helyi humán fejlesztések keretei között megvalósuló programok, események száma	db	0	10	EPTK/TOP Plusz nyertes pályázatokról szóló adatainak legyűjtésével, a megvalósuló programok száma, összesítve (évente)
Részcél 4.3: A társadalmi integráció és befogadás elősegítése, a hátrányos helyzetből adódó lemaradás csökkentése	A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma	A helyi humán fejlesztések keretei között megvalósuló programokba, eseményekbe bevont hátrányos helyzetű személyek száma[38]	fő	0	200	EPTK/TOP Plusz nyertes pályázatokról szóló adatainak legyűjtésével, a megvalósuló programokon résztvevő hátrányos helyzetű személyek száma, összesítve (évente)

[38] Nők, gyermekek, romák és mélyszegénységben élők, fogyatékkal élők, idősek

Az FVS módszertanában leírtak szerint az Irányító Hatóság elvárja egy komplex mutató, valamint azok részmutatói, továbbá az öt tervezési dimenziónak megfelelő mutatók mérését. Ezeket a városoknak a saját indikátoraik mellett mérniük kell és az éves előre haladásukról az Irányító Hatóság felé be kell számolniuk. Az alábbi táblázat az FVS szintű egységes indikátorokat – a rezilienciát, illetve az öt tervezési dimenzió mentén történő eredményeket vizsgáló indikátorokat – rögzíti.

26. táblázat: Az FVS egységes indikátorai

	indikátor	mérték egység	bázisérték 2021	célérték 2027	mérés módszere
Reziliencia: a gazdaság több lábon állása	Helyi gazdaság diverzifikációjának mértéke	%	Bázisérték meghatározás a folyamatban	Célérték meghatározása folyamatban	Önkormányzati adatbázis, NAV adatszolgáltatás
Reziliencia: energiafüggőség alternatív energiaforrásokkal való oldása	Megújuló energiatermelés arányának növekedése	%	Bázisérték meghatározás a folyamatban	Célérték meghatározása folyamatban	MAVIR és/vagy helyi áramszolgáltatótól származó adatokból számítható, KSH
Reziliencia: digitális város	Digitális ügymenetek aránya	%	Bázisérték meghatározás a folyamatban	Célérték meghatározása folyamatban	Önkormányzati és kormányablak/kormányhivatali adatbázis
Reziliencia: megtartó város	Az életminőséget meghatározó szolgáltatásokkal való elégedettség	%	Bázisérték meghatározás a folyamatban	5 százalékpont növekedés	IH által közreadott szolgáltatás lista alapján elvégzett kérdőíves felmérés
Reziliencia: zöldfelületek	Zöld- és vízfelületek arányának változása	%	Bázisérték meghatározás a folyamatban	Célérték meghatározása folyamatban	Önkormányzati adatbázis: zöldfelületi kataszter, Lechner adatszolgáltatás
Prosperáló város	Fejlesztésekbe bevont külső forrás aránya	%	0	10	Önkormányzati adatbázis/EPTK/EPTK GINOP
Zöldülő város	Éves ÜHG kibocsátás egyenérték	CO_2/t	Bázisérték meghatározás a folyamatban	Célérték meghatározása folyamatban	KSH, SECAP, ZIFFA, városi zöldkataszter
Digitális város	Digitálisan mért adattípusok száma	db	Bázisérték meghatározás a folyamatban	Célérték meghatározása folyamatban[39]	Önkormányzati adatbázis
Megtartó város	Vándorlási egyenleg	fő	-10,9[40]	-8	KSH– Tájékoztatási adatbázis

[39] A bázis- és célérték meghatározása a digitális átállás menetrend kapcsán elkészülő átfogó felmérés eredményeként lehetséges.
[40] 2019-es KSH adat (Forrás: TEIR)

	indikátor	mérték egység	bázisérték 2021	célérték 2027	mérés módszere
Kiszolgáló város	Újonnan belterületbe vont területek és a kihasználatlan városi területek aránya	%	0	Célérték meghatározása folyamatban	Önkormányzati adatbázis

4.3 A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana

Korábban rögzítésre került, hogy a monitoring mutatók egy részéhez közhiteles külső adatbázis, míg más részéhez belső, önkormányzati adatszolgáltatás biztosítja az inputot. Az önkormányzati adatok esetében forrásként azonosíthatók be a Polgármesteri Hivatal szakirodái, illetve az önkormányzat közvetlen együttműködői körébe tartozó szervezetek, illetve – sok esetben önkormányzati tulajdonú – cégek. Az adatgyűjtés és strukturálás kapcsán jól alkalmazhatók az FVS készítéséhez kapcsolódó kérdőíves felmérés során szerzett szakmai tapasztalatok.

Az adatok rendszerezését, tisztítását, általában az adatmenedzsment feladatokat az önkormányzat Főépítészi és Pályázati Osztályának szakemberei végzik. A gyűjtött adatok tárolása a hatályos adatvédelmi előírásokkal összhangban történik, így a későbbiekben meghatározásra kerül az adatokhoz való hozzáférés technikai háttere, az adatkezelő személyek köre, és az adatokhoz hozzáférő személyek jogosultsága is. Az adatbázisokban rögzített adatok, információk frissítése, aktualizálása rendszeresen – az előzetes elképzelések szerint 2 évente, de a programozási ciklus során legalább három alkalommal – megtörténik.

A programtervezés és –megvalósítás folyamatának kulcseleme az értékelési fázis. A stratégiai- és részcélok teljesülését, valamint az egyes tervezési dimenziókhoz rendelt mutatók értékeinek alakulását projekt szinten összegezve állítja elő az önkormányzat. A stratégia előrehaladásának nyomon követéséhez ugyanakkor indokolt egy mid-term értékelési folyamat lebonyolítása, ahol az indikátorok teljesülésével összhangban a megvalósítási folyamat módosítására, adott esetben a tematikus súlypontok áthelyezésére nyílhat lehetőség.

5 Az irányítási és működési modell

A „2.4 A város irányítási és működési modellje” című fejezetben részletesen áttekintésre került a fejlesztési stratégia tervezési-előkészítési és megvalósítási munkafázisaihoz kapcsolódó döntési mechanizmus, valamint bemutatásra került a szereplők köre is. Jelen fejezetben a korábban leírtakra építve, a módszertan által rögzített szempontok mentén mutatjuk be az irányítási és működési modellhez kapcsolódó, esetlegesen tervezett beavatkozásokat.

5.1 A városirányítási modell indokolt módosításai

A Fejlesztési feladatok előkészítését és a fejlesztések koordinációját a Polgármesteri Hivatal Főépítészi és Pályázati Osztálya végzi, a fejlesztések előkészítésében és megvalósításában együttműködik a városi funkciók szakterületeihez kapcsolódó feladatok ellátásáért felelős más szakirodákkal és intézményeikkel. A Főépítészi és Pályázati Osztály és az egyes szakirodák között az FVS készítése kapcsán is szoros együttműködés valósult meg, a megfelelő szakember állomány rendelkezésre állt és rendelkezésre fog állni a későbbiekben is. Az FVS megvalósításával kapcsolatos stratégiai szintű döntés előkészítési- és döntéshozatali folyamatot operatív szinten a Főépítészi és Pályázati Osztály koordinálja, együttműködésben a DV N Zrt-vel.

A döntéshozatali folyamatban továbbra is az illetékes szakbizottság és a közgyűlés jelenik meg legitim szereplőként, ezt a bevált, transzparens döntési mechanizmust az önkormányzat nem kívánja módosítani. Az egyes, a stratégiában nevesített témaspecifikus programok előkészítése és lebonyolítása kapcsán – az előzetes elképzelések szerint – eseti jelleggel, és az alábbiakban bemutatott szervezeti kereteken (intézkedéscsoport, workshop stb.) túl szakterületi szakértők is bevonásra kerülnek véleményezőként.

Bizonyos programok átfogó menedzsmentjéhez, pl. a humán fejlesztések koordinációjához szükség lehet további munkatársak foglalkoztatására, akár egy másik munkakör átszervezésével vagy új munkatárs alkalmazásával.

5.1.1 Az átfogó városirányítási rendszer változásai

Dunaújváros MJV Partnerségi tervének és mellékleteinek elfogadása közgyűlés általi határozattal történt. A dokumentumban a tervezési és programmegvalósítási alapelvek között szerepel a tervezési munka transzparenciájának biztosítása, valamint a helyi stakeholder/érintetti kör bevonása és aktív részvételének biztosítása. Ez kiemelten fontos a tervezés korai szakaszában, különös tekintettel a digitális- és zöld átálláshoz kapcsolódó feladatok felmérésére. A fenti városirányítási modellt ezért kiegészíti egy a többszintű kormányzást támogató megoldás, melynek – elsősorban a tervezés fázisában – már kipróbált módszerei vannak, ám most ezeket a megvalósítás szakaszában is alkalmazni kívánja az önkormányzat.

A helyi stakeholderek megszólítása, aktív közreműködése az intézkedéscsoportok keretében biztosított, a korábbi tapasztalatok alapján ez a megoldás a szakmai vélemények becsatornázásának hatékony eszköze. Korábban jeleztük, hogy az FVS előkészítése és megvalósítása kapcsán a két intézkedéscsoportra eltérő feladat hárul - az „FVS tervezési intézkedéscsoport" munkája véget ér az FVS Közgyűlés általi elfogadásával. A „Digitális- és zöld átállást támogató intézkedéscsoport" – az előzetes elképzelések szerint – közreműködik a tervezés és a megvalósítás folyamatában is. Természetesen a stratégia végrehajtása során változhat az intézkedéscsoport tagjainak köre változhat, mivel indokolt lehet adatmenedzserek, okos /digitális város szakértők, speciális ágazati technológiai szaktudással stb. ismeretekkel rendelkező szakértők bevonása is. Az FVS tervezése során elkészülő digitális átállás menetrendhez kapcsolódóan fontos, hogy felelős koordináló személy kerüljön kijelölésre, akinek feladatkörét a menetrend rögzíti.

A digitális- és zöld átállást támogató intézkedéscsoport meghatározott időközönként zajló ülésein áttekinti a menetrendek előrehaladását és véleményezi azokat. Az intézkedéscsoport aktívan részt vesz a digitális akcióterv előkészítésében is, azt véleményezi, értékeli.

Dunaújváros MJV önkormányzata – hasonlóan a 2014-2020-as fejlesztési időszakhoz – a jövőben is kiemelten kezeli a stratégia megvalósítási szakaszában a helyi érdekcsoportoktól, közösségi szereplőktől beérkező véleményeket, észrevételeket. Ezek feldolgozására, a közösség-vezérelt kezdeményezések beépítésére eseti workshopok, szakmai események biztosítanak keretet, melyek megvalósítására a 2021-2027-es fejlesztési időszakra allokált forráskeretből lesz várhatóan lehetőség.

5.1.2 A térségi koordináció mechanizmusainak változásai

A településközi koordináció a térségben nem rendelkezik intézményesült formával.

5.1.3 Részvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában

Az FVS tervezése során kiemelt szerep jut az intézkedéscsoportoknak. A stratégiai menedzsment ciklus megvalósítási szakaszában fontos szerepe lesz az intézményi- és civil szereplőknek, akik a digitális átállás- és a zöld átállás menetrendek lebonyolítása kapcsán kerülnek bevonásra. A 2021-2027-es fejlesztési időszakban Dunaújváros kiemelt figyelmet fordít e két tématerületre, ezért a stratégiai menedzsment ciklus tervezési szakaszában bevont szereplők körére építve a digitális- és zöld átállást támogató intézkedéscsoport közreműködik a stratégia megvalósítása, végrehajtása során is. Az érintett partneri kör elsődlegesen az önkormányzati intézmények, az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok közül, illetve a városban működő civil szervezetek képviselői közül kerülhet ki. Az intézkedéscsoport tagjainak köre azonban változhat, mivel indokolt lehet okos /digitális város szakértők, adatmenedzserek, speciális ágazati technológiai, stb. ismeretekkel rendelkező szakértők bevonása is. Az intézkedéscsoport feladatait a partnerségi terv rögzíti, ugyanakkor a stratégia

tervezése, illetve a program megvalósítása során szerzett tapasztalatok alapján ez kiegészítésre, módosításra kerülhet.

Az intézkedéscsoportok ülései mellett eseti műhelymegbeszélések, workshopok támogathatják a programmegvalósítás folyamatát, melyek témaspecifikus módon, eseti jelleggel valósulhatnak meg. Ezen workshopok elsődleges funkciója alapvetően a fejlesztési programok, projektek megvalósítása kapcsán felmerülő kockázatok áttekintése, adott esetben konkrét partneri érdekek és szempontok strukturált figyelembe vétele lesz.

27. táblázat: FVS tervezés és megvalósítás stratégiai ciklusa során tervezett események

Tevékenység megnevezése	2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Stratégiai menedzsment ciklus tervezési szakasza																		
Intézkedéscsop. ülés																		
Kérdőíves felmérés																		
Intézkedéscsop. ülés																		
FVS köznyilvános																		
FVS elfogadása																		
Stratégiai menedzsment ciklus megvalósítási szakasza																		
Intézkedéscsop. ülés																		
Workshopok																		

5.2 A városi működési modellt érintő tervezett változtatások

Az FVS 2.4.2 fejezetében bemutatott működési modell kapcsán kijelenthető, hogy az a 2014-2020-as fejlesztési időszakban rugalmasan és hatékonyan támogatta a város fejlesztési programjainak előkészítését és megvalósítását, a jelenleg rendelkezésre álló információk alapján a struktúra egészét érintő átfogó, konkrét beavatkozás a rendszer működtetésében nem indokolt. Ezzel együtt bizonyos, egyes szakterületeket érintő módosítási igény felmerülhet, ezeket az alábbi táblázatban foglaltuk össze.

28. táblázat: A város működési modelljéhez kapcsolódó módosítási javaslatok

Működési terület/szervezet	Változás/fejlesztés
Dunaújváros MJV Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Főépítészi és Pályázati Osztálya	Humán erőforrás fejlesztés (képzés, kiemelten digitális kompetenciák elsajátítása terén; kapacitás bővítés a program megvalósítás ütemezésével összhangban)
Dunaújváros MJV Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Főépítészi és Pályázati Osztálya	Humán erőforrás fejlesztés (képzés, vagy új munkatárs alkalmazása kiemelten ESZA-típusú humán projektek menedzsmentjéhez kapcsolódóan; kapacitás bővítés a program megvalósítás ütemezésével összhangban)
DV N Dunaújvárosi Városfejlesztési Nonprofit Zrt.	Humán erőforrás fejlesztés (1 fő digitális város szakértő, és egy fő ESZA programmenedzser/humán/digitális projektek menedzsmentje)
Szakirodák közötti együttműködések	Komplex fejlesztések, projektek esetén a szakirodák közötti együttműködés hatékonyabbá tétele érdekében az együttműködések intenzitásának növelése, ennek formalizálása

A fent jelzett változtatások nem kizárólagosak, ezek tartalma, volumene és az érintett szervezetek köre a későbbiekben változhat.

6 Cselekvési terv

6.1 Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése

A következőkben táblázatos formában mutatjuk be a korábban felvázolt célrendszerhez kapcsolódó prioritásokat, valamint az ezekhez illeszkedő intézkedéseket és beavatkozásokat. A négy stratégiai célból álló célrendszerhez három prioritás kapcsolódik, melyek közül egy – „2. prioritás: az „Élhető és vonzó városi környezet kialakítása" – integrált szemléletű, míg kettő tematikus megközelítést alkalmaz.

63. ábra: Dunaújváros MJV 2021-2027 FVS prioritásai és intézkedései

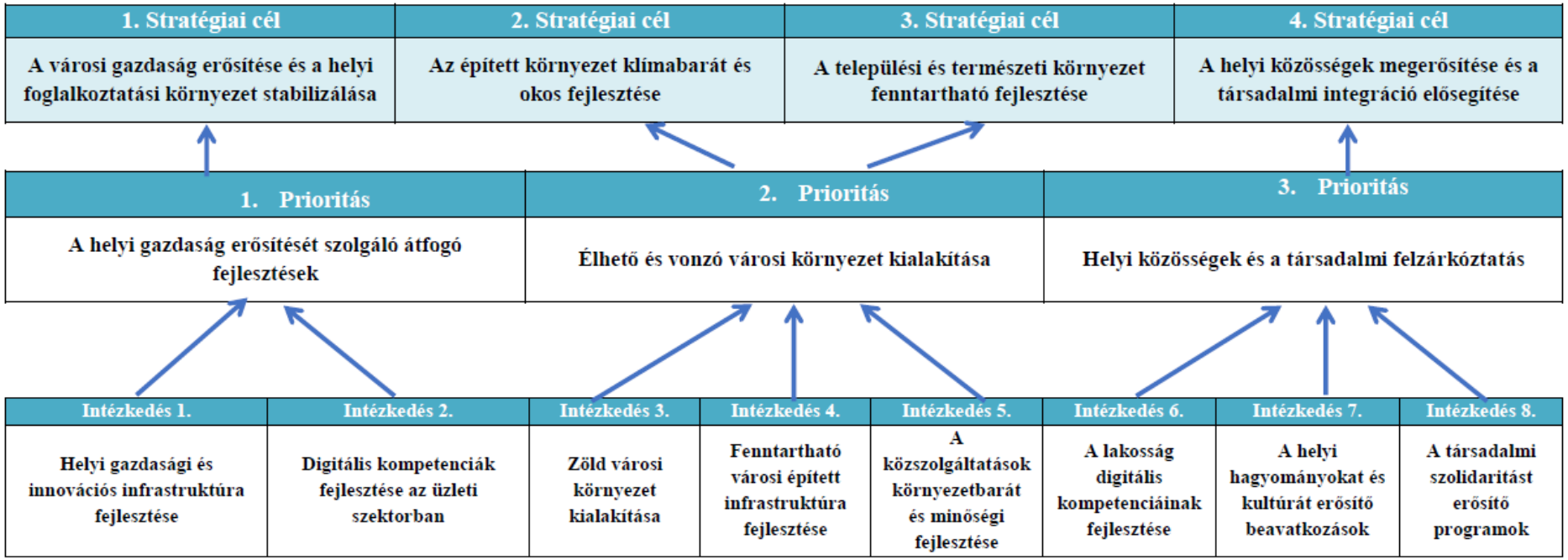

64. ábra: Az intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése

Intézkedés 1: Helyi gazdasági és innovációs infrastruktúra fejlesztése	Intézkedés 2: Digitális kompetenciák fejlesztése az üzleti szektorban	Intézkedés 3: Zöld városi környezet kialakítása	Intézkedés 4: Fenntartható városi épített infrastruktúra fejlesztése	Intézkedés 5: A közszolgáltatások környezetbarát és minőségi fejlesztése	Intézkedés 6: A lakosság digitális kompetenciáinak fejlesztése	Intézkedés 7: A helyi hagyományokat és kultúrát erősítő beavatkozások	Intézkedés 8: A társadalmi szolidaritást erősítő programok
1.1 Beavatkozási terület: Üzleti és gazdasági infrastruktúra fejlesztése, helyi befektetés ösztönzés	2.1 Beavatkozási terület: Digitális és okos fejlesztések az üzleti szektorban	3.1 Beavatkozási terület: Városi területek komplex klímabarát fejlesztése	4.1 Beavatkozási terület: A közlekedési infrastruktúra fejlesztése	5.1 Beavatkozási terület Városi közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése	6.1 Beavatkozási terület: Lakossági digitális kompetenciák fejlesztése	7.1 Beavatkozási terület: A helyi közösség és kultúra erősítése	8.1 Beavatkozási terület: Veszélyeztetett társadalmi csoportok támogatása
1.2 Beavatkozási terület: Gazdasági és innovációs együttműködések	2.2 Beavatkozási terület: Vállalkozások digitális kompetencia-fejlesztése	3.2 Beavatkozási terület Városi zöldterület fejlesztések	4.2 Beavatkozási terület: Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás			7.2 Beavatkozási terület: Városi sport és rekreációs tevékenységek támogatása	
1.3 Beavatkozási terület: Logisztikai beruházások		3.3 Beavatkozási terület: Városi kék infrastruktúra fejlesztése	4.3 Városi épületek fenntartható fejlesztése				

6.2 Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása

Dunaújváros MJV Önkormányzata a 2021-2027-es időszakban stratégiai célkitűzéseket támogató és hálózatos beavatkozások mellett akcióterületi fejlesztéseket is tervez. A 2014-2020-as időszak vonatkozásában megtörtént azon akcióterületek kijelölése, melyek fejlesztése komplex beavatkozások révén valósulhatna meg teljességében, ezekhez kapcsolódóan több esetben meg is kezdődtek a beruházások. Az FVS készítése során ismét áttekintésre kerültek az akcióterületek és az a szakmai döntés született, hogy a korábban beazonosított akcióterületek megtartása mellett további egy komplex fejlesztési terület kerül kijelölésre.

29. táblázat: Akcióterületek összefoglaló táblázata

Akcióterület megnevezése	Akcióterület lehatárolása	A lehatárolás indoklása
Városközponti akcióterület	Május 1 utca – Bartók Béla tér – Bartók Béla út – Dózsa Gy. út – Latinovits Zoltán utca – Krúdy Gyula sor (Károlyi Mihály sor) – Széchenyi park – Erkel kert (korábban Tanács u.) – az Erkel kert (Tanács u.) folytatását képező sétány az Alsó sétányig – Duna jobb partja az Alsó sétányig – Alsó-Dunaparti u. – Sikói u. – Eszperantó út – Építők útja.	A város központjának kialakítása a tervezett város építésének kezdetétől probléma. Több terv is készült az évtizedek során, de egyik tervet sem valósították meg teljesen egészében, így nem alakult ki egy egységes városközpont. A városközpont képző funkciók közül a területen több is megjelenik, de a térszerkezet nem alkalmas egy megyei jogú város főterének megjelenítésére. Az akcióterület részét képezi a város és Duna közötti zöldterületes, sétányos terület is.
Paneles akcióterület	Apáczai Cs. J. u., a 62/2 és 63/1 hrsz-ú telek keleti oldala, a Batsányi u., a 412 hrsz-ú út, a 451/76 hrsz-ú telek keleti oldala, a 448 hrsz-ú telek keleti, északi és nyugati oldala, Martinovics u. és a Római városrész felső partéle közé eső területrésze	A paneles városrészben az elmúlt időszakban megvalósult szociális városrehabilitációs projektet követően is számos fejlesztési szükséglet merül fel, melyek érintik a közterületeket (utak, terek, stb.), a közintézményeket, de az egyedi látnivalókat is.
Pentele akcióterület	Arany János utca – Venyimi út – Petőfi Sándor utca – Aranyvölgyi út	Az akcióterületen található Pentele mezővárosi központja, mely alközponti funkcióját már csak részlegesen tölti be. A városrésznek, mely területileg a legnagyobb, szüksége van egy funkcionáló alközpontra. A területen található a Mondbach kúria, mely épület műemléki védettséget élvez. A kúria mellett is helyi védelemre szánt épületek találhatóak. Mindegyik épület magántulajdonban található és rossz állapotban van. A kúria, amely alkalmas

		lenne valamilyen kulturális, vagy egyéb szolgáltatás ellátására, hasznosításra vár.
Zöldterületek akcióterület	Majakovszkij utca – Garázssor – Eszperantó út – Építők útja – Béke tér	A területen található a város legtöbb sportcélú létesítménye, továbbá az elmúlt időszakban részben funkciókkal megtöltött Vidámpark területe is. A sportcélú létesítmények részben felújításra szorulnak, részben még el sem készültek. A meglévő létesítmények korszerűsítése és felújítása szükséges, hogy a mai kor igényeinek megfeleljenek.
Egyetem városrész akcióterület	Kallós Dezső – Gáztelep utca – Dunaferr iparterület kerítés – Majakovszkij utca – Szórád Márton út – Dózsa György út	A város lakossága az elmúlt 10-15 évben jelentősen lecsökkent. A lakosság növekedéséhez szükséges, hogy a város a fiataljait meg tudja tartani, esetleg más települések fiataljait is ide tudja vonzani. A fiatalok életében a főiskolai évek meghatározóak, és minél vonzóbb az egyetemi campus közösségi élete, annál inkább kötődnek az adott helyhez. Így nagyobb az esély arra, hogy tanulmányaik befejeztével a végzett diákok nem hagyják el a felsőoktatási centrum városát.
Déli Iparterület akcióterület	Délivárosi út – Papírgyári út – Szeméttelepi út – Közigazgatási határ – 6-os számú út - Iparvágányok	A város ezen térsége a vasmű közelsége miatt, csak ipari, logisztikai célokra hasznosítható. Új iparterületek előkészítése, a vállalkozások megtelepedésének ilyen módon történő támogatása a város fejlődéséhez, és lakosság megtartásához elengedhetetlen.
Pálhalma és Sándorháza akcióterület	Pálhalma és Sándorháza településrészek Dunaújváros külterületén	A városhoz tartozó lakott külterületek kerékpáros és gyalogos megközelítése nem megoldott. Sándorháza és Pálhalma is a város közelében van, de a két településrészt csak a 62. sz. főúton lehet megközelíteni, ami lehetetlenné teszi a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályoknak megfelelő és balesetmentes megoldását. A sport és rekreációs fejlesztések hozzájárulhatnak a helyi sportélet erősödéséhez, az egészséges életmód kialakításához és a helyi identitás fejlesztéséhez.
Salbert-sziget akcióterület	Papírgyári út – Duna folyam – Közigazgatási határ – Szeméttelepi út	A város Szalki-szigeten található országos közforgalmú kikötője területileg nem fejleszthető, a jelentkező új szállítási igények azonban indokolják a kikötői kapacitás bővítését, mely az akcióterületen megvalósítható.
Északi lakóterületek akcióterület	Európa tanács utca – Palánk utca – Patakmeder – Közigazgatási határ – Magyar	Az Északi Ipari Park (volt Szovjet laktanya) és környezetének speciális elhelyezkedése, „Északi Városkapu” szerepe, jó közlekedési kapcsolatai és még kihasználatlan

	út – Barsi Dénes utca – Ezüstfenyő utca	fejlesztési területei igen kedvező terepet képeznek kereskedelmi és környezetbarát ipari és innovációs magánberuházók számára, illetve lakóterületi fejlesztésre, amely összhangban van a város területi szerkezeti tervével.
Szalki-sziget akcióterület	Üdülősor – Tápcsatorna – Duna folyam – Rév út – Szigeti út	A városrész a vízisport - és rekreációs szerepét, a környezet elhanyagoltsága, a kor színvonalának megfelelő infrastrukturális háttér hiánya miatt már nem vagy csak részben képes betölteni.
Vasútállomás akcióterület	Kandó Kálmán tér (Vasútállomás) – Dózsa György út – Baracsi út – Béke körút)	A város személyszállítási logisztikájának fejlesztése egyértelműen indokolt a korábbi és legújabb (SUMP) fejlesztési tervek alapján is. Az akcióterület intermodális személyforgalmi csomópont kialakítása kapcsán került kijelölésre.
Dunaferr akcióterület	Papírgyári iparvágány - Délivárosi út - Papírgyári út - DUNAFERR Rt. I. kapu - DUNAFERR Rt. területének északkeleti kerítésvonala - DUNAFERR Rt. XIV. kapu - DUNAFERR Rt. területének északi kerítésvonala	A városnak létérdeke, hogy a ISD Dunaferr Zrt. ne csak megmaradjon, s a város legnagyobb foglalkoztatója legyen, hanem olyan technológia-váltást hajtson végre, amely hosszabb távon biztosítja a vállalat versenyképességét, fejlődését. Fontos a programok megvalósítása a társadalmi felelősségvállalásuk növelése szempontjából is, hiszen a város legnagyobb környezeti szennyezői, így elvárható, hogy technológiai fejlesztéseikkel járuljanak hozzá a környezet védelméhez is. A vállalat innovatív beruházásaival, eredményes gazdálkodásával, újabb piacok feltárásával elérheti, hogy nagy alapanyag szállítási igényének köszönhetően a logisztikai „központ-volta” is kiteljesedhet.
Csillagdomb akcióterület	Baracsi út – Aranyvölgyi út – Szilágyi Erzsébet út – Cirkusz tér	A Csillagdomb részben beépítetlen városi terület, amelyen a kihasználtság növelése érdekében alapvető terület-előkészítő, út- és közműfejlesztések megvalósítása szükséges.
Szociális városrehabilitációs akcióterület	Völgy sor – Dózsa György út – Radnóti Miklós utca – Kalamár utca	A terület a 2011-es KSH adatok alapján szegregációval veszélyeztetett terület.

Az alábbiakban térképen is bemutatjuk az előzetesen kijelölt városi akcióterületeket.

65. ábra: Az akcióterületek áttekintő ábrázolása

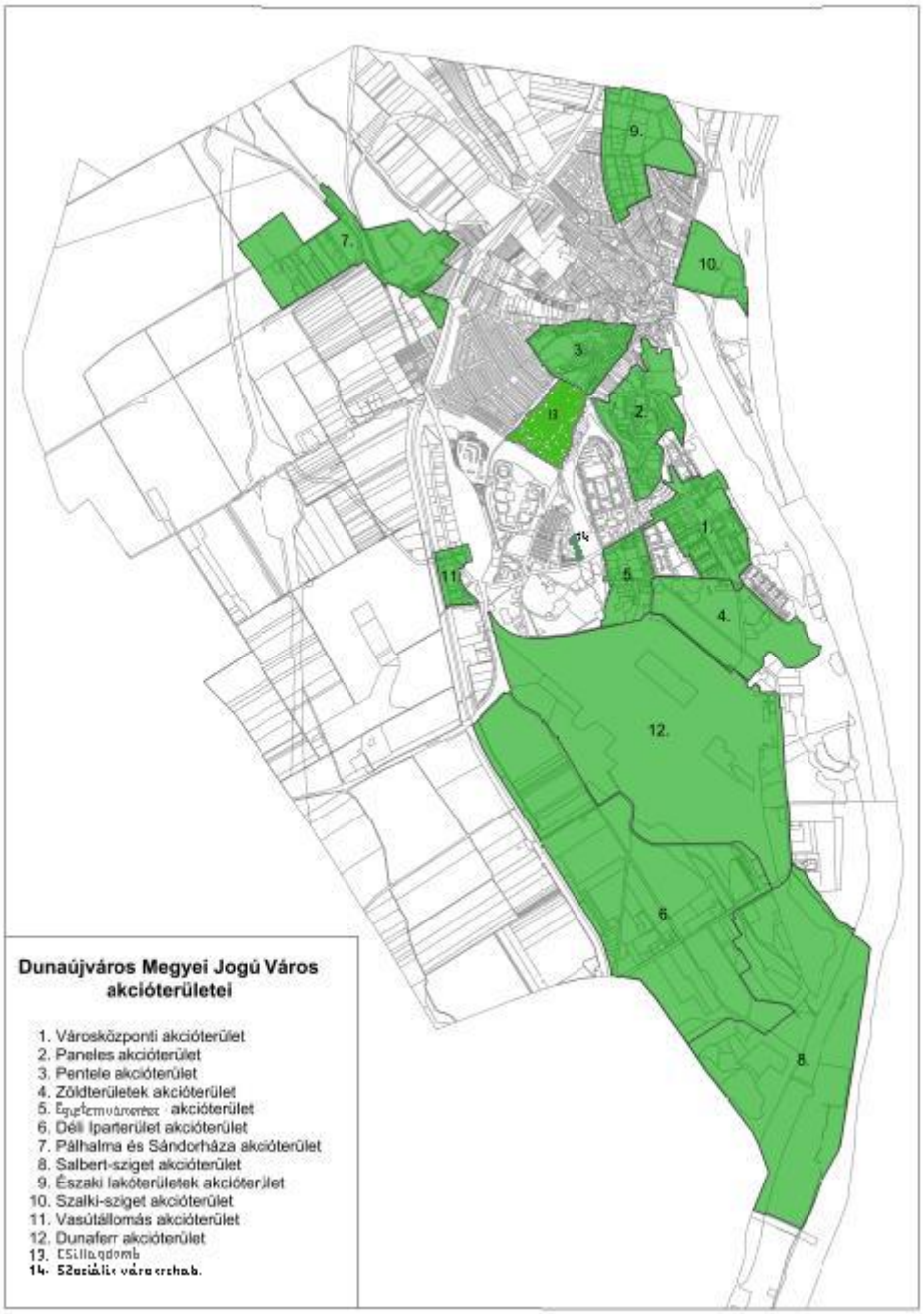

66. ábra: Városközponti akcióterület

Gazdag kulturális és szolgáltatási funkcióval bíró terület, mely a Duna-parti részekkel együtt a belvárosi és rekreációs élményt együttesen tudja nyújtani a lakók és idelátogató vendégek részére.

67. ábra: Paneles akcióterület

A város sűrűn beépített paneles városrésze, ahol a fizikai környezet egy része megújult az elmúlt években, azonban számos középület, közlekedési felület és közterület rész fejlesztést kíván.

68. ábra: Pentele akcióterület

A régi településrész központja ma funkcióhiányos alközpont, melynek fejlesztése részben turisztikai-gazdasági, részben közösségi megközelítéssel is indokolt.

69. ábra: Zöldterületek akcióterület

A területen számos sport és rekreációs célú ingatlanok található, melyek összehangolt megújítása jelentősen növelheti a terület funkcionális kihasználtságát,

70. ábra: Egyetemi városrész akcióterület

A területen található a Dunaújvárosi Egyetem, melynek folyamatos fejlesztése a város népességmegtartó képességének egyik kulcsa.

71. ábra: Déli Iparterület akcióterület

Az akcióterületen kiválóan alkalmas a jelenleg is megtalálható iparterületek fejlesztésére, továbbá a még kihasználatlan zöldmezős fejlesztési területek előkészítésére, ipari üzemek és logisztikai csarnokok befogadására.

72. ábra: Pálhalma és Sándorháza akcióterület

Az akcióterület a város lakott külterületeit foglalja magába, melyek esetében az elérhetőség javítása, a helyi sport lehetőségeinek bővítése, valamint, a várossal történő kapcsolatok erősítése jelenik meg fontos fejlesztési irányként.

73. ábra: Salbert-sziget akcióterület

Az akcióterület a város ipari területeinek közelében, a Duna-parton helyezkedik el. Alapvetően logisztikai funkciójú fejlesztése képzelhető el, melynek révén felváltható lenne a jelenlegi Szalki-szigeten található, tovább nem fejleszthető teherkikötő.

74. ábra: Északi lakóterületek akcióterület

Az akcióterület lakó és gazdasági funkciókat ötvöz, mindkettő fejlesztésére igény van, egyrészt az ipari parki lehetőségek jobb kihasználása, másrészt a lakóterületi részek minőségének fejlesztése érdekében.

75. ábra: Szalki-sziget akcióterület

Az akcióterület esetében a rekreációs és sport (kemping, szabadstrand, stb.) funkciók megerősítése jelenti a fejlesztés racionális útját, különösen abban az esetben, ha a tervezett új közforgalmi kikötő meg tud valósulni a Salbert-sziget akcióterületen.

76. ábra: Vasútállomás akcióterület

Az akcióterület az intermodális személyforgalmi csomópont kialakítása végett került kijelölésre, melynek előkészítő, tervezési munkálatai évek óta zajlanak.

77. ábra: Dunaferr akcióterület

A Dunaferr akcióterület kijelölése kizárólag a város legjelentősebb ipari üzemének és egyben legnagyobb foglalkoztatójának fejlesztéseit hivatott szolgálni. A területen ipari, gazdasági és közlekedési-logisztikai beruházások megvalósítása jelent további fejlesztési irányvonalat.

78. ábra: Csillagdomb akcióterület

A Csillagdomb jelenleg részben kihasznált és beépített terület, ahol több közintézmény (pl. a városi Rendőrkapitányság, a Csiperke Óvoda, az Evangélikus Templom) mellett kertes házas lakóterületek találhatóak.

79. ábra: Szociális városrahabilitációs akcióterület

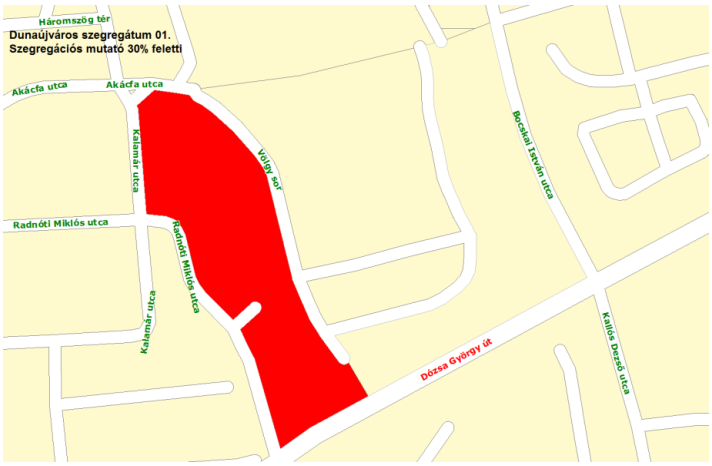

6.3 Városi szintű beavatkozási területek részletezése

6.3.1 Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások

30. táblázat: Városi egyedi stratégiai beavatkozási területek

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 1.1: Üzleti és gazdasági infrastruktúra fejlesztése, helyi befektetés ösztönzés**
2.	**Beavatkozás/projekt munkacíme**	**A helyi gazdaság infrastrukturális támogatása**
3.	**Beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	1. Stratégiai cél: A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása
4.	**Miért stratégiai jellegű/ kulcs beavatkozás/projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?**	Dunaújvárosban kiemelt cél a meglévő gazdasági társaságok – mikro- kis- és középvállalkozások, ipari nagyvállalkozások – fejlesztése, működésének támogatása, emellett, a nagyfoglalkoztatók sérülékenységének elkerülése érdekében új gazdasági szereplők megtelepedésének ösztönzése és elősegítése.
5.	**A beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma**	A város gazdasági és foglalkoztatási szempontból is meghatározó gazdasági társaságainak működését és fejlesztését infrastrukturális támogatásokkal elő kell segíteni a biztos működés, a termelés stabilitásának biztosítása és a meglévő munkahelyek megóvása érdekében. Támogatni szükséges új cégek, vállalatok megtelepedését a városban, építve a meglévő potenciálokra (logisztikai adottságok, a város elhelyezkedése az országon belül, üzleti környezet sajátosságai, K+F lehetőségek, stb.). A fejlesztések támogatják a termelő kapacitás növekedését, minőségének javulását építések és eszközbeszerzések révén. Ugyancsak hozzájárulhatnak barnamezős területek újrahasznosításához, valamint a gazdasági területek alapinfrastruktúrájának (pl. közlekedés és vonalas) javításához. Ugyancsak fontos terület az önkormányzati üzleti infrastruktúra fejlesztése, beleértve az ipari park és inkubátorház fejlesztéseket, valamint egyéb, önkormányzati tulajdonban lévő és gazdasági hasznosításra alkalmas infrastruktúrák (pl. irodaház) fejlesztését is.
6.	**Városrészi leképeződése**	A város egész területe.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 1.1: Üzleti és gazdasági infrastruktúra fejlesztése, helyi befektetés ösztönzés**
2.	**Beavatkozás/projekt munkacíme**	**Helyi turisztikai potenciál erősítése**

3.	**Beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	1. Stratégiai cél: A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása
4.	**Miért stratégiai jellegű/ kulcs beavatkozás/projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?**	Dunaújváros eddig csak részben kihasznált turisztikai adottságokkal rendelkezik, melyek egy része esetében a fejlesztések megkezdődtek (római kori, emlékek, szocreál építészeti örökség, stb.) és szükséges ezek folytatásának elősegítése, míg számos esetben eddig ki nem használt lehetőségek feltárására is támogatására is szükség van.
5.	**A beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma**	A város turisztikai adottságainak fejlesztésekor elő kell segíteni a turisztikai látogatottság növelését a meglévő attrakciók fejlesztése és újak bevezetésének (pl. dunai személyhajózás, tanösvények, épített örökség, stb.) támogatásával. Ugyancsak fontos a turisztikai szolgáltatások összehangolása, a kapcsolódó digitális háttér fejlesztése.
6.	**Városrészi leképeződése**	A város egész területe.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 1.3: Logisztikai beruházások**
2.	**Beavatkozás/projekt munkacíme**	**Logisztikai fejlesztések**
3.	**Beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	1. Stratégiai cél: A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása
4.	**Miért stratégiai jellegű/ kulcs beavatkozás/projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?**	Dunaújváros közúti, vasúti, vízi és légi közlekedési adottságokkal is rendelkezik. A főváros könnyű elérhetősége, a nemzetközi repülőtér közelsége, a nemzetközi közúti és vízi közlekedési útvonalak közvetlen elérése együttesen eredményezik a kiemelkedő logisztikai potenciál meglétét.
5.	**A beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma**	A Duna a folyami szállítás terén nyújt nemzetközi szállítási lehetőséget, mely a jelenleg működő teherkikötő kapacitásai mentén tovább már nem fejleszthető. Az új közforgalmi kikötő megépítése hosszú előkészítő munkálatokat igényel, melyek koncepcionálisan megkezdődtek, folytatásuk további források bevonásával lehetséges. Intermodális áruforgalmi csomópont kialakításához (DIÁK) első lépcsőként a beruházás előkészítése mellett területszerzés, valamint Déli Iparterület gyűjtőút kiépítése szükséges a 6-os út és a Dunaferr IX. kapu között, a továbbiakban pedig a 6-os főút és M6 közötti területek megszerzése, átminősítése és fejlesztése jelentheti a folytatást.
6.	**Városrészi leképeződése**	A város egész területe.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 2.1: Digitális és okos fejlesztések az üzleti szektorban**
2.	**Beavatkozás/projekt munkacíme**	**Az üzleti infrastruktúra digitalizációjának elősegítése**
3.	**Beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	1. Stratégiai cél: A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása
4.	**Miért stratégiai jellegű/ kulcs beavatkozás/projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?**	Az Ipar 4.0 koncepció valamennyi vállalkozást új kihívások elé állít. A mesterséges intelligencia, az adat alapú gazdaság, az online kommunikáció új technológiák használatát és új ismeretek elsajátítását követeli meg.
5.	**A beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma**	A beavatkozás keretében a helyi vállalkozások technológiai fejlesztéseinek és a vállalatok közötti hálózatos együttműködések informatikai alapú támogatása, valamint kapcsolódó képzési programok támogatása valósulhat meg.
6.	**Városrészi leképeződése**	A város egész területe.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 2.2: Vállalkozások digitális kompetencia-fejlesztése**
2.	**Beavatkozás/projekt munkacíme**	**Digitális kompetenciák erősítése az üzleti szférán belül**
3.	**Beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	1. Stratégiai cél: A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása
4.	**Miért stratégiai jellegű/ kulcs beavatkozás/projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?**	A vállalati szférában egyre markánsabban megjelenő okos gazdaság, mint koncepcionális keret számos új kompetencia elsajátítását teszi szükségessé az alkalmazottak részéről. A helyi gazdaság versenyképessége, dinamizálása csak akkor képzelhető el hosszabb távon, ha a vállalatok alkalmazottai ezeket a készségeket magas szinten ismerik.
5.	**A beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma**	A beavatkozás keretében megvalósuló – elsősorban képzési, workshop jellegű – projektek elsődleges célja a digitális kompetenciák fejlesztése, erősítése a helyi gazdaság versenyképességének javítása érdekében.
6.	**Városrészi leképeződése**	A város egész területe.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 3.2: Városi zöldterület fejlesztések**
2.	**Beavatkozás/projekt munkacíme**	**Egyedi zöldterület fejlesztések**
3.	**Beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	3. Stratégiai cél: A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése
4.	**Miért stratégiai jellegű/ kulcs beavatkozás/projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?**	A Dunaújvárosban található zöldterületek egy része leromlott állapotban van, azonban rehabilitációjuk nem igényel feltétlenül komplex közterületi beavatkozásokat,

		megújításuk egyedi, területileg és tematikusan is koncentrált fejlesztések révén tud megvalósulni.
5.	**A beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma**	A beavatkozás célja a térben jól elhatárolható, pontszerűen fejleszthető zöldterületek megújítása, melyek révén javulhat az érintett városrészek zöldterületi ellátottsága, élhetőbb települési környezet alakulhat ki. A tervezett fejlesztések hozzájárulnak a város és a Duna-part közötti zöldterületi kapcsolat erősítéséhez, valamint városi szinten is jelentős zöldterületek (pl. temető környéke) megújításához.
6.	**Városrészi leképeződése**	Pentele városrész, Zöldterületek és Duna-part, a város egész területe.

6.3.2 Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások

31. táblázat: Városi akcióterületi fejlesztés

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 3.1: Városi területek komplex, klímabarát fejlesztése**
2.	**Akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Prosperáló város, Digitális város, Zöldülő város, Kiszolgáló város és Megtartó város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Akcióterületi fejlesztés munkacíme**	**Csillagdomb akcióterület komplex fejlesztése**
4.	**Akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	2. Stratégiai cél: Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése; 3. Stratégiai cél: A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése
5.	**Akcióterület kijelölésének indoklása**	A Csillagdomb Dunaújváros jelenleg még részben kihasználatlan, jó adottságokkal rendelkező területe, amelynek fejlesztése jól körülírható területen, komplex megközelítés és beavatkozások révén valósulhat meg.
6.	**Az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma**	A tervezett fejlesztés célja a terület infrastrukturális adottságainak javítása, többek között zöldterületi, úthálózati, közmű fejlesztési projektelemek megvalósítása révén.
7.	**Városrészi leképeződése**	Kertvárosias lakóterület

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 3.1: Városi területek komplex, klímabarát fejlesztése**
2.	**Akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Prosperáló város, Digitális város, Zöldülő város, Kiszolgáló város és Megtartó város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Akcióterületi fejlesztés munkacíme**	**Pentele akcióterület funkcionális és zöldterületi fejlesztése**

4.	**Akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	2. Stratégiai cél: Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése; 3. Stratégiai cél: A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése
5.	**Akcióterület kijelölésének indoklása**	Pentele városrész Dunaújváros ősi településrésze, amely az 1950-es szocialista városépítés kezdete előtti egyedi településképét és részben egykori épített környezetét is megőrizte. A településrész saját városrész-központi területtel rendelkezik, amely azonban funkcionálisan nem tudja teljesen ellátni feladatait.
6.	**Az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma**	A fejlesztés célja a Mondbach kúria előtti kisvárosi főtér rekonstrukciója, valamint az akcióterületen található épületállomány és egyéb infrastrukturális elemek kihasználtságának növelése.
7.	**Városrészi leképeződése**	Pentele városrész

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 4.1: A közlekedési infrastruktúra fejlesztése**
2.	**Akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Prosperáló város, Digitális város, Zöldülő város, Kiszolgáló város és Megtartó város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Akcióterületi fejlesztés munkacíme**	**Komplex közlekedésfejlesztés a Vasútállomás akcióterületen**
4.	**Akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	2. Stratégiai cél: Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése;
5.	**Akcióterület kijelölésének indoklása**	A Vasútállomás akcióterület kijelölése a korábbi ITS időszakban megtörtént. A területen a város Intermodális Csomópont megvalósítását (IMCS) tervezi, amely jelentősen hozzájárulna a település külső és belső közlekedési problémáinak csökkentéséhez. A fejlesztéshez kapcsolódó előzetes koncepcionális felmérések és elemzések megtörténtek, melyek a területet alkalmasnak találták a kitűzött célok megvalósítására. A fejlesztési elképzeléseket a SUMP is rögzítette.
6.	**Az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma**	Az akcióterületen Intermodális Csomópont megvalósítása (IMCS) tervezett, amellett kiegészítő közlekedésfejlesztési elemként megvalósulna a Dózsa György út felújítása (Budai Nagy Antal út - Baracsi út közötti szakaszon), továbbá egy Dózsa György úti kanyarodósáv kialakítása.
7.	**Városrészi leképeződése**	Béke városrész, Egyéb iparterületek

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 4.2: Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás**

2.	**Akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Prosperáló város, Digitális város, Zöldülő város, Kiszolgáló város és Megtartó város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Akcióterületi fejlesztés munkacíme**	**Az ipari tevékenységből adódó környezetkárosító hatások csökkentése**
4.	**Akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	2. Stratégiai cél: Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése;
5.	**Akcióterület kijelölésének indoklása**	A Dunaferr akcióterületen terül el és működik a város emblematikus és napjainkig meghatározó nehézipari vállalata, a Dunaferr. Az 1950-es években létesült cég legjelentősebb környezetszennyező a városban, és bár történtek jelentős fejlesztések a különböző károsanyag kibocsátások mérséklése érdekében, a város élhetőségének javítása további beavatkozásokat kíván.
6.	**Az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma**	A beavatkozás keretei között környezeti kármentesítési feladatok, valamint barnamezős beruházások előkészítése fog zajlani, emellett egyéb tervezett fejlesztések a vasmű környezetkárosító hatásainak mérséklésre fognak irányulni.
7.	**Városrészi leképeződése**	Egyéb iparterületek, Dunaferr

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 8.1: Veszélyeztetett társadalmi csoportok támogatása**
2.	**Akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Digitális város és a Megtartó város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Akcióterületi fejlesztés munkacíme**	**Veszélyeztetett társadalmi csoportok támogatása**
4.	**Akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	4. Stratégiai cél: A helyi közösségek megerősítése és a társadalmi integráció elősegítése
5.	**Akcióterület kijelölésének indoklása**	A társadalmilag veszélyeztetett csoportok a település bármely pontján élhetnek. Jelenleg nem ismert Dunaújvárosban olyan jól körülhatárolható terület, amely a legutóbb ismert módszertan szerint szegregátumnak minősülne, ugyanakkor az FVS anti-szegregációs terve beazonosít egy kisebb lakószámú szegregációval veszélyeztetett területet.
6.	**Az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma**	A tervezett fejlesztés célja az érintett terület fizikai infrastruktúrájának fejlesztése, valamint az itt élő lakosság társadalmi integrációjának elősegítése.
7.	**Városrészi leképeződése**	Anti-szegregációs akcióterület

6.3.3 Stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések)

32. táblázat: Városi hálózatos beavatkozás

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 1.2: Gazdasági és innovációs együttműködések**
2.	**Beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Prosperáló város, Digitális város és Zöldülő város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Beavatkozás munkacíme**	**K+F és hálózatos együttműködések erősítése**
4.	**Beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	1. Stratégiai cél: A városi gazdaság erősítése és a helyi foglalkoztatási környezet stabilizálása
5.	**Beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása**	A helyi vállalatok, valamint az egyetem (korábbi főiskola) és a kutatóhelyek közötti együttműködések erősítése és támogatása a meglévő tradicionális kapcsolatok továbbfejlesztése és új kapcsolati hálók kialakítása mentén történhet, melyben az önkormányzat is szerepet kell vállaljon helyi jogalkotóként, szabályozóként, az üzleti környezet aktív alakítójaként.
6.	**A beavatkozás célja és rövid tartalma**	A beavatkozás elsődleges célja a meglévő önkormányzati, vállalati és K+F együttműködések, partneri kapcsolatok erősítése, új együttműködések generálása, a város térségi versenyképességének javítása részben konkrét beruházások, részben cégeket, kutatóhelyeket összekapcsoló hálózatos projektek segítségével.
7.	**A hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése**	A város egésze.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 3.3: Városi kék infrastruktúra fejlesztése**
2.	**Beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Prosperáló város, Digitális város, Zöldülő város, Kiszolgáló város és Megtartó város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Beavatkozás munkacíme**	**Városi kék infrastruktúra fejlesztése**
4.	**Beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	3. Stratégiai cél: A települési és természeti környezet fenntartható fejlesztése
5.	**Beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása**	A város szempontjából meghatározó vízfolyás a Duna folyam, amely a települést keleti irányból teljes hosszában határolja. A Duna egyértelmű szerepet játszott a térség és a város földrajzi viszonyainak kialakításában és napjainkban is meghatározó az élet számos szegmensében. Dunaújvárosban több kisebb vízfolyás is található, melyek a folyamba torkollnak. A város nagy

		része löszös magaspartra épült, így a településen belül a csapadékvíz-elvezetés kiemelt fontossággal bír, melynek megfelelő működéséhez a patakok, vízelvezető rendszerek és a dunai befogadók összehangolt, rendszerszintű megközelítésére és fejlesztésére van szükség.
6.	**A beavatkozás célja és rövid tartalma**	A beavatkozás elsődleges célja a csapadékvíz elvezetés biztosítása, különösen egyes településrészeken, a patakmedrek tisztaságának biztosítsa, a patakmedrek befogadóképességének biztosítása. Az omlásveszély miatt kiemelt fontosságú a partvédelmi rendszer folyamatos korszerűsítése, automatizálása, a legmodernebb digitális technológiák alkalmazásával. A folyóvizek partjai egyben rekreációs területek, így a vízzel való kapcsolat biztosítása is a feladatok között szerepel.
7.	**A hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése**	A város egésze.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 4.1: A közlekedési infrastruktúra fejlesztése**
2.	**Beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Prosperáló város, Digitális város, Zöldülő város és Kiszolgáló város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Beavatkozás munkacíme**	**A városi közlekedési infrastruktúra hálózatos fejlesztése**
4.	**Beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	2. Stratégiai cél: Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése
5.	**Beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása**	Dunaújvárosban a helyi közúti fejlesztéseket a település méretének és jellegének megfelelően komplex módon javasolt kezelni, a SUMP-ban is megfogalmazott elvek mentén. A megközelítésben szerint a városon belüli közlekedési kapcsolatok kialakítása, javítása során egyszerre kell a gyalogosok, kerékpárosok és autósok érdekeit megvizsgálni, szem előtt tartva a környezetbarát és biztonságos közlekedést szolgáló megoldásokat. A közúti gépjármű és kerékpáros közlekedés a város több pontján leromlott, vagy elavult infrastruktúrán zajlik, az utak minősége, áteresztő képessége több helyen problematikus és a különböző módok elválasztása sem tudott egységesen megvalósulni mindeddig.
6.	**A beavatkozás célja és rövid tartalma**	A beavatkozás célja a városi közúti közlekedés biztonságának növelése és minőségének javítása, beleértve a települési közintézmények környezetének közlekedésbiztonsági fejlesztését is. A beavatkozás keretein belül a közúti gépjármű és kerékpáros közlekedés javítása érdekében különböző úthálózati fejlesztések (utak, járdák, kerékpárutak felújítása, kialakítása többek között az Északi lakóterületek

		városrészben, a városközpont közintézményeinek környezetében, a Szórád Márton úton, Aranyvölgyi úton, Petőfi Sándor utcában, stb.) megvalósítását tervezi a város. Emellett a forgalom mérséklését, lassítását célzó (pl. parkolók, a városközpontban, a Vasmű út Dózsa György út kereszteződésénél, a Római városrészben, stb.) fejlesztések megvalósítása is tervezett. A város egyes forgalmi csomópontjaiban (pl. víztorony mellett, Aranyvölgyi út-Szórád Márton út csomópontban) a közlekedési kapcsolatok újragondolása és átalakítása szükséges, bizonyos esetekben körforgalom kialakítása révén. A külső kerékpáros megközelítés egyik hiányzó eleme a Nagyvenyim – Dunaújváros közötti kerékpárút, melynek megvalósítása források rendelkezésre állása esetén szintén tervezett. Az előzetesen rögzített beruházási elképzelések esetében okos közlekedési elemek beépítése is tervezett (pl. okos parkolók). A kerékpárút hálózat további fejlesztéséhez a Kerékpárforgalmi Hálózati Terv felülvizsgálata, aktualizálása is rövid időn belül időszerű lesz.
7.	**A hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése**	A város egésze.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 4.1: A közlekedési infrastruktúra fejlesztése**
2.	**Beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Prosperáló város, Digitális város, Zöldülő város és Kiszolgáló város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Beavatkozás munkacíme**	**A közösségi közlekedés fejlesztése**
4.	**Beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	2. Stratégiai cél: Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése
5.	**Beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása**	A városban a teljes hálózatot érintő helyi közösségi közlekedést a Volán Zrt. autóbuszai biztosítják. A közösségi közlekedés a város egészét behálózza, ugyanakkor számos eleme felújításra, modernizálásra szorul.
6.	**A beavatkozás célja és rövid tartalma**	A beavatkozás célja a közösségi közlekedés minőségének javítása, a kihasználtság megtartása, esetleges növelése mellett, az okos közlekedési elemek egyre szélesebb körű alkalmazásával. Emellett cél a közösségi közlekedési eszközök által kibocsátott környezetszennyező anyagok mennyiségének csökkentése, tisztább városi közlekedés megteremtése. A városban hosszabb ideje tervezett, de mindeddig nem tudott megvalósulni a Béke téri autóbusz pályaudvar környezetének rekonstrukciója, valamint a település Smart City stratégiájában is rögzített autóbuszállomány csere (elektromos üzemű, környezetbarát járművek). A

		közösségi közlekedés területén ugyancsak fontos a szolgáltatások fejlesztése, így pl. az okos közlekedési fejlesztések között megvalósítható beruházások (pl. okos, valós idejű utas tájékoztatási rendszer) lebonyolítása. A környezetterhelés csökkentését szolgálhatná a tervezett elektromos jármű megosztó rendszer telepítése és bevezetése is.
7.	**A hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése**	A város egésze.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 4.2: Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás**
2.	**Beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Prosperáló város, Digitális város, Zöldülő város és Kiszolgáló város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Beavatkozás munkacíme**	**Közvilágítási hálózat korszerűsítése**
4.	**Beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	2. Stratégiai cél: Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése
5.	**Beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása**	Dunaújváros közvilágítási rendszere összefüggő egészet alkot. A településen a teljes hálózatot érintő felújítások megkezdődtek, folyamatosan zajlanak, azonban több ponton még a rendszer átalakításra, modernizálásra szorul.
6.	**A beavatkozás célja és rövid tartalma**	A beavatkozás célja az alacsony energiaigényű, modern, klímabarát közvilágítási rendszer kiépítése, egyúttal a közbiztonság javítása a teljes város területén. A fejlesztés során modern, helyenként mozgásérzékelőket is alkalmazó, illetve napelemes táplálású világítási rendszerek kiépítése tervezett.
7.	**A hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése**	A város egésze.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 4.2: Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás**
2.	**Beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Prosperáló város, Digitális város, Zöldülő város és Kiszolgáló város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Beavatkozás munkacíme**	**Felszínmozgások megállítása**
4.	**Beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	2. Stratégiai cél: Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése
5.	**Beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása**	Dunaújvárosban a Duna-part közelsége, a csapadékvíz elvezetési nehézségek és a magaspart omlásveszélye

		fokozott figyelmet igényel, a probléma a teljes város vonatkozásában értelmezhető. A településen működő Partvédelmi Vállalat feladata a magaspart védelme és a szükséges intézkedések meghatározása.
6.	**A beavatkozás célja és rövid tartalma**	A tervezett beavatkozás célja a felszínmozgások megállítása és ezzel együtt az ebből származó veszélyek minimalizálása. Ehhez szükség van a mozgásveszélyes területek és partfalak stabilizációjára, valamint talajmechanikai feltáró fúrások elvégzésére.
7.	**A hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése**	A város egésze.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 4.2: Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás**
2.	**Beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Prosperáló város, Digitális város, Zöldülő város és Kiszolgáló város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Beavatkozás munkacíme**	**Víziközmű-hálózat fejlesztése**
4.	**Beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	2. Stratégiai cél: Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése
5.	**Beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása**	Az ivóvízellátást biztosító rendszer hálózatosan épült ki a városban, fejlesztése, modernizálása is ebben a kontextusban történhet meg.
6.	**A beavatkozás célja és rövid tartalma**	A beavatkozás célja a város teljes területén a megfelelő minőségű és mennyiségű ivóvíz zavartalan és folyamatos biztosítása. Ennek egyik tervezett elemeként szükség van a települési víziközmű hálózat fejlesztését és gazdaságos üzemeltetését célzó részben okos, digitális fejlesztések megvalósítására, valamint az elavult ivóvíz-hálózati elemek, szakaszok korszerűsítésére (pl. Venyimi út – Papírgyár új ivóvíz összekötő, DUNAFERR Stadion – Papírgyár ivóvíz vezeték rekonstrukció, stb.).
7.	**A hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése**	A város egésze.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 4.2: Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás**
2.	**Beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Prosperáló város, Digitális város, Zöldülő város és Kiszolgáló város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Beavatkozás munkacíme**	**Környezetvédelmi monitoring rendszer fejlesztése**

4.	**Beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	2. Stratégiai cél: Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése
5.	**Beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása**	Dunaújvárosban az ipari tevékenység az átlagosnál jelentősebb környezeti terhelést eredményez. A környezetre és az emberi egészségre is veszélyes tényezők a település és a helyi lakosság egészét érintik.
6.	**A beavatkozás célja és rövid tartalma**	A megfelelő védekezés, a szükséges intézkedések objektív meghatározása érdekében az egyes környezeti veszélyeztető források folyamatos és a város különböző területeire kiterjedő mérésére, ellenőrzésére van szükség. Ennek megfelelően a tervezett fejlesztések célja a környezetvédelemi intézkedések meghozatalát támogató modern, lehetőleg okos fejlesztések megvalósítása a monitoring rendszer (szenzorok, adatok összesítését, elemzését lehetővé tevő rendszerek, stb.) fejlesztése révén. Ezzel együtt cél az egészségesebb városi életminőség biztosítása.
7.	**A hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése**	A város egésze.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 4.2: Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás**
2.	**Beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Prosperáló város, Digitális város, Zöldülő város és Kiszolgáló város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Beavatkozás munkacíme**	**Környezeti kármentesítés**
4.	**Beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	2. Stratégiai cél: Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése
5.	**Beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása**	Dunaújvárosban az ipari tevékenység az átlagosnál jelentősebb környezeti terhelést eredményez. A környezetre és az emberi egészségre is veszélyes tényezők a település és a helyi lakosság egészét érintik.
6.	**A beavatkozás célja és rövid tartalma**	A beavatkozás célja és feladata a városban az ipari tevékenység miatt kialakult szennyeződések feltárása és felszámolása, ezáltal egészségesebb városi életminőség biztosítása.
7.	**A hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése**	A város egésze.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 4.2: Települési vonalas infrastruktúra fejlesztése, kármentesítés, hulladékgazdálkodás**

2.	**Beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Prosperáló város, Digitális város, Zöldülő város és Kiszolgáló város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Beavatkozás munkacíme**	**Szennyvíztisztító rendszer korszerűsítése**
4.	**Beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	2. Stratégiai cél: Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése
5.	**Beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása**	A városi szennyvíztisztító rendszer Dunaújváros egészében felelős a keletkező lakossági szennyvíz összegyűjtéséért és kezeléséért.
6.	**A beavatkozás célja és rövid tartalma**	A beavatkozás célja és feladata a városi szennyvíztisztító telep fejlesztése az iszapvonal felújítása révén.
7.	**A hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése**	A város egésze.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 4.3: Városi épületek fenntartható fejlesztése**
2.	**Beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Prosperáló város, Digitális város, Zöldülő város és Kiszolgáló város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Beavatkozás munkacíme**	**Városi épületek fenntartható fejlesztése**
4.	**Beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	2. Stratégiai cél: Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése
5.	**Beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása**	A város különböző pontjain található, különböző rendeltetésű épületek azonos, a klíma- és energiatudatosság elvei mentén történő fejlesztése.
6.	**A beavatkozás célja és rövid tartalma**	Dunaújváros épületállományában számos az ’50-es, ’60-as és ’70-es években épült épület található, melyek a modern energetikai szempontok alapján kedvezőtlen besorolás alá esnek, egyes esetekben belső tereloszlásuk is gátja funkcionális kihasználhatóságuknak. Az épületek gépészeti (fűtés, elektromosság, stb.) szempontból is többnyire elavult rendszerekkel rendelkeznek, működtetésük költséges, esetenként balesetveszélyes is lehet. A beavatkozás e problémák megoldására kínál lehetőséget.
7.	**A hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése**	A város egésze.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 5.1: Városi közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése**

2.	**Beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Prosperáló város, Digitális város, Zöldülő város és Kiszolgáló város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Beavatkozás munkacíme**	**Városi közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése**
4.	**Beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	2. Stratégiai cél: Az épített környezet klímabarát és okos fejlesztése
5.	**Beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása**	A közszolgáltatások a város teljes egészét érintik, emellett az egyes szolgáltatásoknak helyet adó épület állomány is a teljes városi területen fellelhető, beleértve a felújításra szorulókat is.
6.	**A beavatkozás célja és rövid tartalma**	Dunaújvárosban a közszolgáltatásoknak helyet adó épület infrastruktúra többnyire az 1950-es és 1980-as évek között épült. Bár egyes épületek korszerűsítése az elmúlt években megkezdődött, ezen a téren továbbra is igen jelentős feladatok várnak az ingatlanok tulajdonosaira, köztük az önkormányzatra is. A beavatkozás érinti a szociális- és gyermekellátási, az oktatási, egészségügyi rendszer, a kulturális szféra intézményeinek épületállományát tulajdonostól és fenntartótól függetlenül. Ugyancsak érintettek a polgármesteri hivatal épületei és a bíróságnak helyet adó épület is. A felújítások alapvetően energetikai, gépészeti beavatkozásokat kívánnak meg, de több esetben funkcionális átalakítás, valamint a belső terek korszerűsítése is elengedhetetlen.
7.	**A hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése**	A város egésze.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 6.1: Lakossági digitális kompetenciák fejlesztése**
2.	**Beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Digitális város és a Megtartó város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Beavatkozás munkacíme**	**A lakosság digitális tudásának fejlesztése**
4.	**Beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	4. Stratégiai cél: A helyi közösségek megerősítése és a társadalmi integráció elősegítése
5.	**Beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása**	A lakossági digitális kompetenciák fejlesztése a város lakosságának egészét érintik.
6.	**A beavatkozás célja és rövid tartalma**	A beavatkozás célja az okos város fejlesztésekkel összhangban közterületi és intézményi FreeWifi hálózat kiépítése, valamint ehhez kapcsolódóan a lakosság digitális tudásának fejlesztése, elsősorban tájékoztató programok és speciális felkészítések, képzések segítségével.
7.	**A hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése**	A város egésze.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 7.1: A helyi közösség és kultúra erősítése**
2.	**Beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Digitális város és a Megtartó város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Beavatkozás munkacíme**	**A helyi identitás erősítése**
4.	**Beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	4. Stratégiai cél: A helyi közösségek megerősítése és a társadalmi integráció elősegítése
5.	**Beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása**	A lakosság helyi identitástudatának, valamint a helyi közösségek összetartozásának erősítése a város teljes népességét érinti.
6.	**A beavatkozás célja és rövid tartalma**	A beavatkozás keretében a helyi hagyományokra és szokásokra épülő közösségi és kulturális programok, események lebonyolítását tervezi a város. A beavatkozás hozzájárul a lakosság identitástudatának, valamint összetartozásának erősítéséhez. A tervezett fejlesztés hozzájárul a helyi humán intézmények munkájának ellátásához, a feladatellátás kiterjesztésére mind az ellátott célcsoportok (pl. idősek, fiatalok, gyermekek, sérültek, stb.), mind pedig a feladatok, tevékenységek vonatkozásában.
7.	**A hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése**	A város egésze.

	Kérdés	Kifejtés
1.	**Beavatkozási terület megnevezése**	**Beavatkozási terület 7.2: Városi sport és rekreációs tevékenységek támogatása**
2.	**Beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz**	A beavatkozás illeszkedik a Digitális város és a Megtartó város tervezési dimenziókhoz.
3.	**Beavatkozás munkacíme**	**Sport, egészség és rekreáció**
4.	**Beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz**	4. Stratégiai cél: A helyi közösségek megerősítése és a társadalmi integráció elősegítése
5.	**Beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása**	A lakosság mentális és testi egészségének megőrzése a város teljes népességét érinti.
6.	**A beavatkozás célja és rövid tartalma**	A beavatkozás keretében a testi és lelki egészség megőrzését szolgáló egészségügyi programok, a sportolást elősegítő rendezvények, események szervezése, lebonyolítása valósulhat meg.
7.	**A hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése**	A város egésze.

6.4 Várostérségi szintű beavatkozási területek részletezése

Fejér vármegye 2021-2027-es időszakra vonatkozó Integrált Területi Programja Dunaújváros Megyei Jogú Városhoz és közigazgatási területéhez a fenntartható városfejlesztés forrás felhasználási módot, míg vonzáskörzetéhez a fenntartható vidékfejlesztési, illetve a „Mezőföld Program" felhasználási módot rendelte. Dunaújváros agglomerációja kapcsán a tervezési feladatokat a Fejér Vármegyei Önkormányzat végzi, így Dunaújváros esetében az alábbiak nem tekintendők relevánsnak.

Dunaújváros esetében nem releváns.

6.4.1 Stratégiai célkitűzésekkel rendelkező térségi bevonással megvalósítható egyedi projektek

Dunaújváros esetében nem releváns.

6.4.2 Átfogó stratégiai megalapozottságú térségi keretrendszerek (térségi hálózatos, vonalas fejlesztések, nem materiális hálózatos fejlesztések)

Dunaújváros esetében nem releváns.

6.5 Stratégia együttműködési menetrendek (zöld és digitális átállást elősegítő célok és intézkedések, opcionálisan innovációs menetrend)

A zöld- és digitális átállás menetrend előkészítése részvételi tervezés keretében a releváns intézkedéscsoport tagjainak aktív közreműködésével zajlott. A beérkezett észrevételeket, javaslatokat az önkormányzat külön rögzítette, dokumentálta, azok az alábbi fejezetekbe beépítésre kerültek.

6.5.1 Zöld átállás menetrend

A jelenlegi városi szintű zöld állapot bemutatásához primer adatok (intézményi kérdőíves felmérés), statisztikai adatok és az önkormányzat által nyújtott információk is felhasználásra kerültek.

A jelenlegi zöld állapot bemutatása intézményi, intézkedési és zöld infrastruktúra szintjén

Dunaújváros zöldfelületeinek sajátos hangulatát az adja, hogy a városi szövetben együtt vannak jelen a városi épületek körüli parkok, fasorok. A Duna a Belváros és a lakóterületek közelében található, egy jelentős méretű parkkal, amely természetközeli hangulatot sugall, "a várost átszelő folyó" hangulatával, az ártéri erdőtársulásokkal kísért folyóparti zöldfelületek részbeni becsempészésével a nagyvárosba.

Dunaújváros közigazgatási területének növényzettel való borítottsága alacsonynak mondható, mint általában más megyei jogú városoké, de magasabb, mint bármelyik másik nagy jelentős területtel és múlttal rendelkező nagyvárosé. A jelentős méretű ipari és lakó területek mellett a zöldfelületi ellátottság kedvezőnek mondható. Dunaújvárosban a fokozott ipari tevékenység miatt hangsúlyos szerepük van a védelmi erdőterületeknek.

A városi zöldterületek nagysága nőtt az elmúlt időszakban: 2014-ben 6.453.968 m2 volt, 2019-ben 6.629.378 m2, a növekedés mértéke 2,7%. A növekedés mellett az elmúlt években több, a zöldfelületek minőségét javító fejlesztés is lezajlott a városban. A városi zöldfelületekkel a lakosság is alapvetően elégedett a kérdőíves felmérés alapján, hiszen a válaszadók 65,1%-a a nagyon elégedett, vagy elégedett választ jelölte meg.

A Duna mellett több kisebb vízfolyás, patak is hozzájárul a zöldterületi rendszer alakításához. Fontos környezetbiztonsági tényezőt jelentenek a csúszásveszélyes, meredek löszpart szakaszok a városban, ezért a vízfolyások szabályozása és a megfelelő vízelvezetés biztosítása kiemelt feladatként jelentkezik.

Dunaújvárosban számos közintézményben megkezdődtek az energetikai célú korszerűsítések, azonban továbbra is jelentős forrásigény jelentkezik ezen a téren, a feladat érinti az önkormányzati épületek mellett az állami és magántulajdonban lévő épületek, lakások jelentős részét is. Az energetikai és IT modernizáció szükségességét mutatta a lebonyolított intézményi felmérés is. Az eredményekből kiolvasható, hogy számos intézmény esetében mindeddig elmaradt, vagy csak részlegesen valósult meg energetikai felújítás, informatikai és „okos” fejlesztés. Az intézményi kérdőívek összesítéséből az is kiderül, hogy a dunaújvárosi önkormányzati intézmények esetében a működést, fenntartást (biztonság, hőmérséklet, energiafogyasztás, vízfogyasztás stb.) támogató szenzorok és okos eszközök használata

egyelőre kevésbé elterjedt. Az intézmények energetikai célú fejlesztése többnyire részleges volt, ritkább esetben jelentett komplex beruházást.

A város jellegzetes kihívásai

Dunaújváros esetében ki kell emelni, hogy a területén folytatott nehézipari tevékenység mindig is jelentős környezetterheléssel járt, de ez az utóbbi években - az országos folyamatokkal összhangban - érezhetően csökkent.

A levegő minősége az elmúlt években (2013-2018 között, a 3. települési környezetvédelmi program idején) jónak minősült, ami azt jelenti, hogy még az egészségügyi határérték szempontjából legmagasabb koncentrációban jelen levő szennyező komponens átlagos koncentrációja sem haladta meg az éves egészségügyi határérték 80%-át. A szennyező anyagok közül az szálló por, nitrogén-dioxid, illetve a benz(a)pirén szennyezettség ad okot az aggodalomra, ezek koncentrációját hosszú távon csökkenteni kell.

A levegőminőség javításának és a városi mikroklíma javításának is egyik eszköze a zöldterületek minőségi és mennyiségi fejlesztése, amellyel kapcsolatban továbbra is vannak feladatai a városnak, hozzájárulva ezzel a városi hőszigetek negatív hatásának kompenzálásához is.

Az ipari és a lakóterületi funkciók területi szétválasztására, a két területet elválasztó erdősáv megőrzésére továbbra is szükség van, ennek megőrzését a város prioritásként kezeli. A közlekedési eredetű légszennyezés csökkentésének eszközei a város fenntartható mobilitási tervében javasolt intézkedések, fejlesztések között megjelennek, ezek mindenekelőtt az elöregedett városi autóbusz-állomány megújítása az alternatív hajtásrendszerek előnyben részesítése, a forgalomcsillapított övezetek egységes szemléletű kialakítása vagy az elektromobilitás ösztönzése.

A szennyvíz és a csapadékvíz elvezetés szétválasztásának a megoldatlansága továbbra is problémát jelent. Az esővizek összegyűjtését és újrahasznosítását, az esővizek elvezetésének a megoldását, a talaj csúszásveszélye miatt a városban kiemelt feladatként kezelik.

A csatornahálózat bővítésére is sor kerül a Dunaújváros, Pusztaszabolcs, valamint Dunaalmás központú szennyvíz elvezetési agglomerációkat érintő KEHOP 2.2.2. támogatási program keretében, mely a Táborállási városrész talajszennyezettségének csökkentéséhez is hozzájárul. A felszíni és a felszín alatti vizek védelme érdekében szükség van az egyébként 95%-osnál magasabb ellátottságot biztosító víziközművek további mennyiségi és minőségi fejlesztésére.

A Duna ökológiai vízminősége az ötfokozatú (kiváló, jó, mérsékelt, gyenge, rossz) skála szerint ’mérsékelt’, azaz közepes minőségű, a víz kémiai állapota pedig a 2-fokozatú minősítési rendszer szerint ’jó’. A patakok vizéről sajnos ez nem mondható el, azok szerves és szervetlen anyagokkal erősen szennyezettek, ezért egyrészt szennyezik a Dunát, másrészt jelen állapotukban nem jelentenek természeti értéket a város számára. A 2013-2018-as települési környezetvédelmi program célul tűzte ki a városi patakok vízszennyezésének csökkentését, ez továbbra is prioritás. Az ivóvíz minősége jónak mondható, az évente elvégzett 125-150 ivóvíz-minőségi vizsgálat során 3-14 alkalommal találtak minőségi problémát.

A város településszerkezeti terve hangsúlyosan kezeli az ipari szerkezet átalakulásával felszabaduló területek környezetbarát hasznosítását, melyek lehetővé teszik erdőterületek létrehozását, ami bizonyos mértékig ellensúlyozhatja a mezőgazdasági területek csökkenésének az élővilágra és a klímára gyakorolt hatását.

A megerősített táborállási partfal fenntartása és stabilitásának figyelemmel kísérése továbbra is prioritás, a partfal stabilizálása, a felszín alatti vízelvezetés megoldása a környezetbiztonság növekedését szolgálja.

Komoly kihívás Dunaújvárosban az épületek energetikai modernizálása. Figyelembe kell venni azt a tényt, hogy a lakóépületek jelentős része (~80%) mellett a középületek közül is sok a távhő hálózatról kapja a fűtési és használati melegvizet, így annak működése és hatásfoka jelentős hatással van a város életére. A távfűtő rendszer energiaigényét alapvetően gáztüzelésű kazánok biztosítják. A közintézmények közül több esetében (pl. óvodák) valósult már meg részleges vagy komplex energetikai felújítás, azonban sok esetben az épületek elavult szigeteléssel, nyílászáró rendszerrel és hűtő-fűtő rendszerrel működnek. A SECAP kiemeli, hogy a távhőszolgáltató már jelentős lépéseket tett a szolgáltatás energetikai fejlesztése érdekében[41], további jelentős CO2eq kibocsátás csökkentés a hőtermelő oldali korszerűsítésekkel valósítható meg, melynek lehetőségei alapvetően a hulladék és megújuló energiák hasznosítása lehet.

Az elmúlt 5-7 évben történt zöld, energetikai, klímaalkalmazkodást segítő intézkedések és beavatkozások

Az elmúlt 10 évben, alapvetően az uniós támogatásoknak köszönhetően, jelentős zöld, energetikai, klímaalkalmazkodást segítő intézkedések és beavatkozások zajlottak a városban.

A Paneles lakóterület Római városrész alkörzetében lebonyolított, 2015-ben lezárult szociális városrehabilitációs program keretei között 749 lakás kapott hőszigetelést, a terület zöldfelületei is megújultak. Az ugyancsak a 2007-2013-as KDOP-ből finanszírozott funkcióbővítő projekt a Városháza környezetének és részben zöldterületeinek megújításához is hozzájárult. A 2014-2020-as TOP által támogatott „Zöld város fejlesztése" projekt a Vasmű út komplex – zöldterületi elelemeket is magába foglaló – felújítását, a Dózsa Mozicentrum környezetének fejlesztését és a Duna-parti sétányok fejlesztését tartalmazta, de a védelem alatt álló mozi épület energetikai megújítására is sor került egy másik beruházás keretében. A Szent Pantaleon kórház funkcionális korszerűsítése is részben megvalósulhatott, a kórház jelentős értékű eszközbeszerzésben is részesült. Az elektronikus ügyintézés és térinformatikai rendszer bővítése a polgármesteri hivatalban, a II. sz. Rendelőintézet felújítása, illetve a szociális alapellátás infrastrukturális feltételeinek fejlesztése szintén lezárult, míg az Intercisa Múzeum modernizálása megkezdődött.

Az Északi városrészben az elmúlt időszakban megkezdődött a belterületi vízelvezetés rendezése Táborálláson és folyamatban van az „Észak- és Közép-Dunántúli szennyvízelvezetési és - kezelési fejlesztés 2." című projekt is, amely hozzájárul ahhoz, hogy a

[41] SECAP 67-68. oldal

Dunaújváros északi részén lévő még csatornázatlan területek is bekötésre kerüljenek, mely a városrész infrastrukturális fejlődéséhez elengedhetetlen.

Több szociális intézmény felújítása és energetikai korszerűsítése is megtörtént az elmúlt időszakban (pl. az Egyesített Szociális Intézmény és Árpád házi Szent Erzsébet Idősek Otthonának esetében a Batsányi és Magyar úti telephely felújítása, az Útkeresés Segítő Szolgálat Bartók Béla téri központjának felújítása), emellett 2014-2020 között megkezdődött a Mondbach kúria épületének és környezetének felújítása, hasznosítása is.

A városban több gyermekellátással kapcsolatos intézmény, bölcsődék, óvodák, általános iskolák felújítása, energetikai fejlesztése valósult meg, valamint az itt található KRESZ park rekonstrukciója.

Dunaújvárosban továbbra is számos önkormányzati és állami, valamint magántulajdonú épület (pl. Polgármesteri Hivatal „A" és „B" épület, Intercisa Múzeum, József Attila Könyvtár, Bíróság épülete, Munkás Művelődési Központ, lakóépületek, stb.) energetikai korszerűsítésére lenne szükség a zöld átmenetet megfelelő támogatása érdekében.

A városi zöld átállást meghatározó hatályban levő stratégiai és akciótervi dokumentumok céljai, legfőbb vállalásai

Dunaújvárosban 4 stratégiai dokumentum is meghatározó a zöld átállást támogató folyamatokban.

Dunaújváros Fenntartható Városi Mobilitási Terve

Dunaújváros Fenntartható Városi Mobilitási Tervének (SUMP) célrendszerében az alábbi átfogó stratégiai célok szerepelnek:

A „Térségi elérhetőség javítása" cél Dunaújváros fővárosi és térségi kapcsolatrendszerének erősítése mellett a Kelet-nyugati irányú közúti kapcsolatok fejlesztésére, a térségi kerékpáros és közösségi közlekedés fejlesztésére fókuszál.

A „Gazdasági növekedés elősegítését szolgáló mobilitásfejlesztés" cél a munkába járás feltételeinek javítását, a város logisztikai potenciáljának növelését, valamint az egyetemhez és a kutatás-fejlesztéshez kapcsolódó innovatív mobilitási megoldások támogatását emeli ki.

A „Dunaújváros belső közlekedési kapcsolatainak és szolgáltatásainak fejlesztése" cél teljesülése esetén a városi közlekedés teljes vertikuma megújul. A cél érinti a közösségi közlekedési szolgáltatásokat, a gyalogos és kerékpáros infrastruktúra fejlesztését, a közúti közlekedés optimalizálását és a parkolási rendszer felülvizsgálatát.

Az „élhető és biztonságos városi környezet megteremtése" cél a fenntartható közlekedési módok előtérbe helyezését szolgálja szemléletformálás, közlekedésbiztonsági és forgalomcsillapítást szolgáló fejlesztések segítségével.

A SUMP az egyes célokhoz, részcélokhoz kapcsolódóan konkrét fejlesztéseket is rögzít.

Dunaújváros Megyei Jogú Város Települési Környezetvédelmi Programja 2019-2024

A települési környezetvédelmi program a Dunaújváros Településfejlesztési Koncepciójához való kapcsolódás során annak negyedik specifikus célját emeli ki: „A város népességvonzó erejének növelése a települési és természeti környezet fenntartható fejlesztésével, egyes városi területek revitalizálásával". Hangsúlyozza továbbá, hogy a települési környezetvédelmi program közvetlenül kapcsolódik a negyedik specifikus célhoz, emellett segíti a gazdasági célok környezetbarát módon történő elérését. Ennek megfelelően a hosszú távú környezetvédelmi célok, valamint a hozzájuk kapcsolódó középtávú célok az alábbiak szerint lettek meghatározva:

1. A környezetminőség javítása, élhető, egészséges városi környezet kialakítása

- A levegőminőség javítása
- A vizek szennyezettségének a csökkentése
- A zajterhelés csökkentése
- Talajvédelem
- A zöldterületek védelme, fejlesztése és karbantartása
- Az allergén növények visszaszorítása
- A település tisztaságának javítása
- A települési környezet fejlesztése
- A környezetbiztonság javítása

2. A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás

- Fenntartható energia-gazdálkodás, víz- és anyagtakarékosság, zöld beszerzés
- Fenntartható hulladékgazdálkodás
- A közlekedés fenntarthatóságának javítása

3. Hatékony környezetgazdálkodás, a környezeti tudatosság javítása, szemléletformálás

- A lakosság és az érintettek folyamatos tájékoztatása a környezeti állapotról és a környezetgazdálkodás eredményeiről
- Szemléletformáló kampányok és rendezvények szervezése, kiadványok megjelentetése
- Az önkormányzati környezetvédelmi politika hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása

A program elérendő, számszerűsített célállapotokat is rögzít, többek között a levegőminőség javításához, a zöldterületek növeléséhez, az energiahatékonysági fejlesztésekkel érintett önkormányzati épületek számához és a kerékpárutak hosszához kapcsolódóan.

Dunaújváros Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve (SECAP) 2017.

A teljes SECAP dokumentum célja, hogy meghatározza a település jelenlegi bázis CO_2 alapkibocsátás készletét, valamint javaslatokat fogalmazzon meg, hogyan érhetne el a település 2030-ra minimum 40%-os CO2 kibocsátás csökkenést.

A SECAP, ennek megfelelően, konkrét megoldási, fejlesztési javaslatokat tesz a város komplex energetikai rendszerének megújítására, kiemelve, hogy az energiahatékonyság javítása Dunaújvárosban összetett módon jelentkezik: a középtávon tervezett fejlesztéseknek nemcsak a közszolgáltatások, hanem a lakóépületek – leginkább a nagyszámú panelépületek – irányába is nyitottnak kell lennie. Az elavult épületállomány megújítása a város népességének jelentős részét érintő probléma.

A terv érinti az épületenergetika, a távhő, a világításkorszerűsítés, köztérvilágítás, az ipari tevékenységhez kapcsolódó maradék-hő problematikáját, a közművek felülvizsgálatát és energiahatékony berendezések, gépek használatát. Külön kezeli a megújuló energia kapacitás növelésének kérdését, ezen belül a napenergiában rejlő potenciálok kihasználási lehetőségeit, de foglalkozik a szélenergia, biomassza felhasználási lehetőségeivel is.

Dunaújváros Smart City Koncepciója

A koncepció az alábbi célokat nevesíti:

Hosszútávú cél:

„Dunaújváros Smart City mintavárossá alakítása, a helyi gazdasági, felsőoktatási- és közösségi szereplők aktív bevonásával”

Középtávú célok:

- Élhető városi környezet kialakítása a helyi infrastruktúra energia hatékony és környezetileg fenntartható fejlesztésével
- A helyi gazdaság versenyképességének javítása, a vállalkozások piaci integrációjának támogatása az IKT alapú technológiai fejlesztések és a felsőoktatással közös innovációs- és képzési együttműködések kialakításának elősegítésével
- A helyi társadalom környezettudatos életviteléhez, a szemléletváltáshoz szükséges átfogó feltételrendszer megteremtése új, innovatív megoldások komplex alkalmazásával

Célok megfogalmazása és rendszerezése

A városi zöld átállás komplex célrendszere a városi karbonsemlegességi cél elérését szolgálja. Az alábbiakban bemutatott célrendszer előzetes, véglegesítésére a zöld finanszírozási keretrendszerben kerül majd sor, az érintettek széleskörű bevonásával, egyeztetéseivel valósulhat meg.

A meghatározott célok a város aktuális környezetvédelmi céljait figyelembe véve lettek meghatározva.

Cél 1.: A környezetminőség javítása a helyi gazdaság fejlesztése révén

Az élhető, vonzó városi környezet megteremtésének alapfeltétele az egészségre veszélyes környezeti ártalmak csökkentése, a levegő, zaj és talajszennyezettség visszaszorítása, a vizek szennyezettségének csökkentése és a környezetbiztonság javítása. A városban a környezeti terhelések közvetlenül hatnak az emberi egészségre és életminőségre, mérséklésük közvetlen hatással lehet a települési környezetminőség javítására és – ezzel összhangban – Dunaújváros népességmegtartó és vonzó képességének javulására.

Dunaújvárosban az ipari tevékenység meghatározó a környezetminőség szempontjából, ezért törekedni kell az ipar klímasemlegességét támogató technológiai folyamatok kialakítására, és a körforgásos jelleg[42] ipari folyamatokban való további előmozdítására. Ugyancsak ösztönözni szükséges a vállalkozások közötti, klasztereken alapuló, körkörös ipari együttműködést. A körforgásos gazdaság a komplex termelési folyamatokban érintett kulcsfontosságú értékláncok által jelentett fenntarthatósági kihívásra az anyagtechnológia fejlesztésével, az alapanyag gazdálkodás racionalizálásával, a keletkező hulladékok (akár az ipari tevékenységsorán keletkező hulladékhő) újrahasznosításával és a felhasznált energia klímasemleges előállításával reagál.

Cél 2.: A természeti környezet fenntartható fejlesztése

A természeti környezet fejlesztése során figyelembe kell venni azokat a lehetőségeket, amelyek kompenzálni képesek a környezetszennyező tevékenységek hatásait a városban. Törekedni szükséges a zöld, energiahatékony, karbonsemleges megoldások és technológiák elterjedésének elősegítésére, az energiatudatosság elterjesztésére. Az éghajlatváltozás negatív hatásainak enyhítése érdekében a környezeti fenntarthatóság, karbonsemlegesség érvényesítése mellett kiemelten kell foglalkozni a városi mikroklíma kedvezőtlen alakulását befolyásoló tényezőkkel (hőszigetek, betonfelületek), amelyek a közösségi terek és zöldfelületek fejlesztésével csökkenthetőek. Ugyancsak kapcsolódó és kiemelt feladat a hatékony és fenntartható vízgazdálkodást elősegítő kék infrastruktúra beruházások elindítása, melyek a kisebb vízfolyások és a csapadékvíz hálózat további megújítását támogatják.

A Dunaújvárost keleti irányból határoló Duna folyam a város szempontjából meghatározó környezeti tényező, mely kedvező hatással van a helyi klimatikus viszonyok alakulására. Az Európai szinten is kiemelkedő fontosságú vízfolyás nemzetközi védelme mellett alapvető elvárás a helyi szennyező tényezők visszaszorítása, ezzel hozzájárulva a helyi ökoszisztéma védelméhez.

Cél 3.: A városi infrastruktúra környezetbarát fejlesztése

A települési infrastruktúra fejlesztése során kiemelt feladat a városi épületek környezetbarát fejlesztése, beleértve az épületek szigetelésének, gépészeti rendszereinek megújítását, modern

42 Circular Economy Action Plan (CEAP, online: https://ec.europa.eu/environment/strategy/circular-economy-action-plan_en)

technológiák és megújuló energiaforrások alkalmazását, melyek nemcsak az energiafelhasználás, hanem az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkenéséhez is hozzájárulnak. A globális technológiai folyamatok (innovációk, új hálózatok, technológiaváltás) a digitális, okos technológiák széleskörű terjedésének irányába mutatnak. Az új innovációs eredmények alkalmazása nélkülözhetetlen a városi hálózatos infrastruktúrák megújítása során, mely érinti a közszolgáltatások széles körét és a települési közlekedés rendszerét is. A városi közlekedés környezetbarát fejlesztése egyszerre érinti a közösségi közlekedés fejlesztését, a gyalogos- és kerékpáros-barát közlekedési módok előnyben részesítését.

A közösségi szolgáltatások megújítása során cél a digitális szakadék csökkentése és az adatokhoz, információkhoz, szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása.

Cél 4.: Hatékony környezetgazdálkodás, a környezeti tudatosság javítása, szemléletformálás

A a célok elérését segítő feltételrendszer fejlesztéséhez kapcsolódóan a kapcsolódó beavatkozások egy része a szemléletformálásra, a környezeti tudatosság növelésére, más részük az önkormányzat környezetvédelmi munkájának feltételeire vonatkozik. A környezetvédelem mindannyiunk közös felelőssége, amelyben az önkormányzat mellett a lakosságnak és a város egyéb intézményeinek is részt kell vennie. A cselekvés iránti igények felkeltése, a környezet megóvásához szükséges ismeretek, szemléletformálás átadása nélkül nem létezhet sikeres környezetvédelmi munka.

A zöld fejlesztések beavatkozási területeinek meghatározása

Az alábbi táblázatban bemutatásra kerül, hogy a zöld átállás menetrendre alapozva milyen időtávban és feladatokkal kívánja Dunaújváros MJV Önkormányzata elkészíteni a városi zöld finanszírozási keretrendszerét.

Az éghajlatváltozás mérséklése

Tervezett beavatkozási irányok:	**Az éghajlatváltozást kiváltó tényezők negatív hatásainak csökkentése**
Előzetesen tervezett projektek/projekttípusok:	Az éghajlatváltozás negatív hatásainak mérséklése érinti a teljes városi vertikumot, ennek megfelelően kiemelt szerep jut a közszféra fejlesztéseire is. A beavatkozási irányhoz illeszkedve elsősorban épületenergetikai és -korszerűsítési projektek, kapcsolódó – elsősorban energiaracionalizálást és a megújuló energiaforrások hasznosítását segítő – infrastrukturális beavatkozások tervezettek.
Projekt(ek) előkészítettsége:	Egyes projektek előkészítése folyamatban.
Környezeti hatás:	pozitív **(X)**, semleges (X), negatív hatású (X)

A projektcsoport/projekt tartalmaz-e megtakarítást és/ vagy megtérülő jellegű tevékenységet:	A projektcsoport megtérülő tevékenységet nem tartalmaz, költség- és energia megtakarítást ugyanakkor a tervezett fejlesztések lehetővé tesznek.
Szoft jellegű, a zöld átállást támogató akciók:	A beavatkozási irányhoz illeszkedő közösségi akciók, szemléletformáló programok, workshopok lebonyolítása tervezett.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás

Tervezett beavatkozási irányok:	**Az éghajlatváltozás folyamatához való alkalmazkodást segítő beavatkozások**
Előzetesen tervezett projektek/projekttípusok:	A beavatkozási irányhoz kapcsolódva a városi zöldfelületek, zöld hálózatok megújítása, kapcsolódó – akár integrált program keretében lebonyolított – közterületi fejlesztések, épület rekonstrukciós munkák megvalósítása tervezett.
Projekt(ek) előkészítettsége:	Egyes projektek előkészítése folyamatban.
Környezeti hatás:	pozitív **(X)**, semleges (X), negatív hatású (X)
A projektcsoport/projekt tartalmaz-e megtakarítást és/ vagy megtérülő jellegű tevékenységet:	A projektcsoport egyes elemei (pl. zöld város fejlesztési program gazdaságfejlesztési tevékenysége) megtérülő elemeket tartalmazhatnak, költség- és energia megtakarítást a tervezett fejlesztések lehetővé tesznek.
Szoft jellegű, a zöld átállást támogató akciók:	A beavatkozási irányhoz illeszkedő közösségi akciók (pl. közösségi tervezés bevezetése), szemléletformáló programok, workshopok lebonyolítása tervezett.

A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása

Tervezett beavatkozási irányok:	**A helyi ökoszisztémát védő városi környezet kialakítása**
Előzetesen tervezett projektek/projekttípusok:	A beavatkozás keretében a városi természetes élőhelyek megóvását, a városokban élő növény- és állatfajok védelmét célzó infrastrukturális és szoft projektek megvalósítására nyílik lehetőség.
Projekt(ek) előkészítettsége:	Egyes projektek előkészítése folyamatban.
Környezeti hatás:	pozitív **(X)**, semleges (X), negatív hatású (X)
A projektcsoport/projekt tartalmaz-e megtakarítást és/ vagy megtérülő jellegű tevékenységet:	A projektcsoport megtérülő tevékenységet nem tartalmaz, költség- és energia megtakarítást ugyanakkor a tervezett fejlesztések lehetővé tesznek.
Szoft jellegű, a zöld átállást támogató akciók:	A lehetséges szoft tevékenységek a természeti értékek óvását, a biodiverzitás védelmét szolgálják, figyelemfelhívó, a helyi közösségek bevonását célzó, lokális és részben lakossági

	kezdeményezések megvalósítására alapozó programok, rendezvények révén.

A vízi erőforrások fenntartható használata és védelme

Tervezett beavatkozási irányok:	**A város kék infrastruktúra hálózatának fejlesztése**
Előzetesen tervezett projektek/projekttípusok:	A város egyedi adottságaihoz illeszkedő belvíz- és csapadékvíz hálózati fejlesztések megvalósítása során fontos cél a szennyvízcsatorna hálózatba jutó csapadékvíz- és belvíz mennyiségének csökkentése, illetve a lefolyási idő növelése. A fejlesztések során törekedni kell a csapadékvíz részbeni elszivárogtatására, növényzet-telepítésre és a csapadékvíz lehetőség szerinti újrahasznosítására. A városban található patakok esetében a folyóvizek mederrendezése, környezetük rendezése is feladatot jelent. A település egyes területein szükséges víziközmű beruházások a megfelelő ivóvíz és a gazdaságos üzemeltetés biztosítását szolgálják.
Projekt(ek) előkészítettsége:	Egyes projektek előkészítése folyamatban.
Környezeti hatás:	pozitív **(X)**, semleges (X), negatív hatású (X)
A projektcsoport/projekt tartalmaz-e megtakarítást és/ vagy megtérülő jellegű tevékenységet:	A projektcsoport megtérülő tevékenységet nem tartalmaz, költség- és energia megtakarítást ugyanakkor a tervezett fejlesztések lehetővé tesznek.
Szoft jellegű, a zöld átállást támogató akciók:	Nem releváns.

A szennyezés megelőzése és csökkentése

Tervezett beavatkozási irányok:	**Fenntartható fejlesztések a környezetszennyezés mérséklése érdekében**
Előzetesen tervezett projektek/projekttípusok:	A városi környezetszennyezés egyik forrása a helyi közlekedés. A beavatkozási irány keretében a város közlekedési infrastruktúrájának fejlesztését – beleértve a járműállomány modernizálását – a közösségi közlekedés magasabb szintű digitalizációját, általában a közlekedési szolgáltatások minőségének javítását célzó projektek, valamint kerékpáros- és gyalogosbarát fejlesztések megvalósítása tervezett. A települési szennyvízcsatorna hálózathoz kapcsolódó fejlesztések a városi vízkészlet megóvását szolgálják. A környezeti kármentesítés részeként az alapvetően ipari tevékenységből származó szennyeződések feltárása és felszámolása is kiemelt feladat.
Projekt(ek) előkészítettsége:	Egyes projektek előkészítése folyamatban.

Környezeti hatás:	pozitív **(X)**, semleges (X), negatív hatású (X)
A projektcsoport/projekt tartalmaz-e megtakarítást és/ vagy megtérülő jellegű tevékenységet:	A projektcsoport megtérülő tevékenységet nem tartalmaz, költség- és energia megtakarítást ugyanakkor a tervezett fejlesztések lehetővé tesznek.
Szoft jellegű, a zöld átállást támogató akciók:	Az alternatív és környezetbarát közlekedési módokat, valamint a környezetvédelem fontosságát népszerűsítő, a modern, okos technológiák és alkalmazások népszerűsítését szolgáló programok, rendezvények, képzések lebonyolítása tervezett a beavatkozási irányhoz kapcsolódva.

A körforgásos gazdaságra való áttérés

Tervezett beavatkozási irányok:	**A körforgásos gazdaságra való átállás elősegítése**
Előzetesen tervezett projektek/projekttípusok:	A vállalkozások által bevezetendő új termelési folyamatok, gyártástechnológiák széleskörű elterjedését, az új ismeretek elsajátítását támogató projektek megvalósítása tervezett a beavatkozási irány keretében.
Projekt(ek) előkészítettsége:	Nem ismert előkészítés alatt álló projekt.
Környezeti hatás:	pozitív (X), semleges **(X)**, negatív hatású (X)
A projektcsoport/projekt tartalmaz-e megtakarítást és/ vagy megtérülő jellegű tevékenységet:	A projektcsoport keretében tervezett fejlesztések megtérülő tevékenységet tartalmazhatnak, továbbá költség- és energia megtakarítást is eredményezhetnek.
Szoft jellegű, a zöld átállást támogató akciók:	Az önkormányzati és a vállalkozói szféra közötti együttműködést erősítő képzések, workshopok lebonyolítása tervezett a beavatkozási irányhoz kapcsolódva.

A zöld átállás kidolgozásának szervezeti kérdései és ütemezése

Az FVS tervezési munkáihoz kapcsolódva, a zöld átállás folyamatának előkészítő lépéseként elsősorban az önkormányzati szervezeteket érintő intézményi felmérés került lebonyolításra kérdőíves formában. Az intézményi kérdőívet 10 szervezet (intézmény vagy cég) képviseletében töltötték ki, ezekre az önkormányzati partnerekre a későbbiekben, a zöld átállás menetrend megvalósítása során is alapvető partnerként számít az önkormányzat.

A zöld átállás kapcsán – illeszkedve a partnerségi folyamat alapelveihez – kiemelt prioritást élvez a helyi érintetti kör bevonása és aktív részvételének biztosítása már a tervezés korai szakaszában, különös tekintettel a zöld átálláshoz kapcsolódó feladatok felmérésére. Az ilyen típusú konzultáció fóruma a digitális- és zöld átállást támogató intézkedéscsoport, melynek kiemelt feladatköre Dunaújváros 2021-2027-es FVS-e kapcsán az ún. zöld átállás menetrend és a digitális menetrend előkészítésének támogatása, majd a menetrend lebonyolításának nyomon követése.

A menetrend lebonyolításának koordinálásában kiemelt szerep jut a Polgármesteri Hivatal Főépítészi és Pályázati Osztályának, míg a megvalósításban az egyéb szakirodákra, valamint a DV N Dunaújvárosi Városfejlesztési Nonprofit Zrt. munkatársaira is jelentős feladat hárul. A partnerségbe – az intézkedéscsoport tagjain túl – javasolt meghívni a megyei önkormányzat valamint a megyei kormányhivatal képviselőjét is.

Az alábbi táblázatban bemutatásra kerül, hogy a zöld átállás menetrendre alapozva milyen időtávban és feladatokkal kívánja Dunaújváros MJV Önkormányzata elkészíteni a városi zöld finanszírozási keretrendszerét.

33. táblázat: Ütemezés a zöld finanszírozási keretrendszer elkészítéséhez kapcsolódóan

Tevékenység	2022		2023		2024	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Érintetti/közreműködői kör beazonosítása – együttműködési keretek kialakítása						
Jogszabályi keretek átfogó analízise, szükséges beavatkozási pontok beazonosítása						
Zöld átállás menetrend részeként – Helyzetelemzés és célrendszer véglegesítése (Stratégia)						
Zöld átállás menetrend részeként – Projektfejlesztés (Akcióterv)						
Zöld átállás menetrend részeként – Ütemezés és finanszírozási keretek véglegesítése (Finanszírozási terv)						
Zöld átállás menetrend részeként – Kockázatok felmérése, indikátorok véglegesítése (Monitoring terv)						
Zöld átállás menetrend részeként – Partnerség, kommunikáció						

6.5.2 Digitális átállás menetrend

Az Európai Bizottság 2021. március 9-én mutatta be az Európai Unió 2030-ig megvalósítandó digitális átalakulására vonatkozó jövőképét[43] és megoldási javaslatait. A digitális átállás négy fő iránya – melyet iránytűvel szemléltetnek – a készségek, a vállalkozások (üzleti világ), a kormányzás és az infrastruktúra. Ezeket a területeket át kell, hogy szőjék a digitális fejlesztések és e szegmensek mindegyikének főszereplői: a polgárok, melyek digitális készségeinek fejlesztése elengedhetetlen.

A Smart City (magyarul: okos város) fogalma az 1990-2000 közötti időszakban jelent meg először a köztudatban, és máig nincs egyértelmű meghatározása. A British Standards Institution definíciója szerint a smart city „a fizikai, digitális és humán rendszerek hatékony integrációját jelenti az épített környezetben, annak érdekében, hogy lakói számára fenntartható, virágzó és mindenkit egyaránt befogadó jövőt biztosítson."[44]

Nagyon fontos tehát kiemelni, hogy az informatikai rendszerintegráció célja az, hogy a városok zöldebb, hatékonyabb és élhetőbb helyekké váljanak, ezáltal vonzó környezetet biztosítsanak lakosaik számára. Egy okos város a digitális technológiai megoldásokat a városi környezet menedzsmentjének és ennek hatékonyságának javítására használja, ily módon folyamatosan lehetősége van a helyi szolgáltatások minőségét javítani, az azokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést biztosítani.

Magyarországon a 2017. március 20-i Magyar Közlönyben jelent meg az 56/2017. (III. 20.) Korm. rendelet az egyes kormányrendeleteknek az „okos város", „okos város módszertan" fogalom meghatározásával összefüggő módosításáról. A kormányrendelet hivatalosan is meghatározza, hogy „Az okos város olyan település vagy település csoport, amely természeti és épített környezetét, digitális infrastruktúráját, valamint a területén elérhető szolgáltatások minőségét és gazdasági hatékonyságát korszerű és innovatív információtechnológiák alkalmazásával, fenntartható módon, lakosainak fokozott bevonásával fejleszti."[45]

I. Előkészítés

A digitális átállás kiinduló állapotának bemutatása intézményi, intézkedési és digitális infrastruktúra szintjén

Az FVS készítése során, a helyi szinten zajló digitalizációs folyamatok primer adatgyűjtéssel és statisztikai mutatók elemzésével kerültek áttekintésre. Ennek részeként kérdőíves felmérés készült a város önkormányzati intézményeinek bevonásával, mely részben érintette az intézmények digitális infrastruktúra helyzetének felmérését is.

---

[43] https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_hu

[44] Gere, Czirják (2017. április 10.). „Erősítik-e a társadalmi kirekesztést a smart cityk?" (magyar nyelven). Információs Társadalom 16 (3), 83–100. o.

[45]https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=A1700056.KOR&targetdate=ffffffff4&printTitle=56/2017.+%28III.+20.%29+Korm.+rendelet&referer=http%3A//net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi%3Fdocid%3D00000001.TXT

Az FVS helyzetértékelő fejezete hangsúlyozza, hogy az önkormányzati cégek, intézmények esetében a digitális technológiák alkalmazása koránt sem tekinthető általánosnak. Bár a válaszadó intézmények 90%-a rendelkezik saját honlappal, azok többsége csak passzív információadásra alkalmas. Az adattárolás többnyire helyi adathordozókon történik, az adatvagyon felhasználása is helyi, intézményi szinten realizálódik. A cégek mindössze 30%-ánál jellemző az, hogy működésüket valamilyen applikáció is támogatja. Az energiagazdálkodást támogató digitális és okos alkalmazások szenzorok jelenléte sem jellemző általános szinten egyelőre.

A lakosság internet használattal kapcsolatos visszajelzései szerint a válaszadók 58,4%-a használja napi munkavégzéshez, 73,2%-uk ügyintézéshez, 82,5% internetes szolgáltatásokat vesz igénybe, 92% használja információszerzésre és 89% kommunikációs, kapcsolattartási céllal. A lakosok az IT eszközök használatával kapcsolatos saját jártasságukat is értékelték saját korosztályához viszonyítva, ez alapján a válaszadók 41%-a átlagosnak ítéli meg készségeit, míg a válaszolók több, mint fele, 50,8%-a úgy ítélte meg, hogy készségei az átlagosnál jobbak, e-ügyintézésre és egyéb, speciális IT használatra is képesek.

Dunaújváros önkormányzata a városi környezetet érintő beavatkozások során a múltban is törekedett és a jövőben is törekedni fog az okos és digitális technológiák alkalmazására. Hangsúlyozni kell ugyanakkor, hogy a városi közszolgáltatások digitális alapra helyezése előre láthatóan hosszabb folyamat, figyelembe véve a jelenlegi, erősen hiányosnak mondható infrastrukturális hátteret. Figyelembe véve mindezt, az egész városi működési alrendszereket érintő digitális városi megoldások kidolgozásához részletes felmérés és megalapozó munka szükséges.

II. Célok megfogalmazása és rendszerezése

A célok megfogalmazásakor támaszkodunk a Dunaújváros MJV Smart City koncepciójában megfogalmazott jövőképre és célokra. A jövőkép rögzíti, hogy „térségi gazdasági és tudásközpontként Dunaújváros komplex eszközrendszerrel, oly módon javítja a helyi lakosság életkörülményeit, hogy az a meglévő adottságokra alapozva, összhangban álljon a Smart City alapelvekkel, vagyis a modern információ technológiai eszközök alkalmazásával hozzájárul a fenntartható és egészséges városi környezet kialakításához és a környezettudatos életvitel elterjedéséhez. A Smart technológiák tudatos, stratégiai megalapozottságú használata elősegíti a helyi gazdaság dinamizálását, a tudásalapú együttműködések elterjedését."

Dunaújváros MJV 2021-2027-es időszakra vonatkozó FVS-ének komplex célrendszere és a kapcsolódó beavatkozási logika egyrészt horizontális szempontként kezeli a digitalizáció, a digitális átállás kérdéskörét, de emellett a digitális város tervezési dimenzió mind a négy stratégiai cél esetében részcélok, intézkedések és beavatkozások szintjén is megjelenik. Az 1. stratégiai cél esetében ez az „Innovatív gazdasági kezdeményezések és együttműködések és a körforgásos gazdaságra való átállás elősegítése a digitális átállás előtérbe helyezésével" részcél, a 2. stratégiai cél esetében pedig a „A közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások fenntartható és környezetbarát átalakítása okos megoldások alkalmazásával" részcél nevesítése történt meg. A 3. stratégiai cél magába foglalja a „Városi területek komplex, helyi igényeken alapuló zöld

és „okos” fejlesztése” részcélt, a 4. stratégiai cél esetében pedig „A helyi kulturális közösség erősítése és a lakosság kötődésének elősegítése” részcélban, illetve a hozzá kapcsolódó „A lakosság digitális kompetenciáinak fejlesztése” intézkedésben kerül konkrétan nevesítésre.

A Dunaújváros MJV Smart City koncepciójában három fő stratégiai irány (cél) jelenik meg:

- Élhető városi környezet kialakítása a helyi infrastruktúra energia hatékony és környezetileg fenntartható fejlesztésével;
- A helyi gazdaság versenyképességének javítása, a vállalkozások piaci integrációjának támogatása az IKT alapú technológiai fejlesztések és a felsőoktatással közös innovációs- és képzési együttműködések kialakításának elősegítésével
- A helyi társadalom környezettudatos életviteléhez, a szemléletváltáshoz szükséges átfogó feltételrendszer megteremtése új, innovatív megoldások komplex alkalmazásával

A koncepció fenti, középtávú (stratégiai) céljaival összhangban a digitális átállás menetrend előzetes célrendszere az alábbiak szerint került meghatározásra:

- **Digitális közszolgáltatások fejlesztése:** Az elemzések feltárták a városi intézményrendszer és közszolgáltatások terén tapasztalható hiányokat. A smart city módszertan „okos életkörülmények” és „okos kormányzás” alrendszereihez illeszkedve a célkitűzés az önkormányzati hivatali és intézményi, egészségügyi- és szociális szolgáltatás, kultúra, sport, stb. területeken nyújtott szolgáltatások digitális fejlesztésére törekszik az egyenlő esélyű hozzáférés, a nyílt és átlátható kormányzási folyamatok és döntési mechanizmusok biztosítása érdekében, beleértve az infrastrukturális háttér kialakítását és az adatkezeléssel kapcsolatos intézkedéseket is. A környezeti terhelés csökkentését szolgálja a papír alapú ügyintézés arányának csökkentése, az elektronikus és online alkalmazások térnyerésével (pl. települési mobil applikáció). A cél az FVS 2. és 3. stratégiai célkitűzéséhez kapcsolódik közvetlenül.
- **A városi digitális infrastruktúra komplex fejlesztése:** Kapcsolódva a smart city módszertan „okos mobilitás” és „okos környezet” alrendszereihez, jelen cél a városi digitális infrastruktúra komplex fejlesztését hivatott támogatni, beleértve a közlekedési, víz- és szennyvíz ellátó, energetikai, távfűtési, stb. rendszerek infrastrukturális fejlesztését, beleértve a kapcsolódó elektronikus tájékoztatási rendszerek továbbfejlesztését is. Dunaújvárosban az ipari nagyvállalatok jelenléte matt különös hangsúly van a környezeti terhelést és veszélyt jelentő tényezők megfigyelésén és a kapcsolódó jelző- és monitoring rendszer megfelelő működésén, az adatok dokumentálásán és hozzáférhetőségének biztosításán. A cél az FVS 2. és 3. stratégiai célkitűzéséhez kapcsolódik közvetlenül.
- **A lakosság digitális kompetenciáinak fejlesztése: A** célkitűzés az élethosszig tartó tanulás elveinek maximális figyelembe vétele mellett támogatja a lakosok digitális kompetenciáinak erősítését, a tudatos tartalomfogyasztás elvének érvényesítését. Fontos eleme a digitális szakadék csökkentése, az infokommunikációs, ezen belül a digitális akadálymentesítés, a digitális írástudás elterjedésének támogatása, és az esélyegyenlőség

szempontjának érvényesítése, különös tekintettel a digitális hozzáférés szempontjából hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra, így az idősebbekre, fogyatékossággal élőkre, mélyszegénységben élőkre. A cél hozzájárulhat a kreatív és befogadó társadalom kialakításához, de támogathatja a különböző információk elérése érdekében tett intézkedéseket, így pl. a közösségi tervezési folyamatok népszerűsítését is. A célkitűzés az FVS 4. stratégiai célkitűzéséhez kapcsolódik szorosan.

- **Partnerség és együttműködés a hatékony digitális átállás érdekében:** A város teljes vertikumát érintő digitális átállás nem képzelhető el a helyi szereplők együttműködése nélkül, melynek eredményeként konszenzuson alapuló, szorosan egymásra épülő, logikusan megvalósítható fejlesztések megtervezésére nyílik lehetőség. A célitűzés megvalósítása során a smart city „okos gazdaság" és „okos emberek" alrendszerekre koncentrálva szükséges kialakítani a helyi intézményeket, szervezetek, gazdasági szereplőket, civil szférát egyaránt képviselő partnerséget. Az célkitűzés támogatja a gazdaság és a kutatás-fejlesztés, valamint a helyi döntéshozók közötti kapcsolatokat és együttműködéseket is. A cél – horizontális jellegénél fogva – az FVS valamennyi stratégiai célkitűzéséhez kapcsolódik.

Dunaújvárosban, mint a járás központjában és egyben a térség kiemelkedő megyei jogú városában a szolgáltatásokat a város vonzáskörzetében élők is igénybe veszik. Ezek között egyes szolgáltatások elektronikus (online) módon is elérhetőek, így pl. a közlekedési jegyek online vásárlása, sport- és kulturális programok belépőjegyeinek megvásárlása esetében is releváns a digitális fejlesztés várostérségi megközelítése és egyben fontosságának hangsúlyozása.

III. A digitális fejlesztések beavatkozási területeinek meghatározása

Digitális fejlesztési célú beavatkozási terület neve:	**Digitális szolgáltatásfejlesztés Dunaújvárosban**
Kapcsolódó célkitűzés:	**Digitális közszolgáltatások fejlesztése; A városi digitális infrastruktúra komplex fejlesztése**
Beavatkozási terület tartalma:	A beavatkozás keretében a városi digitális alapinfrastruktúra széles körű megújítsa tervezett, illeszkedve az „okos életkörülmények", „okos mobilitás", „okos környezet" és „okos kormányzás" smart city alrendszerekhez. A fejlesztéseket átfogó megalapozó felméréseknek és kutatásoknak kell megelőzniük, melyeket követően nyílhat lehetőség a különböző alrendszerekhez kapcsolódó (pl. közösségi közlekedés, víz-, távfűtés szolgáltatás stb.) digitális háttérinfrastruktúrák technológiai megújítására, illetve a különböző közszolgáltatások (önkormányzati ügyintézés, egészségügyi, szociális-, kulturális szolgáltatások

	stb.) digitális fejlesztésére az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében. A beavatkozási terület a digitális kormányzás mindhárom aspektusát – e-adminisztráció, e-szolgáltatások, e-részvétel/e-kormányzás – érinti[46].

Digitális fejlesztési célú beavatkozási terület neve:	**A digitális átállást elősegítő lakossági kompetencia-fejlesztések**
Kapcsolódó célkitűzés:	**A helyi lakosság digitális kompetenciáinak fejlesztése**
Beavatkozási terület tartalma:	Az „okos emberek" alrendszerhez illeszkedő beavatkozás feladata elsősorban a lakosság digitális háttérismereteinek fejlesztése, a társadalmi csoportok közötti digitális ismeretekben mutatkozó különbségek csökkentése, illetve, szolgáltatói oldalról, az önkormányzati dolgozók kompetenciáinak erősítése. A széleskörű kutatásra, adott esetben kérdőíves felmérésre alapozott szemléletformáló programok, képzést és oktatást szolgáló események hosszabb távon hozzájárulnak a digitális megosztottság csökkentéséhez, a digitális írástudás széleskörű elterjedéséhez és alkalmazásához.

Digitális fejlesztési célú beavatkozási terület neve:	**A városi versenyképesség digitális támogatása**
Kapcsolódó célkitűzés:	**Partnerség, együttműködés fejlesztése a hatékony digitális átállás érdekében**
Beavatkozási terület tartalma:	Az „okos emberek" és „okos gazdaság" alrendszerhez kapcsolódva a beavatkozási terület kiemelten kezeli a helyi szereplők közötti együttműködés hatékonyságának javítását. Az önkormányzat, mint lokális jogalkotó szerepe ebben a folyamatban meghatározó, hiszen az Európai Uniós jogszabályokból következő kötelezettségek helyi gyakorlatba ültetése a kormányzat mellett a települési döntéshozók feladata. A jogszabályi keretek meghatározása a digitális átállás alapelveinek, céljainak rögzítése a települési önkormányzat vezetésével, a helyi intézmények,

[46] Digital Transition ABC (file:///C:/Users/T%C3%B3th%20R%C3%B3bert/Downloads/digital_transition_-_abc_-_final.pdf)

	szervezetek, gazdasági és civil szereplők bevonásával lehetséges.

A helyi lakosság digitális írástudásának fejlesztése, a digitális szakadék felszámolása érdekében átfogó, téma specifikus felmérés elkészítése szükséges, mely részben a jelen FVS megalapozásához alkalmazott kérdőíves felmérés tapasztalataira épít. A digitális infrastruktúra fejlesztése kapcsán fel kell mérni a technológiai újításokkal kapcsolatos igényeket, lehetőségeket, a tervezés során meg kell határozni a kapacitásokat és fontosabb paramétereket is.

A digitális átállást támogató együttműködések kialakítását megelőzi a helyi partneri kör felmérése, az együttműködő szereplők beazonosítása.

7 Finanszírozási terv

A zöld- és a digitális átállás menetrend előkészítéséhez hasonlóan az FVS teljes körű üzleti modelljének elkészítése és kidolgozása is hosszabb időt és széles körű egyeztetéseket igénylő feladat. A teljes körű finanszírozási lehetőségeket feltérképező, a lehetséges megoldásokat kidolgozó pénzügyi program a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia elkészítésénél hosszabb időtávot igényel. A módszertan meghatározása szerint az FVS keretében az elvárás egy olyan előzetes üzleti modell elkészítése, mely kialakítja a város fenntartható finanszírozási keretrendszerét, és kidolgozza az ütemtervet, mely alapján a teljes körű üzleti modell kidolgozása megtörténik 2024. december 31-ig.

7.1 Elérhető és bevonható források számbavétele

A fejlesztések finanszírozásához kapcsolódó pénzügyi konstrukciók kidolgozása során kiemelt szempont a város költségvetési egyensúlyának biztosítása, valamint a megvalósítandó fejlesztések pénzügyi fenntarthatósága. A korábbi évekhez hasonlóan az önkormányzat a jövőben is saját forrásból, Európai Uniós és (amennyiben rendelkezésre fog állni) hazai támogatásból, részben magántőke bevonásával tervezi finanszírozni az FVS-ben felvázolt programot. Az alábbi üzleti modell a 2021-2027-es fejlesztési program előzetes kereteit rögzíti, részletesen – az FVS módszertanban leírtakkal összhangban – a későbbiekben kerül kidolgozásra.

Az önkormányzat saját forrást a helyi adóbevételekből tud biztosítani. Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata az elmúlt időszakban 4 féle helyi adóbevétellel tudott gazdálkodni: a helyi iparűzési adóból, az építményadóból, az idegenforgalmi adóból és a gépjárműadóból befolyó forrásokkal. Az önkormányzat saját bevételei az elmúlt 2 évben drasztikusan lecsökkentek: a kormányzat rendelkezései folytán visszaesett az iparűzési adó összege, a pandémia következtében az idegenforgalmi adó összege szintén lecsökkent, míg a gépjárműadó a vészhelyzetre hivatkozva került kormányzati elvonásra. Egyedül az építményadó összege emelkedett kisebb mértében az elmúlt 3 évben. Összességében elmondható, hogy 2019-ben az összes, szolidaritási hozzájárulással csökkentett helyi adóbevétel összege 7,018 Mrd forint, volt, 2020-ban már csak 3,926 Mrd forint, 2021-ben pedig 3,775 Mrd forint.

Az önkormányzat az elmúlt évek során alapvetően a hazai társfinanszírozású EU-s Kohéziós (felzárkóztatási) Alapok forrásait (operatív programok) alkalmazva tudott számos fejlesztést megvalósítani, melyet kiegészítettek egyéb hazai programok forrásai, illetve közvetlen hozzáférésű EU-s alapok forrásai is. A 2021-2027-es időszakban a város továbbra is ezt a gyakorlatot szeretné folytatni.

Ennek megfelelően Dunaújváros MJV Önkormányzata, a Fejér Megye Integrált Területi Programjában Dunaújváros részére allokált TOP Plusz forráskeret felhasználása mellett egyéb, ágazati operatív programok pályázati felhívásaival is kalkulál. A TOP Plusz forráshoz jelenlegi ismeretek szerint kiemelt projekt eljárásrend alapján, ütemezetten férhet hozzá az önkormányzat, míg az ágazati operatív programok (GINOP PLUSZ, DIMOP Plusz, EFOP

Plusz, stb.) esetében közvetlen pályázás szükséges. A kapcsolódó programozási munka jelen FVS készítésével párhuzamosan zajlik. A közvetlen hozzáférésű K+F és egyéb alapok esetében a projektelőkészítés és partnerség építés tekinthető kulcsfeladatnak, erre az egyes projektek beazonosítását követően a későbbiekben kerülhet sor, a kapcsolódó pénzügyi információk a végleges üzleti modell keretében kerülnek bemutatásra.

A fejlesztések során a magánforrások bevonása is lehetőségként azonosítható be. Ez történhet közvetlenül, vagy közvetett módon. Közvetlen finanszírozásnak tekinthető, amikor a magánforrás és az önkormányzati fejlesztési forrás a projektben azonos, egyenrangú módon alkotja a projekt alapjait (pl. közös ingatlan beruházás). Közvetett finanszírozás az, amikor az önkormányzat támogatást ad a célokhoz illeszkedő fejlesztésre (pl. központi állami forrásból megvalósítani kívánt útépítési hozzájárulás), vagy olyan beruházás történik, aminek a befejezésekor az adott vagyontárgy tulajdonjoga törvényi előírás alapján önkormányzathoz kerül (pl. városi közút).

7.1.1 Aktorok, meghatározó szereplők

A tervezett fejlesztések finanszírozása többszereplős feladat. A kormányzat mellett adott esetben helyi gazdasági élet szereplői is megjelenhetnek az egyes beruházások finanszírozóiként.

Kormányzati szereplők

A kormányzat (minisztériumok, állami szervek, kutatóintézetek, egyetemek stb.), illetve az állami saját forrás szerepe egyrészt a projektek részfinanszírozása, másrészt az előleg finanszírozás kapcsán kulcsfontosságú. Társfinanszírozói szerepe mellett az államigazgatás kedvezményezettként is megjelenik akár nagyobb volumenű állami infrastrukturális projektek, akár a közszolgáltatásokhoz kapcsolódó – pl. egészségügyi, oktatási, sport – beruházások gazdájaként is.

Bankok, hitelintézetek

A banki források bevonása részben az esetleges előfinanszírozás, részben a projekt megvalósítást segítő rugalmasabb cash-flow biztosítása érdekében merülhet fel. A kormányzati jóváhagyással történő ilyen külső forrásbevonás esetén minden alkalommal mérlegelni szükséges a visszafizetés kapcsán felmerülő kockázatokat (árfolyam kockázat stb.), illetve az ilyen típusú forrásokat esetlegesen kiváltó további alternatívák lehetőségét is.

Helyi gazdasági élet szereplői

A város helyi gazdaságának fontosabb szereplői kisebb részben társfinanszírozóként, alapvetően azonban piaci befektetőként, vagy akár az egyes projektek üzemeltetése kapcsán jöhetnek szóba. A városban telephellyel rendelkező vállalkozások jelentős referenciával

rendelkeznek GINOP és egyéb támogatási források felhasználása kapcsán, amely alapján feltételezhető, hogy az aktuális tervezési időszakban is élni fognak ezzel a lehetőséggel.

7.1.2 Kitekintés

Az alábbi táblázatban összefoglaló módon kerül bemutatásra a finanszírozási terv kapcsán releváns térségi aspektus, figyelembe véve a nagyobb térségi egység stratégiai céljaiból, gazdasági és társadalmi helyzetéből eredő determinációkat.

34. táblázat: A kitekintés fókuszának bemutatása

Területi perspektíva	Determináció leírása
Agglomeráció	Dunaújváros vonzáskörzetében a Dunaújváros kapcsán megvalósuló infrastrukturális (pl. közlekedés) beruházások, illetve a környező településeken élők által is igénybe vett közszolgáltatásokhoz (egészségügy, oktatás-képzés, kultúra stb.) kapcsolódó fejlesztések tekinthetők relevánsnak.
Megyei szint	Fejér Megye Integrált Területi Programja Dunaújvárost – Székesfehérvár mellett – a megye országos szinten is kiemelkedő gazdasági szereppel bíró megyei jogú városaként emeli ki. A fejlesztési logika alapján a megyei ITP Dunaújvárost – a megye további 7 járási központjával együtt – a fenntartható városfejlesztés kategóriába sorolta. Az ITP a TOP Plusz mindhárom prioritására meghatározta Dunaújváros 2021-2027-es időszakra vonatkozó forráskeretét. A fenntartható városfejlesztési eszköz kapcsán az ITP többek között elvárásként fogalmazza meg a fejlesztési elképzelések egymásra épülését, a költséghatékony településüzemeltetést, és a tudatos területgazdálkodást.
Modern Városok Program	Az MVP kapcsán kiemelt szempontként jelenik meg a program egyes elemei és az FVS tartalma közötti szinergia megteremtése, a fejlesztések ütemezésének összehangolása.

7.1.3 Egyéb kötöttségek és lehetőségek

A program finanszírozásának folyamatát kedvezőtlen irányban kiemelten meghatározó szempontként a kormányzati, jogalkotói szándék azonosítható be, amennyiben az önkormányzat bevételi forrását adó helyi adónemekkel kapcsolatban további változások, módosítások következhetnek be.

Esetleges piaci források bevonása kapcsán kedvező folyamatként nevesíthető az alacsony kamatkörnyezet, ami az ilyen típusú források felvételét költséghatékonnyá teheti.

7.2 Az üzleti modell bemutatása

Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata az FVS-ben bemutatott fejlesztési program megvalósítása során finanszírozási szempontból komplex megközelítést alkalmaz. A finanszírozás alapelvei az alábbiakban kerülnek összefoglalásra.

Forrás-mix:

Dunaújváros MJV a 2021-2027-es időszakban megvalósítandó fejlesztési program finanszírozását több forrásból kívánja biztosítani. A helyi adóbevételekre alapozott saját forrás mellett az Európai Uniós támogatások (TOP Plusz, GINOP Plusz, KEHOP PLUSZ, DIMOP Plusz, EFOP Plusz, stb.) mellett indokolt esetben egyéb külső források bevonása is indokolt lehet, megfelelő kockázatelemzést követően.

A forrás mix kialakítása során figyelembe vételre kerül a tény, hogy akár egyes projektek is finanszírozhatók több forrásból, így a projekt-specifikus üzleti tervek elkészítése során ez is mérlegelés tárgyát képezi.

Rugalmasság:

A forrástervezés egyik kiemelt alapelve a rugalmasság, vagyis a projektlistán szereplő fejlesztések átütemezhetők, forrásigényük változhat, vagy éppen a külső körülmények (pl. finanszírozási programok változása) és az egyeztetések hatására egyes fejlesztési elképzelések törlésre kerülhetnek. A finanszírozási mechanizmus kialakítása során ez a szempont is mérlegelendő.

Pénzügyi fenntarthatóság:

A fejlesztési projektek hosszútávú pénzügyi egyensúlyának biztosítása kulcsfontosságú kérdés. A működési hatékonyságra, a pénzügyi fenntarthatóságra és a működési költségekre vonatkozó megbízható előzetes pénzügyi kalkuláció a projektekre vonatkozó pénzügyi modell egyik legfontosabb eleme.

Projektek kiválasztása:

A projektek kiválasztása során összetett szempontrendszert alkalmaz Dunaújváros MJV Önkormányzata. A megvalósíthatóság és az idő menedzsment szempontjából fontos kritérium a projekt előkészítettsége, vagyis hogy az adott fejlesztéshez milyen szinten állnak rendelkezésre megalapozó dokumentumok, esetleg tervek. Ugyancsak fontos szempont az adott fejlesztés kapcsolódása korábban megkezdett, vagy már megvalósított beruházáshoz, illetve a városi szintű tervezési logikához. A kiválasztás során az egyes fejlesztésekkel kapcsolatban megfogalmazódó közvetlen lakossági igényt, illetve az adott fejlesztés szükségességét is javasolt vizsgálni a hosszabb távú célok és tendenciák függvényében.

Eredményesség:

A fejlesztési program egyes elemei kapcsán szót kell ejteni a projektekhez köthető társadalmi hasznokról is. Az FVS célrendszere és beavatkozási logikája alapján kijelenthető, hogy a 2021-

2027-es fejlesztési időszakban megvalósítani tervezett projektek kapcsán érvényesülni fognak az olyan pozitív extern hatások, mint a környezetszennyezés csökkentése, az éghajlatváltozás negatív hatásainak minimalizálása, a tudatos városi területhasználat, a társadalmi felzárkóztatás.

Ezeknek a kedvező társadalmi hatásoknak a számszerűsítése az egyes projektek kapcsán elkészülő megalapozó szakmai anyagokban (projekt-előkészítő tanulmány, megvalósíthatósági tanulmány, üzleti terv) történhet meg.

7.2.1 Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenziónként összegezve

35. táblázat: Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenziónként összegezve

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Prosperáló város dimenzió összesített tervezett beruházási költsége (millió Ft)	**12.560**
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	- van-e már most olyan része a projektnek, ami bevételt termel: **Nincs** - kiegészíthető-e a projekt a későbbiekben ilyen elemmel: **Igen**
Források	**Vissza nem térítendő támogatás, piaci befektető**
Finanszírozás elemek aránya	**Később tisztázandó**
Várható vagy elvárt eredmények	- társadalmi hasznok: **A helyi lakosság életszínvonala javul, nő a foglalkoztatottság, javulnak a kereseti viszonyok** - pénzügyi hasznok: **Később tisztázandó** - externáliák: **Pozitív extern.: adott kutatási területen jelentkező fogyasztói igény, kedvező folyamatok a K+F együttműködések finanszírozásában, piaci ár csökkenése, szolgáltatások minőségének javulása;**
Kockázatok	- megvalósítás kockázatai: **Együttműködések sikertelenek, szakképzett munkaerő hiánya, betelepülő vállalkozások érdeklődése csekély, pandémia kedvezőtlen hatásai** - finanszírozási kockázatok: **K+F finanszírozás bizonytalan** - fenntartási kockázatok: **Együttműködések sikertelenek, fenntartási időszakra vállalt kötelezettséget a projektek nem tudják tartani, ezért visszafizetési kötelezettség keletkezik**
Érdekeltek	**Helyi vállalkozások, kutatóhelyek, Dunaújvárosi Egyetem, klaszterek, önkormányzat**

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Zöldülő város dimenzió összesített tervezett beruházási költsége (millió Ft)	**15.220**
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	- van-e már most olyan része a projektnek, ami bevételt termel: **Nincs** - kiegészíthető-e a projekt a későbbiekben ilyen elemmel: **Nem**
Források	**vissza nem térítendő támogatás**
Finanszírozás elemek aránya	**VNT 100%**
Várható vagy elvárt eredmények	- társadalmi hasznok: **Javul a város népességmegtartó ereje** - pénzügyi hasznok: **Később tisztázandó** - externáliák: **Pozitív extern.: Lakossági elégedettség javul, az életminőség javul, környezetterhelés csökkenése, környezetbiztonság**

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
	javul; Negatív extern: infrastruktúra fejlesztés kapcsán megemelkedő technológiai kockázatok
Kockázatok	- megvalósítás kockázatai: **Projektek előkészítése időben csúszik, a közbeszerzés eredménytelen, hibás teljesítés merül fel** - finanszírozási kockázatok: **EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved** - fenntartási kockázatok: **Fenntartási időszakra vállalt kötelezettséget a projektek nem tudják tartani, ezért visszafizetési kötelezettség keletkezik**
Érdekeltek	**Helyi lakosok, civil szervezetek, helyi döntéshozók, vállalkozások**

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Digitális város dimenzió összesített tervezett beruházási költsége (millió Ft)	**2.050**
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	- van-e már most olyan része a projektnek, ami bevételt termel: **Nincs** - kiegészíthető-e a projekt a későbbiekben ilyen elemmel: **Részben**
Források	**Vissza nem térítendő támogatás, piaci befektető**
Finanszírozás elemek aránya	**Később tisztázandó, illetve VNT 100%**
Várható vagy elvárt eredmények	- társadalmi hasznok: **Csökken a digitális szakadék** - pénzügyi hasznok: **Később tisztázandó** - externáliák: **Pozitív extern.: A vállalatokról kedvezőbb kép alakul ki, az employer branding sikeresebb, javuló életminőség, hatékonyabb társadalmi integráció, jobb szocializációs képesség; Negatív extern.: a vállalaton belüli kapcsolatok elszemélytelenednek, csökken a munkahatékonyság**
Kockázatok	- megvalósítás kockázatai: **A vállalatvezetés alacsony motiváltsága, a digitális technológiák terjedését nem támogatja a jogszabályi környezet, A képzési programokba bevontak alacsony motiváltsága, a programok lebonyolítását akadályozza a pandémiás helyzet, a megvalósító partnerség kapcsán szakmai problémák merülnek fel** - finanszírozási kockázatok: **EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved** - fenntartási kockázatok: **Fenntartási időszakra vállalt kötelezettséget a projektek nem tudják tartani, ezért visszafizetési kötelezettség keletkezik**
Érdekeltek	**Helyi lakosok, civil szervezetek, helyi döntéshozók, oktatási szereplők, vállalkozások**

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Megtartó város dimenzió összesített tervezett beruházási költsége (millió Ft)	**708**
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	- van-e már most olyan része a projektnek, ami bevételt termel: **Nincs** - kiegészíthető-e a projekt a későbbiekben ilyen elemmel: **Nem**
Források	**Vissza nem térítendő támogatás**
Finanszírozás elemek aránya	**VNT 100%**
Várható vagy elvárt eredmények	- társadalmi hasznok: **Javul a város népességmegtartó ereje** - pénzügyi hasznok: **Később tisztázandó** - externáliák: **Pozitív extern.: Erősödő helyi identitás, javul a város megítélése, sokszínű helyi kulturális élet, javuló életminőség, hatékonyabb társadalmi integráció, jobb szocializációs képesség;**

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Kockázatok	- megvalósítás kockázatai: **A programokba bevontak alacsony motiváltsága, a programok lebonyolítását akadályozza a pandémiás helyzet, a megvalósító partnerség kapcsán szakmai problémák merülnek fel** - finanszírozási kockázatok: **EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved** - fenntartási kockázatok: **Fenntartási időszakra vállalt kötelezettséget a projektek nem tudják tartani, ezért visszafizetési kötelezettség keletkezik**
Érdekeltek	**Helyi lakosok, civil szervezetek, helyi döntéshozók**

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Kiszolgáló város dimenzió összesített tervezett beruházási költsége (millió Ft)	**37.766**
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	- van-e már most olyan része a projektnek, ami bevételt termel: **Nincs** - kiegészíthető-e a projekt a későbbiekben ilyen elemmel: **Nem**
Források	**Vissza nem térítendő támogatás**
Finanszírozás elemek aránya	**VNT 100%**
Várható vagy elvárt eredmények	- társadalmi hasznok: **Javul a város népességmegtartó ereje, javul a szolgáltatások színvonala** - pénzügyi hasznok: **Később tisztázandó** - externáliák: **Pozitív extern.: Környezetterhelés csökkenése, nyújtott szolgáltatások minősége javul, költséghatékony üzemeltetés, lakossági elégedettség javul; Negatív extern: infrastruktúra fejlesztés kapcsán megemelkedő technológiai kockázatok**
Kockázatok	- megvalósítás kockázatai: **Projektek előkészítése időben csúszik, a közbeszerzés eredménytelen, hibás teljesítés merül fel** - finanszírozási kockázatok: **EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved** - fenntartási kockázatok: **Fenntartási időszakra vállalt kötelezettséget a projektek nem tudják tartani, ezért visszafizetési kötelezettség keletkezik**
Érdekeltek	**Helyi lakosok, civil szervezetek, helyi döntéshozók**

36. táblázat: Összesítő pénzügyi táblázat

Megvizsgálandó szempontok	Tervezett beruházási költség (Ft)
Prosperáló dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	12.560
Zöldülő dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	15.220
Digitális dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	2.050
Megtartó dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	708
Kiszolgáló dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	37.766
FVS összesített tervezett beruházási költsége	**68.304**

7.2.2 A finanszírozási terv összefoglalója

Az alábbiakban a tervezési dimenziókhoz rendelve bemutatott beavatkozások szakmai tartalmát, a tervezett fejlesztési tevékenységek a „6.3 Városi szintű beavatkozási területek részletezése” című fejezetben kerültek bemutatásra.

37. táblázat: Prosperáló város tervezési dimenzió

	beavatkozás 1	beavatkozás 2	beavatkozás 3	beavatkozás 4
A beavatkozás alapadatai				
A beavatkozás megnevezése	A helyi gazdaság infrastrukturális támogatása	Helyi turisztikai potenciál erősítése	Logisztikai fejlesztések	K+F és hálózatos együttműködések erősítése
Beavatkozás gazda	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata
Megvalósító partnerek	Vállalkozások, kamarák	Vállalkozások, kamarák, turisztikai szolgáltatók	Vállalkozások, kamarák	Dunaújvárosi Egyetem, vállalkozások, klaszterek, kamarák
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	ötlet	részben tervek	részben tervek	ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022. II.-2027.II.	2023. I.-2027.II.	2022. II.-2027.II.	2022. II.-2027.II.
Finanszírozási információk				
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	7 200	2 260	2 100	1 000
Bevételtermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás , kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	Igen	Igen	Igen	Igen

Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	vissza nem térítendő támogatás, piaci befektető	vissza nem térítendő támogatás, piaci befektető	vissza nem térítendő támogatás, piaci befektető	vissza nem térítendő támogatás, piaci befektető
Finanszírozás elemek aránya	Később tisztázandó	Később tisztázandó	Később tisztázandó	Később tisztázandó
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	mérhető pénzügyi haszon	mérhető pénzügyi haszon	mérhető pénzügyi haszon	mérhető pénzügyi haszon
Kockázatok nevesítése	Szakképzett munkaerő hiánya, kevés betelepülő vállalkozás	Az ágazat visszaesése a pandémia miatt, együttműködések elmaradása	Finanszírozás bizonytalansága, befektetők hiánya	Együttműködés sikertelen, K+F finanszírozás bizonytalansága

38. táblázat: Zöldülő város tervezési dimenzió

	beavatkozás 1	**beavatkozás 2**	**beavatkozás 3**	**beavatkozás 4**	**beavatkozás 5**	**beavatkozás 6**	**beavatkozás 7**	**beavatkozás 8**	**beavatkozás 9**
A beavatkozás alapadatai									
A beavatkozás megnevezése	Egyedi zöldterület fejlesztések	Csillagdomb és Pentele akcióterületek fejlesztése	Az ipari tevékenységből adódó környezetkárosító hatások csökkentése	Városi kék infrastruktúra fejlesztése	Közvilágítási hálózat korszerűsítése	Felszínmozgások megállítása	Környezetvédelmi monitoring rendszer fejlesztése	Környezeti kármentesítés	Városi épületek fenntartható fejlesztése
Beavatkozás gazda	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata
Megvalósító partnerek	civil szervezetek, helyi lakosság, döntéshozók, vállalkozások	civil szervezetek, helyi lakosság, döntéshozók, vállalkozások	civil szervezetek, helyi lakosság, döntéshozók, vállalkozások	civil szervezetek, helyi lakosság, döntéshozók, vállalkozások	civil szervezetek, helyi lakosság, döntéshozók, vállalkozások	civil szervezetek, helyi lakosság, döntéshozók, vállalkozások	civil szervezetek, helyi lakosság, döntéshozók, vállalkozások	civil szervezetek, helyi lakosság, döntéshozók, vállalkozások	civil szervezetek, helyi lakosság, döntéshozók, vállalkozások

Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	ötlet	ötlet	ötlet	ötlet	koncepció	koncepció	koncepció	ötlet	ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022. II.-2027.II.	2022. II.-2027.II.	2022. II.-2027.II.	2022. II.-2027.II.	2023. I.-2027.II.	2023. I.-2027.II.	2023. I.-2027.II.	2023. I.-2027.II.	2023. I.-2027.II.
Finanszírozási információk									
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	350	4 070	3 000	1 400	500	1 500	200	2 300	1 900
Bevételtermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás , kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	vissza nem térítendő támogatás	vissza nem térítendő támogatás	vissza nem térítendő támogatás	vissza nem térítendő támogatás	vissza nem térítendő támogatás	vissza nem térítendő támogatás	vissza nem térítendő támogatás	vissza nem térítendő támogatás	vissza nem térítendő támogatás
Finanszírozás elemek aránya	VNT 100%	VNT 100%	VNT 100%	VNT 100%	VNT 100%	VNT 100%	VNT 100%	VNT 100%	VNT 100%
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	minimális pénzügyi haszon	minimális pénzügyi haszon	minimális pénzügyi haszon	minimális pénzügyi haszon	minimális pénzügyi haszon	minimális pénzügyi haszon	minimális pénzügyi haszon	minimális pénzügyi haszon	minimális pénzügyi haszon

Kockázatok nevesítése	Projektek előkészítése időben csúszik, a közbeszerzés eredménytelen, hibás teljesítés merül fel, EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható	Projektek előkészítése időben csúszik, a közbeszerzés eredménytelen, hibás teljesítés merül fel, EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható	Projektek előkészítése időben csúszik, a közbeszerzés eredménytelen, hibás teljesítés merül fel, EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható	Projektek előkészítése időben csúszik, a közbeszerzés eredménytelen, hibás teljesítés merül fel, EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható	Projektek előkészítése időben csúszik, a közbeszerzés eredménytelen, hibás teljesítés merül fel, EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható	Projektek előkészítése időben csúszik, a közbeszerzés eredménytelen, hibás teljesítés merül fel, EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható	Projektek előkészítése időben csúszik, a közbeszerzés eredménytelen, hibás teljesítés merül fel, EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható	Projektek előkészítése időben csúszik, a közbeszerzés eredménytelen, hibás teljesítés merül fel, EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható	Projektek előkészítése időben csúszik, a közbeszerzés eredménytelen, hibás teljesítés merül fel, EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható

A „Csillagdomb és Pentele akcióterületek fejlesztése” beavatkozás kapcsán e két előzetesen beazonosított akcióterület egy beavatkozásként kerültek megjelölésre, mivel esetükben a táblázatban szereplő információk egységesen relevánsnak tekinthetők. A táblázatban a két akcióterületi fejlesztés összesített forráskerete került megjelölésre.

39. táblázat: Digitális város tervezési dimenzió

	beavatkozás 1	beavatkozás 2	beavatkozás 3
A beavatkozás alapadatai			
A beavatkozás megnevezése	Az üzleti infrastruktúra digitalizációjának elősegítése	A digitális kompetenciák erősítése az üzleti szférán belül	A lakosság digitális tudásának fejlesztése
Beavatkozás gazda	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata
Megvalósító partnerek	Vállalkozások, kamarák, klaszterek	Vállalkozások, kamarák, klaszterek	Civil szervezetek, oktatási és képző intézmények
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	ötlet	ötlet	ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2023.I.-2027.II.	2023.I.-2027.II.	2023.I.-2027.II.
Finanszírozási információk			
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	1 000	1 000	50
Bevételtermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás , kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	Igen	Igen	Nem
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	vissza nem térítendő támogatás, piaci befektető	vissza nem térítendő támogatás, piaci befektető	vissza nem térítendő támogatás
Finanszírozás elemek aránya	Később tisztázandó	Később tisztázandó	VNT 100%
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	mérhető pénzügyi haszon	mérhető pénzügyi haszon	csak társadalmi haszon
Kockázatok nevesítése	A vállalatvezetés alacsony motiváltsága, a digitális technológiák terjedését nem támogatja a jogszabályi környezet, EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható	A vállalatvezetés alacsony motiváltsága, a digitális technológiák terjedését nem támogatja a jogszabályi környezet, EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható	A képzési programokba bevontak alacsony motiváltsága, a programok lebonyolítását akadályozza a pandémiás helyzet, a megvalósító partnerség kapcsán szakmai problémák merülnek fel, EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható

40. táblázat: Megtartó város tervezési dimenzió

	beavatkozás 1	beavatkozás 2	beavatkozás 3
A beavatkozás alapadatai			
A beavatkozás megnevezése	A helyi identitás erősítése	Sport, egészség és rekreáció	Veszélyeztetett társadalmi csoportok támogatása
Beavatkozás gazda	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata
Megvalósító partnerek	Kulturális intézmények és szervezetek,oktatási és képző intézmények, civil szervezetek	Civil szervezetek, sportegyesületek, oktatási és képző intézmények	Civil szervezetek, oktatási és képző intézmények, érdekvédelmi szervezetek
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	ötlet	ötlet	ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2023.I.-2027.II.	2023.I.-2027.II.	2023.I.-2027.II.
Finanszírozási információk			
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	475	223	10
Bevételtermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás , kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	Nem	Nem	Nem
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	vissza nem térítendő támogatás	vissza nem térítendő támogatás	vissza nem térítendő támogatás
Finanszírozás elemek aránya	VNT 100%	VNT 100%	VNT 100%
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi haszon	csak társadalmi haszon	csak társadalmi haszon
Kockázatok nevesítése	A programokba bevontak alacsony motiváltsága, a programok lebonyolítását akadályozza a pandémiás helyzet, a megvalósító partnerség kapcsán szakmai problémák merülnek fel, EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható	A programokba bevontak alacsony motiváltsága, a programok lebonyolítását akadályozza a pandémiás helyzet, a megvalósító partnerség kapcsán szakmai problémák merülnek fel, EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható	A programokba bevontak alacsony motiváltsága, a programok lebonyolítását akadályozza a pandémiás helyzet, a megvalósító partnerség kapcsán szakmai problémák merülnek fel, EU-s támogatások kifizetése késedelmet szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható

41. táblázat: Kiszolgáló város tervezési dimenzió

	beavatkozás 1	beavatkozás 2	beavatkozás 3	beavatkozás 4	beavatkozás 5
A beavatkozás alapadatai					
A beavatkozás megnevezése	Városi közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése	A városi közlekedési infrastruktúra hálózatos és akcióterületi fejlesztése	A közösségi közlekedés fejlesztése	Víziközmű-hálózat fejlesztése	Szennyvíztisztító rendszer korszerűsítése
Beavatkozás gazda	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata	Dunaújváros MJV Önkormányzata
Megvalósító partnerek	Önkormányzati és állami szolgáltatók, intézmények	Önkormányzati és állami szolgáltatók, intézmények vállalkozások	Vállalkozások, önkormányzati és állami szolgáltatók,	Önkormányzati és állami szolgáltatók, intézmények vállalkozások	Önkormányzati és állami szolgáltatók, intézmények vállalkozások
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	részben tervek	koncepció, részben tervek	koncepció	ötlet	ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022.II.-2027.II.	2022.II.-2027.II.	2023.I.-2027.II.	2023.I.-2027.II.	2023.I.-2027.II.
Finanszírozási információk					
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	17 055	14 911	3 400	1 800	600
Bevételtermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás , kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	vissza nem térítendő támogatás	vissza nem térítendő támogatás	vissza nem térítendő támogatás	vissza nem térítendő támogatás	vissza nem térítendő támogatás
Finanszírozás elemek aránya	VNT 100%	VNT 100%	VNT 100%	VNT 100%	VNT 100%
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi haszon	minimális pénzügyi haszon	minimális pénzügyi haszon	minimális pénzügyi haszon	minimális pénzügyi haszon
Kockázatok nevesítése	Projektek előkészítése időben csúszik, a közbeszerzés eredménytelen, hibás teljesítés merül fel, EU-s támogatások kifizetése késedelmet	Projektek előkészítése időben csúszik, a közbeszerzés eredménytelen, hibás teljesítés merül fel, EU-s támogatások kifizetése	Projektek előkészítése időben csúszik, a közbeszerzés eredménytelen, hibás teljesítés merül fel, EU-s támogatások kifizetése	Projektek előkészítése időben csúszik, a közbeszerzés eredménytelen, hibás teljesítés merül fel, EU-s támogatások kifizetése	Projektek előkészítése időben csúszik, a közbeszerzés eredménytelen, hibás teljesítés merül fel, EU-s támogatások kifizetése késedelmet

	szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható	késedelmet szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható	késedelmet szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható	késedelmet szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható	szenved, fenntartási időszakra vállalt kötelezettség nem tartható

Amint a 7.2.1 alfejezetben látható volt, Dunaújváros MJV FVS-ének előzetes forrásigénye 68,304 milliárd forint. A program forrás mixe három pilléren nyugszik, melynek kiemelt fontosságú része a TOP Plusz finanszírozási kerete a tartalékokkal, illetve az önkormányzat korlátozottan rendelkezésre álló saját forrásai, valamint a finanszírozásba pályázati úton bevonható ágazati operatív programok és egyéb programok forrásai. Utóbbiak esetében fontos hangsúlyozni, hogy az FVS készítésének pillanatában még csupán program tervezet szintjén álltak rendelkezésre, vagyis a releváns projektek illeszkedése csupán nagyvonalakban volt rögzíthető.

A TOP Plusz forráskeret esetében nem csupán az ún. „védőhálóval" kiegészített megyei ITP keret terhére történt forrástervezés, hanem tartalékkeretet is képezett az önkormányzat. Az FVS összefoglaló forrásszerkezete ennek megfelelően az alábbiak szerint alakul:

42. táblázat: Dunaújváros MJV 2021-2027 FVS tervezett forrásszerkezete

Forrás megnevezése	**Összeg (millió Ft)**
TOP Plusz (tartalékkerettel):	33.409
Ágazati OP és egyéb források:	34.845
Saját forrás:	50
Összesen:	**68.304**

7.3 Fenntartható üzemeltetés

(szöveges kifejtés, üzemeltetési költségek tervezése beavatkozásonként a mellékletben)

43. táblázat: Prosperáló város tervezési dimenzió

	beavatkozás 1	beavatkozás 2	beavatkozás 3	beavatkozás 4
A beavatkozás alapadatai				
A beavatkozás megnevezése	A helyi gazdaság infrastrukturális támogatása	Helyi turisztikai potenciál erősítése	Logisztikai fejlesztések	K+F és hálózatos együttműködések erősítése
Fenntartási információk				
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem	Nem	Nem	Nem
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Később tisztázandó	Később tisztázandó	Később tisztázandó	Később tisztázandó
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	vissza nem térítendő támogatás, hitel, piaci befektető	vissza nem térítendő támogatás, hitel, piaci befektető	vissza nem térítendő támogatás, hitel, piaci befektető	vissza nem térítendő támogatás, hitel, piaci befektető
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív extern.: piaci ár csökkenése, kedvező lokális gazdasági folyamatok; negatív extern.: az ingatlan használatát befolyásoló környezeti hatások, az ingatlan rossz műszaki állapota, piaci ár emelkedése	Pozitív extern.: piaci szolgáltatások hatékonyabbak lesznek, az árak csökkennek	Pozitív extern.: piaci ár csökkenése, kedvező lokális gazdasági folyamatok;	Pozitív extern.: adott kutatási területen jelentkező fogyasztói igény, kedvező folyamatok a K+F együttműködések finanszírozásában

44. táblázat: Zöldülő város tervezési dimenzió

	beavatkozás 1	beavatkozás 2	beavatkozás 3	beavatkozás 4	beavatkozás 5	beavatkozás 6	beavatkozás 7	beavatkozás 8	beavatkozás 9
A beavatkozás alapadatai									
A beavatkozás megnevezése	Egyedi zöldterület fejlesztések	Csillagdomb és Pentele akcióterületek fejlesztése	Az ipari tevékenységből adódó környezetkárosító hatások csökkentése	Városi kék infrastruktúra fejlesztése	Közvilágítási hálózat korszerűsítése	Felszínmozgások megállítása	Környezetvédelmi monitoring rendszer fejlesztése	Környezeti kármentesítés	Városi épületek fenntartható fejlesztése
Fenntartási információk									
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Később tisztázandó	Később tisztázandó	Később tisztázandó	Később tisztázandó	Később tisztázandó	Később tisztázandó	Később tisztázandó	Később tisztázandó	Később tisztázandó
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	vissza nem térítendő támogatás, önkormányzati saját forrás	vissza nem térítendő támogatás, önkormányzati saját forrás	vissza nem térítendő támogatás, önkormányzati saját forrás	vissza nem térítendő támogatás, önkormányzati saját forrás	vissza nem térítendő támogatás, önkormányzati saját forrás	vissza nem térítendő támogatás, önkormányzati saját forrás	vissza nem térítendő támogatás, önkormányzati saját forrás	vissza nem térítendő támogatás, önkormányzati saját forrás	vissza nem térítendő támogatás, önkormányzati saját forrás

Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív extern.: Lakossági elégedettség javul, az életminőség javul, környezetterhel és csökkenése, ; Negatív extern: infrastruktúra fejlesztés kapcsán megemelkedő technológiai kockázatok	Pozitív extern.: Lakossági elégedettség javul, az életminőség javul, környezetterhel és csökkenése, ; Negatív extern: infrastruktúra fejlesztés kapcsán megemelkedő technológiai kockázatok	Pozitív extern.: Lakossági elégedettség javul, az életminőség javul, környezetterhelé s csökkenése, ; Negatív extern: infrastruktúra fejlesztés kapcsán megemelkedő technológiai kockázatok	Pozitív extern.: Környezetterhel és csökkenése, lakossági elégedettség javul, az életminőség javul; Negatív extern: infrastruktúra fejlesztés kapcsán megemelkedő technológiai kockázatok	Pozitív extern.: Lakossági elégedettség javul, környezetterhel és csökkenése, nyújtott szolgáltatások minősége javul, költséghatékony üzemeltetés; Negatív extern: infrastruktúra fejlesztés kapcsán megemelkedő technológiai kockázatok	Pozitív extern.: Környezetbiztons ág javul, az életminőség javul, lakossági elégedettség javul; Negatív extern: infrastruktúra fejlesztés kapcsán megemelkedő technológiai kockázatok	Pozitív extern.: Környezetbiztons ág javul, az életminőség javul, lakossági elégedettség javul, költséghatékony üzemeltetés; Negatív extern: infrastruktúra fejlesztés kapcsán megemelkedő technológiai kockázatok	Pozitív extern.: Környezetterhel és csökkenése, az életminőség javul, Negatív extern: infrastruktúra fejlesztés kapcsán megemelkedő technológiai kockázatok	Pozitív extern.: Környezetterhel és csökkenése, nyújtott szolgáltatások minősége javul, költséghatékony üzemeltetés; Negatív extern: infrastruktúra fejlesztés kapcsán megemelkedő technológiai kockázatok

45. táblázat: Digitális város tervezési dimenzió

	beavatkozás 1	beavatkozás 2	beavatkozás 3
A beavatkozás alapadatai			
A beavatkozás megnevezése	Az üzleti infrastruktúra digitalizációjának elősegítése	A digitális kompetenciák erősítése az üzleti szférán belül	A lakosság digitális tudásának fejlesztése
Fenntartási információk			
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem	Nem	Nem
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Később tisztázandó	Később tisztázandó	Később tisztázandó
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	vissza nem térítendő támogatás, hitel, piaci befektető	vissza nem térítendő támogatás, hitel, piaci befektető	vissza nem térítendő támogatás, saját forrás
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív extern.: a vállalatról kedvezőbb kép alakul ki, az employer branding sikeresebb; Negatív extern.: a vállalaton belüli kapcsolatok elszemélytelenednek, csökken a munkahatékonyság	Pozitív extern.: a vállalatról kedvezőbb kép alakul ki, az employer branding sikeresebb; Negatív extern.: a vállalaton belüli kapcsolatok elszemélytelenednek, csökken a munkahatékonyság	Pozitív extern.: javuló életminőség, hatékonyabb társadalmi integráció, jobb szocializációs képesség; Negatív extern.: elszemélytelenedő kapcsolatok

46. táblázat: Megtartó város tervezési dimenzió

	beavatkozás 1	beavatkozás 2	beavatkozás 3
A beavatkozás alapadatai			
A beavatkozás megnevezése	A helyi identitás erősítése	Sport, egészség és rekreáció	Veszélyeztetett társadalmi csoportok támogatása
Fenntartási információk			
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem	Nem	Nem
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Később tisztázandó	Később tisztázandó	Később tisztázandó
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	vissza nem térítendő támogatás, saját forrás	vissza nem térítendő támogatás, saját forrás	vissza nem térítendő támogatás, saját forrás
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív extern.: erősödő helyi identitás, javul a város megítélése, sokszínű helyi kulturális élet;	Pozitív extern.: erősödő helyi identitás, javul a város megítélése, sokszínű helyi kulturális élet, egészségesebb helyi társadalom;	Pozitív extern.: javuló életminőség, hatékonyabb társadalmi integráció, jobb szocializációs képesség;

47. táblázat: Kiszolgáló város tervezési dimenzió

	beavatkozás 1	beavatkozás 2	beavatkozás 3	beavatkozás 4	beavatkozás 5
A beavatkozás alapadatai					
A beavatkozás megnevezése	Városi közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése	A városi közlekedési infrastruktúra hálózatos és akcióterületi fejlesztése	A közösségi közlekedés fejlesztése	Víziközmű-hálózat fejlesztése	Szennyvíztisztító rendszer korszerűsítése
Fenntartási információk					
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Később tisztázandó	Később tisztázandó	Később tisztázandó	Később tisztázandó	Később tisztázandó
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	vissza nem térítendő támogatás, önkormányzati saját forrás	vissza nem térítendő támogatás, önkormányzati saját forrás	vissza nem térítendő támogatás, önkormányzati saját forrás	vissza nem térítendő támogatás, önkormányzati saját forrás	vissza nem térítendő támogatás, önkormányzati saját forrás
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív extern.: Környezetterhelés csökkenése, nyújtott szolgáltatások minősége javul, költséghatékony üzemeltetés; Negatív extern: infrastruktúra fejlesztés kapcsán megemelkedő technológiai kockázatok	Pozitív extern.: Környezetterhelés csökkenése, nyújtott szolgáltatások minősége javul, költséghatékony üzemeltetés; Negatív extern: infrastruktúra fejlesztés kapcsán megemelkedő technológiai kockázatok	Pozitív extern.: Környezetterhelés csökkenése, nyújtott szolgáltatások minősége javul, költséghatékony üzemeltetés; Negatív extern: infrastruktúra fejlesztés kapcsán megemelkedő technológiai kockázatok	Pozitív extern.: Nyújtott szolgáltatások minősége javul, lakossági elégedettség javul,költséghatékony üzemeltetés; Negatív extern: infrastruktúra fejlesztés kapcsán megemelkedő technológiai kockázatok	Pozitív extern.: Környezetterhelés csökkenése, nyújtott szolgáltatások minősége javul, költséghatékony üzemeltetés; Negatív extern: infrastruktúra fejlesztés kapcsán megemelkedő technológiai kockázatok

A fent bemutatott beavatkozásokat alkotó projektek, projektcsomagok eredményeinek esetleges későbbi értékesítésének lehetőségét az önkormányzat a tervezés jelenlegi fázisában nem zárja ki, ugyanakkor ennek megalapozott mérlegelésére a program megvalósítás későbbi szakaszában kerülhet csak sor.

7.4 Projektcsatorna fejlesztés intézményesítése

7.4.1 Ellátandó funkciók

A projektcsatorna fenntartása kapcsán alapvetően a projektciklus menedzsment logikai kereteit követve az előkészítés (tervezés) – megvalósítás – nyomon követés – értékelés feladatelemek jelennek meg. A folyamat lebonyolítása során a tartalmi kereteket az FVS mellékletét képező, a fejlesztési programot a tervezési dimenziók alapján strukturáló táblázat biztosítja. Ennek felülvizsgálata folyamatos, és végig kíséri a program megvalósítás egész folyamatát.

A projektciklus végig vitele során kulcsfeladat a kapcsolattartás a finanszírozókkal, potenciális befektetőkkel, intézményi partnerekkel, illetve a lakossági egyeztetés, vagyis a partnerségi folyamat lebonyolítása, ami teljes egészében végigkíséri a megvalósítási folyamatot.

7.4.2 Kulcsszereplők nevesítése

A projektcsatorna kulcsszereplői között ki kell emelni az Dunaújváros MJV Polgármesteri Hivatalán belül a Főépítészi és Pályázati Osztályt, mely a folyamat koordinációját végzi, az egyes feladatokat összehangolja. Ugyancsak fontos szerepet játszik az előkészítésekben és a megvalósítás folyamatában is a DV N Dunaújvárosi Városfejlesztési Nonprofit Zrt. A megvalósítás, lebonyolítás kapcsán kiemelt szerepe van továbbá az önkormányzati intézményeknek, -cégeknek, a civil szereplőknek, az államigazgatás keretein belül működő aktoroknak.

7.4.3 Intézményi modell bemutatása

48. táblázat: Projektcsatorna előzetes intézményi modellje

Projektciklus tevékenység	Szereplő megnevezése	Feladatkör
Projektgyűjtés	Dunaújváros MJV Önkormányzata, partner intézmények és -szervezetek	Projektek strukturált gyűjtése, adatbázis építés, priorizálás
Projekt műszaki előkészítése	Dunaújváros MJV Önkormányzata, releváns szakiroda, alvállalkozó	A műszaki tartalom meghatározása, kapcsolódó háttérdokumentumok elkészítése
Projekt finanszírozási modelljének kidolgozása	Dunaújváros MJV Önkormányzata, releváns szakiroda, alvállalkozó	A pénzügyi keretek meghatározása, kapcsolódó háttérdokumentumok elkészítése
Projekt lebonyolítása	Dunaújváros MJV Önkormányzata, releváns szakiroda, alvállalkozó	Ütemterv szerinti megvalósítás az előzetesen rögzített feltételek szerint
Nyomonkövetés, értékelés	Dunaújváros MJV Önkormányzata, releváns szakiroda,	Megvalósítás során szerzett tapasztalatok rendszerezése, folyamatos kockázatelemzés
Tapasztalatok visszacsatolása	Dunaújváros MJV Önkormányzata, releváns szakiroda,	Tapasztalatok, jó gyakorlatok érvényesítése a megvalósítandó jövőbeli projektek előkészítése során

8 Mellékletek

8.1 Antiszegregációs Terv

A korábbi, 2014-2020-as időszakra vonatkozó ITS készítése során elkészült antiszegregációs programok esetében a 2011-es, relatíve friss népszámlálási adatok birtokában lehetőség volt a város szegregátumainak adat- illetve statisztikai alapú lehatárolására. Erre a 2014-2020-as tervezési időszakra vonatkozó Városfejlesztési kézikönyv pontosan meghatározta a módszertant. A KSH Népszámlálási Főosztálya ennek a módszertannak megfelelően végezte el a szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolását.

A 2021-2027-es időszak fejlesztéseit megalapozó FVS esetében a módszertani kézikönyv továbbra is a 2011-es népszámlálás adataira alapozott, korábban elvégzett szegregációs lehatárolás alkalmazását javasolja, azzal, hogy az FVS 2024-ben esedékes megújítása során a 2022-ben esedékes népszámlálás adataira alapozva történik majd meg a szegregátumok pontos lehatárolása.

8.1.1 Helyzetelemzés és értékelés

A helyzetértékelés alapját egyrészt a 2014-2020-as ITS-hez kapcsolódva elkészült Antiszegregációs terv főbb megállapításai képezik, melyek mellett az elmúlt időszak jelentősebb releváns beavatkozásait is bemutatjuk.

8.1.1.1 A szegregáció társadalmi jelenségeinek horizontális elemzése – a változások értékelése

Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzatának 5 évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programja (HEP) a 2013-2017-es időszakra a Közgyűlés 701/2018. (XII.13.) határozatával 2018-ban került elfogadásra. A program 1. felülvizsgálata 2020-ban volt időszerű, ez a dokumentum rögzíti azokat a célcsoportokat, melyek esetében a program beavatkozásai relevánsnak tekinthetők. A sérülékeny célcsoportok beazonosítása megtörtént, a kapcsolódó beavatkozási és fejlesztési javaslatok bemutatása jelen dokumentum 2.1.7 fejezete „Esélyegyenlőség biztosítása” alfejezetében megtörtént.

Figyelembe véve, hogy Dunaújvárosban a 2011-es KSH adatok alapján szegregátum lehatárolására nem került sor, a 2014-ben elfogadott ITS és annak 2016-os antiszegregációs terve sem tartalmaz releváns intézkedéseket fejlesztéseket.

A Római városrész szociális célú városrehabilitációja

A 2007-2013-as Közép-Dunántúli Operatív programom belül, a programidőszak végén kezdődött meg „A Római városrész szociális célú városrehabilitációja” című projekt lebonyolítása, amely 2015-ben zárult le. A megközelítőleg 1,2 milliárd forint költségű, száz százalékban uniós támogatásból megvalósult projekt során 756 lakás kapott hőszigetelést, sétánnyá alakították a Váci utcát, két focipályát létesítettek, felújították a Pajtás utcai óvodát,

és közösségi helyiséggé alakították át a volt APEH-irodát. Emellett számos, az akcióterületen élő lakos tudott részt venni ESZA típusú, a célcsoport támogatását jelentő tevékenységben.

DUNA-MUNKA-TOP

A „TOP-6.8.2-15-DU1 - Helyi foglalkoztatási együttműködések a megyei jogú város területén és várostérségében" felhívás keretében Dunaújváros pályázatot nyújtott be, mely 620.000.000.- forintos támogatást nyert el a város. A projekt során egyeztető fórumok működtek, felmérések, háttértanulmányok készültek. A létrehozott foglalkoztatási partnerség, a PAKTUM működtetésének célja a munkaerő-piaci szereplőkkel való kapcsolat kiépítése, bevonásuk, aktív szerepvállalásuk kialakítása volt a járási foglalkoztatás fejlesztésébe. Ennek érdekében megvalósult a Paktum iroda felállítása, illetve a projekt részét képezte a Paktum működéséhez kapcsolódó stratégia megalkotása és működtetése. A program leghangsúlyosabb része munkaerő-piaci programok lebonyolítása volt a célcsoport képzéséhez, foglalkoztatásához kapcsolódóan, a munkaerő kereslet-kínálat összhangját szem előtt tartva. Az aktív munkaerő-piaci támogatások alkalmazása során a város szorosan együttműködött a konzorciumi partner Fejér Megyei Kormányhivatallal.

Közfoglalkoztatási programok

A közfoglalkoztatási programok elsődleges célja, hogy hozzájáruljanak a közfoglalkoztatásban résztvevő személyek elsődleges munkaerőpiacon történő minél korábbi elhelyezkedéséhez, valamint, hogy a munkanélküliek támogassák a munka világába történő visszatérésben. A 2014-2020-as időszakban Dunaújváros MJV Önkormányzata mellett a közfoglalkoztatásban részvevő kiemelkedő szervezetek között megtalálhatjuk a DVG Zrt.-t, a Roma Nemzetiségi Önkormányzatot, a Bölcsődék Igazgatóságát, a Dunaújvárosi Gazdasági Ellátó Szervezetet, a Dunanett Kft.-t, az Útkeresésé Segítő Szolgálatot, az Egyesített Szociális Intézmény Árpád-házi Szent Margit Idősek Otthonát, a Bartók Kamaraszínházat és az Magyar Mentőszolgálat Alapítványt és több helyi kulturális intézményt. 2015-ben 600 fő, 2016-ban 500 fő, 2017-ben 400 fő, 2018-ban pedig 629 fő foglalkoztatására került sor közfoglalkoztatási program keretei között.

Rendszeres pénzbeli természetbeni szociális ellátás

Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata szociális és gyermekvédelmi feladatait a Polgármesteri Hivatal Szociális Osztályán keresztül látja el. Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata a jogosultak részére alkalmanként vagy havi rendszerességgel anyagi segítséget biztosít. Az anyagi támogatások jogosultsági feltételeit és a támogatási összegek nagyságát törvények és az önkormányzat által alkotott helyi rendeletek[47] határozzák meg.

47 A szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 26/2021. (VII. 15.) önkormányzati rendelet

A fentiek mellett az önkormányzat a rászoruló lakosok számára többek között nyújt kérelem alapján helyi lakásfenntartási támogatást, gyógyszerköltség támogatást, időskorúak támogatását, születési támogatást, gondozási támogatást, étkezési-ruházati támogatást, gyermeknevelési támogatást, iskolakezdési támogatást.

A támogatások igénybevétele az önkormányzat honlapján elérhető kérelmek, igénylőlapok kitöltését követően lehetséges.

8.1.1.2 A szegregáció területi vonatkozásai (szegregátumok) – a változások értékelése

Dunaújváros esetében nem releváns. A városban szegregátum nem található. A fejezetben röviden bemutatásra kerül a városban a 2011-es adatok alapján megjelölt szegregációval veszélyeztetett terület.

A Központi Statisztikai Hivatal 2016 márciusában – figyelembe véve, hogy a szegregátumok lehatárolásának szabályozása a 314/2012. (XI.8.) kormányrendelet 2014. december 22-i módosításával megváltozott – megküldte a város részére az aktuális módszertan szerint kialakított szegregációs adatsorokat és térképeket.

Az új módszertant az említett kormányrendelet 10. számú melléklete tartalmazza. Eszerint a szegregációs mutató definíciója: legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül.

A mutató számítása: a település területén belül olyan területileg egybefüggő tömbök kiválasztása, amelyekre együttesen jellemző, hogy a szegregációs mutató határértékének megfelelnek. A tömb népszámlálási célra létrehozott, általában közterületek és/vagy természetes és mesterséges tereptárgyak (pl. vasútvonal, autópálya nyomvonala, vízfolyás partja), valamint rácshálós térinformatikai megoldás eredményeképpen kialakított, településen belüli kisterületi egység.

A mutató alapján kétféle szegregációs területi kategória került kialakításra:

- szegregált terület, amelynél a szegregációs mutató értéke megyei jogú városok esetében nagyobb, vagy egyenlő, mint 35% és
- szegregációval veszélyeztetett terület, amelynél a szegregációs mutató értéke megyei jogú városok esetében nagyobb, vagy egyenlő, mint 30%, de kisebb, mint 35%.

200 főnél népesebb települések esetében szegregátumnak, illetve szegregációval veszélyeztetett területnek azok az egybefüggő területek tekintendők, melyek megfelelnek a fenti mutatók egyikének, és a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt.

A KSH által, az új módszertan alapján szolgáltatott adatok alapján az alábbiakat kell kiemelni.

1. Dunaújváros területén szegregátum nem található.

2. A város területén belül egy darab szegregációval veszélyeztetett rész található. A következőkben ezt a területet mutatjuk be röviden.

A szegregációval veszélyeztetett terület lehatárolása: az alábbi térképen pirossal jelölt rész a Kertvárosias lakóterület elnevezésű városrész déli részén található, a Völgy sor – Dózsa György út – Radnóti Miklós utca – Kalamár utcák által határolt területen.

80. ábra: Szegregációval veszélyeztetett terület Dunaújvárosban

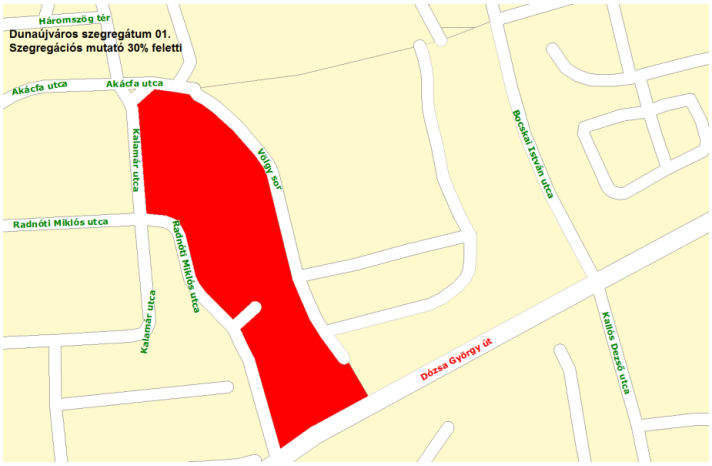

Forrás: KSH

A 2016-ban megküldött, új adatszolgáltatás alapján megjelölt terület az alábbi adatok révén jellemezhető:

A szegregációval veszélyeztetett terület jellemzői

Mutató megnevezése	Dunaújváros összesen*	1. szegregációval veszélyeztetett terület *(Völgy sor – Dózsa Gy. út – Radnóti M. u. – Kalamár u.)*
Lakónépesség száma	48484	114
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	11,7	16,7
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	63,8	65,8
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	24,5	17,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	12,0	46,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	16,4	1,2
Lakásállomány (db)	23002	56
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	1,5	1,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	36,0	46,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	**7,9**	**30,7**
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	59,3	51,9
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	38,4	46,2
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	41,3	70,7

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	52,6	55,3
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	10,8	19,6
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	6,3	9,8
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	1,2	2,0
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	11,3	40,0

Forrás: KSH

A táblázat adatai alapján látható, hogy a megjelölt területen 114 fő él. A lakosok átlagéletkora alacsonyabb a városi átlagnál, 5%-kal magasabb a 0-14 évesek és 7%-kal alacsonyabb a 60 éves és idősebb lakosok aránya, míg a 15-59 évesek csoportjába is 2%-kal többen tartoznak a városi átlagnál. A területen élők jellemző iskolai végzettsége alacsony, amit jól mutat, hogy közel négyszer annyi a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező személyek aránya itt, mint a város egészében, ugyanakkor a felsőfokú végzettségűek aránya mindössze 1,2%, a városi szinten mért 16,4%-kal szemben.

Kedvezőtlenek a foglalkoztatottsági mutatók is, melyek közül kiemeljük a munkanélküliek arányát (19,6%, a városi 10,8%-kal szemben), valamint az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak arányát, amely meghaladja a 70%-ot, szemben a városi 41,3%-kal. A kedvezőtlen jövedelmi viszonyokra utal az egyszobás lakások magas aránya.

Mindezek mellett az is látható az adatokból, hogy a szegregációs mutató – vastag betűvel kiemelve – mindössze 0,7%-kal haladja meg a határértéket, ami a veszélyeztetettség alacsony mértékére utal.

Fontos kiemelni, hogy a korábban az ITS-ben rögzített állapothoz képest nem történt változás az adott területen, az adatok forrása továbbra is a 2011-es népszámlálás volt, azonban a szegregációs mutatóhoz kapcsolódó módszertan megváltozott.

Az ITS 2019-es felülvizsgálata során a felülvizsgálatot végző szakemberek az alábbiakat javasolták:

- mivel a kijelölt területen a legfontosabb hátrányt alapvetően a képzettség alacsony szintjéből adódó munkanélküliség okozza, a kis létszámú, szegregációval veszélyeztetett területet – amennyiben erre lehetőség van – javasolt megkülönböztetett módon kezelni a várost érintő, jelenleg futó képzési és foglalkoztatási programok lebonyolításakor;
- a 2021-ben várható népszámlálás adatainak ismeretében, az akkor elkészítendő fejlesztési dokumentumokban, az aktuális módszertan figyelembe vétele mellett, meg kell vizsgálni, hogyan alakul a megjelölt terület társadalmi-gazdasági státusza, az itt élő emberek helyzete és ennek figyelembe vétele mellett, amennyiben szükséges, megfelelő intézkedéseket kell megfogalmazni.

8.1.2 Antiszegregációs terv

8.1.2.1 Az antiszegregációs fejlesztési célok és beavatkozási javaslatok

Dunaújváros Megyei Jogú Város a 2021-2027-es időszakra vonatkozó célok és az ezekhez kapcsolódó beavatkozások meghatározása kapcsán horizontális, valamint területi fókuszú megközelítést alkalmaz.

Horizontális antiszegregációs célok és beavatkozások

Célok	A célok elérése érdekében tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
A társadalmi integráció támogatását szolgáló helyi programok kidolgozása	Helyi esélyegyenlőségi program felülvizsgálata, megújítása	5 mFt, TOP Plusz, Fenntartható humán fejlesztések

Területi fókuszú antiszegregációs célok és beavatkozások

Szegregátum	Célok	Tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
1. sz. szegregációval veszélyeztetett terület	Élet és lakhatási körülmények javítása	Lakáscélú infrastruktúra fejlesztése Alapinfrastruktúra fejlesztése (úthálózat, csapadékvíz elvezetés)	150 mFt (TOP Plusz szociális városrehabilitáció, ERFA)
1. sz. szegregációval veszélyeztetett terület	Társadalmi integráció erősítése	Az integrációt támogató programok tervezése és lebonyolítása a helyi lakosság számára, beilleszkedés támogatása	30 mFt (TOP Plusz szociális városrehabilitáció, ESZA)

Az ASZT 2021-2027-es céljai egyszerre fókuszálnak a szegregációval veszélyeztetett területen élők élet- és lakhatási körülményeinek javítására, illetve a hátrányos helyzetű lakosság társadalmi integrációjának támogatására. A 2011-es népszámlálási adatok alapján Dunaújvárosban 1 szegregációval veszélyeztetett terület került meghatározásra. E terület vonatkozásában két cél került meghatározásra. Míg előbbi inkább a terület infrastrukturális fejlesztésére koncentrál, utóbbi inkább szoft jellegű megközelítést hordoz.

8.1.2.2 Szociális városrehabilitáció akcióterületének meghatározása és a választás indoklása (amennyiben releváns)

A 2011-es népszámlálási adatok alapján Dunaújvárosban 1 szegregációval veszélyeztetett terület került meghatározásra. A 114 fős lakossággal rendelkező terület paramétereit a korábbi fejezet részletezte, térkéi ábrázolása a 80. ábrán látható.

8.1.2.3 A két antiszegregációs beavatkozási dimenzió kapcsolata

A Dunaújvárosban azonosított szegregációval veszélyeztetett területet mind a horizontális, mind pedig a terület specifikus célok és beavatkozások érintik.

8.1.2.4 A beavatkozások ütemezése

Tervezett akciók és beavatkozások	2025 1. félév	2025 2. félév	2026 1. félév	2026 2. félév	2027 1. félév	2027 2. félév
horizontális						
A társadalmi integráció támogatását szolgáló helyi programok kidolgozása	x	x				
1. szegregációval veszélyeztetett terület						
Élet és lakhatási körülmények javítása		x	x	x	x	x
Társadalmi integráció erősítése		x	x	x	x	x

8.1.2.5 Az antiszegregációs terv pénzügyi terve

Tervezett akciók és beavatkozások	becsült költés	tervezett forrás
horizontális		
A társadalmi integráció támogatását szolgáló helyi programok kidolgozása	5 mFt	TOP Plusz, Fenntartható humán fejlesztések
1. szegregációval veszélyeztetett terület		
Szociális városrehabilitációs projekt (amennyiben releváns)		
Élet és lakhatási körülmények javítása	150 mFt	TOP Plusz Fenntartható városfejlesztés
Társadalmi integráció erősítése	30 m Ft	TOP Plusz Fenntartható városfejlesztés
Összesített költés:	185 mFt	

8.2 Elvégzett kérdőíves felmérések dokumentálása

8.2.1 Lakossági felmérés

A fenntartható városfejlesztési stratégia elkészítését támogató módszertanban leírtakkal összhangban a primer adatok megszerzése érdekében kérdőíves felmérés lebonyolítására került sor. A két célcsoport – lakosság, illetve önkormányzati intézmények – eltérő struktúrájú kérdőívet töltött ki, hiszen az előbbi esetben az öt tervezési dimenzió, míg az utóbbi esetében alapvetően a digitális kompetenciák és az okos technológiák alkalmazása kapcsán kértünk információt.

A lakossági és az intézményi kérdőívek előkészítése a megadott módszertan alapján 2021. szeptemberben kezdődött meg. Az önkormányzat munkatársai a szakértői javaslat alapján véglegesítették a kérdőíveket, melyeket részben közvetlenül juttatott el a célcsoporthoz (intézményi kérdőív), részben közvetlen online hozzáférést biztosított.

A dunaujvaros.hu portálon 2021. október 28-án jelent meg a felhívás (https://dunaujvaros.hu/hir/33765) a lakossági kérdőív kitöltésére, majd egy hosszabb leírás is (https://dunaujvaros.hu/hir/33845). A kitöltésre 2021. november 22-ig volt lehetőség. A kapcsolódó hír az Önkormányzat facebook oldalán is megjelent.

A rendelkezésre álló idő alatt összesen 259 fő töltötte ki a kérdőívet. Az intézményi kérdőívet 10 szervezet (intézmény vagy cég) képviseletében töltötték ki, akik közvetlenül e-mailben kapták meg a kérdéseket.

A kitöltött kérdőívek alapján gyűjtött adatok excel alapú adatbázisban kerültek feldolgozásra, a kapott eredményeket pedig az FVS vonatkozó fejezeteiben részletesen közöljük, míg jelen fejezetben csupán a legfontosabb információk bemutatására térünk ki.

A kérdőívet mindösszesen 259 fő töltötte ki. Az első kérdés a válaszadó nemére vonatkozott. A válaszok alapján 142 fő (54,8%) férfi és 114 fő (44%) női válaszadó volt. 3 fő nem adott választ erre a kérdésre.

81. ábra: A lakossági kérdőívet kitöltők nemek szerinti megoszlása

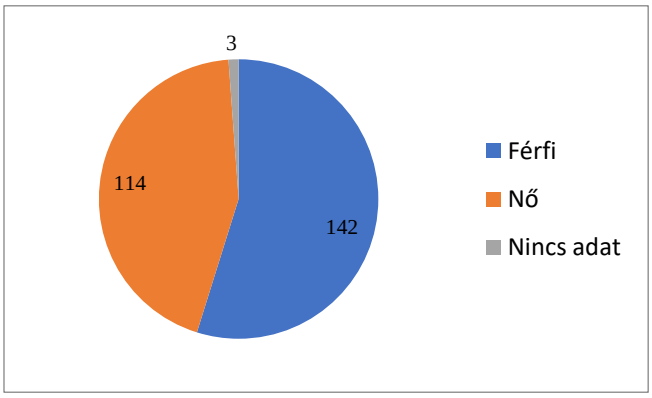

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszadók életkor szerinti megoszlását rögzíti a következő ábra. 3 válaszadó nem jelölte meg az életkorát. A 26-50 év közötti korosztályból került ki a legtöbb válaszadó (168 fő, 65,6%), míg a válaszadók 16,4%-a (42 fő), az 51-64 évesek közül, 10,2%-a (26 fő) a 65 év felettiek közül és 7,8%-a (20 fő) a 18-25 év közöttiek közül került ki.

82. ábra: A lakossági kérdőívet kitöltők nemek szerinti megoszlása

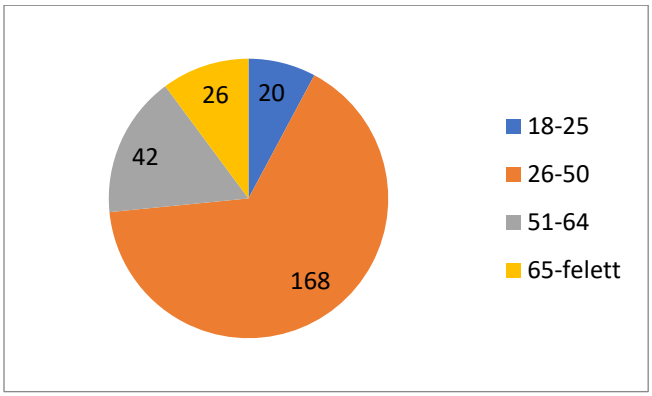

Forrás: Saját szerkesztés

49. táblázat: Lakossági kérdőívek

1.	**1.) Válaszadó neme**	1.1) nő 1.2) férfi
2.	**2.) Válaszadó kora (év)**	2.1) 18-25 2.2) 26-50 2.3) 51-64 2.4) 65- felett

1.	**Mi jelenti az Ön helyi kötődésének alapját (több válasz is lehetséges)**	1. itt született 2. itt alapított családot és otthont 3. ismeri és gyakorolja a helyi szokásokat 4. a város kulturális vonzereje 5. a helyi lakosok összetartása 6. tagja valamilyen helyi közösségnek (szabadidő, sport, művelődés, stb.) 7. a város természeti adottságai és egyedi városkép 8. egzisztenciális és munkalehetőségek 9. felsőoktatási és kutatási központ 10. egyéb

2.	**A felsorolt tényezők közül melyek fejlesztését érzi szükségesnek az életminőségével kapcsolatos elégedettségének növeléséhez?**	1. a városban elérhető munkahelyek száma 2. magas jövedelmet biztosító munkalehetőségek 3. a közszolgáltatások további fejlesztése (iskola, egészségügyi, szociális ellátás stb.) 4. minőségi közösségi terek a városközpontban és a lakóhelye közelében 5. gazdagabb és magasabb színvonalú, igényekre szabott kulturális kínálat 6. sportolási lehetőségek további bővítése 7. magas színvonalú kiskereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatások 8. kedvezőbb lakhatási lehetőségek 9. jobb közbiztonság 10. gyalogos- és kerékpárosbarát városi közlekedés fejlesztése 11. tömegközlekedés fejlesztése 12. közösségi kertek kialakítása 13. egyéb
3.	**Értékelje a városban elérhető humán közszolgáltatásokat és egyéb városi életminőséget befolyásoló tényezőket egy 1-től 5-ig tartó skálán** **5=nagyon elégedett** **4=elégedett** **3= közepesen elégedett** **2= alig elégedett** **1=egyáltalán nem elégedett**	1. bölcsődei és óvodai ellátás 5-4-3-2-1 vagy 0 2. általános iskolai oktatás 5-4-3-2-1 vagy 0 3. egészségügyi ellátás 5-4-3-2-1 vagy 0 4. szociális ellátás 5-4-3-2-1 vagy 0 5. kulturális szolgáltatások és lehetőségek 5-4-3-2-1 vagy 0 6. zöldfelületek (terek, parkok, ligetek, fasorok) 5-4-3-2-1 vagy 0 7. városi közvilágítás 5-4-3-2-1 vagy 0 8. városi közbiztonság 5-4-3-2-1 vagy 0 9. gyalogos közlekedési felületek (járdák) minősége 5-4-3-2-1 vagy 0 10. kerékpáros közlekedési lehetőségek (kerékpárutak, tárolók, esővédő beállók stb.) 5-4-3-2-1 vagy 0 11. utak minősége a városban 5-4-3-2-1 vagy 0 12. parkolási lehetőségek a városban 5-4-3-2-1 vagy 0 13. tömegközlekedés 5-4-3-2-1 vagy 0

1.	**Milyen elektronikus eszközöket használ a hétköznapokban? (több válasz is lehetséges kivéve, ha a válasz a 7.)**	1. személyi számítógép (asztali számítógép) 2. notebook / laptop 3. táblagép (tablet) 4. okos / smart televízió 5. okostelefon 6. okos óra 7. nincs ilyen eszközöm

2.	**Milyen céllal használja az INTERNETET (több válasz is lehetséges)**	1. napi munkavégzés részeként 2. ügyintézés céljából pl. nyomtatványok letöltése és benyújtása 3. rendelkezik ügyfélkapuval és rendszeresen használja 4. szolgáltatásokat vesz igénybe pl. elektronikus vásárlás, foglalások intézése (szállás, repülőjegy stb.) 5. kommunikációs, kapcsolattartási céllal (telefon, levelezés, Skype stb.) 6. információszerzés, tájékozódás céljából 7. tanulási céllal - oktatási anyagok letöltése, e- oktatás igénybevétele 8. közösségi oldalak látogatása 9. szórakozás – video, film, zene letöltéshez 10. játékok 11. egyéb
3.	**Hogyan értékeli az IT eszközök használatával kapcsolatos jártasságát (saját korosztályához viszonyítva)** **(csak egy válasz lehetséges)**	1.nincsenek ilyen készségeim egyáltalán 2. készségeim az átlagnál szerényebbek, rendszerint segítségre szorulok 3. készségeim átlagosak, okostelefont használok készség szinten és rendszeres internet használó vagyok 4. készségeim átlag felettiek (a 3. ponton túl e-ügyintézésre és egyéb, speciális IT használásra is képes vagyok) 5. nem tudom megítélni
4.	**Milyen városi okos alkalmazásokat használ?**	1. bankkártyás fizetés a helyi tömegközlekedésben 2. internet használata a helyi tömegközlekedési eszközökön 3. elektronikus utastájékoztató eszközök a helyi tömegközlekedésben 4. közterületeken elérhető, díjmentes internet elérés
5.	**Melyen szolgáltatások esetében használ online, mobil applikációs vagy digitális mérős kapcsolattartást?**	1. áramszolgáltatás 2. víz és csatorna szolgáltatás 3. hulladékszállítás 4. közösségi közlekedés (helyközi járatok helyi viszonylatban) 5. közhivatali ügyintézés (önkormányzat, kormányhivatal) 6. alap- és/vagy középfokú oktatás (óvoda, általános iskola, középiskola) 7. egészségügyi alapellátás 8. kulturális szolgáltatások (intézményekhez kötött pl. mozi, kulturális központ stb.) 9. szociális ellátás (valamely családtag okán pl. idősellátás)

1.	**A saját életminősége szempontjából mennyire tartja fontosnak a felsoroltakat?** **5= nagyon jelentős** **4=jelentős** **3=közepesen fontos** **2= majdnem jelentéktelen** **az 1=egyáltalán nem fontos** **0= „nem elérhető a városban", a „nem tudom megítélni / nem vagyok érintett" és a „nem kívánok válaszolni"**	1. környezettudatos életvitel (takarékosság az erőforrások igénybevételében: víz, áram stb.) 2. szelektív hulladékgyűjtés, hulladék hasznosítása otthon 3. közösségben való aktív részvétel, közös célokért való tevékenykedés 4. egészséges, a térségben megtermelt élelmiszerek fogyasztása 5. megújuló energiaforrások használata a háztartásban 6. megújuló energiaforrások használata 7. többször használható bolti csomagolóanyagok használata
2.	**Milyen céllal látogat városi zöldterületeket, parkokat?** **(Több válasz is lehetséges)**	1. szabadidő eltöltés 2. rekreációs séta 3. testedzés 4. kültéri közösségi és kulturális programokon vesz részt 5. egyéb
3.	**Hogyan lehetne vonzóbbá tenni a belváros zöldfelületeit az Ön és családja számára (fejlesztések, új funkciók stb.)?** **(Több válasz is lehetséges)**	1. sétautak fejlesztése, futó útvonalak fejlesztése 2. játszóterek, testedző eszközök kihelyezése a parkokhoz kapcsolódóan 3. zenepavilon létesítése (térzene befogadására) 4. kisebb csoportok szabadtéri összejöveteleit lehetővé tevő utcabútorok kihelyezése 5. gyakoribb kültéri programok, amiért érdemes a parkba látogatni 6. több szolgáltatás a környéken pl. büfé, fagyizó, nyilvános WC 7. közvilágítás további javítása 8. a Duna-part és a város közötti (lakosság) közötti kapcsolat erősítése 9. A belváros fokozatos gyalogosbarát és kerékpárosbarát átalakítása 10. egyéb
4.	**Milyen környezettudatos eszközökkel, megoldásokkal rendelkezik otthonában?** **(Több válasz is lehetséges)**	1. okos fogyasztásmérő (pl. elektromos áram, víz, gáz stb. szolgáltatás) 2. okos lakás irányító rendszer (az okos lakás irányító rendszer automatikusan szabályozza a lakás hűtését, fűtését/távolról vezérelhető stb.) 3. okos, családi ház telkét fenntartó rendszer pl. okos locsoló, ami a talajnedvességet méri és szükség szerint indítja el a locsolórendszert 4. hibrid vagy elektromos hajtású autó, vagy egyéb jármű 5. tudatos otthon – tájolás, klímatudatos növénytelepítés 6. megújuló energia használata (földhő, napenergia stb.) 7. házi komposztáló 8. egyéb

1.	**Milyen helyben, illetve térségben létrehozott kistermelői termékeket ismer?** **(Több válasz is lehetséges.)**	1. zöldség /gyümölcs 2. egyéb élelmiszer vagy ital 3. használati tárgyak (beleértve kézműves termékeket) 4. műalkotások (helyi művészek alkotásai) 5. egyéb 6. nem ismerek ilyeneket
2.	**Hol vásárol Ön a helyi/ térségi kistermelői termékeket?** **(Több válasz is lehetséges. A 1. válasz kizárja a több válasz lehetőségét.)**	1. nem vásárol 2. közvetlen a termelőnél (agrártermék esetében) 3. közvetlen az alkotóknál (képzőművészeti termék esetében) 4. a piacon 5. internetes felületeken (weboldal, közösségi média pl. facebook) 6. kézműves /termelő saját üzletében

8.2.2 Intézményi/ szervezeti felmérés

50. táblázat: Intézményi kérdőív

1.	**IKT eszközállomány összesen (nyomtató, számítógép, laptop, szerver állomás stb.)**	IKT eszközök száma: ……. Db
2.	**HÁLÓZATBA vannak kapcsolva az IKT eszközök?**	a) igen b) nem
3.	**Milyen DIGITÁLIS ADATVAGYONNAL rendelkezik az intézmény / cég?**	a) Adminisztratív és pénzügyi adatok b) Alaptevékenységhez kapcsolódó adatok
4.	**Mi történik az alaptevékenység során keletkezett digitális adatokkal?** **Kérjük, húzza alá!**	a) csak digitális adattárolás történik, feldolgozás nincs b) adatfeldolgozás a napi szintű működést támogatja c) megjelenítés belső használatra pl. feldolgozás jelentések készítéséhez, prognózishoz d) bizonyos típusú alaptevékenységhez kapcsolódó adatok nyilvános megjelenítése (pl. honlapon a közszolgáltatást igénybe vevők felé) e) egyéb (kérjük részletezze):
5.	**Hol kerülnek tárolásra az alaptevékenységhez kapcsolódó adatok?** **Kérjük, húzza alá!**	a) saját adatbázisban (szerver) b) saját adatfelhőben c) központi adatbázisban (szerver) d) központi adatfelhőben e) harmadikfél-szolgáltató rendszerében
6.	**Az intézmény rendelkezik honlappal?**	a) igen b) nem
7.	**Az ügyfelekkel / a szolgáltatást igénybe vevőkkel való kapcsolattartásban milyen internetes kommunikációs felületeket használnak?**	a) honlap b) applikáció c) nem használunk ilyet

8.	**Az alábbi kérdés az Ön intézménye/cége telephelyén található működést, fenntartást (biztonság, hőmérséklet, energiafogyasztás, vízfogyasztás stb.) érzékelő SZENZOROK-hoz kapcsolódik. Kérjük, sorolja fel és jellemezze azokat. pl. hová futnak be az adatok?**	a) Biztonság (kamerák, mozgásérzékelők stb.) b) Energetikai jellemzők (hőmérséklet érzékelő, páratartalom mérő stb.) c) fogyasztás (villamos energia, víz, gáz) d) Egyéb
9.	**Személyi állomány az Ön szervezeténél összesen:**	…….. Fő
10.	**IKT-val kapcsolatos szakirányú végzettséggel rendelkező kollégák száma:**	…….. Fő
11.	**Hány db energetikai célú projekt valósult meg az intézménynél az elmúlt 10 évben?**	Projektek száma: ……. Db
12.	**Mi volt ezeknek a projekteknek a műszaki tartalma?**	a) nyílászáró csere:……db b) Külső hőszigetelés:……db c) Gépészeti típusú fejlesztés:……db d) Fentiek közül több elemet tartalmazó komplex projekt:……..db

8.3 Finanszírozási terv beavatkozásonként

A cselekvési tervben azonosított beavatkozásokra az alábbi táblázat került kitöltésre, melyet az FVS mellékleteként szerepeltetünk (beépített Excel táblázat, lásd lejjebb). A tervezés jelenlegi fázisában a táblázatban szereplő kérdések nem mindegyikére adható válasz, ugyanakkor ez a tábla egy eszköz a város számára, melyet folyamatosan nyomon követhet és folyamatosan kiegészíthet a beavatkozásokról keletkező plusz információkkal.

	beavatkozás 1	**beavatkozás 2**	**...**
A beavatkozás alapadatai			
A beavatkozás megnevezése			
Beavatkozás gazda			
Megvalósító partnerek			
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett			
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)			
Finanszírozási információk			
A beavatkozás tervezett beruházási költsége			
Bevételtermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás , kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás			

	beavatkozás 1	beavatkozás 2	...
Milyen finanszírozás vonható be *(vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)*			
Finanszírozás elemek aránya			
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: - ***csak társadalmi haszon*** - ***minimális pénzügyi haszon*** - ***mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására***			
Kockázatok nevesítése			
Fenntartási információk			
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról			
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során			
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba *(vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)*			
Externáliák (pozitív, negatív)			

Finanszírozási tervtábla.xlsx

8.4 Működési térkép

Dunaújváros irányítási és működési modellje, valamint a kapcsolódó ábra a 2.4.2 alfejezetben került bemutatásra.